SF

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

292

Neal Stephenson

LAVINA

ANTRA KNYGA

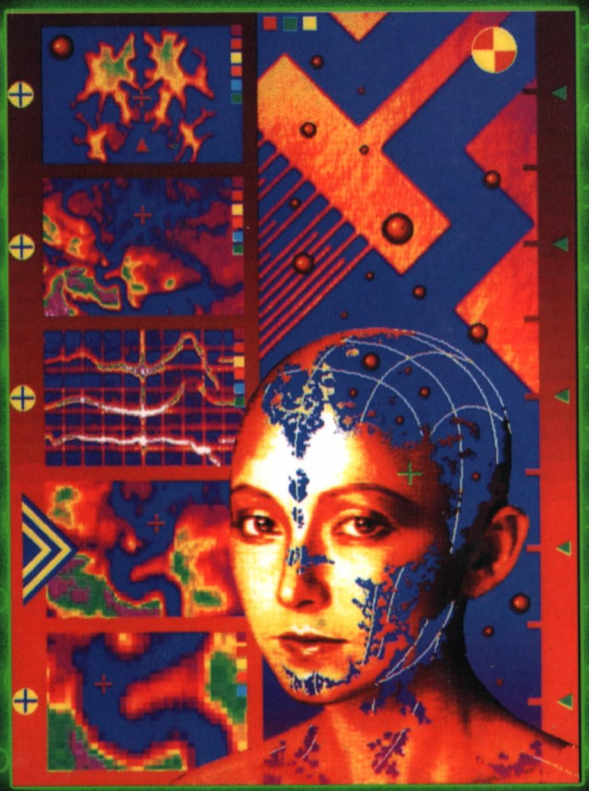

eridanas

SF PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Neal Stephenson

LAVINA

Gerbiami skaitytojai!!

Didžiausias "Eridano" leidinių pasirinkimas šiuose knygynuose:

Vilnius

"Baltų lankų knygynas"
("Akropolio" prekybos ir pramogų centras, Ozo 25)

Klaipėda

"Po langu"
(Janonio 4)

Kaunas

"Eridano" leidyklos knygynėlis
(Partizanų 4)

SF PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Neal Stephenson

LAVINA

Mokslinis fantastinis romanas

ANTRA KNYGA

Iš anglų kalbos vertė
BRONIUS BRUŽAS

eridanas
KAUNAS
2004

Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas", 292 tomas
Serija įkurta 1990 m.

Neal Stephenson
SNOW CRASH
New York, Bantam books, 1992

UDK 820-3
St-165

www.eridanas.lt

ISBN 9986-97-093-8 (2 knyga)
ISBN 9986-97-094-6 (Bendras)
Copyright © by Neal Stephenson, 1992
Cover art copyright © by Peter Gudynas, 2000
Vertimas į lietuvių kalbą ©,
leidykla "Eridanas", 2004

N.J. nedažnai tenka gabenti siuntinius į Longbyčą, bet jei ir pasitaiko tokios užduotys, ji visomis išgalėmis stengiasi vengti Nuostolių Zonos - apleistos provincinio miestelio dydžio laivų statyklos, merdinčios San Pedro įlankoje, aplink kurią prie putotų paplūdimių LosAndželo upės slėnyje smakso senieji apšiurę provinklavai - niekieno neprojektuoti provinklavai, kur rymo asbestu dengti namai, o gatvėse patruliuoja nupjautavamzdžiais ginkluoti iš Kampučijos kilę tipai. Didžioji Zonos dalis driekiasi vadinamoje Terminalo Saloje. Kadangi N.J. riedlentė nesugeba čiuožti vandeniu, tai reiškia, jog į teritoriją ji gali pakliūti vieninteliu sausumos keliu.

Kaip ir visos Nuostolių Zonos, šioji aptverta tvora. Kas porą jardų žvilga geltoni metaliniai atvykėlius pasitinkantys ženklai:

NUOSTOLIŲ ZONA

ATSARGIAI. Nacionalinė parkų tarnyba paskelbė šį sektorių Nacionaline Nuostolių Zona. Speciali Nuostolių Zonos programa sukurta tam, kad būtų prižiūrimi žemės sklypai, kurių valymo išlaidos viršytų galimą jų ekonominę vertę.

Kaip ir visos tokių zonų tvoros, šioji nestokoja skylių. Vietomis jį paprasčiausiai išgriauta. Juk natūralių bei dirbtinių vyriškų hormonų prisipumpavusiems jaunuoliams reikia kažkur atlikti savo idiotiškus iniciacijos ritualus. Vairuodami sunkvežimius jie atkeliauja čia iš įvairių provinklavų, blaškosi atviroje erdvėje, palieka gilias vėžes molyje, kurio sluoksniai užversti ant pavojingiausių žemės plotų, idant Disneilendo neužgriūtų audringų vėjų išpustyto asbesto pūga.

N.J. su pasitenkinimu galvoja, jog tiems berniūkščiams nė nesisapnavo tokie visureigiai, kaip motorizuotas Ng invalido vežimėlis. Griozdiška mašina nurieda nuo asfalto nemažindama greičio - duobėtame kelyje merginą šiek tiek sukrato, - ir įsirėžusi į tvorą tarsi į rūko sieną išgriauna šimto pėdų ilgio jos atkarpą.

Giedrame naktiniame danguje spindi žvaigždės, nutvieskančios Nuostolių Zoną - milžinišką stiklo šukių bei asbesto nuolaužų kilimą. Už kelių šimtų pėdų aviganio lavoną drasko žuvėdros. Stiklo šukės blykčioja ir mirga, nes žemės paviršius siūbuoja - toks įspūdis susidaro dėl nuolatinės žiurkių migracijos. Kompiuteriais sukurti protektoriai, priklausantys padangoms mašinų, kurių vairą mėgsta sukioti priemiesčių berniokai, išraižė molį gigantiškomis runomis, primenančiomis paslaptingas Peru figūras, apie kurias N.J. mamai pasakojo Naujojo Vandenio Šventykloje. Merginos ausis pasiekia iš tolumos atsklidę petardų sprogimai, o gal šūvių pokšėjimas. Sunku pasakyti.

Pro Ng lūpas išsprūsta nauji, dar keistesni garsai.

Mašina aprūpinta stereosistema, nors labai abejotina, ar tas berankis ir bekojis tipas mėgsta klausytis muzikos. Visgi N.J. jaučia, kaip ji įsijungia, nes kolonėlės pradeda šnypšti.

Furgonas pamažu šliaužia per Zoną.

Vos girdimas šnypštimas sustiprėja iki nelygaus, žemo elektroninio gausmo. Panašių garsų mergina prisiklauso tada, kai Dvėseliena kvailioja su savo elektrine bosine gitara. Ng be paliovos keičia judėjimo kryptį, lyg kažko ieškodamas, ir N.J. pajunta, jog ūžesys kyla gamos laipteliais aukštyn.

Akivaizdu, kad kyla, nes garsas netrukus tampa veriantis. Ng kriokteli įsakymą, ir stereosistema pritildo šaižų gausmą. Dabar furgonas rieda labai lėtai.

- Gali būti, jog Lavinos pirkti tau nereikės, - murma jis. - Rodos, mums pavyko aptikti slėptuvę.

- Iš kur sklinda šitas vimdantis triukšmas?

- Iš bioelektroninio sensoriaus. Žmogaus ląstelės membranų, užaugintų laboratoriniuose mėgintuvėliuose. Viena pusė neapsaugota nuo oro, kita - visiškai švari. Fiksuojama bet kuri svetimos prigimties medžiaga, prasiskverbianti į švariąją pusę. Kuo daugiau prasibrauna svetimų molekulių, tuo aukštesnis garsas.

- Kaip Geigerio skaitiklis.

- Prietaisas beveik tapatus Geigerio skaitikliui, tik skirtas junginiams, įsismelkiantiems į ląstelę, - atsako Ng.

Kokiems junginiams, norėtų paklausti N.J., tačiau nutyli. Ng

sustabdo furgoną ir įjungia blankiai žiburiuojančius žibintus. Tai bent tipas - be ryškių prožektorių, jis įsirengė ir blausius.

Furgonas sustingsta griovio pakraštyje, šiukšlių kalno, nusėto tuščiais alaus buteliais, papėdėje. Daubos viduryje juoduoja laužavietė, link kurios krypsta dauguma vėžių.

- Neblogai, neblogai, - urzgia Ng. - Čia jaunimėlis susirenka vartoti narkotikus.

Išgirdusi tokią banalybę N.J. užverčia aukštyn akis. Matyt, vyrukas rašo antinarkotinius pamfletus, kuriais užtvindomos mokyklos.

Tarsi kiekvieną mielą sekundę pro pasišlykštėtinus vamzdelius jis negautų milijono galonų narkotikų.

- Detektoriai nefiksuoja jokių minų, - tarsteli Ng. - Siūlyčiau tau keliauti laukan ir pasižvalgyti, kokie įrankiai jaunimui reikalingi, norint susileisti kvaišalų dozę.

N.J. netiki savo ausimis.

- Už savo sėdynės rasi dujokaukę.

- Nuo ko ji mane apsaugos, o išmintingasis toksikomane?

- Nuo asbesto, laivų statybos atliekų, jūrinių antikorozinių dažų, kuriuose apstu sunkiųjų metalų. Ir, žinoma, toksiško polichlorino bifenilo.

- Nuostabu.

- Suprantu tavo nenorą. Bet jei gausime Lavinos pavyzdį iš narkomanų susibūrimo vietos, likusi užduoties dalis paprasčiausiai atkris.

- Na, jeigu jau taip sakai... - N.J. čiumpa dujokaukę, iš pažiūros guminį šalmą, dengiantį visą galvą ir kaklą. Nelemta kaukė atrodo sunki ir nepatogi, tačiau ją suprojektavęs žmogus išmanė savo darbą: svoris pasiskirsto ten, kur reikia. Be to, mergina užsitraukia gremėzdiškas, dideles pirštines, aiškiai skirtas ne moteriškosios lyties būtybei.

N.J. nuleidžia kojas ant Zonos dirvos, užklotos stiklo bei asbesto sluoksniu, su viltimi, jog Ng neužtrenks durelių ir neišvažiuos palikęs ją vieną.

Tiesą sakant, ji netgi norėtų, kad taip atsitiktų. Tokia įvykių eiga žadėtų šaunius nuotykius.

Mergina nudrožia link "narkomanų susibūrimo vietos". Nie-

ko keista, jog aptinka ten galybę vienkartinių švirkštų. Ir keliolika tuščių buteliukų. Pakėlusi vieną, perskaito etiketę.

- Ką radai? - teiraujasi Ng, kai ji grįžta į furgoną ir nusiplėšia nuo galvos dujokaukę.

- Adatas. Daugiausiai Hiponarkso. Šiek tiek Ultraplokščių ir truputį Dvidešimt Penktojo Numerio Uodų.

- Ką visa tai reiškia?

- Hiponarkso gali nusipirkti bet kurioje "Pirk ir skrisk" franšizėje. Šios adatos pigios, naudojamos tik bukagalvių, todėl žmonės vadina jas surūdijusiomis vinimis. Kalbama, kad Hiponarksu badosi tik skurdžiai juodukai, sergantys cukralige, ir visiškai nuo stogo nuvažiavę narkašai. Ultraplokštės ir Uodai - paskutinis mados klyksmas, parduodamas prabangiuose provinklavuose. Ne taip skauda, kai badaisi, ir švirkštų dizainas gražesnis. Turbūt esi skaitęs reklamas: "Ergonominiai stūmokliai, madingų spalvų gamos", ir panašiai.

- Kokius narkotikus jie leidosi?

- Pats pažiūrėk. - N.J. atkiša vieną iš buteliukų. Staiga mergina susigaudo, kad bitagalvis negali pasukti galvos. - Kaip man jį laikyti, kad tu matytum? - paklausia.

Ng melodingai kvakteli. Iš palubės nusileidusi roboto ranka ištraukia buteliuką iš N.J. pirštų ir pakelia jį priešais vaizdo kamerą, įmontuotą prietaisų skydelyje.

Ant etiketės puikuojasi atspausdintas užrašas: "Testosteronas".

- Cha cha, veltui vaikštinėjai, - burbteli Ng. Furgonas nelauktai šauna pirmyn dardėdamas link Nuostolių Zonos centro.

- Gal paaiškinsi, kas vyksta? - pareikalauja N.J. - Juk pagrindinę darbo dalį *aš* privalau atlikti.

- Detektorius fiksuoja visas chemines medžiagas, prasiskverbiančias pro ląstelių sieneles, todėl ir sureagavo į testosterono šaltinį. Klaidingi pėdsakai. Argi ne juokinga? Mūsų biochemikai gyvena kaip Dievo užantyje ir nė neįsivaizduoja, jog pasitaiko psichopatų, kurie vartoja hormonus lyg narkotikus. Keistuoliai.

N.J. šypteli. Pasaulis išties nuostabus, jei toks tipas, kaip Ng, vadina kitus keistuoliais.

- Ko tu ieškai?

- Lavinos. Deja, mes teradome Septyniolikos Žiedą.

- Lavina - tai narkotikas, supiltas į mažus balionėlius, - linkteli N.J. - Man teko juos matyti. O kas yra Septyniolikos Žiedas? Viena iš naujųjų roko grupių, kurių klausosi mažvaikiai?

- Pro smegenų ląsteles prasiveržusi Lavina pasiekia branduolį ir ten slypinčią DNR. Tam, kad pasisektų įgyvendinti misiją, sukūrėme detektorių, ore aptinkantį junginius, kuriems ląstelių sienelės - ne kliūtis. Tačiau mes nesitikėjome rasti išbarstytų testosterono buteliukų. Visi steroidai - dirbtiniai hormonai - turi vienodą bazinę struktūrą, iš septyniolikos atomų susidedantį žiedą, primenantį stebuklingą raktą, kuris atveria duris į ląstelę. Štai kodėl pakliuvę į žmogaus kūną steroidai daro tokį stulbinantį poveikį. Jie įsismelkia į ląstelės gilumą, į patį branduolį, ir pakeičia jos funkcijas.

Apibendrinu: iš detektoriaus jokios naudos. Bandymai vogčiomis gauti informacijos nepasiteisino. Todėl teks grįžti prie pirmojo plano. Tu nupirksi Lavinos ir išmesi ją į orą.

Mergina niekaip nesuvokia, kodėl reikia sviesti narkotikus aukštyn. Tačiau ji tyli nutarusi, jog Ng reikėtų labiau sutelkti dėmesį į vairavimą.

Kai jie galų gale išsigauna iš kraupaus asbesto ruožo, Nuostolių Zona virsta apleista dykviete, kurioje styro rusvos piktžolės ir mėtosi nežinomų mechanizmų liekanos. Šen bei ten pūpso mėšlo krūvos: anglys, šlakai, koksas, išlydytas metalas.

Kiekvieną kartą, jiems aplenkiant eilinį plieno monstrą, priešais išdygsta nedideli daržai, kuriuose nugarą lenkia azijiečiai ir išeiviai iš Pietų Amerikos. N.J. dingojasi, jog Ng knieti visus juos suvažinėti, bet paskutinę sekundę jis, regis, apsigalvoja ir pasuka furgoną į šoną.

Erdvioje, lygioje aikštelėje keliolika ispaniškai šnekančių juodukų žaidžia beisbolą, vietoj bazių panaudoję apvalius dangčius nuo penkiasdešimt penkių galonų talpos statinių. Aplinkui jie sustatė pustuzinį sutrūnijusių mašinų, kad šių žibintais apšviestų lauką. Netoliese dunkso apšnerkštame vagonėlyje įrengtas baras, virš kurio žvilga ryškūs žodžiai: NUOSTOLIŲ ZONA. Aprūdijusių geležinkelio bėgių kapinėse kiurkso įstrigę mini furgonai; tarp žuolių veši opuncijos. Viename mini furgone įsikūrė

Šventojo Tėvo Veino Perlų Vartų franšizė, prie kurios rikiuojasi eilė evangelistų iš Centrinės Amerikos, pasiruošusių ekstaziškai marmaliuoti ir išpažinti savo nuodėmes neoniniam Elviui. Naujojo Vandenio Šventyklų šiose vietose nematyti.

- Sandėlių sektorius ne toks užterštas kaip tas sąvartynas, kuriame neseniai lankėmės, - padrąsina ją Ng. - Nesijaudink dėl to, kad negalėsi čia vaikščioti su dujokauke. Blogiausiu atveju užuosi Šaldiklio garus.

N.J. su nuostaba apsvarsto išgirstus žodžius: Ng pavartojo žargoną, reiškiantį psichotropinį, tik pagal receptus parduodamą preparatą.

- Turi omenyje freoną?

- Taip. Žmogus, su kuriuo mes siekiame užmegzti ryšį, investavo savo kapitalą ne į vieną sritį. Tai yra jis platina pačias įvairiausias chemines medžiagas. Tačiau pradėjo nuo freono. Jis - stambiausias Šaldiklio didmenininkas visoje Vakarų pakrantėje.

Pagaliau N.J. suvokia užuominą. Ng furgonas aprūpintas kondicionieriumi. Ne kokiu nors sumautu, ozono sluoksniui nekenkiančiu prietaisėliu, o metaliniu, galingu "Ledainės" monstru, ryjančiu neįtikėtinus freono kiekius.

Praktiškasis Ng, be abejo, prijungė kondicionierių prie savo kūno. N.J. palaiko draugiją vieninteliam pasaulyje freoną vartojančiam narkašui.

- Iš to tipo perki Šaldiklį?

- Iki šiol pirkau. Ateityje sudarysiu sandėrį su kitais tiekėjais.

Kitais tiekėjais. Mafija.

Furgonas artėja prie įlankos pakrantės. Lygiagrečiomis eilėmis nutįsę link vandens, stūkso tuzinai pailgų vienaaukščių sandėlių. Jų pusėn veda vienas pagrindinis kelias. Tarp statinių, iki pat buvusio molo, driekiasi siauresni takeliai. Šen bei ten riogso vikšrinių vilkikų liekanos.

Nuvažiavęs nuo pagrindinio kelio, Ng įrieda į nišą, įsispraudusią tarp senos raudonų plytų elektros pastotės ir surūdijusių konteinerių. Jis apsuka mašiną priekiu į lauką, tarsi galvotų, jog reikės žaibiškai iš čia sprukti.

- Pinigai padėti į saugyklą, priešais tave.

N.J. atidaro dėklę, kaip ją vadina visi kiti normalūs žmonės, ir pamato storą šūsnį suglamžytų, purvinų milijardo dolerių vertės kupiūrų. "Milijarkes".

- Jėzau, o "trilijokų" neturėjai? Kam man tokia sunkenybė?
- Kurjeriai paprastai atsiskaito šiomis kupiūromis.
- Kadangi mes esame smulkmė?
- Jokių komentarų.
- Kiek čia? Kvadrilijonas dolerių?
- Pusantro kvadrilijono. Infliacija, pati supranti.
- Ką turiu daryti?
- Prieik prie ketvirto sandėlio iš kairės, - aiškina Ng. - Gavusi balionėlį, iš karto mesk jį aukštyn.
- O paskui?
- Kitkuo bus pasirūpinta.

Mergina tuo abejoja. Bet jeigu ji papuls į bėdą... ką gi, visuomet galima pamojuoti dėdės Enzo dovanotais ženkleliais.

Kol N.J. su savo riedlente ropščiasi laukan, Ng išspaudžia seriją anksčiau negirdėtų garsų. Mašinos karkasą persmelkia vibracija bei žvangesys: furgono gilumoje atgyja kažkokie mechanizmai. Pakreipusi galvą mergina išvysta ant stogo prasiveriantį plieninį kokoną, kuriame pasirodo miniatiūrinis, nelyginant drugelis išskleidžiantis sparnus sraigtasparnis. Ant jo šono spindi du žodžiai: MIRTINAS VIESULAS.

32

Surasti reikalingą sandėlį visiškai nesunku. Ketvirtas iš kairės. Link vandens vedantį taką blokuoja keliolika transportinių konteinerių - milžiniškos plieninės dėžės, kurias galima pamatyti ant aštuoniolikaračių vilkikų platformų. Čia konteineriai sustatyti eglute, todėl, norint pro juos prasibrauti, tenka slalomu blaškytis tunelių labirinte, tarp aukštų metalinių sienų. Ant stogų tūno vyrukai su automatais, saugojantys šitą kliūčių ruožą. Tuo metu, kai N.J. išnyra į atvirą erdvę, ji jau patikrinta skeneriais nuo akių iki kojų pirštų.

Virš galvos kadaruoja laidai su viena kita lempute ir netgi

pora kalėdinių girliandų. Pastarosios žiburiuoja, matyt, kad padrąsintų lankytoją. N.J. nieko nemato, išskyrus šviesos dėmeles, paskendusias rūke bei dulkių debesyje. Praėjimą link pakrantės užstoja dar vienas konteinerių labirintas. Ant plieninio stačiakampio sienos žvilga ryškus užrašas: ONK SKELBIA: IŠBANDYK ATSKAITĄ!

- Kas yra ONK? - nutraukia ji tylą.

- Ozono naikintojų karalius, - atsiliepė vyriškas balsas. Jo savininkas nušoka nuo pakrovimo doko, į kairę nuo N.J. Sandėlyje mergina įžiūri žibintų spindesį ir cigarečių ugneles. - Taip mes vadiname Emilijų.

- Aišku, - linkteli N.J. - Tą tipą, prekiaujantį freonu. Man reikia ne Šaldiklio.

- Ooo, - nutęsia vyriškis, aukštas, daugmaž keturiasdešimties metų, plonas kaip pagalys. Iš lūpų kampučių jis išplėšia nuorūką, kurią sviedžia šalin lyg strėlytę. - Ko gi tau reikia?

- Kiek kainuoja Lavina?

- Vieną kvadrilijoną ir septynis šimtus penkiasdešimt trilijonų.

- Aš maniau, kad pusantro.

Vyrukas purto galvą.

- Infliacija, pati supranti. Bet mes galėtume pasiderėti. Po velnių, vien tavo riedlentė kainuotų šimtinę "trilijokų".

- Tokios lentos nenusipirksi net už Kongo "žalius", - atšauna N.J. - Klausyk, aš teturiu pusantro kvadrilijono dolerių. - Ji ištraukia iš kišenės pinigų šūsnį.

Sudžiūvėlis juokiasi, krato galvą ir užstaugia savo bendrams, likusiems sandėlyje:

- Ei, vyručiai, viena paukštytė nori atsiskaityti su mumis "milijarkėmis".

- Verčiau jomis atsikratyk, brangute, - prabyla šaižus, nemalonus ausiai vyriškas balsas. - Arba nusipirk karučius.

Antrasis tipas, dar vyresnis už pirmąjį, pliktelėjęs, su garbanėlėmis, styrančiomis smilkinių lygyje, atstatęs pilvą stovi pakrovimo doke.

- Jei neimsi pinigų, taip ir sakyk, - išrėžia N.J. Idiotiški plepalai neturi nieko bendra su verslo reikalais.

- Pas mus nedažnai lankosi paukštytės, - atsiliepia apkūnusis plikis. Turbūt čia pats ONK. - Už tavo narsą mes suteiksime nuolaidą. Apsisuk.

- Užsikrušk, - pareiškia N.J. Ji neketina atgręžti tam žmogėnui nugaros.

Visi, kurie girdi merginos pasiūlymą, miršta iš juoko.

- Gerai, judinkis, - paliepia ONK.

Aukštasis džiūsna ropščiasi ant pakrovimo doko, nuvelka nuo jo aliuminio lagaminėlį, kurį padeda ant plieninės statinės, dunksančios viduryje kelio.

- Iš pradžių sumokėk, - pareikalauja.

N.J. švysteli "milijarkes". Jis apžiūri ryšulį, suprunkščia ir atžagaria ranka sviedžia pinigus į sandėlį. Vėl nuskamba vyriškas gagenimas.

Sudžiūvėliui atidarius lagaminą, pasirodo kompiuterio klaviatūra. Jis įgrūda į plyšį savo asmens tapatybės kortelę, kelias minutes barbena per klavišus. Nuo viršutinės lagamino dalies paima vieną balionėlį, kurį įkiša į lizdą. Mechanizmai įtraukia stiklinę tūbelę vidun ir suūžę išspjauna. Dangtelyje žybsi raudoni skaičiai, nuo dešimties keičiantys vienas kitą atbuline eiga.

- Kai pasieks vienetą, priglausk balionėlį prie šnervės ir įkvėpk, - pamoko vyrukas.

Tačiau N.J. traukiasi atatupsta.

- Kas yra, mergyt?

- Nieko, - atsako ji ir iš visų jėgų meta balionėlį aukštyn.

Netikėtai pasigirsta sraigtasparnio burzgimas. Virš galvos šmėsteli "Mirtino viesulo" dėmelė. Visi akimirkai pritūpia - iš nuostabos jiems pakerta pakinklius. Stiklinė tūbelė nenusileidžia ant žemės.

- Sušikta kalė, - keikiasi džiūsna.

. - Šaunus planas, - pagiria ONK. - Tik vieno nesuprantu: kodėl tokia žavi, sumani mergaitė pasiryžo atlikti savižudišką užduotį?

Pateka saulė. Ne, ore pakimba pustuzinis saulių, todėl nematyti nė vieno šešėlio. Akinančioje šviesoje ONK ir sudžiūvėlio veidai atrodo suploti kaip blynai. Vienintelė N.J. geba kažką įžiū-

rėti, kadangi jos "naktiniai veizolai" akimoju užtamsėja. Tuo tarpu nuo švytėjimo vyrai krūpčioja ir gūžiasi.

N.J. apsidairo. Viena iš miniatiūrinių saulių kybo virš konteinerių labirinto, nutvieksdama visus tamsius užkaborius, akindama sargyboje stovinčius šaulius. Vaizdas pulsuoja, akinių mikroschemoms bandant prisitaikyti prie apšvietimo pokyčių, bet jos tinklainėje neišdildomai užsifiksuoja viena scena: šauliai virsta kaip uragano šluojamos medžių gretos, o labirinto fone akimirkai sušmėžuoja tamsūs siluetai, užgriuvę praėjimus tarsi kibernetinis cunamis. Žiurkšuniai.

Tie padarai įveikė konteinerių raizginį ilgais, parabolės formos šuoliais. Pakeliui pralėkė kiaurai pro ginklus laikančius vyriškius lyg futbolininkai, visu greičiu įsirėžiantys į fotografus, kurie spiečiasi prie šoninės aikštelės linijos. Žiurkšuniai nutūpia ant betono ir tą pačią sekundę panyra į kibirkščiuojantį dulkių debesį. Visa tai vyksta tyloje. Kažkuriuo momentu N.J. išvysta, kaip žiurkšunis tvojasi į džiūsną, ir išgirsta lūžtančius šonkaulius - garsas primena celofano čežėjimą. Sandėlio viduje jau atsivėrė pragaro vartai, tačiau mergina stengiasi žvilgsniu susekti dulkių ir žiežirbų pėdsakus, kurie išsprogsta į debesį, žiurkšuniams susidūrus su kliūtimis.

Nuo tos akimirkos, kai ji sviedė balionėlį į orą, tepraėjo trys sekundės. Mergina atsigręžia ir žvelgdama į sandėlį pastebi kažką krustelint ant stogo. Dar vienas šaulys, snaiperis, išlindęs iš už kondicionieriaus bloko, kai prie šviesos pagaliau įprato akys. Jis prispaudžia šautuvą prie peties. N.J. sumirksi, raudonam lazerio taškui slystelėjus per akį ir palytėjus kaktą. Už snaiperio nugaros ji mato "Mirtiną viesulą". Ryškioje šviesoje besisukančios mentės panėšėja į diską, kuris susiaurėja iki elipsės ir virsta plona sidabrine linija. Sraigtasparnis prašvilpia pro pat snaiperį ir tučtuojau neria į šoną ieškodamas naujos aukos. Kažkas pokšteli į žemę. N.J. nusprendžia, kad sraigtasparnis metė bombą, bet paaiškėja, jog nuo stogo, purkšdama raudonų čiurkšlių spiralę, nusirito snaiperio galva. Mažojo sraigto mentė perpjovė šauliui kaklą. Viena merginos sąmonės dalis abejingai stebi, kaip galva šokčioja dulkėse, kita dalis klykia iš visų plaučių.

Ūūūžt, nuskamba griausmingas (iki šiol vienintelis) garsas.

Dirstelėjusi jo pusėn, mergina regi vandens bokštą, iškilusį virš sandėlių sektoriaus - geresnės vietos snaiperiui nė nesugalvosi.

N.J. dėmesį patraukia pieštuko storio dujos, tįstančios nuo miniatiūrinės raketos, kuri šauna į dangų iš Ng furgono. Pakilusi į tam tikrą aukštį ji sustingsta ore. Mergina nusispjauna į raketą, strykteli ant lentos ir nešdinasi iš snaiperio akiračio.

Pasigirsta dar vienas ūžtelėjimas. Šiam garsui nespėjus pasiekti N.J. ausų, raketa pajuda iš vietos. Lekia horizontaliai, porą sykių pakoreguoja kursą, taikiniu pasirinkusi snaiperį, kuris tūno įsitaisęs ant avarinių vandens bokšto kopėčių. Driokseli kurtinantis sprogimas - be ugnies ir šviesų, - tarytum kažkas būtų padegęs galingą petardą. N.J. tikra, jog girdi žvangesį, kurį išgauna šrapnelis, rikošetu atšokantis nuo metalinių kopėčių skersinių.

Prieš įvažiuojant į labirintą, šaudamas tarp konteinerių pro merginą praskrieja dulkių debesėlis, apiberdamas veidą akmenukais bei stiklo šukėmis. Kai tenka keisti kryptį, jis atšoka nuo plieninių sienų nelyginant stalo teniso kamuoliukas. Tai žiurkšunis, valantis jai kelią.

Kaip žavinga!

- Puikus manevras, bičiuli, - urzgia N.J. ropšdamasi į Ng furgoną. Jos gerklė tarytum ištino. Gal nuo riksmo, gal nuo toksiškų atliekų, gal nuo to, kad jai maga išsivemti. - Negi nieko nežinojai apie snaiperius? - mergina tikisi, jog šnekėdama apie smulkmenas ji sugebės išmesti iš galvos "Mirtino viesulo" žygdarbius.

- Nežinojau tik apie tą tipą, kuris taikėsi nuo vandens bokšto. Kai jis porą sykių iššovė, milimetrinėmis bangomis atsekėme kulkų trajektorijas. - Ng kvakteli savo furgonui, ir šis, išniręs iš slėptuvės, traukia link 405-ojo greitkelio.

- Sakyčiau, jog tai tinkamiausia padėtis snaiperiui.

- Jis išsirinko pernelyg atvirą vietą, - atšauna Ng. - Elgėsi kaip savižudis, kas nebūdinga narkotikų prekeiviams. Paprastai jie labiau pragmatiški. Dar bus kritiškų pastabų?

- Ar mes įvykdėme užduotį?

- Taip. Balionėlis pakliuvo į hermetišką sraigtasparnio kamerą prieš išpurkšdamas savo turinį. Jis buvo užšaldytas skys-

tame helyje anksčiau, nei prasidėjo cheminis susinaikinimo procesas. Dabar mes turime Lavinos pavyzdį. Iki šiol niekam nepavyko to padaryti. Būtent tokiais laimėjimas garsini savo vardą.

- O kaipgi žiurkšuniai?

- Kas konkrečiai tave domina?

- Jie grįžo į furgoną? - N.J. krypteli galvą į mašinos galą.

Kurį laiką Ng tyli. Mergina primena sau, kad jis sėdi savo kabinete, 1955-ųjų metų Vietname, ir įvykius Realybėje stebi per televizorius.

- Kol kas grįžo trys, - pagaliau atsiliepia Ng. - Kiti trys netrukus parsigaus į furgoną. Dar tris palikau prie sandėlių, kad palaikytų tvarką ir ramybę.

- Palikai?

- Toji trijulė mus pasivys. Bėgdami tiesiu keliu jie geba išvystyti septynių šimtų mylių per valandą greitį.

- Ar tiesa, kad jų viduriai prikimšti atominių sprogmenų?

- Radioterminių izotopų.

- Kas atsitiks, jei vienas žiurkšunis išlėks į orą? Visi virsime mutantais?

- Jei kada nors atsidursi šalia naikinamosios galios, kuri pajėgs sudraskyti izotopų kapsules, tu pakratysi kojas nė nespėjusi sunerimti dėl radiacijos poveikio.

- Ar jie įstengs rasti kelią pas mus?

- Nejau vaikystėje niekada nežiūrėjai "Lesė grįžta namo"? Tiksliau, tuomet, kai buvai jaunesnė?

Štai kaip. Ji neklydo. Žiurkšuniai iš tikrųjų perdaryti iš gyvų šunų.

- Tai žiauru, - murma N.J.

- Toks sentimentalumo protrūkis visiškai nuspėjamas, - atkerta Ng.

- Atimti iš šuns jo kūną, nuolat laikyti būdoje...

- Ar bent nutuoki, ką tupėdamas būdoje veikia žiurkšunis, kaip tu jį vadini?

- Laižo savo elektrinius kiaušinius?

- Paplūdimyje gainiojasi skraidančias lėkštes. Amžinai. Valgo kepsnius, kurie auga ant medžių. Medžiotojų namelyje drybso

prie židinio. Sėklidžių laižymo simuliacijos dar nesu instaliavęs, bet tavo mintis nebloga. Reikės ją apsvarstyti.

- O kaip tos valandos, kai jis netūno būdoje? Kai vykdo tavo užduotis?

- Įsivaizduok, koks laisvas jaučiasi pitbulis, galėdamas skuosti septynių šimtų mylių per valandą greičiu.

Nutylėjusi N.J. apmąsto išgirstus žodžius.

- Tu klysti, - pratęsia Ng, - manydama, jog visi mechaniškai patobulinti organizmai, tokie, kaip aš, tėra apgailėtini invalidai. Tiesą sakant, mes gyvename kur kas geriau nei anksčiau.

- Iš kur gauni pitbulių?

- Kiekvieną dieną miestuose likimo valiai paliekama neįtikėtina daugybė šunų.

- Tu pjaustai pamestus šunyčius.

- Mes gelbėjame juos nuo garantuotos mirties ir išsiunčiame į tokią vietą, kurią galima vadinti šunų rojumi.

- Aš ir mano draugas Dvėseliena turėjome pitbulį. Fidą. Aptikome jį skersgatvyje. Kažkoks avigalvis peršovė jo koją. Mes nugabenome šunį pas veterinarą. Paskui porą mėnesių laikėme tuščiame bute, Dvėselienos name, kas dieną su juo žaisdavome, atnešdavome maisto. Vieną sykį, atėję aplankyti Fidą, jo neradome. Kažkas įsilaužė į butą ir jį pagrobė. Ko gero, pardavė tyrimų laboratorijoms.

- Tikriausiai, - atsiliepia Ng. - Bet šuns gyvenimas vis vien nieko nebuvo vertas.

- Mes juo rūpinomės kaip galėjome.

Pokalbis nutrūksta, nes Ng pradeda bendrauti su furgonu paukščių kalba, nuvairuodamas mašiną į Longbyčo greitkelį, kuriuo jie sugrįš į miestą.

- Ar žiurkšuniai ką nors atsimena? - klausia N.J.

- Taip, jei tik šunys išvis geba ką nors prisiminti, - atsako Ng. - Mes dar neradome būdo, kaip ištrinti atmintį.

- Vadinasi, dabar Fidas gali būti žiurkšuniu?

- Tikiuosi, jo paties labui.

Didžiojo Pono Li Honkongo franšizėje, Fynikse, Arizonos valstijoje, atsibunda pusiau automatinis apsaugos modulis B-782.

"Ng apsaugos" fabrike surinktas robotas Nr. B-782 mano esantis pitbulterjeras, vardu Fidas.

Kažkada, senais laikais, Fidas buvo blogas šuo. Dabar jis gyvena simpatiškame namelyje, kuris stovi simpatiškame nedideliame kieme. Be to, tapo simpatišku šuneliu, mėgstančiu gulinėti savo būdoje ir klausytis, kaip loja kiti simpatiški šuneliai. Fidas priklauso didžiulei rujai.

Šį vakarą iš tolumos gana dažnai atsklinda amsėjimas. Įsiklausęs Fidas sužino, jog loja visa gauja įsiaudrinusių šunelių. Gausybė negerų žmonių bando nuskriausti mielą mergaitę. Todėl šuneliai supyko. Gindami mielą mergaitę jie skriaudžia negerus žmones.

Taip ir turėtų būti.

Fidas neišlenda iš savo namuko. Iš pradžių, pasigirdus lojimui, jis susijaudina. Mielos mergaitės jam patinka, todėl Fidas ypač nusimena, kaip blogi žmonės bando jas įskaudinti. Kitados viena miela mergaitė jį mylėjo. Dar tuomet, kai teko gyventi baisiuose užkampiuose, nuolatos jausti alkį ir kęsti negerų žmonių išpuolius. Tačiau miela mergaitė labai gražiai su juo elgėsi. Fidas myli mieląją mergaitę.

Kiti amsintys šuneliai praneša, jog mergaitei niekas nebegresia, todėl jis vėl užmiega.

33

- *Pardon* už sutrukdymą, partneri, - sako N.J. įžengdama į Babelio/Infokalipsės kambarį. - Vaje! Lyg būčiau patekusi į stiklinį rutulį, kuriame, jeigu jį pakratysi, sukasi snaigės.

- Labas, N.J.

- Turiu tau informacijos, partneri.

- Klausau.

- Lavina - tai steroidas arba šis tas panašaus. Prasibrauna pro ląstelės sieneles kaip steroidas. O tada kažką padaro jos branduoliui.

- Tu buvai teisus, - kreipiasi Hairas į Bibliotekininką. - Tikras herpesas.

- Bičas, su kuriuo šnekėjau, minėjo, kad jis sukruša tavo DNR. Nežinau, ką šitas mėšlas reiškia, bet jis taip sakė.

- Su kuo tu šnekėjai?

- Su Ng. Jis turi savo apsaugos kompaniją. Patausok jėgas ir nemėgink jo kalbinti. Vis tiek nepeši jokios informacijos, - perspėja mergina, užbėgdama už akių galimiems klausimams.

- Kodėl susidedi su tokiais tipais?

- Teko atlikti vieną darbelį. Mano ir Ng dėka mafija gavo narkotiko pavyzdį. Iki šiol jis susinaikindavo nespėjęs pakliūti į laboratoriją. Įtariu, kad dabar jį analizuoja. Gal net bando sukurti priešnuodį.

- Arba masiškai gaminti.

- Mafija to nedarytų.

- Nebūk mažvaikė. Dar ir kaip darytų.

Regis, N.J. įsižeidžia.

- Atleisk, kad primenu, - tarsteli Hairas, - bet jei tebeturėtume įstatymus, Mafija būtų nusikalstama organizacija.

- Tačiau pas mus nėra įstatymų, - prieštarauja mergina. - Dabar tai paprasčiausias franšizių tinklas, kuris niekuo nesiskiria nuo kitų.

- Aš tik sakau, kad jie galbūt stengiasi ne dėl visos žmonijos gerovės.

- Kokio velnio *tu* kiurksai mokslinčiaus demono draugijoje? - klausia N.J. - Vardan žmonijos gerovės? Ar todėl, kad vaikaisi sijoną? Koks ten jos vardas?

- Gerai jau, gerai. Pakaks kalbų apie Mafiją. Manęs laukia darbas.

- Manęs taip pat. - N.J. išsinešdina, Metavisatoje palikdama skylę, kurią Hairo kompiuteris iš karto užtušuoja.

- Spėju, kad ji į mane įsižiūrėjusi, - paaiškina Hairas.

- Rodos, ji išties jaučia jums prielankumą.

- Ką gi, grįžkime prie darbo. Iš kur atsirado toji Ašera?

- Pradžioje iš šumerų mitologijos. Todėl ji atlieka svarbų vaidmenį babiloniečių, asirų, kanaaniečių, judėjų ir ugaritiečių mituose, kurie visi kilo iš šumerų.

- Įdomu. Šumerų kalba išmirė, bet jų mitus perėmė kitos kultūros.

- Teisingai. Vėlyvesnės civilizacijos naudojosi šumerų kalba mokslo bei religijos srityse. Lygiai taip pat viduramžių Europoje buvo puoselėjama lotynų kalba. Niekas nemokėjo bendrauti ja kaip savo gimtąja tarme, tačiau apsišvietę žmonės galėjo perskaityti dantiraščius. Štai taip pavyko išsaugoti šumerų mitus.

- Koks vaidmuo juose atitenka Ašerai?

- Istoriniai šaltiniai, deja, ganėtinai padriki. Archeologai aptiko kelias lenteles, bet jos visos suskeldėjusios. Manoma, jog L. Bobas Raifas atkasė daugybę sveikų molinių lentelių, tačiau atsisako parodyti savo radinius visuomenei. Iki mūsų dienų išliko tik keisti šumerų mitų fragmentai. Lagosas palygino juos su karštligišku dvimečio vaiko vapaliojimu. Neįmanoma išversti ištisų skyrių - ženklai tarytum pažįstami, tačiau šiuolaikiniam racionaliam protui jų visuma atrodo beprasmiška.

- Kaip instrukcijos, kuriose neva parašyta, kaip užprogramuoti vaizdo grotuvą.

- Lentelėse nestinga monotoniškų pasikartojimų ir to, ką Lagosas apibūdino "Panegirikomis "Rotary" klubui": raštininkų ditirambų savo miestui, kuris iškeliamas aukščiau už kitas gyvenvietes.

- Kuo vienas šumerų miestas galėjo būti pranašesnis už kitą? Didesniu zikuratu? Pajėgesne futbolo komanda?

- Geresniu *me*.

- Kas yra *me?*

- Taisyklės arba principai, kontroliuojantys visuomenės funkcionavimą. Tarsi įstatymai, tik užkabinantys pasąmonės lygmenį.

- Nesuprantu.

- Būtent. Šumerų mitai nėra skirti "maloniam pasiskaitymui" kaip graikų ar žydų sukurtos legendos. Jie atspindi mąstymą, kuris iš esmės skiriasi nuo mūsiškio.

- Guldau galvą, kad jie pasirodytų įdomesni, jei mūsų kultūra būtų kilusi iš šumerų.

- Šumerų mitus pakeitė akadiškieji, kurie praktiškai remiasi savo pirmtakais. Akivaizdu, jog pastaruosius perskaitę akadų redaktoriai išmetė keistas (mums), nesuvokiamas dalis ir sujungė

atskiras legendas į ilgesnius pasakojimus, tokius, kaip Gilgamešo epas. Akadai buvo semitai, tolimi žydų giminaičiai.

- Ką gi *jie* porina apie Ašerą?

- Ji - erotikos ir vaisingumo deivė, tačiau pasižymi ir kerštingumu. Pasak vieno mito, Ašera pasiunčia Kirtui, žmonių karaliui, siaubingą ligą. Jį pagydyti gali tiktai Elis, svarbiausiasis dievas, kuris suteikia tam tikriems žmonėms malonę maitintis pienu iš Ašeros krūtų. Elis su Ašera dažnai įvaikina žmonių kūdikius ir leidžia jiems čiulpti vaisingumo deivės krūtis - anot vieno teksto, tokiu būdu ji išmaitino septyniasdešimt dieviškųjų sūnų.

- Taip paskleisdama virusą, - užbaigia Hairas. - AIDS užsikrėtusios motinos, kurios maitina kūdikius krūtimi, gali juos užkrėsti. Tai akadiškoji versija, tiesa?

- Taip, sere.

- Norėčiau išgirsti ką nors šumeriško, net jeigu to neįmanoma išversti.

- Gal jus sudomintų pasakojimas, kaip Ašera susargdino Enkį?

- Žinoma.

- Istorijos vertimas priklauso nuo jos interpretacijos. Vieni įžvelgia mitą apie išvarymą iš Rojaus. Kiti - kovą tarp vyro ir moters arba tarp vandens ir žemės. Treti įsitikinę, jog tai vaisingumo alegorija. Supažindinsiu jus su Bendto Alsterio interpretacija.

- Turėsiu omenyje.

- Pateikiu santrauką: Enkis ir Ninhursaga - kitaip tariant, Ašera, beje, šioje istorijoje apibūdinama įvairiais epitetais - gyvena Dilmune, švariame, gražiame ir šviesiame krašte, kur neegzistuoja ligos, kur nesensta žmonės, kur nemedžioja plėšrūnai. Tačiau ten nėra ir vandens. Tad Ninhursaga meldžia Enkio, vandens dievo, aprūpinti Dilmuną drėgme. Jis įvykdo prašymą ir masturbuodamasis grioviuose, tarp nendrių, paleidžia gyvybės sėklą - dar kitaip vadinamą "širdies vandeniu". Tuo pačiu Enkis paskelbia *nam-šub* uždrausdamas visiems artintis prie jo spermos.

- Kodėl?

- Šio aspekto mitas nepaaiškina.

- Matyt, - spėja Hairas, - Enkis manė, kad jo sėkla labai vertinga arba pavojinga. O gal tiek viena, tiek kita.

- Dilmunas tapo dar puikesnis nei anksčiau. Laukuose nuimami gausūs derliai ir taip toliau, ir panašiai.

- Atsiprašau, kad įsiterpiu, bet kaip funkcionavo šumerų žemės ūkis? Jie naudojosi drėkinimo sistema?

- Visiškai nuo jos priklausė.

- Pasako mito, Enkis sudrėkino laukus savo "širdies vandeniu"?

- Taip, Enkis buvo vandens dievas.

- Gerai, tęsk.

- Bet Ninhursaga - Ašera - nepaklūsta įsakymui ir paėmusi Enkio sėklą apsivaisina. Po devynių nėštumo dienų ji neskausmingai pagimdo dukterį Ninmu. Kai Ninmu nueina prie upės, Enkis ją pamato, įsiunta ir perbridęs upę sanguliauja...

- Su savo dukra?

- Taip. Po devynių dienų toji pagimdo kitą dukrą, vardu Ninkura. Istorija kartojasi.

- Enkis permiega su Ninkura?

- Taip, ir šioji taip pat pagimdo dukrą, kuriai duoda Utu vardą. Ninhursaga numano, kaip elgsis jos sutuoktinis, todėl pataria Utu likti namuose spėdama, jog Enkis ateis su dovanomis ir bandys ją suvilioti.

- Ji nesuklydo?

- Enkis vėl užpildo griovius savo "širdies vandeniu", nuo kurio auga visa kas, gyva. Džiūgaudamas sodininkas jį apkabina.

- Kas tas sodininkas?

- Vienas istorijos veikėjas, - atsako Bibliotekininkas. - Jis duoda Enkiui vynuogių ir apipila kitomis dovanomis. Persirengęs sodininku, dievas keliauja pas Utu ir ją sugundo. Bet šį kartą Ninhursagai pasiseka gauti sutuoktinio spermos pavyzdį, nugriebus jį nuo Utu šlaunų.

- Viešpatie švenčiausias! Lyg pasakotum apie uošvę iš pragaro.

- Ninhursaga ištepa sėkla žemę, ir toje vietoje išdygsta aštuoni augalai.

- Enkis sanguliauja ir su jais?

- Ne. Jis suvalgo augalus ir tam tikra prasme sužino jų paslaptis.

- Štai ir Adomo bei Ievos motyvas.

- Ninhursaga prakeikia Enkį tokiais žodžiais: "Kol tu nemirsi, aš nepažvelgsiu į tave "gyvenimo akimi". Ji pradingsta, o Enkis sunkiai suserga. Liga pakerta aštuonis jo organus - po vieną už visus suvalgytus augalus. Galų gale pavyksta įkalbėti Ninhursagą sugrįžti. Ji pagimdo aštuonias dievybes - po vieną visiems pasiligojusiems organams, - ir Enkis pasveiksta. Dievybės sudaro Dilmuno panteoną, tai yra jos sulaužo incesto ratą ir sukuria naują normaliai daugintis galinčių vyrų bei moterų dievų rasę.,

- Pradedu suprasti, ką Lagosas turėjo galvoje kalbėdamas apie karštligiškai vapaliojantį dvimetį vaiką.

- Pagal Alsterio interpretaciją mitas yra "loginė problema: tarkim, pačioje pradžioje egzistavo *vienas* kūrėjas, tuomet kaip galėjo užgimti dvinariai lytiniai santykiai?"

- Ir vėl minimas skaičius "du".

- Jūs, žinoma, prisimenate ankstesnį mūsų pokalbį, kuris privertė padaryti tą pačią išvadą, nepaisant to, kad apmąstymų procesas vyko kita kryptimi? Šį pasakojimą galima palyginti su šumerų mitu apie pasaulio sukūrimą - į vieną visumą sujungti žemė ir dangus galės egzistuoti tik tada, kai bus atskirti. Dauguma mitų apie Kūrimą prasideda "paradoksalia visko, kas vadinama chaosu arba rojumi, vienybe". Mums pažįstamas pasaulis užgimsta tuomet, kai toji vienybė žlunga. Turėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad pirmasis Enkio vardas skambėjo kaip En-Kuras, Kuro valdovas. O Kuras buvo pirmykštis vandenynas - Chaosas, - kurį užvaldė Enkis.

- Kiekvienas hakeris galėtų pavydėti tokio žygdarbio.

- Panašios konotacijos būdingos ir Ašerai. Ugaritiškai jos vardas - "atiratu jammi" - reiškia "toji, kuri žengia per jūrą (drakoną)".

- Žodžiu, Enkis ir Ašera tam tikra prasme nugalėjo chaosą. Pasak tavęs, pergalė prieš chaosą, statiško, vientiso pasaulio padalijimas į dvinarę sistemą, identifikuojamas su Kūrimu?

- Teisingai.

- Ką dar gali papasakoti apie Enkį?

- Jis buvo Eridu miesto *en*.

- Kas tas *en*? Karalius?

- Vekiau žinys-karalius. *En* sergėjo vietinę šventyklą, kur buvo saugojamos molinėse lentelėse užrašytos *me* - visuomenės taisyklės.

- Aišku. Kur yra Eridu?

- Pietiniame Irake. Jį atkasė tik prieš kelerius metus.

- Raifo žmonės?

- Taip. Pasak Kramerio, Enkį galima vadinti ir išminties dievu, tačiau tai blogas vertimas. Jo išmintis neturi nieko bendra su seno žmogaus patirtimi ir protu. Tai žinojimas, kaip atlikti vienus ar kitus veiksmus, ypač okultinius. "Pateikdamas prabloškiančius sprendimus iš pirmo žvilgsnio neišsprendžiamoms problemoms, jis apstulbina netgi kitas dievybes". Manoma, kad jis - giliai užjaučiantis dievas, dažnai padedantis žmonijai.

- Nejaugi?

- Taip. Aplink jį sukasi visi pagrindiniai šumerų mitai. Kaip jau minėjau, Enkis asocijuojasi su vandeniu. Savąja gyvybę dovanojančia sperma jis užlieja upes ir aibę šumerų kanalų. Sakoma, jog po vieno išskirtinio masturbacijos akto Enkis sukūrė Tigro upę. Jis pats apie save sako: "Aš esu valdovas. Aš esu tas, kurio žodžiai išliks. Aš esu amžinas". Kiti jį apibūdina taip: "Tereikia vieno žodžio iš tavo lūpų... ir išauga krūvos bei kalnai grūdų". "Iš dangaus tu atneši žvaigždes, kurias suskaičiavai". "Tas, kuris ištaria viso, kas sukurta, vardus..."

- Ištaria viso, kas sukurta, vardus?

- Daugumoje pasaulio sukūrimo mitų objektas tampa materialus, kai gauna vardą. Enkis minimas gausybėje mitų kaip "užkeikimų pradininkas", "žodžių žinovas", "Enkis, teisingų nurodymų valdovas". Krameris ir Majeris rašo: "Užtenka vieno jo žodžio, kad įsigalėtų tvarka ten, kur vyravo chaosas; užtenka vieno jo žodžio, kad būtų įnešta sumaištis ten, kur viešpatavo harmonija". Daug laiko ir pastangų jis aukoja norėdamas perduoti savo žinias sūnui Mardukui, pagrindinei babiloniečių dievybei.

- Šumerai garbino Enkį, tuo tarpu po jų iškilę babiloniečiai garbino Marduką, jo sūnų?

- Taip, sere. Kiekvieną sykį pakliuvęs į bėdą Mardukas

kreipdavosi į savo tėvą Enkį ir prašydavo pagalbos. Ant šio obelisko - Hamurabio kodekso - jūs regite Marduko atvaizdą. Anot Hamurabio, kodeksą jam asmeniškai įteikė Mardukas.

Žengęs prie Hamurabio kodekso, Hairas gerokai nustemba. Dantiraščio jis nemoka skaityti, tačiau viršuje iškaltas bareljefas pakankamai suprantamas. Ypač vidurinė dalis:

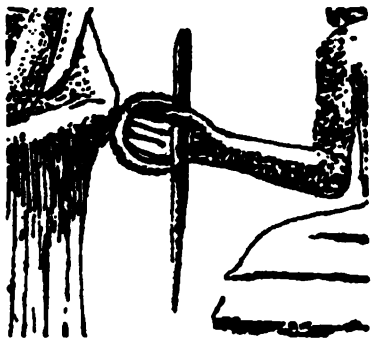

- Kodėl Mardukas duoda Hamurabiui vienetą ir nulį? - klausia Hairas.

- Tai karališkos valdžios simboliai, - atsako Bibliotekininkas. - Jų kilmė neaiški.

- Greičiausiai dėl to kaltas pats Enkis, - burbteli Hairas.

- Labiausiai Enkis išgarsėjo tuo, jog buvo kūrėjas ir sergėtojas *me* bei *gis-hur*, "pagrindinių principų" ir "modelių", valdančių visatą.

- Papasakok daugiau apie *me*.

- Vėl pacituosiu Kramerį ir Majerį. "[Jie tikėjo], kad nuo pirmykščių laikų egzistavo fundamentalios, nekintamos ir aiškiai suvokiamos galios bei pareigos, normos ir standartai, taisyklės ir principai, žinomi *me* vardu, valdantys kosmosą ir jo elementus, dievus ir žmones, miestus bei šalis ir netgi įvairius civilizuoto gyvenimo aspektus".

- Panašu į Torą.

- Taip, tačiau *me* įkūnija mistiškas arba stebuklingas galias,

kurios gana dažnai siejamos ne tik su religija, bet ir su kasdieniškais reiškiniais.

- Pavyzdžiui?

- Viename mite pasakojama, kaip deivė Inana keliauja į Eridu, apgaule priverčia Enkį padovanoti devyniasdešimt keturis *me* ir šiuos nugabena į savo gimtąjį Uruko miestą, kur vietiniai džiaugsmingai juos pasitinka.

- Inaną dievina Chuanita.

- Taip, sere. Ji vaizduojama kaip gelbėtoja, nes "aprūpino tobulu *me* atlikimu".

- Tai primena programas vykdantį kompiuterį.

- Būtent. Iš visko sprendžiant, *me* prilygsta algoritmams, kurie apibrėžia tam tikrą veiklą, reikalingą normaliam visuomenės funkcionavimui. Kai kuriuose minimi žyniai ir karaliai. Kiti aiškina, kaip rengti religines ceremonijas. Treti pašvęsti karo ir diplomatijos menui. Didžiuma jų siejasi su menais bei amatininkyste: muzika, dailidės darbais, kalvininkyste, odos išdirbimu, statybomis, ūkininkavimu, netgi su tokiais elementariais dalykais, kaip laužo kurstymas.

- Operacinė visuomenės sistema.

- Atleiskite?

- Pirmą kartą įjungtas kompiuteris tėra nieko nesugebantis mikroschemų rinkinys. Norint, kad jis atliktų užduotis, reikia instaliuoti bent keletą taisyklių, kurios nurodytų toms schemoms, kaip veikti. Kaip būti kompiuteriu. Man regis, tie *me* atstojo operacinę visuomenės sistemą, organizuodami inertišką žmonių masę į gerai funkcionuojančią visumą.

- Kaip pasakysite. Šiaip ar taip, Enkis buvo *me* sergėtojas.

- Paprasčiau kalbant, gerietis.

- Mylimiausias iš visų dievų.

- Man Enkis panašus į hakerį. Todėl jo *nam-šub* dar sunkiau suprasti. Visgi neaišku, kodėl visų mėgstamas dievas iškrėtė Babeliui tokią išdaigą?

- Tai viena iš Enkio paslapčių. Jei pastebėjote, jo elgesys ne visada atitinka šiuolaikines normas.

- Kažkas čia negerai. Abejoju, ar jis išties dulkino savo seserį, dukrą ir anūkę. Toji legenda tarsi metaforiškai atpasakoja

pakartotinį informacinį procesą. Juo dvokia kiekviena mitò smulkmena. Šumerams vanduo asocijuojasi su vyriškąja sėkla. Nieko keista, jie tikriausiai neturėjo švaraus vandens sąvokos - juk ten tekėjo tik rudi, purvini, užkratų pilni skysčių srautai. Žvelgiant iš nūdienos pozicijų, sėkla tėra informacijos nešėja - tiek gerybinė sperma, tiek piktybiniai virusai. Enkio vanduo - jo sėkla, duomenys, *me* - pasklido šumerų krašte, todėl šis suklestėjo.

- Kaip žinote, šumerai gyveno žemumose, tarp Tigro ir Eufrato. Štai iš kur jie gaudavo molio: iš upių pakrančių.

- Taigi Enkis aprūpino juos informacine saugykla - moliu. Šumerai rašydavo ant šlapio molio, paskui jį džiovindavo, tiksliau, atsikratydavo vandeniu. Jei lentelės vėliau sudrėkdavo, visi duomenys išnykdavo. Kita vertus, jei šumerai degindavo molį - ugnimi sterilizuodavo Enkio sėklą, - tuomet lentelės išlikdavo nepakitusios per amžius lyg žodžiai Toroje... Ar aš tau primenu maniaką?

- Nežinau, - atsako Bibliotekininkas. - Bet jūs kalbate panašiai kaip Lagosas.

- Aš sujaudintas. Dabar man belieka tapti chimera.

34

Bet kuris pėstysis gali užsukti į Grifito parką niekieno nepastebėtas. Viską apsvarsčiusi N.J. nusprendžia, kad, nepaisant užkardų, falabalų stovykla ne taip jau gerai apsaugota - su sąlyga, kad svečias keliaus šalikelėmis. Nindzei-riedlentininkei, apsiginklavusiai nauja lenta ir naujais "naktiniais veizolais" (ei, kad uždirbtum pinigėlių, privalai juos išleisti moderniems darbo instrumentams), dėl to nekils jokių problemų. Tereikia surasti aukštą pylimą, kuris leidžiasi į tarpeklį, ir čiuožti jo pakraščiu, kol apačioje išvysi laužavietes. O tada nerk žemyn. Pasikliauk traukos jėga.

Pusiaukelėje nuo šlaito mergina ūmai suvokia, kad vidurnaktį falabalų zonoje ryškus mėlynas bei oranžinis kombinezonas prikaustys aplinkinių dėmesį labiau nei fejerverkų salvė, todėl ji užčiuopia apykaklėje įsiūtą kietąjį diską, spaudžia šį smiliumi ir nykščiu, kol pasigirsta spragtelėjimas. Kombinezonas tamsėja,

spalvos raibuliuoja per elektropigmentą tarsi mazuto dėmelės vandenyje, kol galutinai išnyksta.

Per pirmąją viešnagę ji neištyrė vietovės, kaip derėtų, nes tikėjosi čia nebegrįžti. Todėl pylimas pasirodo besantis aukštesnis ir statesnis, nei atrodė anksčiau. Veikiau panašus į uolą arba skardį. Tokios mintys užklysta į galvą pastebėjus, kad ji per ilgai plevena ore nejausdama po ratukais tvirto pagrindo. Tai bent šuolis! Balistinis profų slalomas. Jėga, juk tai mano darbo dalis, sako sau N.J. "Protingieji ratukai" neturėtų nuvilti. Melsvai pilkšvi medžių kontūrai susilieja su pilkšvai melsvu fonu. Tiesą sakant, mergina temato raudoną lazerinį švytėjimą, mirgantį skaitmeniniame spidometre, riedlentės priešakyje, tačiau jis nepateikia jokios realios informacijos. Radaro sensoriams bebandant užfiksuoti greitį, vibruojantys skaičiai išskysta į rausvus debesėlius.

Ji išjungia spidometrą. Nūnai lekia visiškoje tamsoje. Veržiasi link žavingo tarpeklio dugną dengiančio betono nelyginant juodas angelas, nuo kurio dangiškojo paraišiuto Visagalis ką tik nupjovė apsauginius diržus. Kai ratukai pagaliau nusileidžia ant asfalto, nuo smūgio keliai kone sulenda į žandikaulius. Susirėmimas su gravitacija užsibaigia tuo, kad ji praranda ir aukštį, ir greitį.

Pastaba ateičiai: kitą kartą šok nuo sumauto tilto. Tokiu būdu bent jau nepataikysi nosimi į nematomą kaktusą.

N.J. užsuka už kampo taip pasvirusi, kad vos nelyžteli geltonos linijos; "naktiniai veizolai" persiorientuoja į daugiaspektrinį švytėjimą. Infraraudonųjų spindulių diapazone falabalų stovyklą apgaubia sūkuriuojančio rausvo rūko pašvaistė, draskoma baltų nuo laužų tvoskiančio karščio pliūpsnių. Asfaltas skendi melsvoje prieblandoje, o tai reiškia, kad jis šaltas. Tolumoje dunksо dantytos, falabalų surėstos užtvaros, kurias N.J. paniekino, nukritusi iš dangaus tarytum naikintuvas, kankinamas nepilnavertiškumo komplekso.

Kai patenki į stovyklavietę, vietiniai nebekreipia į tave jokio dėmesio. Pora žmonių žiūri, kaip ji rieda pro šalį, tačiau neketina kelti triukšmo. Matyt, kurjeriai dažnai čia užklysta. Daugybė paikšų, patiklių, "Kūl-eid" geriančių kurjerių. Vargu ar tiems

keistuoliams užtektų proto atskirti N.J. nuo likusios siuntinius gabenančios smulkmės. Nieko tokio, ji dėl to neprieštarauja. Svarbiausia, jog čionykščiai neužsimanytų patikrinti naujosios riedlentės elementų.

Įprastos stovyklavietės laužų šviesos pakanka, kad N.J. galėtų apžvelgti gaują silpnaprocių skautų, susibūrusių į sąskrydį, kuriame niekas nedalina ženklelių už nuopelnus arba higieną. Įjungusi infraraudonuosius spindulius, šešėliuose ji įžiūri spektrinius raudonus veidus. Neturėdama akinių mergina tematytų tamsą. Naujieji "naktiniai veizolai" kainavo mažne trečdalį atlygio, gauto už Laviną. Būtent tai turėjo omenyje motina, ragindama N.J. susirasti padienį darbą.

Kai kurie tipai, regėti praeitą sykį, išnykę; vietoj jų atsirado keliolika naujų, anksčiau nematytų. Pora žmonių dėvi tramdomuosius marškinius. Tokiu mados klyksmu aprūpinami tie, kurie visiškai prarado savikontrolę ir konvulsiškai raitosi ant betono. Dar keli atrodo kaip tikri psichai, tiktai nekenksmingi, panašūs į sukriošusius "Pasnausk ir keliauk" franšizėse besitrinančius benamius.

N.J. atsuka "skysto kasteto" dangtelį, gerai supurto balionėlį, kad jį būtų galima paleisti į darbą bet kuriuo momentu. Ant merginos riešų puikuojasi madingos, kaip reikiant įelektrintos apyrankės - tam atvejui, jei kokiam nevispročiui šautų į galvą čiupti ją už dilbio. O rankovėje slypi elektrošokas. Tik užkietėję kretinai nešiojasi šaudykles. Pleškinant iš ginklo, dar reikia sulaukti, kol sušaudyta auka nukraujuos, be to, kad ir kaip būtų paradoksalu, kulkos dažnai *žudo* žmones. Tuo tarpu paragavę elektrošoko iškrovos prielipos liks gyvi, tačiau garantuotai nuo tavęs atstos. Bent taip skelbiama reklamoje.

Ji nesijaučia esanti pažeidžiama, bet vis vien norėtų pati išsirinkti taikinį. Todėl išsaugoja greitam pabėgimui reikalingą greitį, kol aptinka moterį, kuri aną sykį atrodė ganėtinai draugiška - plikąją paukštytę su apdriskusia suknele, kitados veikiausiai pirkta "Šanel" mados namuose.

- Paėjėkime į miškelį, bičiule, - siūlo N.J. - Man būtų įdomu sužinoti, kas vyksta tavo smegenų liekanose.

Moteris nusišypso ir nerangiai atsistoja. Vikrumo stokojantys judesiai byloja, kad ji - gerai nusiteikusi silpnaprotė.

- Aš irgi norėčiau apie tai pašnekėti, - sako ji. - Nes tuo tikiu.

Užuot stabtelėjusi N.J. griebia ją už rankos, tempia šlaitu aukštyn link žemaūgių medelių, kuo toliau nuo kelio. Infraraudonųjų spindulių šviesoje mergina nepastebi jokių pasislėpusių rožinių veidų, vadinasi, giraitėje turėtų būti saugu. Tiesa, pavymui seka pora žmogėnų, kurie kulniuoja į ją nežiūrėdami, tarsi vidury je nakties nelauktai užsigeidę paslampinėti miške. Vienas iš jų - vyriausiasis žynys.

Moteris maždaug dvidešimt penkerių metų, aukšta ir liesa, simpatiška, nors ne gražuolė. Vidurinėje mokykloje turbūt žaidė krepšinį. Savo komandoje, ko gero, išsiskyrė kaip arši, tačiau nepelnanti daug taškų puolėja.

- Ar bent nutuoki, kur esi? - klausia N.J.

- Parke, - atsako moteris. - Draugų rate. Mes padedame skleisti Žodį.

- Kaip čia atsiradai?

- Atvykau iš "Enterprais". Ten nukeliavę mes daug ko išmokstame.

- Turi galvoje Plaustą? "Enterprais" Plaustą? Jūs visi iš ten atsibeldėte?

- Aš nežinau, iš kur mes atsibeldėme, - papurto galvą moteris. - Kartais man sunku prisiminti. Bet tai nesvarbu.

- Kur anksčiau gyvenai? Juk tu neužaugai ant Plausto?

- Dirbau programuotoja "Trigubose sistemose", Kalnų Panoramoje, Kalifornijos valstijoje, - paaiškina moteris, staiga prabildama normalia anglų kalba.

- Tuomet kaip patekai ant Plausto?

- Nežinau. Senasis gyvenimas baigėsi. Prasidėjo naujasis. Dabar aš esu čia.

- Kas įvyko prieš pasibaigiant senajam tavo gyvenimui? Ar prisimeni?

- Kiek pamenu, dirbau iki vėlumos. Pradėjo gesti mano kompiuteris.

- Ir viskas? Tai paskutinis normalus dalykas, kuris išliko atmintyje?

- "Lūžo" mano sistema. Mačiau tiktai statinius trikdžius. Vėliau sunkiai susirgau. Mane nuvežė į ligoninę. Ten susipažinau su žmogumi, kuris paaiškino, kad aš apiplauta krauju ir nuo šiol priklausau Žodžiui. Staiga viskas stojo į savo vietas, ir aš apsisprendžiau persikraustyti ant Plausto.

- Pati apsisprendei ar tave kažkas pastūmėjo?

- Tiesiog norėjau. Štai kur mes vykstame.

- Kas dar buvo ant Plausto kartu su tavimi?

- Tokie kaip aš.

- Kokie?

- Programuotojai. Kaip aš. Kurie matė Žodį.

- Matė savo kompiuterių monitoriuose?

- Taip. Kartais per televizorių.

- Ką jūs veikėte ant Plausto?

Atitraukusi savo skarmalo rankovę moteris parodo subadytą veną.

- Jūs vartojote narkotikus.

- Ne. Davėme kraujo.

- *Jie iščiulpė jūsų kraują?*

- Taip. Kartais truputį programuodavome. Bet tik kai kurie iš mūsų.

- Kiek laiko ten pratūnojai?

- Nežinau. Kai mūsų rankos nuo dūrių tampa žaizdotos, persikeliame čia, kur padedame skleisti Žodį: suvelkame daiktus, statome užtvaras. Tačiau dirbame mes nedaug. Dažniausiai dainuojame, meldžiamės ir pasakojame kitiems apie Žodį.

- Norėtum iš čia išsinešdinti? Galėčiau padėti tau pasprukti.

- Ne, - krato moteris galvą. - Dar niekada anksčiau nesijaučiau tokia laiminga.

- Kodėl taip kalbi? Juk tu kažkada buvai "kieta" hakerė. O dabar, atleisk už atvirumą, tapai nusmurgėle.

- Nieko baisaus, tu manęs neįžeidei. Būdama hakere aš nesijaučiau laiminga. Niekuomet nemąsčiau apie svarbius dalykus. Dievą. Dangų. Sudėtinga apie tai galvoti, gyvenant Amerikoje. Tu paprasčiausiai nustumi tokias mintis į šoną. Tačiau svarbiau-

sia yra dvasia, o ne mokėjimas programuoti kompiuterius arba uždirbti pinigus. Apie nieką kita šiuo metu nė nemąstau.

Akies krašteliu N.J. stebi vyriausiąjį žynį ir jo bičiulį. Tuodu pamažu slenka pirmyn, žingsnis po žingsnio. Dabar porelė taip arti, kad mergina užuodžia, ką jie valgė pietums. Plikagalvė uždeda ranką ant N.J. peties.

- Labai norėčiau, kad liktum su manimi. Kodėl mums nenusileidus žemyn? Išgertume ko nors gaivinančio. Tikriausiai esi ištroškusi.

- Man metas keliauti. - N.J. pašoka ant kojų.

- Griežtai tam prieštarauju, - prabyla žynys. Kalba nepiktai. Tiesiog mėgina pavaizduoti N.J. tėtę. - Tu priėmei neteisingą sprendimą.

- Kas *tu* toks būsi? Sektinas pavyzdys?

- Viskas gerai. Tau nebūtina sutikti. Leiskimės į papėdę, prisėskime prie laužo ir pasišnekėkime.

- Traukis iš kelio, nuokruša, kol N.J. nepersijungė į savigynos režimą, - atrėžia mergina.

Visi trys falabalai žengia atatupsti. Pasirengę bendradarbiauti. Vyriausiasis žynys taikingai pakelia rankas.

- Atleisk, mes neketinome tau grasinti.

- Keisti jūs žmogeliai, - atsiliepia N.J. savo akiniuose vėl įjungdama infraraudonųjų spindulių diapazoną.

Paaiškėja, jog žynio palydovas spaudžia delne mažą, neįtikėtinai šiltą objektą.

Ji nukreipia į vyruką žibintuvėlį, apšviečia viršutinę kūno dalį. Temato pilkšvai rusvas spalvas ir kažką ryškiai raudoną, primenantį purpurinį ieties antgalį.

Švirkštas. Pilnas raudono skysčio. Infraraudonieji spinduliai liudija, kad jis karštas. Tai šviežias kraujas.

N.J. šio to nesupranta: kurių galų tie tipai slankioja su kraujo kupinais švirkštais? Tačiau ji pakankamai prisižiūrėjo.

Iš balionėlio šauna siaura neono žalumos atspalvio "skysto kasteto" čiurkšlė, kuri pataiko į adatą laikančio falabalo fizionomiją. Tas atkragina galvą, tarsi būtų gavęs kūju į tarpuakį, ir be garso susmunka. Dėl visa pikta N.J. nokautuoja ir vyriausiąjį žy-

nį. Plikagalvė moteris stebi įvykių eigą nejudėdama iš vietos, pakraupusi.

N.J. išlekia iš tarpeklio tokiu greičiu, kad, įsiliejusi į eismo srautą, rieda nelėčiau už aplinkinius automobilius. Sužvejojusi naktines salotas gabenančią autocisterną, tučtuojau skambina motinai.

- Mama, klausyk. Ne, mama, spjauk į tą triukšmą. Taip, aš važiuoju riedlente tarp mašinų. Paklausyk manęs sekundėlę, mama...

Senoji kalė be paliovos zirzia ir inkščia. Su ja neįmanoma kalbėtis. N.J. pamėgina susisiekti su Hairu. Ryšį pavyksta užmegzti po kelių minučių.

- Sveikas! Ei! Sveikas! - šaukia mergina. Staiga išgirsta mašinos signalą, sklindantį iš mobilaus.

- Taip?

- Čia N.J.

- Kaip laikaisi? - kai pokalbiai pakrypsta į asmeninius reikalus, tas vyrukas visuomet tampa "stabdžiu". N.J. visiškai nesinori pasakoti, kaip ji laikosi. Ūmai pasigirsta dar vienas automobilio pyptelėjimas, nustelbęs Hairo balsą.

- Kur, po velnių, tu esi, Hairai?

- Vaikštau Los Andželo gatvėmis.

- Kaip tu sugebi prisijungti prie Metavisatos slampinėdamas gatvėje? - Jos protą nutvieskia žiauri apvaizda: - O Dieve, juk tu nevirtai chimera?

- Na... - tempia gumą Hairas. Šneka sutrikusiu balsu, tarytum iki šiol nebūtų supratęs, ką jis daro. - ...ne visai chimera. Ar prisimeni, kaip plūdai mane, kad visus pinigus išleidžiu kompiuterinei įrangai?

- Hmm, taip.

- Man pasirodė, jog nepakankamai daug išleidžiu. Todėl nusipirkau agregatą, tvirtinamą prie diržo. Patį mažiausią iš visų. Dabar, prisisegęs tą daikčiuką prie diržo, einu gatve. Jėga.

- Tu chimera.

- Taip, bet aš neapsikarstęs gelžgaliais...

- Tu chimera. Klausyk, kalbėjau su viena žmogysta iš didmenininkų gaujos.

- Ir...

- Ji pareiškė, jog kažkada buvo hakere. Savo kompiuteryje pamatė kažką keista. Tada susirgo, galų gale prisijungė prie kulto. O paskui ją perkraustė ant Plausto.

- Ant Plausto? Tęsk.

- Tiksliau, į "Enterprais". Jie ima iš hakerių kraują, Hairai. Iščiulpia iš kūnų. Apkrečia kitus žmones, suleisdami jiems ligonių kraują. Kai iš hakerių venų nieko nelieka, kaip narkašų, jie siunčiami į sausumą, kur užsiima didmenine prekyba.

- Labai gerai, - tarsteli Hairas. - Puiki informacija.

- Ji sakė, kad savo kompiuterio ekrane išvydo statinius trikdžius ir dėl to susirgo. Ką nors apie tai žinai?

- Taip, tai tiesa.

- Tiesa?

- Taip. Bet tu nesijaudink. Liga užsikrečia tiktai hakeriai.

N.J. taip įniršta, jog vienai minutei praranda žadą.

- Mano motina - federalų programuotoja! Sumautas avigalvi! Kodėl manęs neperspėjai?

Ji grįžta namo, nepraėjus nė pusvalandžiui. Šį kartą nesivargina persirengti savo maskuote, tiesiog įsiveržia pro duris tebevilkėdama šiurpoką juodą kombinezoną. Nuo lentynos stveria vieną motinos žaisliuką - sunkią krištolinę taurę (iš tiesų šioji ne krištolinė, o iš permatomo plastiko), kurią prieš porą metų mama gavo už tai, kad energingai padlaižiavo savo šefei ir įveikė visus poligrafo testus. Daugiau nedelsdama N.J. skuodžia į darbo kabinetą.

Mama sėdi ten. Kaip visada. Dirba kompiuteriu. Šiuo metu nežiūri į ekraną. Varto kažkokius užrašus, padėtus ant kelių.

Vos tik ji pakelia akis, N.J. užsimoja ir sviedžia pseudokrištolinę taurę. Šioji prašvilpia virš motinos peties, atšoka nuo kompiuterinio staliuko, rėžiasi tiesiai į monitorių. Pritrenkiantys rezultatai. N.J. visada magėjo tai padaryti. Mergina stabteli porai sekundžių, kad pasigrožėtų savo žygdarbiu, kol mama spinduliuoja pačias įvairiausias emocijas. Kodėl tu dėvi šitą uniformą? Ar aš tau nesakiau, kad nevažinėtum riedlente tikroje gatvėje? Tau

nevalia mėtyti daiktų namuose. Juolab mano brangiausių prizų. Kodėl sudaužei kompiuterį, valstybės nuosavybę? Kas, po paraliais, čia vyksta?

Akivaizdu, jog motina nenutils mažiausiai porą minučių, todėl N.J. drožia į virtuvę, apsišlaksto vandeniu veidą, įsipila į stiklinę sulčių, leisdama gimdytojai sekti įkandin ir sklaidytis virš jos pečių.

Galų gale mama aprimsta, nugalėta tylėjimo taktikos.

- Aš ką tik išgelbėjau tavo sumautą gyvenimą, ma, - sako N.J. - Galėtum bent pasiūlyti man šokoladinių sausainių.

- Susimildama, ką tu kalbi?

- Jeigu jūs, tam tikro amžiaus žmonės, pasistengtumėte susipažinti su esminiais šių dienų įvykiais, jūsų vaikams nereikėtų imtis drastiškų priemonių.

35

"Žemė" materializuojasi ir didingai sukasi priešais jo veidą. Ištiesęs ranką Hairas sugriebia rutulį, pakreipia šį taip, kad matytų Oregoną. Liepia pašalinti debesis, ką programa ir daro, pademonstruodama jam ryškų kalnų bei vandenyno pakrantės vaizdą.

Už poros šimtinių mylių nuo Oregono kranto vandens paviršių bjauroja grūdėtas furunkulas. Pūlinys - dar per švelniai pasakyta. Jis už kelių šimtų mylių į pietus nuo Astorijos, tebeslenka ta pačia, pietų, kryptimi. Štai kodėl Chuanita išvyko į Astoriją: ji norėjo nusigauti kuo arčiau Plausto. Kodėl - belieka spėti.

Pakėlęs galvą Hairas įsmeigia akis į "Žemę", pritraukia Oregoną, kad geriau jį apžiūrėtų. Simuliacijai artėjant, miglotas nuotraukas, gautas iš geosinchroninėje orbitoje skriejančių palydovų, keičia puikus vaizdas, kurį į CŽK kompiuterį siunčia visa flotilė netoli Žemės lakiojančių palydovų-šnipų. Dabar Hairas mato prieš porą valandų fotografuotų panoramų mozaiką.

Plausto skersmuo siekia keliolika mylių. Kontūrai nuolat keičiasi, tačiau tuo metu, kai buvo darytos nuotraukos, jis turėjo išsipūtusių žmogaus kepenų formą; visas pastangas įgauti ieties antgalio arba į pietus skrendančių žąsų būrio pavidalą sužlugdo

trikdžiai, dėl kurių sistema tampa tokia amorfiška ir neorganizuota, kad Plaustas panėšėja tik į kepenis.

Pačiame centre plaukia du vienas prie kito beveik prisišlieję milžiniški laivai: lėktuvnešis "Enterprais" ir tanklaivis. Tuos du begemotus iš šonų remia nemažai krovininių laivų. Tai Branduolys.

Visa kita tėra smulkmė. Šen bei ten matyti nuvarytos jachtos ar nurašyti žvejų traleriai. Didžiumą Plausto sudaro paprasčiausios valtys: mažučiai kateriai, sampanai, džonkos, burlaiviai, guminės valtelės, gelbėjimosi plaustai, savadarbės struktūros, surėstos iš metalinių kubilų, pripumpuotų oro, ir polistireno putų plokščių. Penkiasdešimt procentų statybinių medžiagų išvis neturėtų plūduriuoti jūros paviršiuje - virvės, kabeliai, lentos, tinklai ir kitos šiukšlės, suverstos ant to, kas išsilaiko ant vandens.

Plausto viduryje tūno L. Bobas Raifas. Hairas tiksliai nežino, ką jis ten veikia, ir nenutuokia, kaip su tuo susijusi Chuanita. Ką gi, metas išsiaiškinti.

Skotas Lagerkvistas lūkuriuoja priešais Marko Normano "24/7" motociklų saloną, kai akiratyje pasirodo spėriai žingsniuojantis vyriškis su kardais. Pėstysis Los Andžele sukelia nuostabą labiau nei kardais ginkluoti žmonės. Visgi jis nuteikia džiugiai. Tie, kurie atvažiuoja į motociklų parduotuvę, jau turi mašiną, todėl jiems įkišti prekę nelengva. Tuo tarpu pėstysis - likimo dovana.

- Skotai Vilsonai Lagerkvistai! - šūkteli vyrukas, kai tarp jųdviejų lieka penkiasdešimties pėdų atstumas. - Kaip laikaisi?

- Puikiai! - atsiliepia Skotas mažumėlę suglumęs. Bėda ta, kad šio tipo vardas visiškai išdulkėjo iš galvos. Kur su juo teko susitikti anksčiau?

- Malonu vėl jus matyti! - pribėgęs Skotas spaudžia žmogaus ranką. - Mudu nesimatėme nuo... hmm...

- Ar Mažylis kontoroje?

- Mažylis?

- Aha. Markas. Markas Normanas. Koledže praminėme jį Mažyliu. Dabar, tapęs pustuzinio atstovybių, trijų "Makdonaldo" užkandinių ir viešbučio valdytoju, jis greičiausiai netrokšta prisiminti savo pravardės, ar ne?

- Aš nežinojau, jog ponas Normanas valdo užkandinių tinklą.

- O taip! Longbyče turi tris franšizes. Tiesa, valdo jas kaip partneris su ribota atsakomybe. Jis savo kabinete?

- Ne. Ponas Normanas atostogauja.

- O, tiesa. Korsikoje. "Ajačijo Hajat" viešbutis, 543-ias kambarys. Visiškai užmiršau.

- Na, jeigu užsukote pasisveikinti...

- Ne-e. Norėjau nusipirkti motociklą.

- O? Kokio modelio pageidausite?

- Pavyzdžiui, "Jamahos". Su naujos kartos "protingais ratais".

Skotas vyriškai išsišiepia, ketindamas pranešti siaubingą faktą maloniausia veido išraiška, kokią tik jis sugeba išspausti.

- Gerai žinau, ką jūs turite galvoje. Deja, mūsų sandėlyje šių motociklų nėra.

- Tikrai?

- Tikrai. Tai naujas modelis. Iki šiol niekas jo neturi.

- Esi tikras? Jūsų salonas vieną užsakė.

- Išties?

- Aha, prieš mėnesį. - Staiga vyriškis krypteli kaklą ir pažvelgia per Skoto petį. - Vilką mini, vilkas čia.

Į aikštelę įvažiuoja vilkikas, tempiantis puspriekabę-platformą su naujų motociklų partija.

- Jis stovi ant tos priekabos, - pareiškia vyrukas. - Duok savo vizitinę kortelę. Ant kitos pusės užrašysiu numerį, kad galėtum nedelsdamas nukelti motociklą ant žemės.

- Ypatingąjį užsakymą nusiuntė ponas Normanas?

- Mažylis tvirtino, jog nori demonstruoti vitrinoje naują modelį, bet dokumentuose figūruoja ir mano pavardė.

- Taip, sere. Supratau, sere.

Be abejo, motociklas mikliai nurieda nuo platformos, lygiai toks pats, kaip jį apibūdino vyrukas su kardais, nurodęs teisingą spalvų gamą (juodą) ir numerį. Nuo "Jamahos" neįmanoma atplėšti akių. Ji surenka aplink save žioplių minią paprasčiausiai stovėdama aikštelėje - kiti vadybininkai ir pardavėjai pastumia į šoną kavos puodelius, nukelia nuo stalų kojas, kad išeitų laukan

ir pasigrožėtų juodąja sausumos torpeda. Abu ratai - varomieji. Technologiškai tokie tobuli, kad juos net nepatogu vadinti ratais. Tai veikiau gigantiškos protingų greitaeigių riedlenčių ratukų versijos, turinčios nepriklausomus, susitraukiančius stipinus, kurių galuose pūpso storos sukibimo plokštelės. Priekyje sumontuotas sensorių blokas stebi kelio būklę, nusprendžia, kur statyti kiekvieną besisukančio rato plokštelę, kada ištiesti stipinus, kada juos įtraukti, kaip pakreipti ratą, kad jis maksimaliai sukibtų su paviršiumi. Visa tai kontroliuoja instaliuota operacinė sistema - kompiuteris, kurio plokščias ekranas juoduoja virš degalų bako.

Kalbama, jog šis mažulis nesunkiai išvystytų šimto dvidešimties mylių per valandą greitį lėkdamas žvirgždu. Kompiuteris prisijungia prie CŽK orų tinklo, todėl visada žino, kada laukti kritulių. Visiškai lankstus aerodinaminis korpusas automatiškai įgauna optimaliausią formą reaguodamas į greičio ir vėjo pokyčius, įkalina savyje vairuotoją tarsi nimfomanė gimnastė.

Skotas įsitikinęs, kad šis tipas, būdamas artimas pono Normano draugas, pasinaudos didmenininkams skirta nuolaida. Kokiam normaliam prekybininkui būtų malonu parduoti tokį žavingą žvėrį su nuolaida? Vieną minutę Skotas dvejoja. Klausia savęs, kas jam bus, jeigu čia kažkokia klaida.

Žmogus įdėmiai jį stebi, regis, pajunta dvejones, tarsi išgirdęs karštligiškus širdies dūžius. Paskutinę sekundę suminkštėja, pasirodo esantis didžiadvasis - Skotas dievina švaistūnus, - ir prideda porą šimtinių Kongo dolerių, kad pardavėjas uždirbtų bent niekingus komisinius. Tiksliau, arbatpinigius.

Galų gale - tai bent likimo dovana! - vyrukas nutaria paišlaidauti "Baikerių skyriuje". Perka viską lyg išprotėjęs. Įsigyja aukščiausios klasės sukomplektuotą mundiruotę. Juodą kombinezoną, dengiantį kūną nuo kaklo iki kojų pirštų, pasiūtą iš neperšaunamos, bet orui pralaidžios medžiagos, su šarvuotu pamušalu, pritvirtintu reikiamose vietose, ir apykaklę supančiomis oro pagalvėmis. Su tokia apranga šalmo nesimaukšlina netgi prisiekę saugumo gerbėjai.

Sumąstęs, kaip prikabinti kardus prie kombinezono, klientas susiruošia į kelią.

- Turiu pasakyti, - prataria Skotas, kai vyrukas įsitaiso ant

motociklo ir - o siaube! - pradeda knebinėti operacinę sistemą, - kad jūs atrodote kaip velnių priėdęs močkrušys.

- Ačiū už komplimentą. - Jis spusteli droselį, ir Skotas ne išgirsta, o pajunta variklio galią. Šitas mažulis per daug protingas, kad eikvotų energiją keldamas triukšmą. - Perduok nuo manęs linkėjimus savo naujagimei dukterėčiai. - Tai taręs žmogus su kardais atleidžia sankabą. Stipinai susitraukia, ir motociklas šauna iš vietos, tarytum būtų atsispyręs nuo žemės elektrinėmis letenomis. Jis prašvilpia aikštelę, priklausančią kaimyninei Naujojo Vandenio Šventyklos franšizei, ir išlekia į greitkelį. Nepraėjus nė pusei sekundės, vyrukas virsta tašku. Po akimirkos galutinai išnyksta. Šiaurės kryptimi.

36

Kai dar neturi dvidešimt penkerių, retsykiais pagalvoji, jog tam tikromis aplinkybėmis galėtum tapti bjauriausiu velnių priėdusiu močkrušiu pasaulyje. Jei įsikurčiau kinų vienuolyne, kur dešimt metų negailėdamas jėgų mokinčiaus kovos menų. Jei mano šeimą iššudytų narkotikų prekeiviai iš Kolumbijos ir aš prisiekčiau atkeršyti. Jei susirgčiau mirtina liga ir man liktų gyventi vieneri metai, kuriuos pašvęsčiau kovai su gatvės nusikaltėliais. Jei tiesiog nusispjaučiau į visuomenės taisykles ir vietoj gėrio pasirinkčiau blogį.

Panašios mintys kirbėdavo ir Hairo galvoje, kol jis susidūrė su Varnu. Su juo susipažinus, savotiškai palengvėjo. Dabar nereikės įsivaizduoti savęs bjauriausiu močkrušiu pasaulyje. Pirmoji vieta jau užimta ir apvainikuota, be abejo, vandeniline bomba. Jeigu ne šioji, gal dar būtų įmanoma pasitempti. Pavyzdžiui, surasti Varno Achilo kulną. Prisėlinti, vogčiomis pripilti į gėrimą narkotikų, atspardyti pasturgalį. Tačiau dėl atominio skėčio Varno čempiono titulas nebepasiekiamas.

Nėra to blogo, kuris neišeitų į gera. Kartais pakanka būti *šiek tiek* bjauriam. Reikia žinoti savo ribas. Tenkintis tuo, ką turi.

Išrūkęs į greitkelį, pasukęs kalnų linkme, Hairas prisijungia prie Metavisatos ir atsiduria virtualiame savo kabinete. "Žemėje" aiškiai matyti pritrauktas Plausto vaizdas. Jis lekia Oregono

pusėn šimto keturiasdešimties mylių per valandą greičiu ir susimąstęs žvelgia į sankaupą laivų, dengiančių kelią vaiduokliškais pustoniais.

Žiūrint iš toliau, Plaustas atrodo didesnis. Priartinus vaizdą paaiškėja, jog šią iliuziją sukuria jį supantis teršalų debesis, kuris pamažu ištirpsta vandenyje bei atmosferoje.

Plaustas kursuoja Ramiuoju vandenynu pagal laikrodžio rodyklę. Kai "Enterprais" įgula pakursto savo garų katilus, jis sugeba iš dalies kontroliuoti kelionės kryptį, tačiau dėl aplipusio mėšlo gausos tikra navigacija praktiškai neįmanoma. Dažniausiai Plaustas slenka ten, kur jį neša vėjas ir Koriolio jėgą. Prieš kelerius metus plaukė palei Filipinus, Vietnamą, Kiniją, Sibirą, pakeliui surankiodamas pabėgėlius. Vėliau nušliaužė link Aleutų duburio, aplenkė Aliaskos iškyšulį, o dabar lėtai plaukia pro nedidelį Port Šermano miestelį, esantį Oregono valstijoje, visai netoli Kalifornijos pasienio.

Pasikinkęs povandenines sroves Plaustas klajoja Ramiajame vandenyne ir protarpiais atsikrato savo šiukšlių. Laikui bėgant, jas išplauna, tarkim, į Santa Barbaros paplūdimius - surištų skeletų ir apgraužtų kaulų krūvas.

Nusigavęs į Kaliforniją jis pradės naują savo gyvenimo ciklo fazę. Nuo Plausto atskils didžioji improvizuoto jo krovinio dalis, nes keli šimtai tūkstančių pabėgėlių nupjaus lynus, jungiančius valteles prie Branduolio, ir patrauks į krantą - patys vikriausi, sugebėję prisišlieti prie Plausto, patys išradingiausi, pajėgę išgyventi agoniškai lėtą kelionę per arktinius vandenis, patys tvirčiausi ir gudriausi, kurių nenudaigojo bendrakeleiviai. Žavingi vaikinai. Būtent tokius žmones, tiksliau, tūkstantines jų minias pageidautumėte išvysti savo asmeniniame paplūdimyje.

Nudrengtas iki kelių pagrindinių laivų, truputį manevringesnis, "Enterprais" kirs pietinę Ramiojo vandenyno dalį, pasieks Indoneziją ir iš ten vėl keliaus į šiaurę pradėdamas eilinį migracijos ciklą.

Kad įveiktų sraunias upes, skruzdėlių armijos susispiečia į plūduriuojančius kamuolėlius. Dauguma jų nukrenta ir paskęsta. Apatiniame pusrutulyje likusios skruzdėlės irgi priburbuliuoja. Išgyvena tik tos, kurios pakankamai ryžtingos ir greitos, kad užsi-

ropštų į viršų. Tokiu būdu į kitą krantą persikelia gausybė skruzdėlių, todėl, sprogdinant tiltus, jų armijų nė už ką nepavyks sustabdyti. Štai taip pabėgėliai kerta Ramųjį vandenyną, nes būdami visiški skurdžiai jie negali nusipirkti bilieto į keleivinį laineri arba įsigyti bent kiek padoresnę valtelę. Nauja banga nuplauna vakarų pakrantes maždaug kas penkerius metus, kai vandenyno srovės atplukdo "Enterprais" prie Šiaurės Amerikos.

Pastaruosius porą mėnesių Kalifornijos pakrančių savininkai samdė apsaugą, potvynio zonoje montavo prožektorius ir spygliuotas užtvaras, savo jachtas aprūpino kulkosvaidžiais. Užsisakę CŽK "Plausto ataskaitas", visi laukia, kada palydovai praneš, jog dvidešimt penkių tūkstančių badaujančių euroazijiečių kontingentas ką tik atsiskyrė nuo "Enterprais" ir sunėrė į vandenyną miriadus irklų, tarsi skruzdėlės - savo kojeles.

- Metas dar šiek tiek pasikapstyti, - sako Hairas Bibliotekininkui. - Tačiau apsiribosime verbaliniu lygiu, nes šiuo metu aš spaudžiu 5-uoju greitkeliu neįtikėtinu greičiu ir privalau saugotis vos pasivelkančių sunkvežimių ar kitų griozdų.

- Turėsiu tai omenyje, - per ausines pasigirsta Bibliotekininko balsas. - Į pietus nuo Santa Klaritos apvirto vilkikas. O prie posūkio į Tularą, kairiojoje juostoje, žioji didžiulė duobė.

- Ačiū. Beje, kas buvo tie dievai? Ar Lagosas turėjo nuomonę šiuo klausimu?

- Lagosas manė, kad jie galėjo būti magai - normalūs žmonės su ypatingomis galiomis - arba nežemiškų civilizacijų atstovai.

- Ei, ei, ne taip greitai. Pakalbėkime apie viską iš eilės. Ką Lagosas turėjo galvoje kalbėdamas apie "normalius žmones su ypatingomis galiomis"?

- Tarkim, jog Enkio *nam-šub* išties funkcionavo kaip virusas. Tarkim, kad jį išrado kažkoks *asmuo*, vardu Enkis. Vadinasi, Enkis turėjo mums nesuvokiamų lingvistinių galių.

- Kuo gi jos pasireiškė?

- Jei norite, išdėstysiu jums Lagoso nustatytas sąsajas.

- Gerai. Pirmyn.

- Tikėjimas magiškomis kalbos galiomis aptinkamas tiek mis-

tinėje, tiek mokslinėje literatūroje. Kabalistai - judėjai mistikai iš Ispanijos ir Palestinos - neabejojo, jog, deramai kombinuojant dieviškojo vardo raides, galima įgyti antgamtinių sugebėjimų. Pavyzdžiui, kalbama, esą Abu Aharonas, ankstyvasis kabalistas, kuris iš Bagdado emigravo į Italiją, atlikdavo stebuklus pasitelkdamas į pagalbą šventųjų vardų galią.

- Apie kokią galią tu šneki?

- Didžiuma kabalistų buvo teoretikai, domėjęsi tik meditacija. Tačiau pasitaikydavo ir kabalistų "praktikų", norėjusių pasinaudoti savo žiniomis kasdieniniame gyvenime.

- Žodžiu, burtininkai.

- Taip. Praktikai rėmėsi "archangeliška abėcėle", kilusia iš pirmojo amžiaus graikų bei aramėjų "kerų alfabetų", kurie priminė dantiraštį. Kabalistai vadino savo alfabetą "akių raštu", nes iš linijų ir mažų apskritimų sudarytos raidės panėšėjo į akį.

- Vienetai ir nuliai.

- Kai kurie kabalistai skirstė raides pagal tai, kaip jas taria kalbos padargai.

- Aišku. Kaip pasakytume šiandieną, jie susiejo raidę, atspausdintą ant popieriaus, ir neuroninę jungtį, kuri privalo funkcionuoti norint, kad toji raidė būtų ištarta.

- Taip. Anot kabalistų, analizuojant įvairių žodžių tarimą, galima padaryti išvadas apie tikrąją vidinę jų reikšmę bei svarbą.

- Gerai, kaip pasakysi.

- Mokslinės literatūros išvados, žinoma, ne tokios fantastiškos. Visa galybė tyrinėtojų bandė paaiškinti Babelį. Ne pačią Babelio infokalipsę, kurią dauguma žmonių mano esant paprasčiausiu mitu, o tą faktą, jog kalbos linkusios skaidytis. Mėginant sujungti visas kalbas į vieną visumą, atsirado nemaža lingvistinių teorijų.

- Ir tas teorijas Lagosas stengėsi pritaikyti savo hipotezei apie virusą.

- Būtent. Egzistuoja dvi mokyklos: reliatyvistų ir universalistų. Kaip apibendrina Džordžas Staineris, reliatyvistų nuomone, kalba - ne minties nešėja, o ją apibrėžianti išraiškos priemonė. Pažinimo struktūros rėmai. Žmogaus realybės suvokimą sistemina srautas jausmų, kurie plūsta per tą struktūrą. Štai kodėl kal-

bos evoliucijos tyrimas neatsiejamas nuo sąmonės evoliucijos tyrimų.

- Prasmė man aiški. Ką propaguoja universalistai?

- Priešingai reliatyvistams, tikintiems, jog kalbos neprivalo būti susijusios tarpusavyje, universalistai galvoja, kad, pakankamai atidžiai analizuojant kalbas, įmanoma aptikti bendrus jų bruožus. Todėl jie analizuoja kalbas ieškodami tų bendrumų.

- Ar ką nors rado?

- Ne. Kol kas kiekviena jų taisyklė turi išimčių.

- Dėl kurių universalizmas sprogsta kaip muilo burbulas.

- Nebūtinai. Jie aiškina problemą tvirtindami, esą bendros savybės pernelyg giliai paslėptos, kad galėtų būti išanalizuotos.

- Mikliai išsisukinėja.

- Jie teigia, jog tam tikrame lygyje kalba privalo užgimti žmogaus smegenyse. Kadangi visos žmonių smegenys daugiau ar mažiau vienodos...

- Vienoda būna techninė įranga, bet ne programinė.

- Jūs vartojate man nesuprantamas metaforas.

Hairas prašvilpia pro didžiulį dviaukštį autobusą, kuris siūbuoja į šonus, talžomas pavojingo iš slėnio tvoskiančio vėjo.

- Na, ką tik gimusio prancūzo smegenys lygiai tokios pačios, kaip ir anglo. Augant jiems instaliuojamos skirtingos programos - tai yra jie išmoksta skirtingas kalbas.

- Taip. Todėl, pasak universalistų, prancūzų, anglų ar bet kokia kita kalba privalo turėti bendrus bruožus, kurių šaknys glūdi giluminėse žmogaus smegenų struktūrose. Pagal Čomskio teoriją, giluminės struktūros - tai įgimtos sudedamosios smegenų dalys, kurių dėka smegenys, pasiremdamos simbolių grandine, gali atlikti formalias operacijas. Arba, anot Emoną Bachą perfrazuojančio Stainerio, "laikui bėgant, šios giluminės struktūros įspaudžia modelius smegenų žievėje, nepaprastai išsišakojusių ir tuo pačiu "užprogramuotų" elektrocheminių bei neurofiziologinių kanalų tinkle".

- Tačiau tos struktūros tokios gilios, kad mes jų neįžiūrime, tiesa?

- Universalistų požiūriu, aktyvieji lingvistinio gyvenimo taškai - giluminės struktūros - taip užslėpti, kad jų neįmanoma ištirti ar

apibūdinti. Naudojantis Stainerio analogija, "pabandykite ištraukti būtybę iš jūros gelmių, ir ji suirs arba groteskiškai deformuosis".

- Štai ir vėl susidūrėme su gyvate. Taigi kokiai teorijai Lagosas pritarė? Reliatyvistų ar universalistų?

- Rodos, jis nemanė, kad šios teorijos labai skirtųsi viena nuo kitos. Galų gale jos abi šiek tiek linkusios į mistiką. Lagosas tikėjo, jog universalistų ir reliatyvistų mokyklos padarė tas pačias išvadas, nors nevienodai argumentavo savo apmąstymų procesą.

- Aš asmeniškai įžvelgiu tarp jų esminį skirtumą, - prieštarauja Hairas. - Universalistai galvoja, jog mūsų kalbą apibrėžia neuroninės jungtys, esančios smegenų žievėje. Tuo tarpu reliatyvistai netiki, kad mus galėtų kažkas riboti.

- Lagosas modifikavo Čomskio teoriją paskelbęs, esą kalbos mokymasis prilygsta kodo įrašymui į PROM. Turiu pripažinti, kad ši analogija man nesuvokiama.

- Analogija gan paprasta. PROM - tai programuojamoji pastovioji atmintinė, - paaiškina Hairas. - Pagaminti fabrike, lustai yra visiškai tušti. Vieną vienintelį kartą galima užkoduoti ir užšaldyti lustuose informaciją, kitaip tariant, programas. Tuomet jie virsta techninę įranga. Šiuos duomenis įmanoma perskaityti, tačiau naujo kodo jau neįrašysi. Lagosas bandė pasakyti, jog naujagimio smegenys neturi jokios struktūros - kaip teigia reliatyvistai. Vaikui augant, atitinkamai vystosi ir smegenys, o kalba "užkoduojama" techninėje įrangoje ir tampa nuolatine giluminių struktūrų dalimi - kaip tvirtina universalistai.

- Būtent tokią interpretaciją jis pateikė.

- Vadinasi, šnekėdamas apie Enkį, lyg apie realų asmenį su magiškomis galiomis, jis turėjo galvoje, jog Enkis kažkaip suprato ryšius tarp kalbos bei smegenų ir mokėjo manipuliuoti tomis sąsajomis. Panašu į hakerį, kuris, žinodamas kompiuterinės sistemos paslaptis, gali parašyti kodą ir jį kontroliuoti - sukurti skaitmeninį *nam-šub*.

- Lagosas minėjo, kad Enkis sugebėdavo pakilti į kalbos visatą ir išvysti ją savo akimis. Lygiai taip pat kaip žmonės, keliaujantys į Metavisatą. Tai suteikdavo jam galios kurti įvairius *nam-šub*. O šie savo ruožtu įtakodavo smegenų bei kūno funkcionavimą.

- Kodėl mūsų laikais niekas to nedaro? Kodėl nėra angliškų *nam-šub?*

- Kaip pastebi Staineris, ne visos kalbos vienodos. Kai kurios labiau tinka metaforoms. Į žodžių žaismą linkusios hebrajų, aramėjų, graikų ir kinų kalbos pajėgė užmegzti tvirtą ryšį su realybe. Palestinoje buvo *Quiryat Sefer*, "Raidžių miestas", Sirija turėjo *Byblos*, "Knygų miestą". Kitos civilizacijos, priešingai, atrodo "bekalbės" arba, kaip Egipto atveju, ne visai įsisąmoninančios kūrybines bei transformacines kalbos galias. Lagosas tikėjo, jog šumerų kalba buvo ypač galinga, bent jau prieš penkis tūkstančius metų.

- Kalba, kurią Enkis pasirinko neurolingvistiniam programavimui.

- Ankstyvieji lingvistai, kaip ir kabalistai, tikėjo pramanytos - Edeno arba Adomo - kalbos egzistavimu. Ji leisdavo visiems žmonėms suprasti vieniems kitus. Šis *Logos* užgimė tą akimirką, kai ištaręs žodį Dievas sukūrė pasaulį. Edeno kalba suteikdamas objektui vardą, tu jį sukuri. Vėl pacituosiu Stainerį: "Mūsų kalba įsiterpia tarp supratimo ir tiesos, ji panaši į dulkėtą langą arba kreivą veidrodį. Edeno kalba prilygo skaidriam stiklui, pro kurį liejosi suvokimo šviesa. Todėl Babelį galima vadinti antruoju nusidėjimu." Izaokas Aklasis, ankstyvasis kabalistas, sakė - cituoju Geršomo Šolemo vertimą: "Žmonių kalba susijusi su dieviškąja, ir visos kalbos, tiek žmonių, tiek dieviškoji, kilo iš vieno šaltinio: Viešpaties vardo". Kabalistai praktikai, kerėtojai, titulavosi *ba'al šem*, kas reiškia "įvaldęs dieviškąjį vardą".

- Pasaulinė mašinų kalba, - tarsteli Hairas.

- Dar viena analogija?

- Kompiuteriai atpažįsta mašinų kalbą, - atsako Hairas. - Ji parašyta nuliais ir vienetais - dvejetainiu kodu. Programuodamas mašinų kalba, kontroliuoji kompiuterio smegenis, jo egzistavimo pagrindą. Tai savotiškas Edeno kalbos atitikmuo. Tačiau dirbdamas tokiame primityviame nulių ir vienetų lygmenyje, po kurio laiko garantuotai pakvaiši. Todėl programuotojai sukūrė visą kompiuterinių kalbų Babelį: FORTRAN, BASIC, COBOL, LISP, Pascal, C, PROLOG, FORTH. Su kompiuteriu bendrauji pasitelkęs vieną jų į pagalbą, o tam tikra programėlė, vadinama

kompiliatoriumi, paverčia komandas sistemai suprantama dvejetaine. Tiesa, tu niekada tiksliai nežinai, ką būtent daro kompiliatorius. Todėl kartais tenka nusivilti savo darbo rezultatais. Prieš save matai apdulkėjusį stiklą arba kreivą veidrodį. Talentingas hakeris anksčiau ar vėliau pradeda suprasti, kokie sraigteliai sukasi kompiuterinės sistemos viduje - jis regi kiaurai kalbą, kuria naudojasi programuodamas, ir įžiūri slaptas dvejatainio kodo funkcijas. Lyg ir tampa *ba'al šem*.

- Lagosas tikėjo, jog legendose apie Edeno kalbą pagražintai atpasakojami tikri įvykiai, - sako Bibliotekininkas. - Šie mitai atspindi nostalgiją tiems laikams, kai žmonės šnekėjo šumeriškai, gerokai pranašesne kalba už visas kitas, vėliau išsivysčiusias.

- Nejau šumerų kalba iš tikrųjų tokia gera?

- Ne, bent jau nūdienos lingvistų požiūriu. Kaip minėjau anksčiau, ji nutolusi už mūsų suvokimo ribų. Lagosas spėjo, kad anais laikais žodžių funkcija buvo kitokia. Jeigu gimtoji kalba įtakoja fizinę besivystančių jūsų smegenų struktūrą, tuomet galima teigti, jog šumerai, kurių kalba nė iš tolo nepanaši į dabar egzistuojančias, turėjo smegenis, radikaliai besiskiriančias nuo jūsiškių. Lagoso nuomone, dėl šios priežasties šumerai idealiai tiko virusų sukūrimui ir platinimui. Užgimęs šumerų kalboje virusas plisdavo labai sparčiai, kol visus apkrėsdavo.

- Gal tą žinojo ir Enkis, - pastebi Hairas. - Gal Enkio *nam-šub* nėra susijęs su blogiu. Gal Babelis - geriausia dovana žmonijai.

37

N.J. motina dirba Fedlende. Ji pastato savo nediduką automobilį asmeniniu numeriu pažymėtoje vietoje, už kurią federalai privalo mokėti dešimt procentų atlyginimo (jei nepatinka, važiuokite taksi arba eikite pėstute), ir žingsniuoja aukštyn akinančiai apšviesta gelžbetonio spirale, pro geresnes, arčiau žemės paviršiaus esančias, vietas, rezervuotas kitiems federalams, bet šiuo metu tuščias. N.J. motina visada kulniuoja pakilimo tako viduriu,

tarp mašinų eilių, idant vaikinai iš VGSOVS nepamanytų, kad ji slapstosi, dykinėja, kažko tyko, apsimeta serganti ar rūko.

Nusigavusi iki požeminio įėjimo į savo pastatą, ji ištraukia iš kišenių visus metalinius daiktus, nusiima papuošalus, sumeta juos į purviną plastikinį rezervuarą ir žengia pro detektorių. Parodo ženkliuką. Pasirašo ir nurodo atvykimo laiką elektroniniame laikrodyje. Leidžiasi iškratoma VGSOVS merginos. Procedūra ne itin maloni, bet tai niekis, palyginti su kūno ertmių patikrinimu. Jie turi teisę tokiam apieškojimui. Vieną mėnesį N.J. motinos angas tikrindavo kas dieną. Viskas prasidėjo nuo to, kad per posėdį ji surizikavo pareikšti, esą vykdydama svarbų programavimo projektą viršininkė galbūt pasirinko neteisingą kelią. Už įžūlumą teko atsipirkti gana skaudžia bausme, tačiau ji visada troško kažkuo pasitarnauti savo šaliai, o jei dirbi federalams, turi susitaikyti su intrigų neišvengiamumu. Juolab kad dėl klaidų dažniausiai kaltinami iešmininkai. Ant galvos pilamų srutų kiekis sumažės, kai pakilsi keliais karjeros laipteliais į viršų. N.J. mama nė kiek netrokšta kivirčytis su viršininke. Marieta, jos viršininkė, taip pat neskabo žvaigždžių nuo valdininkų dangaus, tačiau ji turi reikalingų ryšių. Įvairių pažįstamų, kurie savo ruožtu pristato ją kitiems. Marietą kviečia į kokteilių vakarėlius, kur lankosi tokie žmonės... na, jums tiesiog akys išsprogtų.

Ji ramiai ištveria patikrinimą. Susiverčia į kišenes metalinius daiktus. Užkopia laiptais iki savo aukšto. Liftai tebeveikia, tačiau aukšti Fedlendo pareigūnai leido suprasti, žinoma, neoficialiai (egzistuoja daug būdų, kaip perduoti savo pageidavimus paprastiems darbuotojams), kad jie įpareigoti taupyti energiją. Pareiga federalams aukščiau visko. Pareiga, lojalumas, atsakomybė. Trys kertiniai Jungtinių Amerikos Valstijų akmenys. Todėl laiptinėse nestinga prakaituotos vilnos bei čežančios odos. Jei kilsite aukštyn liftu, jokių priekaištų neišgirsite, bet tai neliks nepastebėta. Faktas bus užfiksuotas ir kažkur pažymėtas. Žmonės spoksos į jus matuodami akimis nuo galvos iki kojų, tarsi klausdami: kas atsitiko, gal pasitempėte koją? Laiptais lipti ne taip jau sunku.

Federalai nerūko. Ir nepersivalgo. Sveikos gyvensenos planas - konkretumo įsikūnijimas, nestokojantis paskatinimų. Jei

pernelyg aptuksite ar dėl greito ėjimo pridusite, niekas, be abejo, nepriekaištaus, nes tai būtų nemandagu, tačiau jūs pajusite tam tikrą spaudimą, suprasite nepritampąs prie kolektyvo. Žingsniuojant tarp šimtinės stalų, jus palydės žvilgsniai, vertinantys jūsų sėdmenų apimtis. Bendradarbiai susišaudys akimis nebyliai spėliodami, kiek dėl jo ar jos kaltės mums pakils mokesčiai už sveiko gyvenimo būdo planą?

Juodais aukštakulniais kaukšėdama per laiptus, N.J. motina pagaliau nusigauna į savo biurą, erdvią patalpą, šachmatų langelių tvarka apstatytą kompiuterių terminalais. Anksčiau skyrius buvo padalintas į gardelius, bet VGSOVS vyrukams tai nepatiko - kas bus, jei reikės skubiai evakuotis? Pertvaros taps kliūtimi nežabotos panikos srautui. Todėl daugiau jokių gardelių. Tik terminalai ir kėdės. Nėra net stalų, nes šie skatina popieriaus vartojimą, o tai perdėm archajiška ir atspindi reikalavimų neatitinkančią komandos dvasią. Kuo ypatingas jūsų darbas, kad norite užrašyti jo procesą ant popieriaus, kurį matote tik jūs vienas ir galite uždaryti stalčiuje? Jeigu prisijungėte prie federalų, jūsų triūso rezultatai tampa Jungtinių Amerikos Valstijų nuosavybe. Dirbkite kompiuteriu. Jis išsaugos kopijas, tad jei susirgsite ar atsitiks kitokių nenumatytų dalykų, jūsų bendradarbiai ir viršininkai galės gauti visus reikalingus duomenis. Jeigu jums maga rašytis pastabas arba kažką keverzoti ant popiergalio, darykite tai namuose, laisvu nuo darbo metu.

Vertėtų neužmiršti ir pakeičiamumo problemos. Federalams, kaip ir kariškiams, privalu būti pakeičiamiems. Kas nutiks, jei suges jūsų terminalas? Sėdėsite sudėję rankas ir lauksite, kol jį pataisys? Ne, ponuli, jūs persikelsite prie laisvo terminalo ir pratęsite darbą. Tokiu lankstumu nepasižymėsite, jei stalčiuose bus sukišta pusė tonos popierių ir dar tiek pat mėtysis ant stalo.

Štai kodėl federalų skyriuose nėra popierių. Visi terminalai tapatūs. Jūs atvykstate ryte į biurą ir sėdate prie pirmo pasitaikiusio. Žinoma, galite išsirinkti kokį nors mėgstamą kompiuterį, kiekvieną dieną prie jo įsitaisyti, bet šis faktas bus pastebėtas. Paprastai jūs renkatės arčiausiai durų esančią darbo vietą. Tokiu būdu vėliausiai į biurą atėję bendradarbiai priversti tenkintis toliausiai nuo durų stovinčiais terminalais, ir likusią dienos dalį iš

pirmo žvilgsnio aišku, kas skyriuje gali vadintis padėties šeimininku, o kas - pasak tualetuose sklindančių gandų - turi asmeninių problemų.

Valdžia veikiai sužino, kas pirmieji pasirodo savo biure. Kai ryte prisijungiate prie sistemos, centrinis kompiuteris fiksuoja laiką. Jis pastebi praktiškai viską: kiaurą dieną seka, kokius klavišus spaudžiate klaviatūroje ir kada (nustato tiksliai, iki mikrosekundės), teisingas tai mygtukas ar ne, kiek klaidų jūs darote ir kada. Savo darbo vietoje privalote būti tik nuo aštuonių iki penkių - pusvalandis poilsio skirtas pietums, per kitas dvi dešimties minučių pertraukėles galite išgerti kavos, - bet jei laikysitės oficialaus grafiko, šis faktas bus pastebėtas, todėl, N.J. mamai sėdus už artimiausio laisvo terminalo ir prisijungus prie sistemos, laikrodis rodo be penkiolikos septynias. Pustuzinis bendradarbių jau pluša prie kompiuterių, įrengtų arčiau durų. Nieko baisaus. Demonstruodama stabilų požiūrį į darbą ji gali tikėtis gan padorios karjeros.

Federalai tebedirba plokščioje erdvėje. Jokių trimačių išmonių, jokių akinių, skirtų matyti virtualius vaizdus, jokio stereogarso. Visi kompiuteriai aprūpinti paprastais plokščiais, dvimačiais monitoriais. Ekranuose pasirodo langai, kuriuose - nedidukai tekstiniai dokumentai. Federalai paklūsta griežtai ekonominei programai. Neilgai trukus turėtų skinti jos vaisius.

N.J. motina prisijungia prie sistemos, patikrina paštą. Neranda nė vienos asmeninės žinutės, tik porą masiškai platinamų Marietos skelbimų.

NAUJI TP IŠTEKLIŲ SUVIENIJIMO NUOSTATAI

Manęs paprašyta supažindinti jus su naujais skyriaus išteklių suvienijimo nuostatais. Pridedamoje atmintinėje pateikiamas naujas VGSOVS "Darbo vadovo" poskyris, kuris keičia senąjį, pavadintą FIZINĖ ĮMONĖ / KALIFORNIJA / LOS ANDŽELAS / BIURAI/ PLANAVIMO REIKALAVIMAI / DARBUOTOJŲ ĮNAŠAS / GRUPINĖ VEIKLA.

Senasis poskyris griežtai draudė naudotis biuro

erdve ar darbo laiku bet kokios rūšies veiklai, per kurią suvienijami skyriaus ištekliai. Tiek nuolatinei (pavyzdžiui, "kavos fondo" kaupimas), tiek vienkartinei (pavyzdžiui, gimtadienio vakarėlių organizavimas).

Draudimas tebegalioja, neskaitant vienkartinės išimties, taikomos visiems skyriams, pageidavusiems įgyvendinti bendrą tualetinio popieriaus strategiją.

Vietoj įžangos pateiksiu kelis komentarus šia tema. Problema, susijusi su tualetinio popieriaus paskirstymu darbuotojams, sukelia neišvengiamų sunkumų bet kuriai personalo valdymo sistemai: ne kiekvienas apsilankymas higienos objekto patalpose užsibaigia tualetinio popieriaus panaudojimu; netgi tuomet, kai jis naudojamas, reikiamas kiekis (kvadratų skaičius) gali skirtis, priklausomai nuo žmogaus ir jo apsilankymo higienos objekte pobūdžio. Be to, darbuotojai retsykiais naudojasi tualetiniu popieriumi nenumatytiems/kūrybiniams tikslams, pavyzdžiui, norėdami nuvalyti nuo veido kosmetiką, pašalinti pralietų skysčių padarinius ir taip toliau. Tualetinis popierius nepakuojamas į mažus vienkartinius paketus (kaip drėgnos servetėlės), nes vienais atvejais tai nulemtų besaikį eikvojimą, o kitais - ribotų aktyvumą. Tradiciškai šio produkto pakuotę atstoja nemažų gabaritų paskirstymo vienetas, savo dydžiu pranokstantis maksimalų kvadratų kiekį, kurį individas galėtų išnaudoti per vieną kartą (neskaitant netikėtų, nenumatytų įvykių). Tokia padėtis, kai higienos objekte apsilankymų, per kuriuos išsenka paskirstymo vienetas (baigiasi ritinys), skaičius sumažėja iki minimumo, gali emociškai traumuoti darbuotoją, norintį pasinaudoti higieninėmis priemonėmis. Tačiau valdytojui dėl to kyla sunkumų, nes paskirstymo vienetas - gana didelės apimties, ir juo pakartotinai privalo naudotis tam tikras skaičius individų, idant nebūtų patirti nuostoliai.

Įsigaliojus Ekonominės programos XVII stadijai, darbuotojams suteikiama galimybė atsivežti iš namų savo tualetinį popierių. Toks leidimas žalingas, nes kiekvienas darbuotojas paprastai nešasi savo ritinį.

Kai kurie skyriai bando išspręsti problemą suvienydami tualetinio popieriaus išteklius.

Vengiant besaikių apibendrinimų, galima teigti, jog dėl tam tikrų, racionalizacijai nepasiduodančių, ypatybių, būdingų tualetinio popieriaus išteklių suvienijimui, propaguojamam skyrių lygyje, tokioje aplinkoje (tai yra pastate), kurioje asmeninės higienos objektai išdėstyti kiekviename aukšte (tai yra vienu objektu naudojasi keli skyriai), visuose skyriuose privalo būti įrengta laikina tualetinio popieriaus paskirstymo vienetų (tai yra ritinių) saugojimo vieta. Jei TPPV (ritiniai) bus patalpinti už juos kontroliuojančio skyriaus (tai yra skyriaus, kurio nariai bendromis pajėgomis įsigijo TPPV) akiračio ribų - kitaip tariant, jei TPPV bus saugojami koridoriuje ar toje teritorijoje, kur tualetinis popierius naudojamas pagal paskirtį, juos išgrobstys arba "pasiskolins" svetimi, TPPV kontroliuojančiam skyriui nepriklausantys asmenys, kurie vogs sąmoningai arba suklaidinti neteisingo įsitikinimo, jog TPPV nemokamai dalina darbdavys (šiuo atveju Jungtinės Amerikos Valstijos). Be to, "pasiskolinimą" gali nulemti būtinybė - pavyzdžiui, kai tenka pašalinti skysčius, kurie aplieja jautrius elektroninius įrengimus. Šis faktas privertė kai kuriuos skyrius (tegul jie lieka neįvardinti - jūs patys žinote, bičiuliai, kas taip elgiasi) įrengti improvizuotas TPPV saugyklas, kurios atstoja ir išteklių surinkimo taškus. Tokiomis saugyklomis paprastai tampa arčiausiai asmeninės higienos objektų esantys stalai. Ant šių stovi dubenys ar kiti rezervuarai, į kuriuos bendro fondo nariai gali sudėti savo įnašus, ir dėmesį prikaustantis, aukų prašantis ženklas (daž-

niausiai pliušinis žaisliukas ar karikatūra). Pagal dabar galiojančias instrukcijas tokios saugyklos/eksponatai yra draudžiamos. Tačiau vardan darbuotojų higienos, moralės ir kolektyvinės dvasios, mano valdžia sutiko padaryti vienkartinę išimtį.

Jūsų pareiga - įdėmiai susipažinti su visomis "Darbo vadovo" dalimis, tiek senos redakcijos, tiek naujos. Dokumentas privalo būti perskaitytas apytikriai per 15.62 minučių (ir nemanykite, kad aš nepatikrinsiu). Prašau atkreipti ypatingą dėmesį į šiuos dokumento punktus:

1) Leidimas apsirūpinti TPPV saugyklomis suteikiamas bandomajam laikotarpiui. Naujoji strategija bus peržiūrėta po šešių mėnesių.

2) Jos turi būti įrengiamos savanoriškų išteklių suvienijimo pagrindu, kaip aprašyta poskyryje apie bendrus darbuotojų fondus. (NB: tai reiškia, kad bus reikalaujama finansinių ataskaitų.)

3) TPPV perka patys darbuotojai (draudžiama atsisiųsti per pašto tarnybą). Prieš įnešant TPPV į objektą, juos privalo patikrinti VGSOVS.

4) Aromatizuoti TPPV draudžiami, nes kai kuriems asmenims jie gali sukelti alergines reakcijas, pvz., čiaudėjimą.

5) Kaip ir vykdant kitas valiutines operacijas JAV ribose, piniginius fondus privalo sudaryti oficiali Jungtinių Valstijų valiuta, o ne jenos arba Kongo doleriai!

Suprantama, jei į piniginių įnašų rezervuarą žmonės bandys versti šūsnis pasenusių milijono ir milijardo vertės kupiūrų, kils rimtų problemų. Ūkio tarnyba pagristai nerimauja dėl atliekų atsikratymo ir potencialaus gaisro pavojaus, kuris grėstų susikaupus kalnui milijonų bei milijardų. Todėl pagrindinis naujų taisyklių punktas įgalioja jus ištuštinti įnašų rezervuarą kiekvieną dieną arba dar dažniau, jei prognozuojamas banknotų perteklius.

Tuo pačiu ūkio tarnyba prašė paminėti, jog dauguma iš jūsų, norintys atsikratyti JAV valiutos pertekliumi, gali mėginti vienu šūviu nušauti du kiškius ir pasinaudoti senais milijonais vietoj tualetinio popieriaus. Nors toks požiūris gana kūrybiškas, jis turi du esminius trūkumus:

1) Kupiūros užkemša santechninius vamzdžius.

2) Tokiu būdu išniekinama JAV valiuta ir pažeidžiamas federalinis įstatymas.

NEDARYKITE TO!

Prisijunkite prie bendro savo skyriaus fondo, kuriame kaupiami ištekliai tualetiniam popieriui. Tai paprasta, higieniška ir teisėta.

Vienykitės!

Marieta

Atidariusi langą su nauja atmintine, N.J. mama patikrina laiką ir pradeda skaityti dokumentą. Šiam procesui skirta apytiksliai penkiolika ir šešiasdešimt dvi šimtosios minutės. Vėliau, devintą valandą vakaro, savo kabinete peržiūrinėdama dienos statistiką, kompiuterio ekrane Marieta pamatys visų darbuotojų pavardes, šalia kurių bus pažymėtas laikas, išeikvotas atmintinės skaitymui, ir ji sureaguos maždaug taip:

Mažiau nei 10 minučių: metas rimtai pasišnekėti, galbūt rekomenduoti pakeisti požiūrį į darbą.

10-14 minučių: nenuleisti akių nuo darbuotojo; pastebimas atsainumas.

14-15.62 minučių: kvalifikuotas, išmano savo darbą, bet kartais gali praleisti pro akis svarbias smulkmenas.

Lygiai 15.62 minučių: gudročius. Rekomenduoti keisti požiūrį į darbą.

15.63-16 minučių: padlaižys. Nepatikimas.

16-18 minučių: dirba sistemingai; kartais per daug gilinasi į nereikšmingas smulkmenas.

Daugiau nei 18 minučių: pažiūrėti stebėjimo ka-

meros vaizdajuostę, patikrinti, kuo užsiiminėjo darbuotojas (galbūt ėjo į tualetą negavęs leidimo).

Atmintinės skaitymui N.J. motina nusprendžia paskirti nuo keturiolikos iki penkiolikos minučių. Jaunesniems darbuotojams verta sugaišti daugiau laiko, kad pasirodytų esantys atidūs, o ne pasipūtėliai. Vyresniesiems derėtų skaityti sparčiau, idant pademonstruotų potencialą vadovaujamam darbui. N.J. mamai netoli keturiasdešimties. Ji skenuoja akimis dokumentą, reguliariais intervalais spusteli mygtuką "žemyn", kartais grįžta į puslapio viršų apsimesdama, jog pakartotinai peržvelgia vieną ar kitą pastraipą. Kompiuteris viską fiksuoja, o valdžia teigiamai vertina tokias smulkmenas, kurios, bėgant laikui, gali apibendrintai supažindinti su jūsų darbo įgūdžiais.

Pabaigusi tyrinėti atmintinę ji pasineria į savo tiesioginį darbą. N.J. mama federalams kuria taikomąsias programas. Senais laikais ji būtų galėjusi pragyventi rašydama pilnas kompiuterines programas. Dabar tenka užsiimti tik fragmentais. Šias programas suprojektavo Marieta ir jos viršininkai, posėdžiavę viršutiniame aukšte visą savaitgalį. Turėdami projekto rėmus jie dalina problemą į vis mažesnius segmentus, kuriuos paskiria grupių vadovams, o tie savo ruožtu suskaido juos į dar smulkesnius gabalėlius ir pateikia trupinius atskiriems programuotojams. Derindami savo užduotis koduotojai privalo laikytis taisyklių rinkinio, gerokai gausesnio ir spalvingesnio nei "Darbo vadovas".

Taigi, perskaičiusi naująjį poskyrį apie bendrus tualetinio popieriaus fondus, N.J. motina pirmiausia prisijungia prie pagrindinio kompiuterio, atsakingo už jos programuojamo projekto, serverio. Ji nežino, kam reikalingas tas projektas - informacija slapta, - ar kaip jis vadinasi. Tiesiog projektas, ir baigta. Kartu su N.J. mama užduotį stengiasi įgyvendinti šimtai kitų programuotojų, nė nežinia, kas tokie. Kiekvieną dieną, prisijungus prie sistemos, tenka peržiūrėti visą krūvą atmintinių, kupinų naujų nuostatų bei pakitusių taisyklių, kurių reikia laikytis, rašant projekto kodą. Palyginti su tomis instrukcijomis, nurodymai dėl tualetinio popieriaus atrodo paprasti ir elegantiški kaip dešimt Dievo įsakymų.

Iki vienuoliktos valandos ji tik skaito, gilinasi ir stengiasi suprasti naujus projekto pokyčius. Jų netrūksta, nes dabar pirmadienio rytas, o Marieta bei aukštesnio rango kolegos praleido savaitgalį viršutiniame aukšte besipjaudami dėl projekto lyg pasiutusios katės, iš pagrindų viską keisdami.

Galų gale N.J. motina imasi tikrinti savo kodą, sudaro sąrašą elementų, kuriuos būtina perrašyti, idant jie atitiktų naujas specifikacijas. Tiesą sakant, reikės pradėti kurti programą nuo nulio. Jau trečią kartą per tris mėnesius.

Nieko nepadarysi, toks darbas.

Pusę dvylikos ji kilsteli galvą ir nustemba, prie savo terminalo pamačiusi pustuzinį žmonių. Marietą. Inspektorę. Porą agentų vyrų. Ir Leoną, gydytoją, atsakingą už melo detektorių.

- Mane tikrino ketvirtadienį, - sako N.J. mama.

- Metas naujai procedūrai, - pareiškia Marieta. - Eime, neversk laukti.

- Rankas - į šonus, kad jas matyčiau, - paliepia inspektorė.

38

N.J. motina atsistoja, nuleidžia rankas ir pajudėjusi iš vietos drožia iš biuro. Niekas iš kolegų nepakelia akių. Nedera. Varstomas nemandagių žvilgsnių, tiriamasis jaustųsi nejaukiai, išsiskiriąs iš kolektyvo, nors patikrinimas poligrafu tėra federalo gyvenimo būdo dalis. Už jos nugaros kaukši inspektorė, atsilikdama per du žingsnius, įsispiginusi į tiriamosios rankas, kad ji nesugalvotų paslapčia įsimesti į burną valiumo tabletę, kuri iškreiptų testo rezultatus.

Kai abi moterys sustoja priešais įėjimą į tualetą, inspektorė žengia pirmyn, praveria duris, praleidžia N.J. motiną ir pėdina pavymui.

Paskutinė kabina iš kairės - dvigubai didesnė nei likusios. Čia pakanka vietos dviem asmenims. N.J. motina traukia į erdviąją kabiną, palydima inspektorės - toji uždaro paskui save duris, - nusitraukia apatines kelnaites, pasikelia sijoną, pritupia virš indo ir nusišlapina. Atidžiai stebėjusi procesą, idant nė vienas lašas nenukapsėtų pro šalį, inspektorė pakelia indą, supila turinį į

mėgintuvėlį, ant kurio jau užklijuota etiketė su tiriamosios pavarde ir data.

Vėl reikia grįžti į koridorių - ir vėl tarsi prisiklijavusi įkandin seka inspektorė. Keliaujant į kambarį, kur atliekamas poligrafo testas, leidžiama kilti liftu, kad jūsų oda nesudrėktų nuo prakaito, o plaučiuose nepritrūktų oro.

Anksčiau kambarys atrodė kaip paprastas kabinetas, kuriame stovėjo kėdė ir stalas su keliais instrumentais. Vėliau pastaruosius pakeitė naujas įmantrus melo detektorius. Dabar kartais susidaro įspūdis, jog esate įtraukiamas į supersudėtingo medicininio skenerio vidų. Patalpa visiškai perdaryta - neliko nė menkiausios užuominos apie pirminę jos paskirtį. Langai užmūryti, rusvai gelsvos, glotnios sienos kvepia ligonine. Viduryje stūkso viena kėdė. N.J. mama atsisėda, padeda rankas ant ranktūrių, delnus priglaudžia prie įdubimų ir laukia. Neopreno stipinas, aklai panaršęs orą, aptinka ranką ir įkalina ją kraujo spaudimo movoje. Kambaryje priblėsta šviesos, durys užsidaro, moteris lieka viena. Ant viršugalvio nusileidžia "erškėčių" vainikas, ją nutvilko dilgsėjimas, daviklių elektrodams įsmigus į odą, virš pečių padvelkia vėsus vėjelis, sklindantis nuo superlaidaus kvantinio-interferencinio prietaiso, kuris zonduos smegenis nelyginant radaras. Už vienos iš sienų, valdymo centre, tūno pustuzinis technikų, tiriančių per visą ekraną išdidintus jos vyzdžius.

Staiga dilbį nudegina skausmas, ir moteris suvokia, kad jai į veną sušvirkštė kažkokį cheminį preparatą. Vadinasi, tai ne įprastas patikrinimas melo detektoriumi. Šiandieną jai paruošė kažką ypatinga. Karštis pasklinda po visą kūną, energingai plakanti širdis baudžiasi iššokti iš krūtinės, akys ašaroja. N.J. motinai suleido kofeino, kad ji būtų gyvybingesnė ir šnekesnė.

- Koks jūsų vardas? - teiraujasi balsas. Nenatūraliai ramų ir abejingą toną generuoja kompiuteris. Klausimai skamba bešališkai, neišduoda emocijų ir nepateikia jokių užuominų apie kvotos rezultatus.

Kofeinas kartu su kitomis cheminėmis medžiagomis iškreipia ir laiko pojūtį.

Ji nekenčia tardymo proceso, tačiau kartkartėmis visiems tenka tai patirti. Įstodamas į federalų gretas, pasirašote virš

punktyrinės linijos ir suteikiate leidimą būti tikrinamas melo detektoriumi. Tam tikra prasme parašas simbolizuoja pasididžiavimą ir garbę. Tie, kurie prisijungia prie federalų, atsiduoda darbui visa siela. Jei to nebūtų, tiesa išaiškėtų atėjus jūsų eilei sėstis ant poligrafo kėdės.

Klausimų srautas nesenka. Dauguma jų beprasmiai. "Ar jūs lankėtės Škotijoje?", "Ar balta duona brangesnė už juodą?" Tokiu būdu technikai priverčia ją nurimti, kad visos sistemos veiktų nepriekaištingai. Jie atsikrato per pirmą kvotos valandą gauta informacija, nes šioji vis vien prasmenga trikdžių šurmulyje.

N.J. motina neįučia atsipalaiduoja. Kalbama, jog po kelių patikrinimų melo detektoriumi jūs *išmokstate* atsipalaiduoti, ir tuomet apklausa tęsiasi gerokai trumpiau. Ji sėdi prikaustyta kėdėje, kofeinas išblaško mieguistumą, sensorinis zondavimas pašalina nereikalingas mintis.

- Kokia jūsų dukters pravardė?
- N.J.
- Kaip jūs kreipiatės į savo dukterį?
- Pravarde. N.J. Ji to reikalauja.
- Ar N.J. turi darbą?
- Taip. Ji dirba "RadiKS" kurjere.
- Koks kurjerės atlyginimas?
- Nežinau. Manau, kad nedidelis.
- Ar dažnai ji perka naują darbo įrangą?
- Negaliu pasakyti. Aš nesikišu į jos reikalus.
- Ar pastaruoju metu N.J. padarė ką nors neįprasta?
- Priklauso nuo to, ką jūs turite omenyje. - Moteris supranta išsisukinėjanti. - Ji visuomet daro tai, kas kitiems žmonėms greičiausiai atrodytų neįprasta. - Frazė nuskamba ne itin gerai, bemaž kaip pritarimas nekonformizmui. - Kitaip tariant, ji visada daro kažką neįprasta.
- Ar pastaruoju metu N.J. sudaužė ką nors namuose?
- Taip. - Ji pasiduoda. Federalai viską žino. Namuose sukišta tiek "blakių" ir pasiklausymo/stebėjimo įrengimų, kad tiesiog nuostabu, kodėl neįvyksta trumpas sujungimas. - Duktė sudaužė mano kompiuterį.
- Ar ji paaiškino, kodėl sudaužė kompiuterį?

- Lyg ir taip. Jei tik nesąmones galima vadinti paaiškinimu.

- Ką N.J. sakė?

- Ji būgštavo... koks absurdas... ji būgštavo, kad nuo kompiuterio užsikrėsiu virusu.

- Pati taip pat bijojo užsikrėsti?

- Ne, anot jos, virusas puola tik programuotojus.

Kurių galų jie klausinėja? Juk viskas įrašyta į vaizdo juostą.

- Ar jūs patikėjote N.J. paaiškinimu?

Štai kur esmė.

Jiems knieti sužinoti vienintelį dalyką, kurio negali įrašyti - kokios mintys sukasi jos galvoje. Knieti sužinoti, ar ji tiki dukters pasakojimu apie virusą.

N.J. motina suvokia, jog taip galvoti nevalia, nes superlaidūs prie viršugalvio prijungti davikliai viską fiksuoja. Jie nesusigaudys, ką mąsto tiriamoji, tačiau pamatys, kad ji naudojasi tomis smegenų dalimis, kurių nebuvo pajungusi į darbą, kai atsakinėjo į beprasmius klausimus.

Paprasčiau kalbant, jie tiksliai žino, jog N.J. motina analizuoja padėtį, bando suvokti, kokių atsakymų iš jos tikimasi. To nedarytų, jei būtų nuoširdžiai atvira.

- Kas būtent jums rūpi? - teiraujasi ji. - Kodėl neklausiate tiesiai šviesiai? Ateikite čia, ir pasišnekėkime akis į akį. Susėsime kaip suaugę žmonės ir viską aptarsime.

Ranką vėl nutvilko dūris. Per kelias sekundes, narkotikui išsisklaidžius kraujo sistemoje, kūnas sugrumba ir atvėsta. Liežuvis apsunksta, mintys tampa nerišlios.

- Koks jūsų vardas? - klausia balsas.

39

Alkānas, greitkelis į Aliaską - tai ilgiausias pasaulyje frančizių getas. Miestas, turintis vieną vienintelę, dviejų tūkstančių mylių ilgio, gatvę, kuri per metus pailgėja dar šimtu mylių, tokiu greičiu, kokiu žmonės pajėgia nusigauti iki tyrų pakraščio ir pastatyti savo furgonus neužimtuose plotuose. Tik taip įmanoma išsprukti iš Amerikos, jei nesate toks pasiturintis, kad skristumėte lėktuvu arba plauktumėte laivu.

Prastai asfaltuotas dviejų juostų kelias dūsta nuo namukų ant ratų, šeimyninių furgonų, visureigių su dengtomis priekabomis. Jis prasideda kažkur viduryje Britų Kolumbijos, princo Džordžo sankryžoje, kur gausybė plentų susilieja į vieną, šiaurės kryptimi nusidriekusį, greitkelį. Į pietus nuo sankryžos intakai pasidalina į atšakas, kurios, kirtusios Kanados/Amerikos sieną, nutįsta per penkis šimtus mylių, nuo Britų Kolumbijos fiordų iki bekraščių centrinės Montanos laukų, kol pagaliau prisijungia prie Amerikos kelių sistemos, atstojančios pagrindines migracijos ištakas. Šioje penkių šimtų mylių atkarpoje knibžda būsimieji arktinių teritorijų užkariautojai, kurie kupini optimizmo nešdinasi iš pietų, dardėdami puikiuose namuose ant ratų. Tuo tarpu iš šiaurės, kur teko palikti savo furgonus, grįžta aibė nevykėlių, pasigavusių pakeleivingas mašinas.

Lėtai burzgiantys treileriai ir daiktais apkrauti visureigiai sunkvežimiai tampa judančiu kliūčių ruožu juodajam Hairo motociklui.

Ach, tie pečiuiti, ginkluoti baltaodžiai! Vos susibūrę į trijules ar ketveriukes, jie puola ieškoti Amerikos, kurioje neva užaugo. Prilimpa vieni prie kitų kaip pervirę ryžių grūdeliai, susiklijuoja į vientisus būrelius. Apsirūpinę elektroniniais instrumentais, nešiojamais generatoriais, ginklais, visureigiais, asmeniniais kompiuteriais, jie panašūs į bebrus, prisiuosčiusius metano, arba pakvaišusius inžinierius, ketinančius darbuotis be brėžinių. Tie tipai veržiasi į tyrlaukius, renčia ir palieka likimo valiai statinius, koreguoja galingų upių kryptis ir kraustosi toliau, nes jų apšnerkšta vietą jau ne tokia, kokia buvo anksčiau.

Šalutiniai šio gyvenimo būdo produktai - užterštos upės, šiltnamio efektas, smurtas prieš sutuoktinius, televiziniai evangelistai ir serijiniai žudikai. Bet, kol turite visureigį, jūs galite judėti į šiaurę pakankamai sparčiai, kad vienu žingsniu lenktumėte savo atliekų srautą. Po dvidešimties metų dešimt milijonų baltaodžių pasieks šiaurės ašigalį, kur sustatys savo furgonus. Nuo termodinamiškai aktyvios jų veiklos sklindanti šiluma aptirpdys ledo pagrindą. Amžino įšalo sluoksnyje atsivers skylė, ir visas metalo laužas paskęs vandenyne, įkandin nusitempdamas biomasę.

Už tam tikrą mokestį jums suteikiama proga įvažiuoti į

"Pasnausk ir keliauk" franšizę ir priglausti savo furgoną bambagyslę primenančiame vamzdyje. Ištaręs stebuklingus žodžius: "Mums reikia stumtraukio", - įriedate į franšizę, prisijungiate prie vietinio energijos bloko, pamiegate, atsijungiate ir vėl susiruošiate keliauti. Savo sausumos dirižablio nereikia net apsukti.

Kitados "Pasnausk ir keliauk" personalas tvirtino, esą jų franšizė įkūnija kaimiško stiliaus stovyklavietę, tačiau klientai nuolat kapodavo pakuroms medines rodykles ir piknikų staliukus. Nūnai ženklus atstoja elektriniai polikarbonato burbulai, atsiduodantys korporacine dvasia: viskas nupoliruota, išblizginta nelyginant unitazas, iš kurio siauriausių plyšelių išplaunamos srutos. Kam tos stovyklavietės, jeigu jų lankytojai nebeturi gimtųjų namų?

Nusigavęs už Kalifornijos sienos, Hairas lekia šešiolika valandų, kol pagaliau stabteli "Pasnausk ir keliauk" franšizėje, įsikūrusioje rytinėje Kaskadų papėdėje, šiauriniame Oregone. Norint pasiekti Plaustą, reikėtų įveikti dar kelis šimtus mylių ir kalnų virtinę, tačiau jam pirmiausia maga šnektelėti su vienu žmogumi.

Iš trijų stovėjimo aikštelių vienos praktiškai neįmanoma įžiūrėti; ji įrengta šalia duobėto, purvino tako, pažymėta suklypusiomis rodyklėmis. Kita - šiek tiek arčiau, bet jos pakampėse apstu gąsdinančių, plaukuotų nusmurgėlių, kurie svaido į dangų suplotas alaus skardines, žvilgančias pilnaties šviesoje it sidabriniai diskai. O trečiąją, tiesiai prieš "Rotušę", saugo ginkluoti sargybiniai. Nori čia palikti savo transporto priemonę? Mokėk. Hairas nusprendžia pakratyti kišenę. Jis pastato motociklą atgręžtą priekiu išvažiavimo pusėn, įjungia avarinį operacinės sistemos režimą, kad vėliau, esant būtinybei, nereikėtų pakrauti kompiuterio, švysteli porą Kongo dolerių sargybiniui. Tada pakraipo galvą į šonus tarsi skalikas, traukiantis į šnerves orą - mėgina susigaudyti, kur ieškoti Laukymės.

Už šimto pėdų mėnulis nutvieskia teritoriją, kur keliolika pavojų nepabūgusių nutrūktgalvių surentė palapines. Arba jie ginkluoti iki dantų, arba tiesiog neturi ko prarasti. Hairas pėdina palapinių kryptimi ir veikiai pastebi Laukymę dengiantį kupolą.

Dauguma keliauninkų vadina šią vietą "žmogienos aikštele". Iš keliolikos sunkvežimių į atvirą, kitados žolėtą žemės plotą iš-

verstas smėlis susimaišė su šiukšlėmis, stiklo duženomis ir žmonių atliekomis. Virš aikštės iškilęs kupolas saugoja nuo lietaus. Kas porą pėdų sąvartyne styro didžiuliai grybo pavidalo vamzdžiai, iš kurių šaltomis naktimis plūsta šilti garai. Miegoti Laukymėje ganėtinai pigu. Pietinių franšizių išradimas ne taip seniai paplito šiaurėje, sekdamas paskui klientus.

Dabar pustuzinis jų glaudžiasi prie šiltų ventiliacijos angų, įsisupę į kareiviškas antklodes. Viena porelė, susikūrusi laužą, lošia kortomis. Nekreipdamas į tuodu dėmesio, Hairas klaidžioja tarp likusiųjų.

- Čakai Raitsonai, - šūkteli jis. - Pone prezidente? Ar jūs čia?

Pakartojus klausimus, kairėje pusėje pradeda rangytis vilnonių skudurų šūsnis. Iš jos išnyra galva. Hairas kulniuoja link žmogaus pakėlęs rankas, kad įrodytų esąs neginkluotas.

- Kas čia? - klausia vyriškis. Aiškiai išsigandęs. - Varnas?

- Ne Varnas, - atsiliepia Hairas. - Nesibaiminkite. Jūs Čakas Raitsonas? Buvęs Laikinosios Kenajaus Ir Kodiako Respublikos prezidentas?

- Aha. Ko norite? Aš neturiu pinigų.

- Tik pasišnekėti. Aš dirbu CŽK. Renku informaciją.

- Man reikia išgerti, po velnių, - niurna Čakas Raitsonas.

"Rotuše" vadinamas didžiulis pripučiamas pastatas pačiame "Pasnausk ir keliauk" viduryje. Apšiuręs Las Vegas, kuriame galima rasti prekybos centrą, kompiuterinių žaidimų saloną, savitarnos skalbyklą, barą, alkoholio parduotuvę, sendaikčių turgelį, viešnamį. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, jog čia visuomet ūžauja nedidelis procentas žmonijos, kurios pagrindinė funkcija - kiekvieną naktį linksmintis iki penkių ryto.

Daugumoje "Rotušių" nestinga vidinių franšizių. Išvydęs "Kelio aludę", geriausią užeigą, kokią įmanoma aptikti "Pasnausk ir keliauk", Hairas veda link jos Čaką Raitsoną. Šio kūną dengia galybė drabužių sluoksnių. Kažkada buvę įvairiaspalviai, dabar rūbai įgavo odos - arba chaki - atspalvį.

"Rotušėje" įsikūrusios įstaigėlės, įskaitant ir barą, panėšėja į dekoracijas, parengtas filmui apie kalinių laivą. Visi objektai priveržti prie paviršių, dvidešimt keturias valandas per parą

plieskia ryški šviesa, personalas slepiasi už hermetiškų storo stiklo pertvarų, nuo laiko pagelsvėjusių bei apmusijusių. Šioje "Rotušėje" saugumu rūpinasi tvarkdariai, todėl tarp žaidimų automatų poromis ar trijulėmis plumpsi šarvuotas juodas uniformas dėvintys, prie steroidų įpratę narkomanai, kurie entuziastingai pažeidinėja žmogaus teises.

Kai juodu įsitaiso prie kažko panašaus į kampinį stalelį, Hairas spusteli mygtuką, iškviečiantį padavėją, ir vogčiomis užsako ąsotį "ypatingojo", kuriame kliuksi alus, per pusę sumaišytas su nealkoholiniu apynių gėralu. Maukdamas tokį birzgalą Čakas bent jau ne iš karto atsijungs.

Seniui atsiriša liežuvis gana greitai. Ponas Raitsonas priklauso tam tipui žmonių, kurie po skandalo gėdingai pasitraukę iš prezidentūros pašvenčia savo gyvenimą pašnekovų, galinčių išklausyti jų skundų, paieškoms.

- Taip, aš dvejus metus buvau LKIKR prezidentu. Ir iki šiol manau, jog esu ištremtos vyriausybės vadovas.

Hairas vos susivaldo neužvertęs aukštyn akių. Čakas tai pastebi.

- Gerai, sutinku, nieko čia ypatinga. Tačiau LKIKR, nors neilgai, buvo klestinti šalis. Atsirastų nemažai žmonių, kurie norėtų pamatyti jos atgimimą. Na, žinote, mus išspyrė tik dėl vieno... tie maniakai sugebėjo užgrobti valdžią vieninteliu būdu... visiškai... - rodos, jis neranda tinkamų žodžių. - Kas galėtų tikėtis kažko panašaus?

- Kaip jus išstūmė? Kilo pilietinis karas?

- Nereikšmingų susirėmimų pasitaikydavo nuolat. Prieš valdžią spyriodavosi kai kurie tolimieji Kodiako regionai. Tačiau iki pilietinio karo mes nenusigyvenome. Suprantate, amerikiečiams patiko mūsų vyriausybė. Amerikiečiai turėjo kokius tik nori ginklus, kovinę techniką, infrastruktūrą. Tuo tarpu ortai tebuvo gauja barzdočių, lakstančių po miškus.

- Ortai?

- Rusų ortodoksai. Pradžioje jie tesudarė mažumą. Daugiausia indėnai - tlingitai ir aleutai, pavirtę į rusus prieš šimtus metų. Kai Rusija išsigimė, jie, sėdę į valtis, ėmė plūsti pas mus.

- Bet konstitucinės demokratijos nepripažino?

- Ne. Nė už ką.

- Ko jie norėjo? Caro?

- Ne. Caro gerbėjai - tradicionalistai - liko Rusijoje. Į LKIKR atvykę ortai buvo tikros atliekos. Juos išvijo netgi stačiatikių bažnyčia.

- Už ką?

- Už ereziją. Pas mus pasirodę ortai priklausė naujai sektai, sekmininkams. Jie kažkaip susiję su Šventojo Tėvo Veino Perlų Vartais. Juos nuolat lankydavo prakeikti misionieriai iš Teksaso. Tie žmonės amžinai burbuliuodavo nesuprantama kalba lyg apimti religinės ekstazės. Stačiatikių bažnyčia nusprendė, kad juos į savo pusę patraukė šėtonas.

- Kiek iš viso sekmininkų atkeliavo į LKIKR?

- Devynios galybės. Mažiausiai penkiasdešimt tūkstančių.

- Kiek amerikiečių gyveno LKIKR?

- Beveik šimtas tūkstančių.

- Tuomet kaip ortai įstengė perimti iš jūsų valdžią?

- Na, vieną rytą mes atsibudome ir pagrindinėje Naujojo Vašingtono aikštėje, tarp furgonų, kur įkurdinome savo vyriausybę, pamatėme dviaukštį autobusą. Ortai atitempė mašiną naktį ir nuėmė ratus, kad negalėtume jos pašalinti. Mes pamanėme, jog tai protesto akcija. Liepėme ortams nešdintis. Jie atsisakė ir rusiškai paskelbė deklaraciją. Kai pagaliau išvertėme tą sniaukrojimą, paaiškėjo, jog jie liepia mums susipakuoti daiktus ir perduoti valdžią ortams. Suprantama, mes neketinome paklusti absurdiškiems reikalavimams. Todėl nudrožėme link autobuso, pasiruošę jį nuvilkti, o ten mūsų jau laukė piktdžiugiškai išsišiepęs Gurovas.

- Gurovas?

- Aha. Vienas iš pabėgėlių, persikraustęs pas mus iš Sovietų Sąjungos. Buvęs KGB generolas, kuris virto religiniu fanatiku. Ortų vyriausybėje jam lyg ir atiteko gynybos ministro vaidmuo. Taigi atidaręs autobuso duris Gurovas leidžia mums pažvelgti, kas tūno jo viduje.

- Kas gi ten tūnojo?

- Įvairi įranga, na, žinote, nešiojamas generatorius, elektros

laidai, valdymo skydelis ir taip toliau. Bet pačiame centre riogso didžiulis juodas kūgis, vaflinės ledų taurelės pavidalo, penkių pėdų ilgio. Aš klausiu, kas čia per velnias. O Gurovas atsako, esą tai dešimties megatonų vandenilinė bomba, pavogta iš balistinės raketos. Toks žaisliukas sulygintų su žeme visą miestą. Dar klausimų bus?

- Todėl jūs ir kapituliavote?

- Neturėjome iš ko rinktis.

- Ar bent nutuokiate, iš kur ortai atkasė vandenilinę bombą?

Akivaizdu, jog Čakas Raitsonas žino. Giliai įkvėpęs jis atsidūsta, palinguoja galva, nukreipia žvilgsnį virš Hairo peties. Pakėlęs alaus bokalą nuryja porą didelių gurkšnių.

- Iš vieno atominio povandeninio sovietų laivo. Jam vadovavo kapitonas Ovčinikovas. Religingas, bet ne fanatikas kaip ortai. Na, jeigu tas tipas būtų buvęs fanatikas, jam niekas nebūtų patikėjęs povandeninio laivo, ar ne?

- Tikriausiai.

- Toks žmogus privalo būti psichologiškai stabilus, kad ir ką tai reikštų. Kai Rusijoje įsigalėjo chaosas, Ovčinikovo rankose liko labai pavojingas ginklas. Jis nutarė išsodinti savo įgulą į krantą ir paskandinti laivą Marianų duburyje, tai yra visiems laikams atsikratyti branduoline bomba. Bet kapitoną kažkaip įtikino suteikti pagalbą ortams ir perplukdyti juos į Aliaską. Beringo sąsiaurio pakrantėje būrėsi iš visų pakampių susirinkę pabėgėliai. Gyvenimo sąlygos jų stovyklose buvo pasibaisėtinos. Pats suprantate, tuose kraštuose nieko doro neužauginsi. Žmonės pakratydavo kojas tūkstančiais. Jie stovėdavo ant kranto ir laukdami laivų mirdavo iš bado. Gal todėl Ovčinikovas sutiko, kad jo povandenine valtimi - labai didele ir greitaeige - vargšai pabėgėliai būtų evakuoti į LKIKR. Vien nuo minties, jog teks įsileisti į laivą tokią gausybę nepažįstamųjų, jį apsėdo paranoja. Visi povandeninių laivų kapitonai pakvaišę dėl saugumo - ar reikia aiškinti kodėl? Ovčinikovas organizavo itin griežtą kontrolę. Prieš pakliūdami į laivą, pabėgėliai turėjo praeiti pro metalo detektorių ir leistis nuodugniai patikrinami. Visą kelią iki Aliaskos juos saugojo ginkluoti sargybiniai. Tačiau ortų gretoms priklausė vienas tipas, vardu Varnas...

- Man teko su juo susitikti.

- Taigi... Varnas įsibrovė į povandeninį laivą.

- O Dieve.

- Jis kažkokiu būdu persikėlė į Sibiro pakrantę - turbūt pagavo bangą savo sumautu kajaku.

- Pagavo bangą?

- Taip aleutai plaukioja iš vienos salos į kitą.

- Varnas - aleutas?

- Taip. Banginių medžiotojas. Jūs esate girdėjęs apie aleutus?

- Hmm, taip. Mano tėvas pažinojo vieną jų Japonijoje, - atsako Hairas. Iš jo atminties gelmių į sąmonės paviršių pamažu kyla senos tėvo istorijos apie gyvenimą nelaisvėje.

- Aleutai iriasi vienu irklu ir savo kajakais gaudo dideles bangas. Sugeba aplenkti net garlaivius.

- Aš to nežinojau.

- Kad ir kaip ten būtų, Varnas prisišliejo prie vienos pabėgėlių stovyklos, apsimetė kilęs iš kažkokios Sibiro tautelės. Tų tipų vis vien neįmanoma atskirti nuo mūsiškių indėnų. Matyt, stovyklose ortai turėjo bendrininkų. Šie prastūmė Varną į eilės pradžią, ir jis pakliuvo į laivą.

- Bet jūs minėjote, jog pabėgėlius tikrino metalo detektoriumi.

- Kas iš to? Jis naudojasi stikliniais peiliais. Pats nuskaptuoja stiklo šukę, ir toji virsta aštriausiais ašmenimis visame pasaulyje.

- Ir šito nežinojau.

- O taip. Ašmenys - vos vienos molekulės storio. Tokiais skalpeliais chirurgai operuoja akis. Įpjautoje ragenoje nelieka nė menkiausio rando. Kai kurie indėnai gamina akių skalpelius ir taip užsidirba pragyvenimui.

- Gyveni ir mokaisi, - tarsteli Hairas. - Spėju, kad šiuo peiliu galima lengvai perrėžti neperšaunamą audinį.

Čakas Raitsonas patraukia pečiais.

- Nė neprisimenu, kiek vyrukų, dėvinčių neperšaunamas liemenes, papjovė Varnas.

- Aš maniau, kad jis nešiojasi kokį nors lazerinį durklą.

- Klydote. Tai stiklinis peilis. Arba įsinešė jį į povandeninį laivą, arba rado stiklo šukę pačiame laive.

- Ir...

Spoksodamas į tuštumą Čakas vėl maukteli alaus.

- Povandeniniame laive skysčiams nėra kur nutekėti. Išlikę gyvi tvirtino, kad kraujas užtvindė denius iki kelių. Varnas nudobė visus, išskyrus ortus, įgulos branduolį ir keliolika pabėgėlių, sugebėjusių užsibarikaduoti triumuose. Tie, kurie išgyveno, kalbėjo... - Čakas dar sykį užsiverčia bokalą, - ...kalbėjo, jog tos nakties niekada neužmirš.

- Paskui Varnas privertė įgulą nuplukdyti laivą į ortų rankas?

- Laivas sustojo netoli Kodiako krantų, - tęsia Čakas. - Ortai jau buvo pasiruošę. Iš jūreivių, kurie kitados tarnavo atominiuose povandeniniuose laivuose - juos dar vadina rentgenais, - subūrė naują komandą, ir toji perėmė laive valdžią. Mes neturėjome jokio supratimo, kas vyksta. Kol viena iš branduolinių galvučių pasirodė ant mūsų slenksčio.

Kažką pastebėjęs už Hairo nugaros, Čakas pakelia akis. Hairas jaučia, kaip jo petį švelniai paplekšnoja delnas.

- Atleiskite, sere, - nuskamba vyriškas balsas, - ar galima jus minutėlei sutrukdyti?

40

Atsigręžęs Hairas išvysta apkūnų, aukštą, barzdotą baltaodį. Raudonus sulaižytus plaukus dengia beisbolo kepuraitė, atsmaukta taip, kad būtų matyti žodžiai, didžiosiomis raidėmis ištatuiruoti ant kaktos:

NESTABILI NUOTAIKŲ KAITA
RASISTINIAI ĮSITIKINIMAI

Visa tai žvilga virš flanele aptempto riebaus pilvo.

- Klausau jūsų, - atsiliepia Hairas.

- Hmm, sere, meldžiu atleisti, kad įsiterpiu į jūsų pokalbį su šiuo ponu, bet mes su draugais spėliojome, ar jūs esate tingus,

bukagalvis, arbūzus ryjantis juodašiknis nigeris, ar apsukrus, AIDS užsikrėtęs japoškė?

Žmogus nuleidžia kepuraitės snapelį žemyn, ir Hairas mato ant jos besipuikuojančią konfederatų vėliavą, po kuria išsiuvinėti žodžiai: Naujosios PAR atstovybė Nr. 153.

Apsisukęs Hairas čiuožia su visa kėde link Čako, idant tarp jo ir vyruko iš Naujosios Pietų Afrikos įsiterptų stalas. Buvęs LKIKR prezidentas jau išgaravo. Po kelių sekundžių Hairas patogiai prisišlieja prie sienos ir apžvelgia barą.

Tuo pačiu metu maždaug tuzinas išsišiepusių įdegusių vyrų pakyla nuo staliukų ir traukia link savo bendro, už jo nugaros sudarydami konfederatų vėliavų bei gauruotų žandenų falangą.

- Hmm, leiskite pagalvoti, - atsiliepia Hairas. - Čia kažkoks suktas klausimas?

Daugybėje "Rotušių", įsikūrusių "Pasnausk ir keliauk" franšizėse, prie įėjimo reikia palikti ginklus. Bet tik ne šioje.

Hairas nežino, į gera tai ar į bloga. Be ginklų Naujosios PAR gyventojai tiesiog jį sutalžys. Jei turės ginklus, jis galės duoti grąžos, tačiau ant kortos bus pastatyta daugiau. Neperšaunamas kombinezonas dengia Hairą nuo kaklo iki kojų pirštų, vadinasi, tie žaliūkai nukreips vamzdžius į galvą. Jie didžiuojasi esantys taiklūs. Stengiasi miklinti ranką kiekvieną dieną.

- Argi netoliese nėra Naujosios PAR franšizės? - teiraujasi Hairas.

- Žinoma, yra, - atsako žmogėnas su tatuiruote, trumpakojis išverstapilvis. - Tai rojus. Garbės žodis. Pasaulyje nerasi kitos tokios vietos, kaip Naujoji Pietų Afrikos Respublika.

- Ar galėčiau paklausti? Jeigu ten taip nuostabu, kodėl nesitrainiojate savo kieme?

- Naujoji Pietų Afrika turi vieną problemą, - paaiškina vyriškis. - Galbūt kalbu nepatriotiškai, tačiau tai tiesa.

- Kokia gi toji problema?

- Ten nėra nigerių, žydų arba japoškių, kuriuos būtų malonu sumalti į miltus.

- Ach, štai kokia problema, - linkteli Hairas. - Ačiū jums.

- Už ką?

- Už tai, kad paskelbėte savo ketinimus ir suteikėte man teisę gintis.

Sulig paskutiniu žodžiu Hairas nukerta žmogaus galvą.

Ką dar jis galėjo padaryti? Priešininkų mažiausiai dvylika. Jie atvirai užstojo vienintelį išėjimą. Paaiškino ketinantys jį sudoroti. Greičiausiai kiekvienas turi po pliauškynę. Be to, atsidūrus ant Plausto, į tokius incidentus teks įsivelti kas dešimt sekundžių.

Žaliūkas iš Naujosios PAR neįsivaizduoja, ką jam nulėmė likimas, tačiau, Hairui užsimojus *katana*, jis pradeda reaguoti ir giljotinavimo momentu lekia atbulas. Tai neblogai, nes iš kaklo dviem fontanais veržiasi pusė jo kraujo atsargų. Ant Hairo nenukrenta nė lašas.

Metavisatoje, jei kirtis pakankamai stiprus, ašmenys perrėžia kūną kiaurai. Tuo tarpu Realybėje, Hairo manymu, po smūgio į aukos kaklą rankas turėtų nupurtyti atatranka lyg tvojus beisbolo lazda į žemę, tačiau jis beveik nieko nepajunta. *Katana* praslysta pro kaklą ir sminga į sieną. Matyt, pataikė tarp stuburo slankstelių. Visi Hairo įgūdžiai netikėtai sugrįžta. Tiesa, jis keikteli save mintyse, nes užmiršo pakreipti riešą ir sustabdyti ašmenis.

Netgi žinant, ko tikėtis, akimirkai neįmanoma atsikratyti nuostabos. Su avatarais nieko panašaus neįvyksta. Jie paprasčiausiai sudrimba. Stulbinančiai ilgą laiko atkarpą Hairas tiesiog stovi ir dėbso į vyruko lavoną. Tuo metu kraujo debesis ieško, kur nusėsti. Upeliai varva nuo pakabinamų lubų, tyška ant baro lentynų. Dvigubą viskio porciją užsisakęs girtuoklėlis pradeda nevaldomai drebėti, kai stiklinėje prieš jo akis išsisklaido trys milijonai raudonųjų kūnelių.

Hairas susižvalgo su keliais Naujosios PAR gyventojais; atrodo, tarsi visi užeigos lankytojai bando bendrai nuspręsti, ką daryti toliau. Juoktis? Nufotografuoti begalvį? Sprukti? Iškviesti greitąją pagalbą?

Iki išėjimo Hairas nusigauna skuosdamas per kitų žmonių stalus. Galbūt elgiasi ne itin pagarbiai, bet aludės klientai paslaugiai atšoka, kai kurie vikruoliai netgi spėja patraukti į šalį savo bokalus, ir niekas nebando prie jo kibti. Blyksinčios *katanos* vaizdas įkvepia aplinkiniams mažne japonišką mandagumą. Ke-

lią vis dar blokuoja pora žmogėnų iš Naujosios PAR, bet ne todėl, kad jiems maga kažką sustabdyti. Patirtas sukrėtimas priverčia žaliūkus suakmenėti. Hairas instinktyviai nutaria jų nežudyti.

Jis išskuodžia į pagrindinę "Rotušės" gatvę, mirgančiu bei pulsuojančiu loglu užlietą tunelį, kuriame bėga juodi pavidalai, tarytum tamsos užklupti suplėkusiomis kiaušidėmis vinguriuojantys spermatozoidai. Jie gniaužia rankose smailius kampuotus objektus. Tai tvarkdariai. Palyginti su jais, metafarai primena nekenksmingus miškininkus.

Metas virsti chimera. Hairas įjungia viską, ką turi: infraraudonuosius spindulius, milimetrinių bangų radarą, aplinkinių garsų procesorių. Šiomis aplinkybėmis infraraudonieji spinduliai nedaug kuo padeda, užtat radaras fiksuoja ginklus, kuriuos spaudžia tvarkdariai, identifikuoja jų modelį ir šaudmenų tipą. Paaiškėja, kad visos iki vienos šaudyklės yra automatinės.

Tvarkdariams ir rasistams iš Naujosios Pietų Afrikos Respublikos nereikia radaro, kad pamatytų Hairo *kataną*, kuria teka kraujas bei stuburo smegenų skystis.

Netoliese iš sukriošusių kolonėlių riaumoja Vitalijaus Černobilio ir "Tirpiklių" muzika. Pirmasis singlas, įkopęs į populiariausių dainų sąrašą, pavadintas "Mano širdis - žemėje rūkstanti skylė". Garsų procesorius sumažina decibelų lygį, ištrina kolonėlių šnypštimą, todėl kambarioko balsas girdėti kur kas aiškiau. Padėtis tampa velniškai siurrealistinė. Hairas supranta esąs ne savo vietoje, prasmegęs biomasėje. Jei pasaulyje egzistuotų teisingumas, jis galėtų sulįsti į kolonėles ir sekdamas paskui laidus nelyginant skaitmeninė dvasia nusigauti atgal į Los Andželą, pasaulio viršūnę, kur viskas užgimsta, nupirkti Vitalijui ko nors išgerti, išsitiesti ant savo čiužinio.

Jis klupteli ir nevikriai žengia į priekį, nes nugarą tarytum įniko masažuoti šimtai miniatiūrinių plaktukų. Tuo pačiu metu loglą užtemdo akinantys geltoni blyksniai. Akiniuose nušvinta žybčiojantis raudonas ekranas, kuris praneša, jog milimetrinių bangų radaras pastebėjo srautą kulkų, švilpiančių jo kryptimi. Ar pageidausite sužinoti, kas paleido šūvius, sere?

Hairą ką tik pašventino automatų papliūpa. Kulkos įsirėžė į

neperšaunamą kombinezoną ir nukrito ant žemės, prieš tai spėjusios sulaužyti pusę šonkaulių ir krestelėti kelėtą vidaus organų. Jis apsisuka, iš skausmo sukandęs dantis.

Nusispjovęs į automatą tvarkdarys čiumpa kitą ginklą. Hairo akiniuose tvyksteli užrašas: RAMIOJO VANDENYNO TVARKDARIŲ POSKYRIS, MODELIS SX-29,VEIKSMŲ LAISVĘ APRIBOJANTI ĮRANGA (GLEIVIAŠAUDIS). Nuo jo ir reikėjo pradėti.

Pliko kardo niekas šiaip sau nenešioja. Iš makštų jį ištraukiate tuomet, kai norite ką nors užmušti. Hairas bėga link tvarkdario iškėlęs aukštyn *kataną*, juodašvarkis sureaguoja kaip pridera ir nešdinasi po velnių. Virš minios blizgantys sidabriniai ašmenys masina tvarkdarius, tačiau atbaido visus kitus, todėl, Hairui driuokiant "Rotušės" centru, priešais - nė gyvos dvasios, bet į nugarą alsuoja daug žvilgančių juodų padarų.

Savo akiniuose jis išjungia technomėšlą, kuris tik išmuša iš vėžių, pateikdamas duomenis apie būsimą mirtį. Kaip postmodernù. Laikas pasinerti į Realybę, kur gyvena aplinkiniai žmonės.

Netgi tvarkdariai nedrįs pleškinti minioje iš stambaus kalibro ginklų, nebent taikinys atsidurtų tiesiai prieš vamzdį arba jie būtų ypač bjauriai nusiteikę. Pro Hairą pralekia du iš gleiviašaudžio paleisti spjūviai - taip išskydę, jog tepajėgia suerzinti, ir nieko daugiau, - kurie ištykšta į praeivius, įsupdami juos į permatomo šydo draiskanas.

Tarp kompiuterinių žaidimų automatų ir vitrinos, demonstruojančios mirtinai nuobodžiaujančias prostitutes, Hairo akys nušvinta, ir jis pamato stebuklą: išėjimą iš pripučiamo kupolo, duris, pro kurias į šaltą gaivią naktį plūsta sintetinio alaus ir žmogaus kūno išskyrų tvaikas.

Kaip visada džiugias gyvenimo akimirkas veikiai apkartina nemalonios naujienos: virš durų nusileidžia plieninės grotos.

Po velnių, juk tai pripučiamas statinys. Hairas sekundei įjungia radarą, ir sienos tarsi išgaruoja. Jis žiūri pro jas kiaurai, į lauke kerojantį plieno mišką. Akimirksniu aptinka aikštelę, kur paliko savo motociklą, neva saugojamą ginkluotų sargybinių.

Atlikdamas apgaulingą manevrą Hairas pasuka link viešnamio. Žaibiškai pakeičia kryptį ir šoka prie atviros sienos. Pripu-

čiamo pastato medžiaga pakankamai tvirta, tačiau užtenka vieno kirčio, kad *katana* prapjautų šešių pėdų ilgio plyšį. Jis virsta laukan, sudvisusio oro čiurkšlės išspjautas pro skylę.

Tai, kas vyksta paskui - po to, kai Hairas šoka ant motociklo, kai rasistai iš Naujosios PAR supuola į visureigius, kai tvarkdariai sėda į savo tviskančias, juodas patrulines mašinas ir visi kriokdami išrūksta į greitkelį, - tėra elementarios gaudynės.

41

Per savo karjerą N.J. teko lankytis keliose *keistose* vietose. Ant merginos krūtinės žvilga laminuotos trijų tuzinų šalių vizos. Neskaitant tikrų valstybių, ji paimdavo ir pristatydavo įvairius paketus į tokias žavingas poilsiavietes, kaip Nuostolių Zona arba falabalų stovykla Grifito parke. Tačiau keisčiausią užduotį reikės atlikti dabar: kažkas pageidauja, kad ji nugabentų siuntinį į Jungtines Amerikos Valstijas. Būtent tai paminėta darbo užsakyme.

Anoks čia siuntinys - paprastas užklijuotas vokas.

- Kodėl nesiunčiate paštu? - teiraujasi N.J. vaikino, iš kurio paima siuntinuką. Veiksmas rutuliojasi kraupioje biurų zonoje, viename provinklave. Tikras niekam tikusio verslo rezervatas, kur nevyksta jokia rimta veikla, nepaisant aibės kontorų, telefonų ir panašių smulkmenų.

Klausimas, žinoma, sarkastiškas. Pašto tarnyba funkcionuoja nebent Fedlende. Visos pašto dėžutės seniai tapo dekoratyviniais papuošalais nostalgijos apimtų prietrankų apartamentuose. Antra vertus, jos žodžiai nuskamba kaip pokštas, nes siuntinį reikės pristatyti į pastatą, stūksantį Fedlendo centre. Replikos esmė tokia: jeigu norite bendrauti su federalais, kodėl nepasinaudojate sušikta jų pašto sistema? Ar nebijote, kad, užmezgus ryšį su "kietais" tipais, tokiais, kaip kurjerė, nukentės jūsų reputacija?

- Hmm, juk iš čia niekas neveža pašto, ar ne?

Apibūdinti biurą neverta. Nėra prasmės leisti jam įstrigti N.J. akių vyzdžiuose ir užimti atminties dalelę jos smegenyse. Fluorescencinės lempos ir gardeliai, apklijuoti kilimine danga. Ne, dė-

kui, man patinka kloti kilimą ant grindų. Spalvų gama. Ergonomiškas mėšlas. Klaikiai išsidažiusios paukštytės. Kopijuojamų dokumentų kvapas. Viskas gana šviežia, nusprendžia N.J.

Rusvas vokas guli ant vyruko stalo. Tipelis irgi priklauso pilkai masei. Kalba vos pastebima teksasietiška tartimi. Apatinis voko kraštas lygiagretus stalo pakraščiui, nutolęs nuo šio per ketvirtį colio. Toks įspūdis, tarsi pincetais būtų pasidarbavęs gydytojas. Adresas: 968A KABINETAS, PAŠTO INDEKSAS MS-1569835, LA-6 PASTATAS, JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS.

- Atgalinio adreso nerašysite? - klausia N.J.

- Nebūtina.

- Jei nepavyks pristatyti laiško, atgal jo nesugrąžinsiu, nes visi biurai man atrodo vienodi.

- Tai neturi reikšmės, - numoja jis ranka. - Kada ten nukaksite?

- Vėliausiai po dviejų valandų.

- Kodėl taip ilgai užtruksite?

- Dėl muitinės, žmogau. Priešingai nei kiti provinklavai, federalai nemodernizavo savo apsaugos sistemų.

Štai kodėl didžiuma dalis kurjerių padarys viską, kad tik išvengtų kelionės į Fedlendą. Tačiau šiandieną jokių rimtų darbų lyg ir nenusimato, Mafija kol kas neprašė atlikti eilinės slaptos misijos. Be to, per federalams skirtą pietų pertraukėlę gal pasiseks susitikti su motina.

- Kuo jūs vardu?

- Mes niekada neprisistatome.

- Man reikia žinoti, kas atgabens siuntinį.

- Kurių galų? Minėjote, jog tai neturi reikšmės.

Vyrukas akivaizdžiai susinervina.

- Tiek to, - burbteli. - Tiesiog nuvežkite siuntinį.

Kaip nori, pagalvoja ji. Mintyse prideda daug gražių žodelių. Tipelis - aiškiai iškrypėlis. Klausia taip atvirai, taip įžūliai: "Kuo jūs vardu?" Atsiknisk, žmogau.

Vardai niekam neturėtų rūpėti. Visi kurjeriai dirba panašiai, tik vieni yra greitesni ir mitresni už kitus.

Ji iščiuožia iš kontoros, tikro anonimiškumo įsikūnijimo. Ap-

linkui nematyti jokių korporacinių logotipų. Laukdama lifto N.J. skambina į "RadiKS", teiraujasi operatoriaus, kas atsiuntė užsakymą.

Po kelių minučių, kai ji išrieda iš mašinų stovėjimo aikštelės sužvejojusi žavingą "Mersedesą", operatorius praneša: Raifo Naujausių Technologijų Tyrimų Institutas. RNTTI. Kažkokia technokratų laboratorija. Turbūt bando pasirašyti kontraktą su JAV vyriausybe. Arba nori federalams įpiršti sfigmomanometrus.

Ai, velniop, jai tik reikia pristatyti siuntinį. Staiga N.J. pasirodo, jog "Mersedesas" pristabdo, tokiu būdu mėgindamas priversti ją susižvejoti kitą pakeleivingą transporto priemonę. Mergina taip ir daro. Šįsyk prilimpa prie sunkvežimio. Sprendžiant iš to, kaip mašina siūbuoja, pakilusi aukštai ant lingių, ji veikiausiai tuščia ir turėtų lėkti pakankamai greitai.

Po dešimties sekundžių, kaip ir derėjo tikėtis, "Mersedesas" aplenkia sunkvežimį kairiąja juosta. Ji sužvejoja eiklųjį sedaną ir porą mylių skrieja it įkirpta.

Kelionė į Fedlendą - gryna kankynė. Dauguma federalų vairuoja mažyčius, iš plastiko ir aliuminio surėstus kledarus, prie kurių sunkiai limpa harpūnas. Pagaliau mergina prisiklijuoja prie belangio "kibiriuko" su trijų cilindrų varikliu, ir šis nuveža ją prie Jungtinių Valstijų pasienio.

Kuo mažesnė šalis, tuo paranojiškesnė jos vyriausybė. Vietiniai muitininkai galutinai sujžūlėjo. Jai liepia ne tik pasirašyti dešimties puslapių dokumentą, bet ir viską perskaityti. Tvirtina, esą šiai užduočiai ji privalo skirti nemažiau kaip pusvalandį.

- Jau skaičiau prieš dvi savaites.

- Per tą laiką dokumento turinys galėjo pasikeisti, - aiškina sargybinis, - todėl būtina vėl su juo susipažinti.

Tiesą sakant, pasirašydama N.J. garantuoja nesanti teroristė, komunistė (kad ir ką tai reikštų), valstybinių simbolių niekintoja, pašalpų besigviešianti parazitė, rasistė, neprekiauja pornografija, neserga užkrečiamomis ligomis ar neremia ideologijų, kurios neigia tradicines šeimos vertybes. Didžiąją dokumento dalį sudaro pirmajame puslapyje paminėtų žodžių apibrėžimai.

Pusvalandį kiurksodama mažajame kambarėlyje N.J. užsii-

ma savais darbais: tikrina įrangą, pakeičia kai kurių prietaisų elementus, valosi nagus, įjungia diagnostinę riedlentės sistemą, ir toji automatiškai atlieka techninės priežiūros procedūras. Tada pasirašo sumautą dokumentą, atiduoda jį sargybiniui ir tik tuomet patenka į Fedlendą.

Kelionės tikslą atrasti nesunku. Tai tipiškas federalų pastatas - milijonas laiptų. Lyg būtų surėstas ant laiptų kalno. Kolonos. Čia kur kas daugiau federalų nei kituose statiniuose. Kresni žaliūkai sulaižytais plaukais. Matyt, farų lizdas. Duris sergintis tipas - policininkas iki kaulų smegenų. Draudžia neštis vidun lentą. Tarytum jie turėtų saugią aikštelę, kur būtų galima palikti riedlentę.

Su faru neįmanoma sutarti. Nieko baisaus, jis vis tiek nesugebės užkalbėti N.J. dantų.

- Štai vokas, - sako mergina. - Per savo kavos pertraukėlę galite pats užnešti jį į devintą aukštą. Tik nepailskite kopdamas laiptais.

- Klausyk. - Iš pykčio faras netveria savame kailyje. - Čia VGSOVS štabas. Ar tu supranti? Kameros filmuoja viską, kas vyksta mylios spinduliu. Žmonės nespjaudo ant šaligatvių prie šito pastato. Netgi nesikeikia. Niekas tavo riedlentės nepavogs.

- Tai dar blogiau. Iš pradžių nušvilps, paskui aiškins, kad nevogė, o konfiskavo. Pažįstu aš jus, federalus. Amžinai konfiskuojate kitų daiktus.

Vyrukas atsidūsta. Po sekundės nukreipia akis į tolumą ir trumpam užsičiaupia. Regis, klausosi pranešimo per savo miniatiūrinį racijos ausinuką - tikro federalo simbolį.

- Gerai, eik, - nusileidžia jis. - Bet iš pradžių turėsi pasirašyti.

- Žinoma, - linkteli N.J.

Faras įteikia nešiojamą kompiuterį su elektroniniu rašikliu. Ji brūkšteli "N.J." ant ekrano. Fiksuojamas laikas, ir raidės, įgavusios skaitmeninį pavidalą, nusiunčiamos į pagrindinį federalų štabo kompiuterį. Ji žino, jog pro metalo detektorių galėtų praeiti tik tuomet, jei praktiškai nuogai išsirengtų, todėl daug nedvejodama strykteli per policininko staliuką - ką jis padarys, gal ją nušaus? - ir drožia į pastatą su riedlente po pažastimi.

- Ei! - silpnai protestuoja faras.

- Kas yra? Jūsų VGSOVS agentus dažnai apiplėšia ir išprievartauja kurjerės? - atšauna ji įnirtingai spūsčiodama lifto mygtuką.

Liftas aiškiai nesiruošia leistis apačion. Praradusi kantrybę, N.J. lipa laiptais, kaip ir kiti federalai.

Sargybinis teisus, devintajame aukšte tikrai įsikūręs farų štabas. Regis, čia susirinko viso pasaulio baisuokliai su akiniais nuo saulės ir sulaižytais plaukais, už kiekvieno iš jų ausies kadaruoja susiviję į spirales kūno spalvos laideliai. Šen bei ten ji pastebi moteriškosios lyties federalus. Tos dar klaikesnės už vyrus. Ko tik moteris nepadarytų su šukuosena, kad savo išvaizda primintų tikrą profesionalę... Jėėėėzau! Ar ne paprasčiau būtų užsivožti ant galvos motociklininko šalmą? Jį bent jau galima nusiimti.

Visi iki vieno federalai - tiek vyrai, tiek moterys, - pasibalnoję nosis tamsintais akiniais, be kurių jie, ko gero, atrodytų kaip nuogi. Tarsi vaikščiotų be kelnių. Pamatyti federalą be veidrodinių stikliukų - lygiai tas pats, kas netyčia užklysti į vyrų persirengimo kambarį.

Mergina nesunkiai randa 968A kabinetą. Didesnę aukšto dalį okupuoja stalai. Sunumeruoti, matinio stiklo durimis aprūpinti biurai rikiuojasi palei sieną. Visi šiurpą keliantys tipai turi nuosavus stalus. Kai kurie dykinėja prie savųjų, kiti laksto pas kaimynus, įtraukia šiuos į improvizuotus posėdžius. Balti jų marškiniai tokie švarūs, jog net akis rėžia. Reto kurio pečius juosia diržas su dėklu. Visi ginkluoti federalai tikriausiai išsiųsti ten, kur kitados buvo Alabama ar Čikaga - matyt, jiems liepta susigrąžinti Jungtinių Valstijų teritorijos nuotrupas iš to, kas dabar tapo "Pirk ir skrisk" franšize arba nuodingų atliekų sąvartynu.

Ji įžengia į 968A kabinetą. Pamato keturis tipus, savo išore niekuo nesiskiriančius nuo kitų federalų, tik gerokai vyresnius, virš trisdešimties, gal net keturiasdešimties metų.

- Turiu siuntinį šitam biurui, - paskelbia mergina.

- Tu esi N.J.? - klausia ketveriukės galva, sėdintis už stalo.

- Jums nedera žinoti mano vardo. Kas jums pasakė?

- Aš tave atpažinau, - paaiškina vyriškis. - Teko bendrauti su tavo motina.

N.J. juo netiki. Tiesa, federalai žino daug būdų, kaip atkapstyti reikiamą informaciją.

- Ar jūs turite giminių Afganistane? - teiraujasi ji.

Vyrai susižvalgo akimis klausdami vienas kito, ar tu nutuoki, apie ką toji paukštytė kalba? Tačiau ištartas sakinys nepriklauso tiems, kuriuos reikia suprasti. N.J. kombinezone bei riedlentėje apstu instaliuotų balsą atpažįstančių programų. "Ar jūs turite giminių Afganistane?" - tai kodinė frazė, priverčianti N.J. įrangą pasitikrinti, pasirengti netikėtumams, įtempti savo elektronines ausis.

- Jums reikia voko?

- Aš jį paimsiu, - atsiliepia ketveriukės galva, pakildamas nuo stalo ir ištiesdamas ranką.

Žengusi į kabineto vidurį N.J. paduoda voką. Užuot jį paėmęs federalas žaibiškai čiumpa merginos dilbį. Kitoje rankoje laiko atsegtus antrankius. Vikriu judesiu įkalina jos riešą viename žiedelyje. Spragtelėjęs šis užsirakina.

- Atleisk, kad taip išėjo, N.J., bet aš privalau tave suimti, - sako vyrukas.

- Kokį velnią čia išdarinėjate? - pasipiktina N.J. Laisvąją ranką skubiai atitraukia nuo stalo, kad jis nesurakintų ir antro riešo, tačiau pastarąjį griebia kitas federalas, ir dabar abu žmogėnai tempia ją it kokią virvę.

- Jūs - lavonai, vyručiai, - paskelbia mergina.

Ketveriukė vieningai išsišiepia, tarytum jiems patiktų bendrauti su įžūlia paukštyte.

- Jūs - lavonai, vyručiai, - pakartoja ji.

Tai pagrindinė kodinė frazė, kurios laukia N.J. įranga. Kai ištari žodžius antrą sykį, aktyvuojasi visos gynybinės sistemos, o tai reiškia, jog, be kitų įdomių smulkmenų, per išorinę jos rankogalių pusę plūsteli kelių tūkstančių voltų elektros srovė.

Federalų vadukas, iki tol sėdėjęs už stalo, sukrenkščia gomuriniu balsu, skrieja šalin - dešiniąją kūno pusę krato traukuliai, - rėžiasi į sieną, pakaušiu taranuoja marmurinę palangę. Avigalvis, gniaužęs kitą jos ranką, akimirkai sustingsta kaip stulpas, paskui šasteli į šoną, netyčia trenkia vienam savo bendrui į veidą, apdo-

vanodamas jį galinga elektros doze. Abu drebiasi ant grindų lyg maišas su pasiutusiomis katėmis. Vienintelis sveikas likęs tipelis siekia savo švarko. N.J. žengteli artyn, užsimoja ir antrankio žiedu tvoja jam į kaklą. Smūgis teprimena švelnią glamonę, tačiau rezultatas toks, kad atrodo, tarsi jam būtų vožtelėta elektriniu šėtono kirviu. Srovei perliejus stuburą, žmogus susmunka ant senų, suklypusių medinių kėdžių; jo pistoletas sukasi ant grindų it vaikiškas vilkelis.

Tam tikru būdu kryptelėjus riešą, iš N.J. rankovės į delną nuslysta elektrošokeris. Po kitu riešu kadaruojantys antrankiai irgi tapo puikiu elektra alsuojančiu ginklu. Be to, ji išsitraukia "skysto kasteto" balionėlį, atšauna dangtelį, sureguliuoja platų purškimo kampą.

Kažkoks šlykščiaveidis federalas nutaria padaryti N.J. paslaugą ir atidaro duris. Jis veržiasi į kabinetą grėsmingai iškėlęs ginklą, lydimas pustuzinio bendradarbių, susirinkusių iš viso aukšto. Mergina pašventina rują "skystu kastetu". *Pšššš* - lyg purkštum chemikalus į tarakonus. Krentančių kūnų garsai primena būgnų trenksmą. Riedlentė lengvai pervažiuoja išsikėtojusius federalus, ir ji išsmunka į išorinę kontorą. Iš visų pusių artėja galybė federalų, o ji tiesiog neatleidžia piršto nuo balionėlio mygtuko, nukreipusi purškiklį į priekį. Atsispiria nuo grindų ir didina greitį. "Skystas kastetas" tampa savotišku cheminiu pleištu - N.J. čiuožia per sukritusių kūnų kilimą. Kai kuriems agentams užtenka proto pulti iš užnugario, bet ji spėja laiku paleisti į darbą elektrošokerį. Šis paverčia jų nervų sistemas įkaitusių spygliuotų vielų raizginiu, tačiau poveikis turėtų išblėsti po kelių minučių.

Mergina įveikia tris ketvirčius kontoros, kai baigiasi "skysto kasteto" turinys. Balionėlis tebešnypščia sekundę kitą, ir persigandę žmonės neria į šonus, tačiau purškiklio galia jau išsekusi. Pagaliau pora tipų susigaudo, jog iš kojų verčiantis ginklas nebeveikia, ir padaro klaidą stverdami ją už riešų. Vieną atjungia elektrošokeris, kitą - įsielektrinę antrankiai. Tuomet - babach! - N.J. išsiveržia pro duris į laiptinę palikdama už nugaros keturis tuzinus aukų. Taip jiems ir reikia. Mėgindami ją suimti, bent jau galėjo mandagiau elgtis.

Pėsčiomis lėkti per laiptus - menkas malonumas. Tuo tarpu "protingi ratukai" leidžiasi nuo pakopų kaip nuo rampos, pasvirusios keturiasdešimt penkių laipsnių kampu. Kojas šiek tiek drebina atatranka, ypač tada, kai ji per dideliu greičiu nusigauna iki antro aukšto, tačiau N.J. tai nė motais.

Pasisekė: pirmajame aukšte vienas iš farų ką tik atidarė laiptinės duris. Akivaizdu, kad jo dėmesį patraukė isteriška pavojaus signalų bei sirenų simfonija. N.J. prašvilpia pro vyruką nė nestabtelėjusi. Bandydamas ją sulaikyti tas tiesia ranką, kuri pliaukšteli per liemenį lyg diržas, ir mergina vos nenudrimba ant grindų. Laimei, riedlentė pakankamai protinga, kad pristabdytų, iš vietos pasislinkus N.J. masės centrui, ir leistų šeimininkei atgauti pusiausvyrą. Aštriu kampu išnirusi vestibiulin, ji taikosi į metalo detektoriaus arką, už kurios tviska laisvės šviesa.

Senasis bičiulis faras pašoka ant kojų ir išskėtęs rankas užstoja pravažiavimą pro detektorių. N.J. apsimeta čiuožianti tiesiai link arkos. Paskutinę akimirką trenkia per riedlentės kraštą, padu nuspaudžia mygtuką, pritupia ir strykteli į viršų. Ji praskrenda virš mažojo staliuko, o lenta pralekia pro apačią. Nusileidusi ant riedlentės N.J. traukia durų pusėn.

Pastatas aiškiai statytas seniai. Dauguma jo durų metalinės. Bet mergina pastebi ir keletą besisukančių, kitaip tariant, pagamintų iš didžiulių stiklo panelių.

Per savo neapdairumą pirmieji ekstremalai retsykiais įsirėždavo į stiklines sienas ir, žinoma, skaudžiai nukentėdavo. Problema tapo opesnė, kai atsirado kurjerių tarnyba, ir ekstremalai pradėjo dažniau blaškytis biuruose, kur dėl stiklo visi pametę galvas. Štai kodėl brangios riedlentės, tokios, kaip N.J. žaisliukas, aprūpinamos papildoma saugumo priemone - "RadiKS" siauro pluošto smogiamosios bangos projektoriumi. Prietaisas funkcionuoja puikiai, bet juo galima pasinaudoti vos kartą (energiją jam tiekia sprogstamasis užtaisas), o tada teks nunešti lentą į dirbtuvę, kur projektorių pakeis.

Ginklas skirtas tik kraštutiniam atvejui. Ką gi, pats metas patikrinti, ko jis vertas. Skriedama tiesiai į besisukančias stiklines duris, N.J. paspaudžia atitinkamą į riedlentę įmontuotą mygtuką.

Dieve švenčiausias! Panašų vaizdą tikriausiai išvystum, jei virš stadiono kažkas užtiestų brezentą ir paverstų šį milžinišku batutu, į kurį tėkštųsi keleivinis lėktuvas. N.J. jaučia, kad jos vidaus organai pasislenka į šoną per kelis colius. Širdis apsimaino vietomis su kepenimis. Kojos nutirpsta, padus persmelkia dilgčiojimas. O ji netgi nestovi smogiamosios bangos kelyje.

Durų stiklas ne šiaip sudūžta. Jis išsprogsta iš rėmų ir sutrupėjęs į šukes pažyra ant laiptų. Mergina neria pavymui.

Absurdiška marmurinių laiptų kaskada, nutįsusi priešais paradines duris, vėl suteikia jai galimybę įsibėgėti. Nusileidusi iki šaligatvio N.J. spaudžia tokiu milžinišku greičiu, kad pajėgtų nesunkiai nusigauti iki Meksikos.

Kertant plačią gatvę, nukreipus taikiklių kryžiukus į muitinę, nutolusią per ketvirtį mylios, nuojauta jai pakuždа kilstelėti galvą.

Už nugaros tebestūkso pastatas, iš kurio N.J. paspruko, dešimt aūkštų, pilnų šiurpą keliančių federalų ir staugiančių pavojaus sirenų. Daugumos langų neįmanoma atidaryti, todėl fedai tegali palydėti bėglę žvilgsniais. Tiesa, žmonių nestinga ir ant stogo, kur veši antenų miškas. Jie tarsi maži pikti gnomai, gyvenantys medžiuose. Tie tipai pasiruošę veikti - akiniai nuo saulės savo vietose, ginklai rankose - ir visi spokso į ją.

Tačiau taikosi tik vienas vyrukas, ant peties užsimetęs beisbolo lazdos storio vamzdį. Mergina spėja pastebėti, kaip šio kiaurymė išspjauna blyksnį, įremintą baltais dūmeliais. Ginklas nukreiptas ne tiesiai į ją. Šiek tiek į priekį.

Gatvėje nusileidęs užtaisas pašoka į orą ir driokstelі dvidešimties pėdų aukštyje.

Artimiausias ketvirtis sekundės: po sprogimo akių neapakina švytėjimas, todėl ji kuo puikiausiai mato, kaip iš epicentro, įgavusi sferos pavidalą, plečiasi smogiamoji banga, materiali ir apčiuopiama nelyginant ledinis rutulys. Ten, kur sfera palyti gatvę, priešakiniai bangos raibuliai išblaško akmenėlius, apverčia sutryptas mėsainių dėžutes, iš menkiausių asfalto plyšių išpučia dulkes, kurios tvoskia N.J. pusėn it mikroskopinė pūga. Virš jos pakibusi smogiamoji banga veržiasi link merginos garso greičiu - viską suplojantis ir iškreipiantis oro lęšis. N.J. neria į jo gelmę.

42

Penktą ryto, užvažiavus iki perėjos viršūnės, priešais Hairo akis visu gražumu atsiveria Port Šermano miestelio, esančio Oregono valstijoje, vaizdas: geltono loglo nutviekstas pasagos formos slėnis, kurį per geologinio kunilingo epochą išgraužė gigantiškas ledynų liežuvis. Miesto pakraščiai, besiribojantys su tropiniu mišku, tenusėti aukso dulkėmis, tačiau šios tankėja ir ryškėja artėdamos prie įlankos - ilgo bei siauro fiordo, pleištu įsiskverbusio į Oregono pakrantę, gilios tranšėjos, nutįsusios šalto vandenyno dugnu iki pat Japonijos.

Po naktinių gaudynių gera sugrįžti į civilizuotus kraštus. Šiauriniuose keliuose per daug kietakakčių, ginkluotų beisbolo lazdomis, per daug tvarkdarių bei raitų farų.

Netgi žvelgiant iš dešimties mylių atstumo ir vienos mylios aukščio, vaizdas ne pats maloniausias. Atokiau nuo įlankos Hairas įžiūri kelias raudonas dėmeles, kurios nuteikia truputį geriau nei geltonos. Jis labai apsidžiaugtų pamatęs žalius, mėlynus ar purpurinius atspalvius, bet šiose apylinkėse akivaizdžiai nėra kvartalų, užlietų tokiu rafinuotu neono švytėjimu.

Kita vertus, Hairas atvyko ieškoti ne prabangos.

Pavažiavęs pusę mylios jis įsitaiso ant plokščio uolienos luito, atviroje erdvėje, kad išvengtų netikėtos pasalos, užsideda akinius ir pasineria į Metavisatą.

- Bibliotekininke?

- Taip, sere?

- Inana.

- Dievybė iš šumerų mitologijos. Vėlesnės civilizacijos vadino ją Ištara arba Estera.

- Gera deivė ar bloga?

- Gera. Visų mylima.

- Jai teko bendrauti su Enkiu ir Ašera?

- Daugiausiai su Enkiu. Skirtingais laikais juodu siejo ir draugiški, ir priešiški santykiai. Inana taip pat žinoma kaip visų didžiųjų *me* valdovė.

- Aš galvojau, jog *me* priklausė Enkiui.

- Tai tiesa. Tačiau Inana kartą atkeliavo į Abzu - virš vandens suręstą Eridu miesto tvirtovę, - ir privertė Enkį atiduoti jai visus *me*. Štai taip *me* išsisklaidė po pasaulį.

- Sakai, tvirtovė virš vandens?

- Taip, sere.

- Kaip reagavo Enkis?

- Jis padovanojo *me* geranoriškai. Gal todėl, kad buvo girtas ir apsvaigintas fizinių Inanos apžavų. Prablaivėjęs bandė ją vytis ir susigrąžinti *me*, tačiau Inana jį pergudravo.

- Panagrinėkime simbolių reikšmę, - sumurma Hairas. - Plaustas - tai virš vandens suręsta L. Bobo Raifo tvirtovė, kur jis saugoja savo turtą. Tiksliau, *me*. Chuanita išvyko į Astoriją, iš kur prieš porą dienų buvo lengviausia patekti ant Plausto. Manau, ji ketina prasukti Inanos avantiūrą.

- Kitame populiariame šumerų mite, - įsiterpia Bibliotekininkas, - Inana leidžiasi į požemių pasaulį.

- Tęsk, - paprašo Hairas.

- Ji susirenka visus *me* ir vyksta į "kraštą, iš kur negrįžtama".

- Nuostabu.

- Inana nusigauna iki šventyklos, kurią valdo Ereškigala, mirties deivė. Keliauja prisidengdama svetimu vardu, bet visareginti Ereškigala lengvai perpranta apgaulę. Visgi mirties deivė įleidžia ją į savo buveinę. Kai Inana įžengia į šventyklą, iš jos atimami visi rūbai, papuošalai ir *me*, o ji pati nuoga stoja prieš Ereškigalą bei septynis požemių pasaulio teisėjus, kurie, cituoju Kramerio vertimą: "Įsmeigė į ją savo akis, mirties akis; jiems tarus žodį, sielą kankinantį žodį, Inana paverčiama lavonu, pūvančios mėsos gabalu, ir pakabinama ant kablio, įkalto į sieną".

- Žavinga. Koks velnias ją ten nešė?

- Kaip rašo Diana Folkštain: "Inana atsisakė... visko, ką pasiekė gyvenime, kol apsinuogino, ir jai neliko nieko, išskyrus begalinį troškimą atgimti... nukeliavusi į požemių pasaulį, ji pažino mirties ir atgimimo galias bei paslaptis".

- Hmm, vadinasi, istorija tuo nesibaigia?

- Jos pasiuntinys laukia tris dienas. Inanai negrįžus iš pože-

mių pasaulio, jis kreipiasi į dievus iš prašo jų pagalbos. Vienintelis Enkis sutinka padėti.

- Ar tai reiškia, jog mūsų bičiulis Enkis, hakerių dievas, turi iškrapštyti ją iš pragaro?

- Enkis sukuria du žmones, kuriuos siunčia į pragarą gelbėti Inanos. Dėka jų magijos Inana atgyja ir grįžta iš požemių, lydima mirusiųjų armijos.

- Chuanita persikėlė ant Plausto prieš tris dienas, - pastebi Hairas. - Laikas imtis hakerio darbo.

"Žemė" tebekybo ten, kur Hairas ją paliko. Aiškiai matyti padidintas Plausto vaizdas. Po vakarykščio pokalbio su Čaku Raitsonu ne taip jau sunku įžvelgti sektorių, kurį prijungė ortai, kai prieš porą savaičių "Enterprais" plaukė pro LKIKR. Štai pora sovietų krovininių laivų, prisišliejusių šonais vieni prie kitų, ir aplink juos susispietusios mažos valtelės. Didesnė Plausto dalis nusidažiusi negyva, ruda organinių atliekų spalva, tačiau minėtąjį sektorių sudaro baltas stiklo pluoštas: iš turtingų LKIKR poilsiavusių pensininkų pagrobtos jachtos. Tūkstančiai jų.

Dabar Plaustas slenka netoli Port Šermano, todėl, Hairo manymu, čia turėtų sukinėtis visi vyriausieji Ašeros kulto žyniai. Po kelių dienų jie kraustysis į Eureką, vėliau į San Franciską, galų gale į Los Andželą. Jachtos savo ruožtu atstos kulto štabą ir žemyną jungiančią grandį.

Nuo Plausto nukreiptas Hairo žvilgsnis slysta vandenyno bangomis iki Port Šermano, kurį jis ketina truputį patyrinėti.

Palei kranto liniją puslankiu driekiasi pigūs, geltonais logotipais apšviesti moteliai. Hairas panaršo juos ieškodamas rusiškų pavardžių.

Užduotis nesudėtinga. Prie pakrantės, viduryje puslankio, puikuojasi "Spektras 2000". Vien iš pavadinimo galima suprasti, jog viešbutis siūlo įvairiausių rūšių kambarių - nuo ankštų spintelių, atsidarančių tuomet, kai įmetate į plyšį monetą, iki prabangių, viršutiniame aukšte įrengtų apartamentų. Daugumą vietų užima žmonės, kurių pavardės baigiasi slaviškomis galūnėmis -ovas arba -ovskis. Kareiviai miega vestibiulyje, įsikūrę spintelėse šalia savo "AK-47" modelio automatų, o žyniai ir generolai gyvena

erdvesniuose kambariuose. Hairas nejučia pradeda spėlioti, ką rusų šventikas iš ortodoksinės sekmininkų bažnyčios gali veikti su "stebuklingais seksualiais piršteliais".

Penthauzo apartamentus išsinuomojo asmuo, pavarde Gurovas. Pats ponas KGB. Matyt, per daug baikštus, kad liktų ant Plausto.

Įdomu, kaip jis atsidūrė Port Šermane? Norint įveikti porą šimtų mylių šiaurinėje Ramiojo vandenyno dalyje, reikia plaukti padoriu laivu.

Įlankoje galima rasti pustuzinį prieplaukų. Šiuo metu jos užgrūstos mažomis rudomis valtelėmis. Visa tai primena taifūno pasekmes, kai vėtra išvalo kelių šimtų kvadratinių mylių vandenyno plotą nuo sampanų, kuriuos nubloškia prie artimiausio molo. Tik šitas šiukšles, regis, kažkas nepatingėjo tvarkingai surūšiuoti.

Pabėgėliai jau lipa į krantą. Jeigu jie pakankamai sumanūs ir agresyvūs, tai žino, kad iš Port Šermano įmanoma pėsčiomis pasiekti Kaliforniją.

Dabar aišku, kodėl uoste spiečiasi aibė aptriušusių geldų. Tačiau viena prieplauka atrodo, lyg būtų privati. Savo stapeliuose linguoja tuzinas baltų švarių laivų. Nematyti jokių atmatų. Vaizdo ryškumas toks geras, jog Hairas įžvelgia mažučius, molą nuklojusius žiedelius - greičiausiai smėlio maišų užkardą. Tik tokiu būdu įmanoma apsaugoti prieplaukos privatumą, kai šalia pakrantės dreifuoja Plaustas.

Numerius, vėliavas ir kitus identifikacinius ženklus ne taip lengva įžiūrėti. Palydovui sudėtinga juos atskirti.

Hairas patikrina, ar ČŽK atsiuntė savo stringerį į Port Šermaną. Neabejotinai turėjo atsiųsti. Centrinė žvalgyba niekuomet neatsisakys progos gerai užsidirbti, parduodama informaciją apie Plaustą sunerimusiems paplūdimių savininkams nuo Skevėjaus iki pat Tiera del Fuegos.

Na, žinoma. Mieste apsistojo keliolika žmonių, gaudančių naujausias žinias. Vienas jų tėra smulkmė, kuris filmuoja vaizdo kamera viską, kas pakliūna į akiratį.

Pagreitintu režimu peržiūrėjus reportažus paaiškėja, jog didžiuma jų nufilmuota pro viešbučio kambario langą. Ne vienos valandos trukmės juostoje užfiksuotos į prieplauką šliaužiančios

rusvos valtelės, kurios Port Šermano įlankoje suformuoja savo mini Plaustą.

Atplūstantis srautas bent jau iš dalies organizuotas. Aplinkui zuja tvarkdariai, plaukiojantys greitaeigiais kateriais, grūmojantys ginklais, staugiantys per garsiakalbius. Nieko keista, jog, nepaisant spūsties įlankoje, fiordo vidurys visuomet tuščias. O galutinis švaraus kanalo tikslas - privati, prabangiems laivams skirta prieplauka.

Hairas mato ten du masyvius laivus. Žvejybinį tralerį su vėliava, ant kurios nupiešta ortų emblema: kryžius ir liepsna. Tai trofėjus iš LKIKR, sprendžiant iš pavadinimo - "KODIAKO KARALIENĖ". Ortai nė nesivargino jo pakeisti. Netoli tralerio stovi prisišvartavusi kruizinė jachta, kuria turtingi žmonės paprastai keliauja į kurortus. Ant laivo stiebo plevėsuoja žalia vėliava, ir jachta, regis, kažkaip susijusi su Didžiuoju Pono Li Honkongu.

Dar šiek tiek pasidairęs po Port Šermano gatves Hairas aptinka nemažą pono Li atstovybę. Demonstruodama tipišką Honkongo stilių, ji išsisklaidžiusi po visą miestą, įrengta atskiruose nedidukuose pastatuose. Šių ganėtinai daug, todėl atstovybėje visą darbo dieną pluša etatinis personalas, įskaitant ir prokonsulą. Hairas suranda pastarojo nuotrauką, kad vėliau jį atpažintų: paniurusį, penktą dešimtį įpusėjusį kiną-amerikietį. Vadinasi, tai ne automatizuota franšizė, kurių pilna Žemutiniame 48-ajame.

43

Pagaliau N.J. atgauna sąmonę. Ji tebevilki savo kombinezoną, tačiau, apvyniota izoliacine juosta lyg mumija, guli ant grindų kažkokiame sukriošusiame, nežinia kur dardančiame "Forde". Mergina anaiptol ne pakilios nuotaikos. Po susidūrimo su smogiamąja banga nosis be paliovos kraujuoja, galvą varsto nuolatiniai pulsuojantys skausmo dūriai. Kiekvieną kartą, furgonui šoktelėjus per duobę, ji tvojasi pakaušiu į gofruoto plieno grindis.

Iš pradžių N.J. tiesiog siunta. Vėliau pyktį keičia trumpos baimės akimirkos, namų ilgesys. Aštuonias valandas pratūnojusi furgone ji neabejoja, jog nori grįžti namo. Panikos antplūdį su-

stabdo tik smalsumas. Netgi žvelgiant iš jos apgailėtinų pozicijų, tai nė kiek nepanašu į federalų operaciją.

"Fordas" išsuka iš greitkelio ir veikiai nusigauna iki mašinų stovėjimo aikštelės. Atsidarius galinėms furgono durims, vidun įlipa dvi moterys. Prieš N.J. akis sušmėžuoja gotikinės arkos formos logotipas, priklausantis Šventojo Tėvo Veino Perlų Vartams.

- Ach, vargšė mergaitė, - sudejuoja viena moteris. Kita aikteli pasibaisėjusi jos būkle. Pirmoji padeda N.J. galvą ant savo kelių, glosto plaukus, iš puodelio duoda atsigerti saldaus "Kūleid", antroji nuvynioja izoliacinę juostą, lėtai ir švelniai.

Merginos batai kažkur dingę, tačiau naujos poros jai nepasiūlo. Iš kombinezono kišenių išgaravo visi instrumentai. Bet po drabužiais niekas nekišo nagų. Po kaklu tebekybo metaliniai dėdės Enzo ženkliukai, o tarpkojyje slypi daikčiukas, vadinamas dentata. Tie, kurie kratė jos drabužius, vis vien nebūtų pastarojo aptikę.

N.J. seniai įtarė, jog ženkliukai netikri. Vargu ar dėdė Enzas dalintų karo laikų suvenyrus penkiolikmetėms mergiotėms. Kad ir kaip ten būtų, jie dar gali praversti.

Moterys, prisistačiusios Marlos ir Bonės vardais, nepalieka jos vienos nė akimirkai. Ne šiaip sėdi šalia, bet visą laiką liečia. Nuolat glėbesčiuoja, laiko už rankos, šiaušia plaukus. Kai pirmą kartą tenka nueiti į tualetą, Bonė traukia kartu. Matyt, baiminasi, kad ji neapalptų tupėdama ant unitazo, nusprendžia mergina. Tačiau užsimanius nusišlapinti antrą sykį, ją palydi Marla. Visiškai jokio nuošalumo.

Problema ta, kad moterų globa jai iš dalies patinka. Po kelionės furgonu maudžia visus kaulus. Kūnas nusėtas mėlynėmis. Per savo gyvenimą ji niekada nesijautė tokia vieniša. Dabar N.J. liko bejėgė, atsidūrė nepažįstamoje vietoje, bet jai duoda viską, ko reikia.

Gavusi progą atsigaivinti - kad ir ką tai reikštų - Šventojo Tėvo Veino Perlų Vartuose, mergina drauge su Marla ir Bone lipa į didžiulį belangį furgoną. Salonas išklotas kilimine danga, tačiau kėdžių nėra, tad keleiviai susėdę ant grindų. Atsidarius galinėms furgono durims paaiškėja, jog mašina jau užgrūsta. Jas

pasitinka dvidešimt jaunų, energingų, išsišiepusių veidų. N.J. neįsivaizduoja, kaip į vidų tilps dar trys žmonės, todėl atšokusi įsiremia nugara į Marlą ir Bonę. Salone nuskamba džiugūs balsai, prieblandoje sublyksi balti dantys, ir keleiviai pasispaudžia, idant joms atsirastų šiek tiek vietos.

Kitas dvi dienas ji praleidžia mašinoje, įsispraudusi tarp Marlos ir Bonės. Negali net pasikrapštyti nosies, nes moterys nepaleidžia jos rankų. Šie žmonės ištisai traukia linksmas dainas, kol N.J. apkvaišta galva. Be to, jie žaidžia idiotiškus žaidimus.

Maždaug porą sykių per valandą kas nors pradeda burbuliuoti kaip falabalai. Arba kaip maldininkai iš Šventojo Tėvo Veino Perlų Vartų. Marmesys pasklinda furgone lyg užkrečiama liga, ir veikiai visi įninka vograuti nesuprantama kalba.

Visi, išskyrus N.J. Ji nesuvokia, kam to reikia. Taip klejoti tiesiog gėda, kirba mintis merginos galvoje. Tenka apsimesti pritariančia.

Keleiviai valgo ir lengvinasi tris kartus per dieną. Furgonas sustoja tik provinklavuose. N.J. jaučia, kaip automobilis išsuka iš greitkelio, darda vingiuotomis gatvėmis, kiemais, skersgatviais. Girdi automatiškai pasikeliančias garažo duris. Mašina įrieda vidun, ir durys vėl nusileidžia. Tuomet visi drožia į priemiesčio namą, kuriame paprastai neranda baldų ar bent požymių, jog čia kažkada gyveno šeima. Įsitaiso ant grindų tuščiuose miegamuosiuose (vienas skirtas berniukams, kitas - mergaitėms), kramsnoja pyragėlius bei sausainius. Nors aplankyti namai atrodo apleisti, jų kambariai vis dėlto skiriasi. Viename, nuklijuotame gėlėtais tapetais, tvyro gaižus Laukymės tvaikas. Kitas papuoštos ledo ritulininkų, futbolininkų ir krepšininkų atvaizdais. Trečias pasitinka baltomis sienomis, kurias bjauroja senos spalvotos kreidos žymės. Kiurksodama tose patalpose N.J. spokso į grindis, subraižytas ten, kur anksčiau stovėjo baldai, mąsliai tarsi archeologė tyrinėja jas žvilgsniu, galvoja apie šeimas, seniai iš čia išsikrausčiusias. Tačiau kelionės pabaigoje jos susidomėjimas atbunka.

Furgone merginos ausys spengia nuo dainų ir giesmių, akys temato susigrūdusių bendrakeleivių veidus. Jei prisireikia pasipildyti kuro atsargas, jie važiuoja į didžiules, tyruose įrengtas

sunkvežimių degalines ir pasirenka nuošaliausias kolonėles, kad niekam nepakliūtų į akiratį. Išskyrus trumpas pertraukėles, mašina rieda nesustodama. Nuvargusių vairuotojų visada laukia pamaina.

Galų gale jie nusigauna iki vandenyno pakrantės. N.J. užuodžia specifinį druskos kvapą. Furgonas porai minučių sustingsta, urzgia, bet nejuda iš vietos. Netrukus persirita per kažkokį slenkstį, šliaužia aukštyn ir pagaliau stabteli. Išjungęs variklį vairuotojas lipa laukan, palieka juos vienus. N.J. džiaugiasi, jog kelionė baigėsi.

Veikiai nugriaudėja galingas burzgimas. Iš pradžių mergina nejaučia jokio judesio, po kelių minučių pastebi, jog mašinos grindys siūbuoja. Furgonas stovi laive, o šis savo ruožtu plaukia į jūrą.

Tai tikras laineris. Tiesa, senas, apšnerkštas ir surūdijęs. Turbūt nupirktas sąvartyne už penkis "žalius". Tačiau jis gabena mašinas, laikosi virš vandens ir neskęsta.

Laivas ne daug kuo skiriasi nuo furgono, nebent savo dydžiu bei žmonių gausa. Jie kemša į pilvus tą patį maistą, gieda tas pačias giesmes, retai kada miega kaip visada. Dabar tai suteikia N.J. iškrypėlišką paguodą. Mergina žino esanti tarp savų. Žino esanti saugi. Ji įpranta prie vietinės tvarkos.

Neaišku, kiek laiko praeina, kol laivas pasiekia Plaustą. Niekas nesako, kur jis traukia, tačiau tai akivaizdu. N.J. derėtų išsigąsti. Kita vertus, jie nesiveržtų ant Plausto, jei ten, anot gandų, būtų taip pavojinga.

Kai jis sušmėžuoja horizonte, mergina bemaž tikisi, kad ją vėl apvynios izoliacine juosta. Paskui susiprotėja, jog aplinkiniai nesiruošia vaizduoti kalėjimo sargybinių. Iki šiol ji nekėlė jokių rūpesčių. Tie žmonės pasitiki N.J. Priėmė ją į savo ratą. Ir tai pakurstо savotišką pasididžiavimą.

Ant Plausto irgi teks pamiršti ramybės drumstėjos įvaizdį, nes iš savo sektoriaus ji tegalės pasprukti į *tikrąjį* Plaustą, kurį regėjo pigiuose Honkongo filmuose ir krauju persunktuose japonų komiksuose. Nebūtina pasižymėti lakia vaizduote, kad su-

prastum, kokio likimo ten sulauktų penkiolikmetė šviesiaplaukė iš Amerikos.

Retsykiais į galvą užklysta liūdnos mintys apie motiną, tačiau N.J. veja jas šalin. Tvirtina sau, esą pastarieji įvykiai gimdytojai bus tik į naudą. Šiek tiek supurtys, ko jai verkiant reikia. Kai tėtis juos paliko, mama susitraukė savyje nelyginant į liepsnas įmestas paukštelis origamis.

Poros mylių spinduliu Plaustą supa mažų valtelių debesis. Daugiausia žvejybinės laivės. Kai kuriose stovi ginkluoti vyrukai, bet jiems keltas nerūpi. Įveikęs išorinę zoną, pastarasis plačiu lanku suka link balto sektoriaus, prijungto prie Plausto pakraščio. Balto tiesiogine žodžio prasme. Čionykščiai laivai - švarūs ir nauji. Tiesa, matyti ir keletas aprūdijusių griozdų su rusiškais pavadinimais. Keltas švartuojasi prie vieno iš jų šono. Į kitą denį skrieja lynai, tinklais sutvirtinti trapai, senų, nudrengtų padangų grandinės.

Ne pati geriausia vieta pasivažinėjimams riedlente.

Įdomu, ar kelte atsirastų tokių, kurie bent sugebėtų išstovėti ant lentos? Vargu. Čia susirinko ne tokie žmonės. Ji visada buvo purvina greitkelių atmata ir niekada nepriklausė laimingųjų giedorėlių padermei. Gal jos vieta būtent ant Plausto?

Nuvestai į rusų laivą N.J. pasiūlomas pats šlykščiausias visų laikų darbas: skrosti žuvį. Ji nesiprašė priimama į skrodėjų gretas, nė kiek to netroško, tačiau vis vien tenka stoti prie konvejerio. Beje, nė vienas iš aplinkinių nesišneka su atvykėle, nieko neaiškina, o ji pati nedega noru klausinėti. Juolab kad patyrė kultūrinį sukrėtimą, nes didžiumą šio laivo kontingento sudaro pagyvenę, apkūnūs, angliškai nekalbantys rusai.

Porą dienų N.J. snūduriuoja darbe - kumščiuodamos ją pažadina stambios rusiškos matronos, plušančios prie kaimyninių stalų. Kartkartėmis mergina valgo. Į triumą patenka nemažai supuvusios žuvies, tačiau netrūksta ir lašišų, kurias ji atpažįsta, nes prekybos centruose ne kartą pirko sušį. Lašišos mėsa - rausvai oranžinė. Taigi N.J. gaminasi savo sušį ir sukramsnojusi šviežios žuvies gabaliukų pasijunta geriau. Tokiais momentais mažumėlę prasisklaido smegenis gaubiantis rūkas.

Atsigavusi po šoko, prisitaikiusi prie rutinos, ji pradeda dairy-

tis. Stebi žuvis pjaustančias matronas ir pamažu suvokia, jog taip greičiausiai gyvena devyniasdešimt devyni procentai pasaulio žmonių. Tu esi kažkokioje vietoje. Aplinkiniai tavęs nesupranta, ir tu jų nesupranti, bet jūs vis vien tarpusavyje keičiatės beprasmiškomis sapalionėmis. Tam, kad išliktum gyvas, dienų dienas atlieki idiotišką darbą. Vienintelis būdas pabėgti - spjauti į viską ir stačia galva pasinerti į žiaurų pasaulį, kuriame prasmegsi nepalikdamas pėdsakų.

Jai ne itin gerai pavyksta darinėti žuvį. Stambiosios rusės - gremėzdiškos plokščiaveidės bobos - nuolat kimba prie N.J. Amžinai slankioja už nugaros, žiūri, kaip ji pjausto, visa savo išore demonstruoja negalinčios patikėti, jog šioje žemėje gimsta tokios liurbės. Paskui bando parodyti, kaip teisingai reikia skrosti, bet merginai vis tiek nesiseka. Sunku dirbti, kai nuo šalčio sugrumba rankos.

Po kelių iš proto varančių dienų ją pristato prie naujo darbo, prie kitos konvejerio linijos: N.J. dalina maistą valgykloje kaip mokyklos kavinėje pamazgas liejančios virėjos. Ji pluša virtuvėje, viename iš didžiųjų rusų laivų, tempia žuvienės pilnus kubilus link bufeto, išpilsto skystį į dubenėlius, šiuos kiša niekuomet nemažėjančiai eilei, kurią sudaro religiniai fanatikai... religiniai fanatikai ir dar kartą religiniai fanatikai. Dabar N.J. mato prieš save azijiečius ir beveik nė vieno amerikiečio.

Valgykloje ji pastebi naują rūšį žmonių, su antenomis, kyšančiomis iš galvų. Antenos panašios į tas, kurios styro policininkų racijose: striuki buki juodi guminiai virbai. Jie kyla iš paausio. Pirmą kartą išvydusį tokį tipą, N.J. nutaria pasiteirauti, kokios muzikos jis klausosi. Tačiau vyrukas dar keistesnis nei kiti vietiniai: dėbso į tuštumą bereikšmiu žvilgsniu, be paliovos marmaliuoja nesuprantama kalba. Jausdama, kaip nugara nueina pagaugais, mergina įpila jam papildomą porciją žuvienės ir tučtuojau nukreipia akis į kitą klientą.

Protarpiais ji atpažįsta bendrakeleivius, palaikiusius draugiją furgone. Užtat jie neatpažįsta N.J. Tiesiog spokso į ją sustiklėjusiomis akimis. Tarytum jiems būtų praplautos smegenys.

Tarytum N.J. būtų praplautos smegenys.

Ją bando apdoroti - sunku patikėti, jog tam suprasti prisireikė tiek laiko. N.J. netveria kailyje iš pykčio.

44

Realybėje Port Šermanas tėra stebėtinai mažas provincinis miestelis, dydžio sulig dviem kvartalais. Prieš atplaukiant Plaustui, čia nuolat gyveno pora tūkstančių žmonių. Nūnai jų pagausėjo iki penkiasdešimties tūkstančių. Hairas priverstas mažinti greitį, nes gatvėse kur papuola trukdydami eismui miega pabėgėliai.

Nieko baisaus - tai išgelbėja jo gyvybę, nes motociklui įriedėjus į Port Šermaną užsiblokuoja ratai. Stipinai sustingsta, ir Hairą kaip reikiant sukrato. Po sekundės kitos paskutinį kvapą išleidžia ir motociklas, virsdamas inertišku metalo laužu. Neveikia net variklis. Jis žvilgteli į ekraną, įmontuotą degalų bake, norėdamas patikrinti sistemų būklę, tačiau temato "sniegelį". Operacinė sistema užlūžo. Motociklą pasisavino Ašera.

Palikęs savo transporto priemonę viduryje gatvės, Hairas pėstute traukia link vandenyno kranto. Už nugaros subruzda pabėgėliai - lenda iš savo miegmaišių ir iš po antklodžių, lyg musės apspinta nuverstą motociklą, kiekvienas baudžiasi jį užvaldyti pirmas.

Hairo krūtinę persmelkia vibruojantis gausmas, akimirkai primenantis Varną, kuris važinėjosi savo riaumojančiu monstru Los Andžele. Tačiau aplinkui kitų motociklų nematyti. Garsas sklinda iš viršaus. Tai sraigtasparnis.

Šnerves pakutena paplūdimyje pūvančių jūržolių tvaikas. Vadinasi, pakrantė nebetoli. Užsukęs už vieno namo kampo, Hairas atsiduria krantinėje. Priešais jį - "Spektro 2000" fasadas. Iš kitos pusės tyvuliuoja vanduo.

Sraigtasparnis lekia nuo fiordo, įlankos kryptimi, tiesiai link "Spektro 2000". Jis nedidelis, vikrus kaip laumžirgis, su stikline kabina. Ten, kur anksčiau puikavosi raudonos žvaigždės, dabar juoduoja kryžiai. Vėsioje, melsvoje ankstyvo ryto šviesoje sraigtasparnis atrodo akinančiai ryškus. Gal todėl, kad po savęs palieka žvaigždučių uodegą. Kas porą sekundžių iš jo iššauna sig-

nalinės, baltu ir mėlynu magniu spindinčios raketos, kurios dega net nusileidusios ant vandens - per visą įlankos ilgį driekiasi pelenų takelis. Jos laidomos ne dėl grožio, o tam, kad išmuštų iš vėžių į šilumą reaguojančius sprogstamuosius užtaisus.

Iš savo vietos Hairas nemato viešbučio stogo, bet yra tikras, jog ant aukščiausio Port Šermano pastato viršaus stovi Gurovas, lūkuriuojantis, kol sraigtasparnis jį evakuos, nuskraidins į porceliano tyrumo dangų, sugrąžins ant Plausto.

Klausimas: kodėl Gurovas užsimanė evakuotis? Kodėl jie baiminasi į šilumą reaguojančių raketų? Hairas pavėluotai susiprotėja, jog čia vyksta kažkas velniškai rimta.

Tebeturėdamas motociklą, jis galėtų užvažiuoti avariniais laiptais ant viešbučio ir viską išsiaiškinti. Tačiau motociklo po ranka nėra.

Nuo pastato, esančio iš dešinės, stogo atsklinda duslus pokštelėjimas. Šitą namą greičiausiai surentė pionieriai, apsistoję čia prieš šimtą metų. Hairo kojos sulinksta, žandikaulis atvėpsta, galva nevalingai sulenda į pečius, bet žvilgsnis krypsta garso pusėn. Akies krašteliu jis pastebi nediduką juodą objektą, purptelėjusį nuo pastato lyg žvirblis. Pakibęs virš vandens, už šimto jardų nuo kranto, "paukštukas" užsiliepsnoja, išspjauna lipnius geltonus dūmus, įgauna balto ugninio kamuolio pavidalą ir nurūksta pirmyn. Jis lekia vis didėjančiu greičiu per patį įlankos vidurį, kol kiaurai perskrodžia mažąjį sraigtasparnį, nuo priekinio stiklo iki uodegos. Savo ruožtu sraigtasparnis virsta ugnies debesiu, žarstančiu juodas metalo nuolaužas - tarsi feniksas, besilukštenantis iš savo kiaušinio.

Akivaizdu, jog Hairas ne vienintelis mieste, kuris nekenčia Gurovo. Dabar generolui teks nusileisti nuo stogo ir sėsti į valtį.

"Spektro 2000" fojė panėšėja į kareivių stovyklavietę. Čia nestinga ginkluotų perimetrą saugančių barzdočių. Iš savo spintelių virstantys eiliniai skubiai velkasi striukes, čiumpa šautuvus. Tamsaus gymio seržantas, dėvintis modifikuotą sovietų jūrų pėstininko uniformą, matyt, totorius, kitados tarnavęs Raudonojoje armijoje, blaškosi vestibiulyje, rėkia ant žmonių, stumdo juos šen bei ten.

Galbūt Gurovas ir šventasis, bet jis nesugeba vaikščioti van-

dens paviršiumi. Ponas KGB privalės išeiti į krantinę, įveikti du kvartalus, skiriančius viešbutį nuo vartų, kurie veda į privačią, gerai apsaugotą prieplauką, ir nusigauti į "Kodiako karalienę". Laivas jau laukia jo - iš kaminų virsta juodų dūmų ratilai, vienas po kito nušvinta prožektoriai. Visai netoli "Kodiako" stovi prisišvartavęs "Kaulūnas", priklausantis Didžiajam Pono Li Honkongui.

Nusigręžęs nuo "Spektro 2000" Hairas bėga palei krantinę, kol aptinka reikiamą logotipą: Didįjį Pono Li Honkongą.

Atstovybė nenori jo įsileisti. Tenka pamojuoti pasu, kad prasivertų durys. Šias saugoja sargybinis - kinas, bet šiek tiek kalbantis angliškai. Tai parodo, kokia sudėtinga padėtis Port Šermane, jei prie atviros šalies, visada ieškančios naujų piliečių, nesibaidančios netgi pabėgėlių, atstovybės durų stovi sargybinis.

- Atleiskite, - spigiu, nenuoširdžiu balsu prabyla kinas. - Aš nežinojau... - jis mosteli ranka į pasą.

Patekęs į franšizę Hairas tarytum įkvepia šviežio oro. Čia netvyro Trečiojo Pasaulio atmosfera, nedvokia šlapimu. Vadinasi, tai vietinis štabas ar kažkas panašaus, nes Port Šermane didžiąją Honkongo nuosavybės dalį tikriausiai atstoja ginkluotas šaulys, slampinėjantis kokio nors viešbučio vestibiulyje prie telefono kabinos. Tuo tarpu ši patalpa erdvi, švari ir apstatyta neblogais baldais. Iš lauko pro langus žiopso pora šimtų pabėgėlių. Juos, žinoma, sulaiko ne tik šarvuotas stiklas, bet ir iškalbingos prie sienos išrikiuotos trys žiurkšunių būdos. Rodos, dvi iš jų atkraustytos visai neseniai. Kai pro šalį slenka Plaustas, niekam nepakenktų sustiprinti apsaugą.

Hairas nukulniuoja prie stalo, už kurio sėdi žmogus, šnekantis telefonu Kantono tarme, o tai reiškia, kad jis rėkia. Atidžiau įsižiūrėjęs Hairas atpažįsta Port Šermano prokonsulą. Įsitraukęs į savo pokalbį žmogus vis dėlto pastebi atvykėlio kardus ir nenuleidžia nuo jų akių.

- Mes užsiėmę, - burbteli prokonsulas padėdamas telefono ragelį.

- Ką gi, darbų jums padaugės, - atsako Hairas. - Aš norėčiau išsinuomoti jūsų laivą, "Kaulūną".

- Jis labai brangus.

- Ką tik gatvėje palikau naujausio modelio motociklą, nes nenorėjau stumti jo pusę kvartalo iki garažo, - atšauna Hairas. - Jums akys ant kaktos iššoktų, jei žinotumėte, kokios sumos figūruoja mano sąskaitoje.

- Laivas sugedęs.

- Kaip malonu, kad esate mandagus ir nenorite tiesmukiškai atmesti mano prašymo. Tačiau aš atsitiktinai sužinojai, jog laivas kuo puikiausios būklės. Todėl jūsų žodžiai tolygūs neigiamam atsakymui.

- "Kaulūnas" jau išnuomotas, - paaiškina prokonsulas. - Juo naudojasi kitas žmogus.

- Kol kas laivas prisišvartavęs prieplaukoje, - pastebi Hairas. - Atšaukite sandėrį pasinaudodamas dingstimi, kurią man pateikėte prieš minutę, ir aš sumokėsiu daugiau.

- Mes negalime to padaryti.

- Tuomet aš būsiu priverstas išeiti į gatvę ir pranešti pabėgėliams, jog "Kaulūne", kuris lygiai po valandos išplaukia į Los Andželą, užteks vietos dar dvidešimčiai žmonių. Laimė nusišypsos tik pirmoms dviem dešimtims.

- Ne, - pasipiktina prokonsulas.

- Perduosiu jiems, kad asmeniškai su jumis susisiektų.

- Kur jūs norite keliauti? - nusileidžia žmogus.

- Ant Plausto.

- O, kodėl anksčiau nesakėte? Ten vyksta ir kitas keleivis.

- Negi mieste yra dar kažkas, kuris nori pakliūti ant Plausto?

- Būtent. Prašau parodyti savo pasą.

Hairas parodo. Prokonsulas įkiša pasą į terminalo plyšį. Hairo vardas ir pavardė, asmeniniai duomenys bei fizionomija skaitmeniniu būdu persiunčiami į operacinę atstovybės sistemą. Pabarškinus per klaviatūrą, kompiuteris įkalbamas išspjauti laminuotą tapatybės kortelę su nuotrauka.

- Su šiuo leidimu pateksite į prieplauką, - sako prokonsulas. - Jis galioja šešias valandas. Pats susitarsite su kitu keleiviu. Tai viskas. Daugiau nebenoriu jūsų matyti.

- O jei man prisireiks papildomų konsulinių paslaugų?

- Aš visuomet galiu išeiti laukan ir paskleisti gandus, jog ni-

geris su kardais prievartauja kinų pabėgėlius, - atkerta prokonsulas.

- Hmm. Tai ne pats geriausias aptarnavimas, su kuriuo esu susidūręs Didžiajame Pono Li Honkonge.

- Mūsų padėtis nėra įprasta. Pažiūrėk pro langą, kretine.

Pakrantėje, regis, nedaug kas pasikeitė. Ortai pagaliau ėmėsi organizuotai saugoti "Spektro 2000" vestibiulį: apversti baldai tapo barikadomis. Hairo nuomone, viešbučio viduje kunkuliuoja įnirtinga veikla.

Vis dar neaišku, su kokiais priešininkais ortai ketina susigrumti. Eidamas krantine Hairas nieko įdomaus nepastebi, išskyrus kinų pabėgėlius, vilkinčius apdribusius drabužius. Tiesiog vieni atrodo budresni už kitus. Dauguma kinų vėpso į purvą, telkšantį po kojomis, tačiau jų mintys nuklydusios kažkur kitur. Kai kurie iš jų matuoja žingsniais gatvę, sunerimę žvalgosi į šalis - tuo užsiima jauni vyrai, dėvintys pūstas striukes. Jų šukuosenos priklauso visai kitai stilistinei visatai. Akivaizdžiai matyti standinančių putų pėdsakai.

Įėjimas į turtingų žmonių prieplauką aptvertas smėlio maišais, spygliuota viela ir saugojamas sargybinių. Hairas lėtai prie jų priartėja, laikydamas rankas taip, kad jos būtų apsauginių akiratyje, parodo savo kortelę jų vadui, vieninteliam baltaodžiui, kurį teko išvysti Port Šermane.

Leidimas atveria kelią į prieplauką. Štai taip, paprastai. Kaip ir Honkongo atstovybė, ji tuščia, tyli, nepersisunkusi nosį riečiančiu tvaiku. Prieplauka siūbuoja ant bangelių, ir šis vaizdas veikia Hairą raminančiai. Tiesą sakant, ją atstoja eilė plaustelių, medinių platformų, pritvirtintų ant plūduriuojančių plastiko putų luistų. Jei nebūtų sargybinių, visa tai greičiausiai nutemptų ir prikabintų prie Plausto.

Skirtingai nuo įprastų prieplaukų, šioji nėra *visiškai* tuščia. Dažniausiai žmonės prišvartuoja savo jachtas ir kur nors pasišalina. Čia, kiekvienoje valtelėje, stovi bent jau po vieną tipą, geriantį kavą, spaudžiantį rankose ginklą, įdėmiai stebintį Hairą. Kas porą sekundžių subilda žingsniai, ir pro Hairą prabėga rusai, skuodžiantys link "Kodiako karalienės" - jauni, išvaizda kareivius arba jūreivius primenantys vyrai, kurie veržiasi į "Kodiaką",

tarsi tai būtų paskutinis laivas, galintis išgabenti iš pragaro. Aprėkti karininkų, jie išsilaksto į savo postus ir energingai imasi jūreiviškų darbų.

"Kaulūne" gerokai ramiau. Jis taip pat saugomas, tačiau sargybinių vaidmenį turbūt atlieka padavėjai arba palydovai, pasipuošę uniformomis, blizgančiomis žalvarinėmis sagomis ir baltomis pirštinaitėmis. Tokia apranga derėtų puikuotis uždarose patalpose, vėsiose, oro kondicionieriais aprūpintose svetainėse. Vienur kitur šmėkščioja įgulos nariai juodais sulaižytais plaukais, įsisupę į apsiaustus, kurie apsaugo nuo šalčio bei purslų. Tarp jų Hairas pastebi tik vieną žmogų, kuris atrodo kaip keleivis: aukštą, liekną baltaodį tamsiu kostiumu, slankiojantį deniu į priekį ir atgal, šnekantį į mobilųjį telefoną. Turbūt koks nors mulkis iš pramogų verslo, kuris užsimanė paplaukioti jūra ir sėdėdamas prie gurmaniškų pietų stalo iš arčiau apžiūrėti Plaustą.

Hairas įveikia pusę prieplaukos, kai pakrantėje, priešais "Spektrą 2000", atsiveria pragaro vartai. Visų pirma pradeda tratenti kulkosvaidžiai, kurie lyg ir nepadaro didelės žalos, užtat akimoju išvalo gatvę. Devyniasdešimt devyni procentai pabėgėlių išgaruoja kaip dūmas. Likusieji, jauni vyrai, kritę Hairui į akis, išsitraukia iš užančių įdomius, technologiškai pažangius ginklus ir pradingsta pastatų tarpduriuose. Hairas paspartina žingsnį, apsisuka ir traukia į priekį atbulas, slenka taip, kad nuo automatų papliūpų jį visada skirtų didesni laivai.

Nuo vandens padvelkia vėjelis. Iš "Kaulūno" jis atneša kepamo kumpio bei verdamos kavos aromatus. Hairas nejučia prisimena, jog paskutinį kartą malšino alkį pigiu alumi, kurį pirko "Kelio aludėje".

Gatvė priešais "Spektrą 2000" paskęsta baltų dūmų kamuoliuose: tiek viešbutyje tūnantys žmonės, tiek likę lauke neatleidžia pirštų nuo savo ginklų gaidukų.

Jo petį paliečia žmogaus ranka. Hairas pakrypsta visu kūnu ketindamas ja atsikratyti ir nuduria akis žemyn, nes už nugaros stovi mažutė kinų kilmės padavėja, iš "Kaulūno" nulipusi į prieplauką. Kai pagaliau pasiseka prikaustyti į save jo dėmesį, moteris sugrąžina rankas į pradinę padėtį - tiksliau, prisiklijuoja jas prie ausų.

- Ar jūs esate Hairas Protagonistas? - klausimą tenka skaityti iš lūpų, nes balsą užgožia susišaudymo keliamas triukšmas.

Hairas linkteli. Moteris atsako tuo pačiu, žengteli porą žingsnių atbula ir pakreipia galvą į "Kaulūną". Kadangi jos delnai tebespaudžia ausis, gestas primena judesį iš kokio nors tautinio šokio.

Jis nuseka įkandin padavėjos. Gal vis dėlto pasiseks išplaukti į jūrą šiuo laivu. Ji rodo Hairui aliuminio trapą.

Pėdindamas į "Kaulūną" jis dirsteli į viršutinį denį, kur stypso pora įgulos narių, užsimetusių ant pečių tamsius apsiaustus. Atsirėmęs į turėklus, priglaudęs prie akių žiūronus, vienas stebi susišaudymą. Kitas, vyresnis, prieina iš užnugario, pasilenkia tyrinėdamas kolegos nugarą ir du sykius pliaukšteli į tarpumentį.

Pirmasis nuleidžia žiūronus, pažiūri, kam užkliuvo jo nugara. Šio tipo akys ne įkypos kaip kino. Vyresnysis kažką sako, brūkšteli sau per gerklę. Jis taip pat ne kinas.

Vyrukas su žiūronais palinguoja galva ir spusteli savo atlapą. Kai jis vėl apsisuka, ant nugaros sutviska neonine žaluma spindinčios raidės: MAFIJA.

Antrasis tipas irgi nusigręžia. Ant jo apsiausto puikuojasi tas pats užrašas.

Hairas sustoja viduryje trapo lyg įkaltas. Jo akiratyje išdygsta dvidešimt įgulos narių. Staiga ant visų juodųjų apsiaustų sužvilga: MAFIJA. Staiga visų rankose pasirodo ginklai.

45

- Aš ketinau nusiųsti skundą į Didįjį Pono Li Honkongą dėl nemandagaus vietinio prokonsulo elgesio, - juokauja Hairas. - Šį rytą jis nė už ką nesutiko man padėti, kai norėjau nušvilpti laivą jums iš panosės.

Hairas sėdi aukščiausios klasės svetainėje. Kitoje balta lininė staltiese užkloto stalo pusėje įsitaisęs vyriškis, kurį jis palaikė atostogaujančiu Industrijos mulkiu. Žmogus dėvi puikiai pasiūtą juodą kostiumą, viena jo akis - stiklinė. Pašnekovas nė neprisistatė tarytum manydamas, kad Hairas jau žino, kuo jis vardu.

Užuot pralinksmėjęs, vyriškis, rodos, sutrinka.

- Ir?..

- Dabar nėra prasmės skųstis, - vypteli Hairas.

- Kodėl?

- Man paaiškėjo, kodėl prokonsulas nesiryžo jūsų, vyručiai, apmauti.

- Kodėl gi nesiryžo? Juk tu turi pinigų, ar ne?

- Taip, bet...

- O... - susigaudęs stikliaakis dirbtinai šypteli. - Nes mes mafijozai.

- Aha. - Hairas jaučia, kad jo skruostai parausta. Nėra nieko blogiau, kaip pasirodyti visišku idiotu.

Lauke griaudėjantys šūviai prislopę iki tykaus gausmo. Svetainė apsaugota nuo triukšmo, vandens, vėjo ir įkaitusio švino dvigubu neįtikėtinai storo stiklo sluoksniu. Erdvė tarp langų užpildyta kažkokia vėsia, drebučius primenančia mase. Nūnai gausmas šiek tiek padrikesnis nei anksčiau.

- Sušikti kulkosvaidžiai, - drebteli stikliaakis. - Negaliu jų pakęsti. Turi iššauti tūkstantį kulkų, kol pataikysi į ką nors rimta. Nuo triukšmo man spengia ausys. Išgersi kavos?

- Mielai.

- Netrukus paruošime nedidelį švedišką stalą. Kumpis, kiaušiniai, vaisiai... ko tik pageidausi.

Į kambarį įkiša galvą vyriškis, kurį Hairas matė tapšnojant per nugarą savo kolegai su žiūronais.

- Atleiskite, šefe, bet mes ką tik pradėjome trečiąją plano stadiją. Pamaniau, kad norėsite žinoti.

- Ačiū, Livijau. Pranešk, kai ivanai pasieks prieplauką. - Stikliaakis siurbteli kavos, pastebi, jog Hairas suglumęs. - Mes sumąstėme planą, kurį padalinome į stadijas.

- Jau spėjau suprasti.

- Per pirmąją stadiją numušėme sraigtasparnį, taip sužlugdydami jų pabėgimą. Per antrąją vaizdavome, jog norime juos iššaudyti viešbutyje. Jie aiškiai patikėjo mūsų ketinimais.

- Man irgi taip atrodo.

- Ačiū. Per šią stadiją privalėjome atlikti dar vieną labai svarbią užduotį - privilioti tave į laivą. Įvykdėme darbą nepriekaištingai.

- Esu jūsų plano dalis?

Žmogus stikline akimi išsišiepia.

- Jei nebūtum mūsų plano dalis, seniai gulėtum negyvas.

- Vadinasi, jūs žinojote, jog aš atvykstu į Port Šermaną?

- Pažįsti paukštytę, vardu N.J.? Tą, kurią pasitelkei į pagalbą mus šnipinėdamas?

- Taip. - Nėra prasmės neigti.

- Ką gi, mes naudojomės ja, kad šnipinėtume tave.

- Kodėl? Kam aš jums reikalingas?

- Atsakymas nukreiptų mus nuo pagrindinės temos, tai yra nuo plano stadijų.

- Gerai. Mes jau aptarėme antrąją.

- Trečiojoje, kuri neseniai prasidėjo, priversime ivanus manyti, kad bėgdami gatve link prieplaukos jie didvyriškai išsiverš iš apsupties.

- Ketvirtoji stadija! - šūkteli Livijus, leitenantas.

- Atsiprašysiu minutėlei, - sako stikliaakis. Pastūmęs kėdę padeda servetėlę ant stalo. Atsistoja ir iššygiuoja iš svetainės. Hairas seka pavymui, į viršutinį denį.

Keliolika tuzinų rusų bando jėga prasibrauti iki vartų, vedančių į prieplauką. Pro siaurą praėjimą vienu metu sugeba prasmukti tik du trys žmonės. Visi, išsibarstę poros šimtų pėdų spinduliu nuo vartų, skuodžia išganingosios "Kodiako karalienės" kryptimi.

Tačiau dešimt kareivių spiečiasi į būrį, suformavę gyvą skydą aplink žmonių grupelę.

- Viršūnėlės, - sumurma stikliaakis filosofiškai linguodamas galva.

Rusai bėga zigzagais, susirietę keturlinki, retsykiais paleidžia automatų serijas į Port Šermano pusę.

Šalto vėjo gūsiui padvelkus į akis, Hairo pašnekovas prisimerkia. Jis atsisuka, vos pastebimai kilstelėjęs aukštyn lūpų kampučius.

- Pažiūrėk, - prataria ir paspaudžia mygtuką juodoje dėžutėje, kurią laiko rankose.

Driokstelėjus sprogimui, jo garsas atsklinda iš visų pusių. Kyla iš vandens, priversdamas suvibruoti denį. Nematyti nei liepsnų, nei dūmų, tačiau po "Kodiako karaliene" atsiveria kaž-

kas panašaus į du geizerius ir iš jų ištrykšta baltos garuojančios čiurkšlės, kurios skleidžiasi nelyginant paukščio sparnai. Kai pastarieji užlieja laivą, šis akimirksniu nusėda ir nenumaldomai grimzta į vandenį.

Link "Kodiako karalienės" skuodžiantys rusai sustoja lyg įbesti.

- Dabar, - burbteli vyriškis su žiūronais į savo atlapą.

Šiek tiek tolėliau nuo bėglių nugriaudėja silpnesni sprogimai. Prieplauka išsiriečia ir rangosi it gyvatė. Vienas jos segmentas, kur susirinko viršūnėlės, įnirtingai siūbuoja virš vandens, padūmavęs iš abiejų galų. Jį atrėžė nuo likusios prieplaukos dalies.

Ant šio segmento susibūrę žmonės virsta ant šono, nes improvizuotas plaustas nelauktai pajuda iš vietos. Hairas mato, kaip iš vandens išnyra įsitempiantis dviejų šimtų pėdų ilgio kabelis, prijungtas prie nedidelio, galingu varikliu aprūpinto katerio, kuris tempia prieplaukos gabalą į atvirą jūrą.

Viršūnėles tebesaugoja tuzinas asmens sargybinių. Vienas jų įvertina padėtį, nutaiko savo "AK-47" į katerį ir atsisveikina su gyvybe. Jo smegenis ištaško snaiperis, tūnantis viršutiniame "Kaulūno" denyje.

Kiti sargybiniai iš karto sumeta automatus į vandenį.

- Metas penktajai stadijai, - pareiškia žmogus su stikline akimis. - Velniškai gausiems pusryčiams.

Tuo metu, kai jiedu su Hairu grįžta į svetainę, "Kaulūnas" atsišvartuoja ir plaukia fiordu, lygiagrečiai sekdamas paskui katerį, kuris velka atkirstą prieplaukos dalį. Valgydami jie gali dirstelėti pro langą ir pamatyti už kelių šimtų jardų tempiamą segmentą. Visi sargybiniai bei viršūnėlės tupi, nes "plaustas" energingai sūpuojasi.

- Nutolus nuo sausumos, bangos padidės, - prataria stikliaakis. - Nekenčiu šito mėšlo. Norėtųsi išlaikyti skrandyje pusryčius, kol pavyks prislėgti juos priešpiečiais.

- Jūs nepaimsite tų vyrukų? - klausia Hairas. - Paliksite juos atviroje jūroje?

- Dėjau ant jų skersą. Tegul nušąla savo pasturgalius. Tuomet nespurdės, kai pagaliau įkelsime į laivą. Gal netgi teiksis su mumis kalbėtis.

Regis, visi kaip reikiant išalkę, todėl kurį laiką sutelkia dėmesį į valgymo procesą. Netrukus stikliaakis nutraukia tylą paskelbdamas, jog maistas buvo puikus. Jo parankiniai vieningai sutinka. Hairo manymu, tai reiškia, kad jau galima kalbėti.

- Vis klausiu savęs, kodėl jūs, vyručiai, taip manimi domitės? - teiraujasi jis. Visuomet verta išsiaiškinti, kam tu reikalingas Mafijai.

- Mes priklausome tai pačiai laimingai šeimynėlei, - paaiškina žmogus su stikline akimi.

- Kokiai būtent?

- Lagoso.

- O?

- Na, tai ne visai jo šeimynėlė. Tiesiog Lagosas subūrė mus visus į vieną krūvą. Jis - branduolys, kurį mes aplipome.

- Kaip ir kodėl? Dėl Dievo meilės, ką, po velnių, visa tai reiškia?

- Na, gerai. - Stikliaakis nustumia į šoną lėkštę, suvynioja servetėlę, mesteli ją ant stalo. - Lagosas turėjo daug įdomių minčių. Apie įvairiausius dalykus.

- Jau spėjau pastebėti.

- Savo informaciją jis išskirstė po slėptuves. Kitaip tariant, sugrūdo į jas visus prakeiktus duomenis, kuriuos iškrapštė iš CŽK archyvų, o paskui bandė gautas žinias kažkaip sujungti. Išbarstė tuos duomenis po Metavisatą laukdamas, kol jie taps vertingi.

- Jis įrengė daugiau nei vieną slėptuvę? - pasitikslina Hairas.

- Greičiausiai. Taigi prieš porą metų Lagosas kreipėsi į L. Bobą Raifą.

- Tikrai?

- Aha. Supranti, Raifui dirba milijonas programuotojų. Ir tą tipą kankino paranojiškas siaubas, jog samdiniai jį apvaginėja.

- Kiek žinau, į savo darbuotojų namus jis prikaišiojo "blakių".

- Žinai todėl, kad radai šią informaciją Lagoso slėptuvėje. Tuo tarpu Lagosas ją atkasė, nes tyrinėjo rinką. Ieškojo žmogaus, galinčio suploti nemažą tvirtos valiutos kiekį už tai, ką jis sukišo į Babelio/Infokalipsės aplanką.

- Jis manė, jog L. Bobui Raifui galėtų praversti kokie nors virusai, - susigaudo Hairas.

- Teisingai. Aš ne viską suprantu, bet spėju, kad jis rado kažkokį seną virusą, kuriuo įmanoma apkrėsti intelektualų elitą.

- Technologinius žynius, - priduria Hairas. - Infokratus. Virusas sunaikino visą šumerų infokratiją.

- Kaip pasakysi.

- Tai beprotystė. Juk niekas nežudo savo darbuotojų už "tarnybinių" šratinukų vagystę. Lagosas nebūtų galėjęs pasinaudoti virusu, neištrynęs programuotojų sąmonių.

- Taip, jei kalbame apie originaliąją viruso versiją, - patvirtina stikliaakis. - Tačiau Lagosas užsimanė jį ištirti.

- Gilintis į informacinio karo ypatybes.

- Kaip pirštu į akį. Jis norėjo modifikuoti virusą taip, kad, šį pasitelkus, būtų galima kontroliuoti programuotojus, neištaškant jų smegenų.

- Jam pavyko?

- Kas žino? Raifas pavogė Lagoso idėją. Be jokių ceremonijų. O Lagosas neturėjo jokio supratimo, kaip Raifas vėliau ją panaudos. Bet po kelerių metų jis pradėjo nerimauti: aplinkui vyko per daug keistų dalykų.

- Pavyzdžiui, žaibiškas Šventojo Tėvo Veino Perlų Vartų franšizių gausėjimas.

- Ir ruskiai, kurie apimti religinės ekstazės vapalioja kažką nerišlaus. Ir tas faktas, jog Raifas pradėjo kasinėti senovinį miestą...

- Eridu.

- Aha. Ir palydoviniai radijo siųstuvai. Žodžiu, Lagosui buvo dėl ko jaudintis. Jis kreipėsi į mus. Paskui kreipėsi į buvusią tavo draugužę...

- Chuanitą.

- Taip. Miela mergina. Paskui jis kreipėsi į poną Li. Kaip matai, šiuo projektėliu domisi patys įvairiausi žmonės.

46

- Kur jie dingo? - klausia Hairas.

Visi ieško akimis plausto su rusais, tarsi vienu metu būtų pastebėję, kad jis išgaravo. Galų gale pamato prieplaukos dalį

sustingusią vandenyje už ketvirčio mylios. Sargybiniai drauge su viršūnėlėmis stovi ir žiūri į tą pačią pusę. Mėgindamas sugraibyti kabelio galą, greitaeigis kateris suka aplink plaustą ratus.

- Jie tikriausiai nukirto trosą, - spėja Hairas.

- Mažai tikėtina, - prieštarauja žmogus su stikline akimi. - Jis pritvirtintas prie dugno, po vandeniu. Kabelis - plieninis, jo taip lengvai nenupjausi.

Į Hairo akiratį papuola dar vienas laivelis, siūbuojantis ant bangų pusiaukelėje iki rusų ir juos tempusio katerio. Pilkšva miniatiūrinė, prie vandens prigludusi valtelė vos įžiūrima. Tai vienvietis kajakas, kuriame tūno ilgaplaukis vyriškis.

- Šūdas, - nusikeikia Livijus. - Iš kur, po velnių, jis atsirado?

Žmogus kajake dairosi per petį, kurį laiką stebi bangas, staiga pradeda energingai irtis, įsibėgėdamas ir kas porą mostų žvilgčiodamas atgal. Iš užnugario vejasi milžiniška banga. Po akimirkos iškilęs ant vandens kalno, kajakas šauna žemyn lyg raketa, išvysto dvigubai didesnį greitį nei bet kuris kitas virš vandens besilaikantis objektas.

Kapstydamas vilnis ilgaplaukis mažumėlę atsilošia, nuleidžia irklą įstrižai savo valtelės, nuo dugno paima tamsų keturių pėdų ilgio vamzdį, užsimeta jį ant peties.

Kajakui prasilenkiant su kateriu, juos skiria tik dvidešimties pėdų atstumas. Po sekundės kateris sprogsta.

"Kaulūnas" nutolęs nuo įvykio vietos per porą tūkstančių jardų. Jis sukasi tokiu aštriu kampu, kokiu pajėgia gręžtis masyvių gabaritų laivas, bando įveikti šimtą aštuoniasdešimt laipsnių, kad grįžęs susidorotų su rusais ir Varnu, nors dėl pastarojo gali kilti tam tikrų keblumų.

Galingais mostais Varnas irkluoja valtelę link savo bičiulių.

- Šunsnukis, - urzgia Livijus. - Ką jis ruošiasi daryti? Nutemps juos link Plausto sušiktu kajaku?

- Žiūrint į jį, mane krečia šiurpas, - prisipažįsta stikliaakis. - Pasirūpink, kad viršutiniame denyje būtų vaikinai su "Stingeriais". Tuos ruskius greičiausiai susems sraigtasparnis.

- Kitų laivų radaras nefiksuoja, - praneša kareivis, atėjęs nuo tiltelio. - Tik mes ir jie. Jokių sraigtasparnių.

- Tu žinai, jog Varnas visur tamposi branduolinę galvutę? - pasitikslina Hairas.

- Teko girdėti. Bet kajakas pernelyg mažas, kad jame tilptų atominė bomba. Ir kaip žmonės nebijo plaukioti tokia gelda toli nuo kranto?

Iš jūros išnyra kalnas. Juodo vandens burbulas, kuris auga ir plečiasi. Už siūbuojančio plaustelio išdygsta vertikalus bokštas, jo viršuje styro du sparnai. Bokštas vis stiebiasi keldamas sparnus aukštyn, kol tamsi masė įgauna apibrėžtus kontūrus. Paskuigalyje žvilga raudona žvaigždė bei skaitmenys. Niekas nesistengia jų įžvelgti. Visiems aišku, jog tai povandeninis laivas. Atominis povandeninis laivas.

Jis sustingsta taip arti plaustelio, kad Gurovas su kompanija gali nesunkiai užšokti ant metalinio korpuso. Varnas plaukia link jų, savo irklu tarsi stikliniu peiliu perrėždamas bangas.

- Eikit šikt, - priblokštas išspaudžia stikliaakis. - Eikit šikt, eikit šikt, eikit šikt. Dėdė Enzas bus labai nepatenkintas.

- Iš kur jūs galėjote žinoti, - ramina Livijus. - Mums pradėti į juos šaudyti?

Nespėjus žmogui su stikline akimi priimti strateginio sprendimo, povandeninio laivo viršuje atsiveria pabūklų liukai. Pirmasis užtaisas driokseli vos už keliolikos jardų nuo "Kaulūno".

- Ką gi, padėtis sparčiai keičiasi. Tu keliauji su manimi, Hairai.

Laivo įgula jau suprato, kad povandeniniam laivui nepavyks pasipriešinti. Vyrai zuja kopėčiomis, svaido į vandenį didžiules optinio pluošto kapsules. Šioms suskilus, jų viduje pasirodo ryškiai oranžinės klostės, kurios išsiskleidžia į gelbėjimosi plaustus.

Šauliams iš atominio laivo nustačius tikslias "Kaulūno" koordinates, įvykių eiga rutuliojasi dar greičiau. "Kaulūnas" negali apsispręsti, ką daryti - nuskęsti, sudegti ar tiesiog subyrėti į gabalus, todėl jis atlieka visus tris paminėtus veiksmus iš karto. Laimei, tuo metu didžiuma įgulos narių jau persikėlę ant plaustų. Dabar, sulindę į oranžinius gelbėjimosi kombinezonus, jie stebi povandeninį laivą.

Varnas nusileidžia į jo triumus paskutinis. Vieną kitą minutę ilgaplaukis paaukoja tam, kad iškraustytų iš kajako savo daiktus:

kažkokius maišus ir aštuonių pėdų ilgio ietį su permatomu, lapo formos antgaliu. Prieš išnykdamas liuko angoje, jis atsigręžia į "Kaulūno" liekanas, iškelia viršun žeberklą - tai triumfo gestas, kuris, beje, daug žadantis. Galų gale Varnas pradingsta. Nepraėjus nė porai minučių, po vandeniu murkteli ir atominis laivas.

- Garbės žodis, nuo to vyruko mane krečia šiurpas, - murma žmogus su stikline akimi.

47

Vos paaiškėja, jog aplinkiniai tėra puspročiai išsigimėliai, N.J. pradeda pastebėti ir kitas keistenybes. Pavyzdžiui, iki šiol niekas nebandė pažiūrėti jai į akis. Ypač vyrai. Jie visiškai užgniaužė savo lytinį potraukį. Dar galima suprasti, kodėl tiems tipams nerūpi riebios bobos, bet N.J., penkiolikmetė amerikietė, pripratusi, kad ją retsykiais varstytų gašlūs žvilgsniai. Nieko panašaus čia nesulaukia.

Tiesa, vieną dieną ji pakelia galvą nuo žuvienės kubilo ir suvokia prieš save reginti vyro krūtinę. Merginos žvilgsnis krypsta viršun, nusigauna iki kaklo, pasiekia veidą, kuriame spindi tamsios tiesiai į ją spoksančios akys.

Ant jo kaktos ištatuiruotas užrašas: SAVITVARDOS STOKA. Tai šiek tiek gąsdina. Ir seksualiai sujaudina. Be to, suteikia jam savotišką romantikos aureolę, kurios neturi nė vienas iš vietinių. N.J. tikėjosi, jog Plaustas bus paslaptingas ir grėsmingas, tačiau jis niekuo nesiskiria nuo motinos darbovietės. Šis vyrukas - pirmasis iš visų sutiktųjų, kuris atrodo taip, lyg Plaustas būtų gimtieji jo namai.

Savo skvarbiomis akimis žmogus nudelbia ją nuo galvos iki kojų. Siaubingai nemandagu. Veido bruožus slepia ilgi, nutįsę, nė trupučio jam netinkantys ūsai.

- Rysi šlykštieną? Vieną žuvies galvą ar dvi? - teiraujasi N.J. mostaguodama semtuvu. Merginai patinka šaipytis iš besilankančiųjų valgykloje. Vis vien čionykščiai nesupranta, ką ji sako.

- Valgysiu, ką pasiūlysi, - atsiliepia ūsuotasis. Angliškai. Akivaizdžia užsieniečio tartimi.

- Aš nieko tau nesiūlau. Bet jei nori čia stovėti ir rinktis patiekalus, maloniai prašom.

Kurį laiką jis stovi ir renkasi. Pakankamai ilgai, kad eilėje laukiantys žmonės pradėtų stiebtis ant pirštų galų norėdami išsiaiškinti, kas atsitiko. Pamatę šį individą jie skubiai tūpteli, įtraukia galvas į pečius, stengiasi susilieti su žuvimi bei vilna dvokiančia mase.

- Koks šiandieną desertas? - domisi vyrukas. - Duosi man ką nors saldaus?

- Mes netikime desertais, - atkerta N.J. - Juk tai sumauta nuodėmė, gal pamiršai?

- Viskas priklauso nuo tavo kultūrinės orientacijos.

- Nejaugi? Ir į kokią kultūrą *tu* orientuojies?

- Aš esu aleutas.

- Išties? Niekada apie tokius negirdėjau.

- Todėl, kad mus krušo visi, kurie netingėjo, - paaiškina didysis, kraupusis aleutas. - Gerokai dažniau ir smarkiau nei bet kurias kitas tautas per visą pasaulio istoriją.

- Užjaučiu, - sako N.J. - Na, valgysi žuvį ar liksi alkanas?

Kelias sekundes į ją padėbsojęs, aleutas kresteli galvą.

- Eime. Nešdinamės iš čia, po velnių.

- Ir nusispjauti į tokią šaunią karjerą?

Jis išsišiepia.

- Aš tau rasiu geresnį darbą.

- Tame darbe man nereikės likti be drabužių?

- Užteks šnekų. Metas keliauti. - Aleutas svilina ją savo akimis. N.J. iš visų jėgų stengiasi nepaisyti tarpkojį užliejusios šilumos.

Ji traukia palei bufetą link tarpo, pro kurį ketina išlįsti į valgomąjį. Iš virtuvės bildėdama išlekia bobų prižiūrėtoja, pagrindinė kalė, staugianti kažką nesuprantama kalba.

N.J. apsidairo ir staiga pajunta, kaip stiprios rankos nuslysta jos šonais po pažastimis. Mergina prispaudžia jas alkūnėmis, bet nieko doro nepeša. Aleutas pakelia ją aukštyn į orą, permeta

per bufetą, lengvai lyg trimetę mergaičiukę, ir pastato šalia savęs.

Pasukusi galvą N.J. mato, jog kalė, bobų prižiūrėtoja, sustabarėja, apimta siaubo, nuostabos bei lytinio susijaudinimo. Baimei nugalėjus, ji krypteli akis į šoną ir drambloja į devintąjį postą, ketindama pakeisti N.J. prie žuvienės kubilo.

- Ačiū, kad pamėtėjai, - ištaria mergina drebančiu, absurdiškos pagarbos sklidinu balsu. - Hmm, argi tu nenorėjai nieko užkąsti?

- Vis vien ketinau apsilankyti bare.

- Kur? Kokių barų galima rasti ant Plausto?

- Eime, aš tau parodysiu.

Aleutas vedasi ją vingriais koridoriais, stačiais plieniniais laipteliais, kylančiais į atvirą denį. Lauke jau tvyro prieblanda. Sparčiai temstančio, pilkšvo dangaus, kuris atrodo niūresnis negu vidurnaktį, fone šmėžuoja juodas "Enterprais" dispečerių bokštas. Žibintai dar neuždegti, todėl merginą tesupa tamsus metalas ir skalūno atspalvio dausos.

N.J. kulniuoja paskui naująjį pažįstamą iki laivagalio. Už turėklų atsiveria trisdešimties pėdų praraja, kurios apačioje vilnija vandenyno bangos. Jiedu žvelgia į švarų, baltą rusų sektorių, atskirtą nuo purvinos vargingos Plausto dalies plačiu kanalu. Šiame patruliuoja ginkluoti, juodus apsiaustus vilkintys vyrai. Nematyti jokių laiptų ar kopėčių, tačiau po turėklais kadaruoja storas lynas. Stambusis aleutas sugraibo jo atkarpą, vikriu judesiu apsivynioja lynu vieną ranką ir koją. Tuomet apkabina N.J. liemenį taip, kad ji užvirsta ant sulenktos alkūnės, atsilošia ir šoka nuo laivo.

Pro lūpas niekaip neišsprūsta sustingęs gerklėje riksmas. Kai virvė sustabdo kritimą, aleuto dilbis įsirėžia į krūtinę ir vienai akimirkai išspaudžia iš plaučių visą orą. Atgavusi žadą ji tiesiog kybo ant sulenktos jo alkūnės.

N.J. ryžtingai nuleidžia rankas. Paskui nusispjauna į savigarbą, prisišlieja prie savo palydovo, apkabina kaklą, padeda galvą ant peties ir iš visų jėgų į jį įsikimba. Aleutas sliuogia lynu žemyn, kol juodu pasiekia švariąją, rusiškąją Plausto versiją.

- Beje, kuo tu vardu? - klausia mergina.

- Dimitrijus Varnovas, - atsako jis. - Labiau žinomas kaip Varnas.

O, velnias!

Praėjimai tarp valčių tokie painūs ir nenuspėjami, kad, norint iš taško A patekti į tašką B, tenka kaip reikiant paklaidžioti. Tačiau Varnas žino kelią. Kartkartėmis jis čiumpa N.J. už rankos, bet netempia paskui save, nors ji slenka gerokai lėčiau. Protarpiais atsisuka ir šypteli tarsi sakydamas: galėčiau tave nuskriausti, bet to nedarysiu.

Juodu nukanka iki tos vietos, kur rusų sektorių ir likusią Plausto dalį jungia plati lenta, saugoma "Uziais" ginkluotų tipelių. Nepaisydamas jų Varnas vėl suspaudžia merginos delną, perveda ją per tiltą. N.J. pavėluotai susigaudo, kur link jie traukia. Apsižvalgiusi išvysta liesus kaip pagaliai aziečius, ryjančius ją akimis, tarsi prieš save regėtų pietus iš penkių patiekalų, ir pagalvoja: "Aš atsidūriau ant Plausto. Ant *tikro* Plausto".

- Čia Honkongo vietnamiečiai, - paaiškina Varnas. - Išvyko iš Vietnamo, kai ten prasidėjo karas, apsistojo Honkongo pakrantėje - jau kelias kartas gyvena savo sampanuose. Nebijok, jie tau nepavojingi.

- Vargu ar viena rasčiau kelią atgal, - murma N.J.

- Atsipalaiduok, - vypteli jis. - Aš dar nesu pametęs merginos.

- Ar tu kada nors *turėjai* merginą?

Atlošęs galvą Varnas nusikvatoja.

- Gausybę, bent jau senais laikais. Bet pastaruosius porą metų - ne itin daug.

- Tikrai? Senais laikais? Tada ir gavai tatuiruotę?

- Aha. Aš alkoholikas. Nuolat įsiveldavau į peštynes. Negeriu jau aštuonerius metus.

- Tuomet kodėl visi tavęs mirtinai bijo?

Varnas atsisuka, plačiai nusišypso, patraukia pečiais.

- Gal todėl, kad esu siaubingai negailestinga, šaltakraujė žudymo mašina.

N.J. nusijuokia. Varnas jai pritaria.

- Koks tavo darbas? - teiraujasi mergina.

- Švaistytis žeberklu.

- Kaip "Mobio Diko" knygoje? - mintis ją sužavi. N.J. susipažino su romanu mokykloje. Dauguma klasiokų, netgi patys kiečiausi, manė, jog tai nuvalkiotas, senamadiškas, nuobodus šlamštas. Bet jai patiko skaityti apie medžiokles harpūnu.

- Ne-e. Tie tipai iš "Mobio Diko", palyginti su manimi, tikri kūdikiai.

- Ką tu medžioji?

- Kas papuola po ranka.

Nutilusi ji žiūri tik į Varną. Arba į negyvus objektus. Nes dairydamasi nematytų nieko, išskyrus tūkstančius į ją įsmeigtų akių. Nuo tų laikų, kai N.J. pilstė pamazgas lytinį geismą užgniaužusiems nusmurgėliams, daug kas pasikeitė.

Iš dalies žvilgsniai varsto merginą, nes ji nė trupučio nepanaši į čionykščius. Antra vertus, ant Plausto beveik neįmanoma aptikti nuošalių vietelių. Juodu keliauja šokčiodami nuo vienos valties į kitą. Kiekvienas laivelis atstoja namus trims tuzinams žmonių, todėl tenka brautis pro svetimus gyvenamuosius kambarius, vonias, miegamuosius. Nenuostabu, kad jie spokso.

Varnas ir N.J. bilda per platformą, pritvirtintą virš tuščių naftos cisternų. Du vietnamiečiai kivirčijasi dėl šaldytos žuvies gabalo. Veidu į juos atsigręžęs vyrukas pastebi artėjančią porelę, jo žvilgsnis, nuslydęs merginos kūnu, įsminga į aleutą. Išsproginęs akis žmogus žengia atatupstas. Antrasis, nugarą atsukęs tipas, pakreipia galvą, tiesiogine žodžio prasme pašoka į orą ir kimiai sušvokščia. Nedelsdami abu traukiasi Varnui iš kelio.

Staiga N.J. suvokia kai ką svarbaus: tie žmonės nežiopso į ją. Anaiptol. Jie stebeilijasi į Varną. Tai ne gerbėjai, trokštantys išvysti mylimas garsenybes, o stiprūs, užsigrūdinę Plausto senbuviai, kurie deda į kelnes pamatę aleutą.

Tuo tarpu šis paskyrė jai pasimatymą.

Žygiuodama pro eilinį vietnamiečių kambarėlį, N.J. nelauktai prisimena vieną iš nemaloniausių pokalbių, kuris įvyko prieš metus, kai motina bandė aiškinti, kaip derėtų elgtis, jei prie jos ims kabinėtis vaikinas. Suprantama, mama. Būtinai, taip ir padarysiu, mama. Jau tada N.J. žinojo, jog motinos patarimai visiškai beverčiai. Dabartiniai įvykiai patvirtina, kad ji buvo teisi.

Gelbėjimosi plaustu plaukia keturiese.

Hairas Protagonistas, Centrinės žvalgybos korporacijos stringeris, iki šiol propagavęs tik "sausas" operacijas. Kitaip tariant, Metavisatoje į savo kompiuterį jis pumpuodavo informaciją, o šią vėliau persiųsdavo į Biblioteką, CŽK duomenų bazę, Realybėje nepajudindamas nė piršto. Nūnai darbas akivaizdžiai "sudrėko". Hairas ginkluotas dviem kardais, pusiau automatiniu devynių milimetrų kalibro pistoletu (šnekamąja kalba vadinamu "devyniuke") ir dviejomis apkabomis, kuriose telpa po vienuolika šovinių.

Vikas, pavardė nežinoma. Jei vis dar egzistuotų pajamų mokesčiai, tai kiekvieneriais metais, pildydamas deklaraciją, skiltyje "veiklos sritis" jis pažymėtų - "snaiperis". Kaip tikras taikliarankių specialistų atstovas, Vikas pasižymi santūrumu ir kuklumu. Jis ginkluotas stambaus kalibro šautuvu su gremėzdišku mechanizmu, sumontuotu ant ilgo vamzdžio. Jei Vikas nebūtų savo profesijos žinovas, toje vietoje pūpsotų optinis taikiklis. Tikroji prietaiso paskirtis ne visai aiški, bet, Hairo manymu, tai superjautrus sensorius, kurio viduryje puikuojasi taikiklio kryžiukas. Galima drąsiai teigti, jog, be pagrindinio darbo įrankio, snaiperis turi ir mažesnių, užantyje slepiamų šaunamųjų ginklų.

Eliotas Čangas. Buvęs "Kaulūno" kapitonas. Laikinai bedarbis. Užaugo Votse, todėl, jam prasižiojus, susidaro įspūdis, kad su jumis bendrauja juodaodis. Nors genetikos požiūriu jis šimtaprocentinis kinas. Sklandžiai šneka negrų ir baltaodžių anglų kalba, Kantono tarme, taksistų žargonu, truputį vietnamietiškai, ispaniškai, mandarinų dialektu. Eliotas ginkluotas keturiasdešimt ketvirto kalibro "Magnumu", kurį atsinešė į "Kaulūną" tam, kad "pribaigtų uotus", tai yra jis nudėdavo žuvis, keleiviams nespėjus ištraukti jų ant denio. Uotai užauga labai dideli. Blaškydamiesi ant kablio, jie gali netyčia užmušti žvejį, todėl reikia suleisti žuvims į galvą porą kulkų ir luktelėti, kol jos aprims. Tai vienintelė priežastis, dėl kurios Eliotas nešiojasi revolverį, nes "Kaulūno" apsauga rūpinosi šios srities specialistai.

"Žuviaakis". Žmogus su stikline akimi. Jis prisistatė tiktai pravarde. Ginkluotas lagaminu, masyviu, pastorintomis sienomis, su primontuotais ratukais. Pajudinęs šitą griozdą Hairas nutaria, kad jis sveria nuo penkių šimtų kilogramų iki tonos. Nuo tokios sunkenybės paprastai plokščias plausto dugnas tampa susiraukšlėjusiu kūgiu. Lagaminas turi gan įdomų priedą: lankstų, trijų colių skersmens, maždaug dviejų metrų ilgio kabelį, kuris kyšo iš vieno jo kampo, driekiasi per klostėtą plausto dugną iki pakraščio ir plūduriuoja vandenyje. Paslaptingojo čiuptuvo gale prikabintas šiukšliadėžės dydžio metalo luitas, kuriame išskaptuota tiek sparnelių bei miniatiūrinių menčių, kad šių paviršius greičiausiai prilygsta Delavero plotui. Hairas matė tą objektą virš vandens tik trumpomis chaotiškomis akimirkomis, kai lagaminą perkraustė ant plausto. Tuo metu jis buvo įkaitęs iki raudonumo. Nuo tada metalo luitas glūdėjo po vandeniu, papilkėjęs, vos įžiūrimas kunkuliuojančiose vilnyse. Išraižytos mentelės tokios karštos, jog nuo jų į vandens paviršių kyla kumščio dydžio burbulai. Be paliovos. Kiaurą parą. Bemotoris gelbėjimosi plaustas, be tikslo klaidžiojantis šiauriniame Ramiajame vandenyne, išspjauna gigantišką veikiai išsisklaidančių dūmų plunksną nelyginant "geležinis arklys", visu greičiu pūškuojantis per Uolėtuosius kalnus. Hairas ir Eliotas stengiasi nepastebėti, netgi neminėti akivaizdaus fakto, jog Žuviaakis į kelionę pasiėmė nedidelį autonominį branduolinį reaktorių - beveik įmanoma garantuoti, jog lagaminui, kaip ir žiurkšuniams, energiją tiekia radioterminiai izotopai. Pats Žuviaakis nesiruošia girtis savo žaisliuku, todėl kiti nenori pasirodyti nemandagūs ir įkyrėti jam klausimais.

Visi bendražygiai dėvi ryškiai oranžinius pašiltintus kombinezonus - savotiškas gelbėjimosi liemenes, skirtas šiauriniam Ramiajam vandenynui. Jie labai nepatogūs, bet, kaip mėgsta kartoti Eliotas Čangas, vykstant į šiaurę nepatartina imtis įprastos gelbėjimosi liemenės, nes ji naudinga tik tuo, kad neleidžia lavonui nuskęsti.

Plaustas - pripučiamas, dešimties pėdų ilgio, neaprūpintas varikliu. Virš jo galima užtempti palapinę primenantį kupolą, kuris, sandariai užsegtas, virsta hermetiška kapsule, išsilaikančia ant vandens net per pačias smarkiausias audras.

Kelias dienas gairinantis žvarbus vėjas stumia juos tolyn nuo Oregono. Eliotas džiaugsmingai paaiškina, jog gelbėjimosi plaustas buvo išrastas ir pagamintas tais laikais, kai dar egzistavo karinis laivynas bei pakrančių apsaugos tarnybos, galėjusios išgelbėti atviroje jūroje užstrigusius keliautojus. Tereikėdavo laikytis virš vandens, pasipuošus oranžiniais drabužiais. Žuviaakis turi raciją, bet ji veikia trumpomis bangomis. Hairo kompiuterį galima prijungti prie tinklo, tačiau šiomis aplinkybėmis jis funkcionuoja kaip mobilusis telefonas ir tyruose neveikia.

Pliaupiant lietui, jie tūno po kupolu. Dangui pragiedrėjus, stogą pašalina. Kiekvienas savaip leidžia laiką.

Hairas, suprantama, krapštosi prie kompiuterio. Gelbėjimosi plaustas vidury Ramiojo vandenyno - geresnės vietos hakeriui neįmanoma sugalvoti.

Vikas kelintą kartą skaito permirkusį romaną minkštais viršeliais, kurį laikė savo MAFIJOS apsiausto kišenėje, kai sprogo "Kaulūnas". Skirtingai nuo kitų, jį ne taip nervina laukimo dienos. Profesionalūs snaiperiai nestokoja kantrybės.

Eliotas dažnai dairosi pro žiūronus, nors vandenyne nėra į ką žvalgytis. Suirzęs jis maklinėja po plaustą kaip laivo kapitonas, matuojantis žingsniais savo tiltelį. Be to, žvejoja. Maisto atsargų užtenka, tačiau jie neatsisako protarpiais paragauti šviežio uoto ar lašišos.

Iš sunkiojo juodojo lagamino Žuviaakis išima kažką panašaus į instrukcijų vadovėlį - miniatiūrinį trižiedį aplanką su puslapiais, nukopijuotais lazeriniu spausdintuvu. Tokių pigių, jokiais simboliais nepažymėtų aplankų galima įsigyti bet kurioje kanceliarinių prekių parduotuvėje. Šiuo atžvilgiu jis iki skausmo pažįstamas Hairui: visi požymiai byloja, jog puslapiuose aprašytas tebetobulinamas pažangių technologijų produktas. Techninei įrangai reikalinga bent kažkokia dokumentacija, tačiau instrukcijas gali sukurpti tiktai produktą kūrę technokratai, kurie nekenčia rašliavos ir nuolat iki paskutinės minutės delsia ją pateikti. Galų gale tie žmonės apdoroja savo medžiagą "elektroniniu redaktoriumi", atspausdina, siunčia sekretorę nupirkti trižiedį aplanką, ir tuo viskas baigta.

Vadovėlis Žuviaakiui veikiai įgrysta. Jis numeta aplanką į šo-

ną ir tiesiog dėbso į horizontą tarytum tikėdamasis akiratyje išvysti Siciliją. Sala nepasirodo. Žuviaakis kremtasi dėl misijos nesėkmės, daug laiko praleidžia burbėdamas po nosimi, mėgindamas surasti išeitį iš apgailėtinos padėties.

- Nepyk, kad klausiu, - prabyla Hairas, - bet man įdomu, *kokia* buvo mūsų misija?

Žuviaakis apmąsto jo žodžius.

- Na, priklauso, iš kurios pusės pažiūrėsi. Pirminis mano tikslas - išgelbėti penkiolikmetę merginą nuo tų subingalvių. Todėl nutariau paimti į nelaisvę rusų viršūnėles ir susikeisti įkaitais.

- Kas toji penkiolikmetė?

- Tu pažįsti merginą. Ji vardu N.J.

- Tai išties pagrindinė jūsų užduotis?

- Hairai, ar žinai, kaip Mafija elgiasi? Mes siekiame svarbesnių tikslų prisidengdami asmeniniais ryšiais. Pavyzdžiui, kai dirbai išvežiotoju, tu greitai pristatydavai picas ne todėl, kad taip užsidirbdavai daugiau pinigų, ir ne dėl sušiktos korporacinės politikos. Tu stengeisi gerai dirbti, nes įgyvendindavai asmeninę dėdės Enzo sutartį su kiekvienu klientu. Štai taip mes išvengiame "amžinų" ideologijų pinklių. Ideologija prilygsta virusui. Taigi vaduodami mergaičiukę mes siekiame šio to daugiau. Tai konkreti abstrakčių strateginių tikslų išraiška. O mes mėgstame konkretumą, ar ne Vikai?

Snaiperis leidžia sau nusišypsoti ir prunkštelėti.

- Kokia gi mūsų abstrakti strategija? - teiraujasi Hairas.

- Čia jau ne mano sritis, - atsako Žuviaakis, - bet man rodos, jog dėdė Enzas rimtai siunta ant L. Bobo Raifo.

Hairas blaškosi Plokščiajame pasaulyje. Iš dalies todėl, kad taupo kompiuterio baterijas: generuojant trimatę aplinką, visu pajėgumu pradeda funkcionuoti daugybė procesorių. Tuo tarpu paprastam dvimačiui darbalaukiui tereikia minimalaus energijos kiekio.

Visgi svarbiausia priežastis, dėl kurios tenka pasirinkti Plokščiąjį pasaulį, yra ta, jog Hairas Protagonistas, paskutinysis iš laisvai samdomų hakerių, gliaudo kodus. Savo tiesiogine veikla užsiimančių hakerių nedomina paviršutinė Metavisata ir ava-

tarai. Jie leidžiasi į kodų ir šiuos palaikančių painių *nam-šub* gelmes, kur visi nuostabūs trimačiai tikroviški Metavisatos objektai pavirsta elementariu tekstu: raidžių eile elektroniniame puslapyje. Tai primena senus laikus, kai žmonės programuodavo kompiuterius perforuotomis juostomis bei perfokortelėmis.

Nuo tada atsirado nemažai rafinuotų, į vartotoją orientuotų programavimo priemonių. Dabar įmanoma programuoti kompiuterį, kiurksant prie savojo rašomojo stalo Metavisatoje, rankiniu būdu jungiant mažučius iš anksto užprogramuotus blokelius it kokias vaikiškas kaladėles. Tikras hakeris niekuomet nepultų taip žemai, kaip ir savo darbą išmanantis mechanikas, kuris netaisytų mašinos atsisėdęs už vairo, stebėdamas indikatorių lemputes, mirksinčias prietaisų skydelyje.

Hairas dar nenutuokia, ką jis daro, kam ruošiasi. Nieko baisaus. Programuodamas daugiausia laiko privalai praleisti klodamas pagrindus, kurdamas iš pirmo žvilgsnio niekaip nesusijusių su užduotimi žodžių struktūras.

Jis žino vieną dalyką: dabar Metavisatoje galima žūti arba taip pasičiršKinti smegenis, kad virsi silpnaprote "daržove". Trimatis pasaulis drastiškai pakito. Rojuje pasirodė ginklai.

Taip jiems ir reikia, ūmai dingteli mintis. Dėl žmonių kaltės Metavisata tapo per daug pažeidžiama. Jų įsitikinimu, didžiausia nelaimė - tai virusas, kuris, įsmukęs į jūsų kompiuterį, priverstų nusiimti akinius ir perkrauti sistemą. Galbūt sunaikintų šiek tiek duomenų, jeigu jums nepakako proto instaliuotis antivirusinės programos. Metavisata atvira ir neapsaugota, kaip oro uostai, egzistavę bombų bei metalo detektorių epochoje, kaip pradinės mokyklos, į kurias kitados veržđavosi apsiginklavę maniakai. Persikėlęs į Gatvę, gali daryti, ką tik širdis geidžia. Ten nėra policininkų. Jūs nepajėgsite apsiginti, nesugebėsite vaikytis blogiečių. Visa tai keičiant, teks išlieti nemažai prakaito. Metavisata turi būti perdirbta iš esmės - pasauliniu, korporaciniu lygiu.

Kol kas šioje dramoje atsiranda vaidmuo ir individui, mokančiam naudotis rekvizitu. Keli atitinkamai apdoroti kodai gali kaip reikiant įtakoti padėtį. Nepriklausomas hakeris įstengtų nusigriebti grietinėlę kur kas anksčiau nei gigantiškos programinės įrangos kompanijos teiktųsi sukrusti, kad išspręstų problemą.

***

Da5do smegenis sudarkiusį virusą atstojo informacijos srautas, nukreiptas į jo veidą dvejetainiu pavidalu - serija baltų (nulių) ir juodų (vienetų) pikselių. Šias bitų diagramas kažkas įrašė į ritinius, kuriuos perdavė avatarams, turintiems klaidžioti po Metavisatą ir ieškoti aukų.

Klintas, bandęs apkrėsti Hairą "Juodojoje saulėje", paspruko, tačiau ritinį paliko - avataras aiškiai nesitikėjo, kad rankas nukapos kardas, - o Hairas paslėpė jį tunelių sistemoje, ten, kur gyvena kapinių demonai. Vėliau liepė vienam demonui nunešti laimikį į jo dirbtuvę. Suprantama, visa tai, kas slypi virtualioje hakerio buveinėje, saugojama ir jo kompiuteryje. Ieškant informacijos savo namuose, Hairui nebūtina jungtis prie pasaulinio tinklo.

Su duomenimis, kurie gali jus nužudyti, dirbti nelengva. Bet įmanoma. Realybėje žmonėms nuolatos tenka susidurti su pavojingomis medžiagomis - radioaktyviais izotopais arba nuodingais chemikalais. Nieko bloga neatsitiks, jei turėsite tinkamus įrankius: automatizuotą manipuliatorių, izoliacines pirštines, apsauginius akinius, švino sluoksniu padengtą stiklinę pertvarą. Jei prisireikia instrumento Plokščiajame pasaulyje, jūs paprasčiausiai jį parašote. Todėl Hairas sukuria porą elementarių programų, kurios suteikia galimybę manipuliuoti ritinio turiniu nė sykio į jį nepažvelgiant.

Ritinys, kaip ir visa kita Metavisatoje, matoma plika akimi, tėra tam tikra programa. Šią sudaro kodas, apibūdinantis išvaizdą, idant kompiuteris žinotų, kaip nupiešti objektą, kelios komandos, nurodančios, kaip ritiniui susisukti arba išsivynioti, ir, be abejo, duomenys - skaitmeninis Lavinos viruso variantas.

Pagaliau izoliavęs ritinį, Hairas parašo antivirusinę programą, pavadintą Lavinaskeneriu. Kitaip tariant, kodą, apsaugantį jo sistemą - tiek techninę įrangą, tiek (pasak Lagoso) biosistemą - nuo skaitmeninio Lavinos viruso. Instaliuotas kompiuteryje, antivirusas be paliovos skenuoja iš išorės plūstančią informaciją, ieško duomenų, besiderinančių su ritinio turiniu. Jeigu juos aptinka, iš karto užblokuoja.

Plokščiajame pasaulyje reikia atlikti dar vieną užduotį. Hai-

ras moka rašyti puikias avatarų programas, todėl jis sukuria sau nematomą audiovizualinį kūną, kuris gali praversti naujojoje, pavojingesnėje, Metavisatoje. Prastai dirbant, nekils jokių problemų; padaryti viską be priekaištų - stebėtinai sudėtinga. Daug kas sugebėtų parašyti į nieką nepanašaus avataro programą, tačiau juo naudodamasis susidursite su begale keblumų. Kai kurie pastatai Metavisatoje - įskaitant ir "Juodąją saulę" - turi išsiaiškinti jūsų avataro apimtis, kad apskaičiuotų, ar jis neįsirėš į kokią nors kliūtį. Jei vietoj atsakymo pateiksite "nulį" - tai yra jei jūsų avataras bus neįtikėtinai mažas, - pastato programa "lūš" arba manys, kad įvyko klaida. Jūs tapsite nematomas, tačiau Metavisatoje, kad ir kur eitumėte, po savęs paliksite sąmyšį bei griaunamosios jėgos padarinius. Gatvėje yra tokių vietų, kur neregimi avatarai uždrausti. Jeigu jūsų audiovizualinis kūnas permatomas ir visiškai neatspindi šviesos - tokį lengviausia parašyti, - sistema, akimoju jį užfiksavusi, įjungs pavojaus sirenas. Štai kodėl būtina sukurti avatarą, nepastebimą nei aplinkiniams, nei pastatų programoms.

Egzistuoja šimtai smulkių gudrybių, kurių Hairas nežinotų, jei pastaruosius porą metų nebūtų programavęs avatarų tokiems žmonėms, kaip Vitalijus Černobilis. Nuo nulio pradėjęs rašyti tikrai gerą nematomą avatarą, užtruktumėte aibę laiko, tačiau Hairas baigia darbą per kelias valandas, perdirbęs senų, kompiuteryje išsaugotų, projektų nuotrupas. Būtent taip elgiasi hakeris.

Plušėdamas jis aptinka laiko dulkėmis nuklotą aplanką su transporto programa. Užsilikusią nuo tada, kai Gatvėje dar nebuvo vienabėgio. Anuomet tekdavo vaikščioti pėsčiomis arba susikurti transporto simuliaciją.

Tolimoje praeityje, kai Metavisata atrodė kaip juodas, lygus rutulys, tai buvo niekų darbas. Vėliau, žmonėms pradėjus rėsti pastatus, padėtis pasikeitė. Gatvėje įmanoma eiti kiaurai kitus avatarus, bet ne pro sienas. Į svetimą nuosavybę įžengti nevalia. Kaip ir slankioti kiaurai transporto priemones arba nuolatines Gatvės struktūras, pavyzdžiui, portus bei atraminius vienabėgio stulpus. Susidūręs su šiais objektais jūs nemirsite ir nebūsite išspirtas iš Metavisatos. Tiesiog sustingsite lyg animacinio filmuko veikėjas, įsirėžęs į betono sieną.

Paprasčiau kalbant, vos tik Metavisatoje pradėjo daugėti kliūčių, kelionės milžinišku greičiu virtualioje erdvėje tapo gerokai įdomesnės. Važinėjimo kokybę labiausiai įtakodavo manevringumas. Ir apimtys. Hairas, Da5das, kiti hakeriai atsisakė pamėgtų gigantiškų mašinų - Viktorijos epochos namų, aprūpintų tankų vikšrais, vandenynų lainerių ant ratų, mylios skersmens krištolinių sferų, liepsnojančių, drakonų traukiamų vežėčių - ir nutarė pasirinkti mažesnį, mitresnį transportą. Tiksliau, motociklus.

Metavisatoje transporto priemonė gali būti eikli ir vikri tarsi kvarkas. Visiškai nereikia jaudintis dėl fizikos dėsnių, nėra jokių greičio apribojimų ar oro pasipriešinimo. Padangos niekada nesudyla, o stabdžiai neužsiblokuoja. Vienintelė problema - vartotojo reakcija. Todėl lenktyniaudami lyg bepročiai moderniausiomis motociklų simuliacijomis jie nesuko galvos dėl variklio galingumo. Didžiausią rūpestį kėlė vartotojo sąsaja - valdymo priemonės, kurios leisdavo motociklininkui perkelti savo reakcijas į kompiuterį, vairuoti, spausti akseleratorių, stabdyti minties greičiu. Jei rūkstate baikerių būryje per apgyvendintą teritoriją ir netikėtai atsitrenkęs į kliūtį sustingstate kaip įkaltas, galite nė nesvajoti, jog pasivysite saviškius. Viena klaida, ir jūs pralaimite lenktynes.

Hairas turėjo nuostabų motociklą. Antgamtiški refleksai neabejotinai būtų jį iškėlę į geriausių baikerių gretas, bet tuo metu Hairą labiau domino kautynės kardais.

Atidaręs aplanką su naujausia savo motociklo simuliacija, jis iš naujo susipažįsta su valdymu. Iš Plokščiojo pasaulio persikelia į trimatę Metavisatą ir treniruodamasis važinėja savo kieme. Už šio ribų nėra nieko, išskyrus tamsą, nes jis neprisijungęs prie tinklo. Hairas jaučiasi apleistas ir vienišas. Panašūs pojūčiai apninka ir plaukiant gelbėjimo plaustu, dreifuojančiu Ramiajame vandenyne.

49

Kartais tolumoje sušmėžuoja laivai. Pora netgi priplaukia arčiau, kad pažiūrėtų, kas plūduriuoja viduryje vandenyno, bet niekas nedega noru ištiesti pagalbos ranką. Plausto apylinkėse

altruistų ne itin daug, juolab kad iš nelaimėlių vis vien nėra ką vogti.

Kartkartėmis jie pastebi seną žvejų tralerį, nuo penkiasdešimties iki šimto pėdų ilgio, apsuptą pustuzinio nedidukų greitaeigių katerių.

Eliotui pranešus, jog tai piratų laivai, Vikas ir Žuviaakis sukliūsta. Snaiperis išvynioja savo šautuvą iš celofano maišų, turinčių apsaugoti ginklą nuo sūrių purslų, atjungia gremėzdišką prietaisą ir naudojasi juo kaip žiūronu. Hairo manymu, nuimti optinį taikiklį nuo vamzdžio reikėjo dėl vienos vienintelės priežasties: jei to nepadarysi, atrodys, tarsi į kažką taikaisi.

Kai akiratyje pasirodo piratų laivas, jie paeiliui dirsčioja pro taikiklį išbandydami įvairius sensoriaus režimus - dienos šviesos, infraraudonųjų spindulių ir taip toliau. Eliotas pakankamai daug laiko blaškėsi Ramiajame vandenyne, kad atskirtų piratų grupuočių spalvas, todėl atidžiai pažiūrėjęs pro taikiklį buvęs "Kaulūno" kapitonas gali pasakyti, kas jais domisi: vieną dieną kelias minutes plaustą tyrinėja Klintas Ystvudas su gauja, o Nuostabioji Septyniukė siunčia katerį, kad šis paieškotų potencialaus grobio. Hairas bemaž viliasi, jog Septyniukė paims juos į nelaisvę ir įkurdins savo žavingame laive: prabangioje jachtoje, kurios pirmagalyje stūkso priešraketiniai pabūklai. Tačiau po žvalgybos piratai pasišalina - neišmanydami termodinamikos jie nesuvokia, ką reiškia garų tumulai, nuolat kylantys iš po mažojo plausto.

Vieną dieną priešais materializuojasi didžiulis senas traleris - besisklaidant rūko marškai, išnyra iš niekur. Hairas jau kurį laiką girdėjo kriokiančius variklius, bet nė neįsivaizdavo, jog laivas taip arti.

- Kas čia? - klausia Žuviaakis, springdamas šalta, bjauraus skonio kava. Iš po antklodės ir neperšlampamo kupolo klosčių matyti tik jo veidas bei rankos.

Eliotas prisispaudžia prie akies taikiklį. Pats nėra iš tų žmonių, kurie mėgsta demonstruoti emocijas, bet visiems aišku, kad vaizdas jo nepradžiugino.

- Tai Briusas Li, - atsiliepia.

- Kas mums iš to? - pasitikslina Žuviaakis.

- Pažvelk į spalvas, - siūlo Eliotas.

Jie nesunkiai įžiūri plevėsuojančią vėliavą - raudoname fone žvilgantį sidabrinį kumštį, po kuriuo puikuojasi nunčakai bei inicialai B ir L.

- Kuo jos ypatingos? - nesupranta Žuviaakis.

- Hmm, vyrukas, vardu Briusas Li, piratų vadas... Jo liemenės nugara papuošta tokiomis pačiomis spalvomis.

- Na, ir kas?

- Tas, kad liemenė neišsiuvinėta ir neišdažyta, o padengta skalpais. Lopiniuota.

- Kokia? - nustemba Hairas.

- Sklinda gandai, bičiuli, tiktai gandai, kad jis braidžiojo po Plaustą ir ieškodamas raudonplaukių arba žilaplaukių rinko skalpus.

Hairui bebandant įsisąmoninti išgirstus žodžius, Žuviaakis netikėtai apsisprendžia.

- Noriu pašnekėti su tuo Briusu Li. Jis mane sudomino.

- Kokio velnio tau parūpo sušiktas psichopatas? - apstulbsta Eliotas.

- Tikrai, - pritaria Hairas, - nejau nematei "Liudininko"? Jis tikras maniakas.

Žuviaakis švysteli į viršų rankas tuo parodydamas, jog atsakymas kaip katalikų teologijoje slypi už mirtingųjų suvokimo ribų.

- Toks mano sprendimas.

- Kas tu manaisi esąs, po velnių? - niršta Eliotas.

- Prakeikto plausto prezidentas, - atkerta Žuviaakis. - Ką tik pasiskelbiau. Mane kas nors palaiko?

- Aha, - prasižioja Vikas, pirmą kartą per keturiasdešimt aštuonias valandas.

- Kas "už", sakykite "taip".

- Taip, - išrėžia spalvingą tiradą Vikas.

- Aš laimėjau, - paskelbia Žuviaakis. - Kaip priversti Briuso Li gaują atplaukti link mūsų?

- Ko jie čia nematė? - atšauna Eliotas. - Mes neturime nieko įdomaus, išskyrus savo pasturgalius.

- Nori pasakyti, jog tie vyrukai - iš pedikų padermės? - susiraukia Žuviaakis.

- Velnias, žmogau, tu nė nemirktelėjai, kai pasakojau apie skalpus.

- Nujaučiau, jog sumautas traleris man nepatiks.

- Jei tau bus lengviau, tie tipai nėra "žydri" tiesiogine žodžio prasme, - paaiškina Eliotas. - Jie heteroseksualūs, bet piratai, kaip žinia, kiša nagus prie visų šiltų skylučių.

Žuviaakis apsisprendžia.

- Gerai. Hairai, judu su Eliotu esate kinai. Nusirenkite.

- Ką?

- Nagi, pirmyn. Aš jūsų prezidentas. Gal užmiršai? Nori, kad Vikas primintų?

Eliotas su Hairu nevalingai nukreipia akis į snaiperį, kuris sėdi nepratardamas nė žodžio. Tačiau abejinga jo veido išraiška kažkodėl kelia siaubą.

- Nusimeskite drabužius, antraip aš jus nudėsiu, velniai rautų, - be užuolankų pareiškia Žuviaakis.

Nevikriai šokčiodami ant siūbuojančio plausto juodu išsirango iš savo kombinezonų. Paskui nusivelka likusius rūbus, pirmą kartą per kelias dienas leisdami vėjo gūsiams palytėti apnuogintus kūnus.

Priartėję prie plausto, traleris sustoja už dvidešimties pėdų ir išjungia variklius. Piratai neblogai apsiginklavę: pustuzinis pripučiamų valtelių, priešraketiniai pabūklai, du radarai, kiekvienos valties gale dunkso po penkiasdešimto kalibro kulkosvaidį, bet šaulių kol kas nematyti. Įkandin tralerio velkasi pora lynais pririštų greitaeigių katerių. Jie taip pat aprūpinti kulkosvaidžiais. Iš paskos plaukia trisdešimt šešių pėdų ilgio motorinė jachta.

Briuso Li govėdą sudaro keli tuzinai piratų, nūnai prisišliejusių prie tralerio turėklų, žvingaujančių, švilpiančių, staugiančių kaip vilkai, mostaguojančių neišpakuotais prezervatyvais.

- Nesijaudink, žmogau, aš neleisiu jiems tavęs iškrušti, - pažada išsišiepęs Žuviaakis.

- Ką tu ruošiesi daryti? - urzgia Eliotas. - Perduosi popiežiaus encikliką?

- Esu tikras, jie paklausys proto balso, - patikina Žuviaakis.

- Tie išgamos nebijo Mafijos.

- Todėl, kad gerai mūsų nepažįsta.

Galų gale prie turėklų išdygsta piratų vadas, pats Briusas Li, maždaug keturiasdešimties metų žmogėnas, dėvintis liemenę, pasiūtą iš neperšaunamo "Kevlar" pluošto, aplopytą žmonių skalpais, per pečius kryžmai persimetęs šovininę, į nugaros makštis įsikišęs samurajaus kardą. Hairas mielai iškviestų jį į dvikovą, nepaisydamas prie pirato diržo kadaruojančių nunčakų.

Briusas Li prašiepia akinančiai baltus dantis, nužvelgia Hairą su Eliotu, nedviprasmiškai pakelia aukštyn nykštį ir nudrožia palei turėklus, pakeliui tapšnodamas savo linksmuoliams per pečius. Retsykiais stabteli, pasirenka pirmą pasitaikiusį parankinį, beda pirštu į jo prezervatyvą. Paklusdamas nebyliam įsakymui, piratas pučia savo "sargį", kol tas virsta slidžiu, pailgu balionėliu. Tuomet kapitonas patikrina, ar jame nėra skylučių. Aišku kaip dieną, jog laive viešpatauja griežta tvarka.

Hairas nevalingai spokso į Briuso Li nugarą. Pastebėję jo žvilgsnį piratai maivosi, baksnoja į skalpus, linkčioja, pašaipiai išplečia akis. Liemenės spalvos atrodo pernelyg vienodos - visi lopiniai švyti tokiu pačiu raudoniu. Hairas padaro išvadą, jog Briusas Li, nepaisant gandų, paprasčiausiai išbalino ir nudažė surinktus skalpus. Tai bent mulkis.

Pagaliau piratų vadas grįžta iki denio vidurio, vėl pademonstruoja blizgančius dantis. Šypsena ištįes akinanti, ir jos savininkas tą žino. Matyt, ant priekinių dantų prisiklijavo vieno karato deimantus.

- Laivas-kamštukas, - prabyla jis. - Gal apsimainome? Cha-cha.

Visi, plaukiantys gelbėjimo plaustu, gaižiai šypsosi, išskyrus Viką.

- Kur keliaujate? Į Ky-Vestą? Cha-cha.

Kurį laiką Briusas Li tyrinėja žvilgsniu Hairą ir Eliotą, ratu pasuka smilių, liepdamas vyrams apsigręžti ir parodyti savo pasturgalius. Jie įvykdo nurodymą.

- *Quanto?* - klausia Briusas Li ir savo kvatojimu nustelbia griausmingą piratų juoką. Hairas jaučia, kaip jo analinė anga susitraukia iki poros dydžio.

- Jis klausia, kiek mes kainuojame, - burbteli Eliotas. - Tai

pokštas. Jie gi žino, kad galėtų užgrobti plaustą ir pasimėgauti mūsų subinėmis nemokamai.

- Nors mirk iš juoko, - atsiliepia Žuviaakis. Hairas su Eliotu tuojau nušals savo sėdimąsias, o jis šildosi įsisupęs į antklodę. Prakeiktas niekšas.

- Pūn-raketos, patinka? - Briusas Li mosteli į pabūklus, riogsančius ant denio. - Blakės? "Motorolos"?

- Pūn-raketomis vadinami priešlaiviniai "Harpūno" užtaisai, labai brangūs, - aiškina Eliotas. - Blakė - tai mikroschema. "Motorola" - prekinis ženklas, kaip "Fordas" arba "Ševroletas". Briusas Li grobsto ir iškišinėja elektroniką. Patys suprantate, tipiškas azijietis piratas.

- Jis duos už jus priešlaivinę raketą? - paklausia Žuviaakis.

- Ne! Jis kalba sarkastiškai, subingalvi! - kriokteli Eliotas.

- Perduok jam, kad mums reikia motorinės valties.

- Vieną "gumą", vieną "burzgynę", pilnas bakas, - sako Eliotas.

Staiga Briusas Li surimtėja, tarytum išgirsti žodžiai būtų privertę jį susimąstyti.

- Prekę apžiūrėti, o ką? Kalibras ir kamšalas.

- Jis apsvarstys pasiūlymą, jei leisime patikrinti prekę, - išverčia Eliotas. - Nori pažiūrėti, ar mes pakankamai stangrūs. Ar sugebėsime nuslopinti pykinimo refleksą. Tai standartinės sąlygos, kurios taikomos Plausto viešnamiuose.

- Tie piderai tikri dvyliktukai, nedaugiau, cha-cha.

- Mūsų šiknaskylės atrodo kaip dvylikto kalibro, - aiškina Eliotas, - tai yra mes beverčiai.

Žuviaakis pats įsitraukia į derybas:

- Ne, ne, jie keturiasdešimto kalibro, garbės žodis!

Piratai plyšta juokais.

- Nieko nebus, - pakrato galvą Briusas Li.

- Šie berniukai dar skaistūs, - priduria Žuviaakis.

Visas denis pratrūksta gagenti ir gašliai ūbauti. Vienas piratas užsiropščia ant turėklų, iškelia kumštį aukštyn, sukdamas jį ratu užstaugia: "ba ka na zu ma lai ga no ma la aria ma na po no a ab zu..." Klykiančiojo bendrai nustoja juoktis ir prie jo prisijungia, sudrebindami orą riksmų kakofonija.

Plaustui suvirpėjus, iš po Hairo kojų slysta tvirtas pagrindas. Šalia sudrimba Eliotas.

Jis pažvelgia į Briuso Li laivą ir nejučia krūpteli išvydęs tamsią bangą, kuri virsta per turėklus užliedama piratų eilę, nuo tralerio paskuigalio iki priešakio. Iš tiesų tai ne banga, o tik optinė iliuzija. Staiga plaustas atšoka per trisdešimt pėdų nuo tralerio. Juokui slūgstant, Hairo ausis pasiekia tylus nuo Žuviaakio sklindantis ūžesys. Orą persmelkia švilpimas, kurį galima išgirsti prieš nugriaudėjant žaibui, ir dryksnių garsai, tarytum kažkas plėšytų į skutus paklodes.

Nukreipęs akis atgal į Briuso Li traleri, jis mato, jog pro turėklus lyg iš gigantiškos perpus perkirstos aortos plūsta kraujas, išsiveržęs iš piratų, nuo vieno laivo galo iki kito. Denyje įsivieš-patauja tyla. Niekas nejuda, neskaitant kraujo bei koše virtusių vidaus organų, kurie šliaužia per surūdijusį plieną ir pliumpsi į vandenį.

Žuviaakis klūpi nusimetęs visas antklodes. Vienoje rankoje jis laiko pailgą, poros colių skersmens prietaisą - keisto ūžavimo šaltinį. Tai apvalus lygiagrečiai sumontuotų pieštuko storio ir kelių pėdų ilgio vamzdelių pluoštas. Panašus į miniatiūrinį "Gatlingą". Besisukdami aplink centrinę ašį vamzdeliai susilieja. Kai ginklas pradeda veikti, jis tampa vaiduokliškai perregimu debesėliu, kyšančiu iš Žuviaakio rankos. Įrengimas prijungtas prie storo kaip riešas kabelių pluošto, pranykstančio juodajame lagamine, kuris dabar guli atidarytas. Jo viduje žvilga ekranas, pateikiantis grafinius duomenis apie ginklų sistemą: kiek liko šaudmenų, kokia pagalbinių sistemų būklė. Hairui pažvelgus akies krašteliu į ekraną, Briuso Li traleryje driokstelі sprogmenų atsargos.

- Argi nesakiau, kad jie paklausys "Proto" balso? - prabyla Žuviaakis išjungdamas ginklą.

Hairas pastebi etiketę, priklijuotą prie valdymo skydelio.

PROTAS
versija 1.0B7
Gatlingo tipo, trijų milimetrų
hypergreita patranka
"Ng apsaugos" korporacija

PROTOTIPINIS VARIANTAS - NENAUDOJAMAS KOVINĖMIS SĄLYGOMIS DRAUDŽIAMA TESTUOTI APGYVENDINTOSE TERITORIJOSE -ULTIMA RATIO REGUM-

- Prakeikta atatranka nustūmė mus vos ne iki Kinijos, - su pasitenkinimu prataria Žuviaakis.

- Čia tavo darbas? Ką tu padarei? - klausia Eliotas.

- Mano. Padirbėjau "Protu". Matai, ginklas šaudo mažutėmis metalinėmis skeveldromis. Jų greitis milžiniškas. Kur kas didesnis negu kulkų. Tai išsodrintas uranas.

Vamzdeliai beveik nustoja suktis. Paaiškėja, kad jų maždaug pora tuzinų.

- Regis, minėjai, jog nekenti kulkosvaidžių, - tarsteli Hairas.

- Šito sukrušto plausto nekenčiu dar labiau. Persėskime į motorinį laivą.

Degančiame piratų traleryje tebedrioksi sprogimai, todėl jie ne iš karto susigaudo, jog ne visi priešininkai išleido paskutinį kvapą. Kai kurie gyvi į juos tebešaudo. Tai pastebėjęs Žuviaakis paspaudžia gaiduką, vamzdžiai pradeda suktis virsdami permatomu cilindru, ir vėl pasigirsta šaižūs draskomų paklodžių garsai. Jam mostaguojant ginklu į kairę ir į dešinę, apipilant taikinį hypergreitu išsodrinto urano lietumi, Briuso Li laivas suraibuliuoja bei užsižiebia, tarytum kažkokia pasakų fėja būtų užliejusi denį magiškomis branduolinėmis dulkėmis.

Mažesnioji Briuso Li jachta padaro klaidą, nutarusi priplaukti ir išsiaiškinti, kas čia vyksta. Žuviaakis trumpam atsigręžia į jos pusę, ir aukštas jachtos tiltelis nuslysta į vandenį.

Pagrindiniai struktūriniai tralerio elementai byra į gabalus. Jo viduje nuaidi griausmingi pokšėjimai bei girgždesys: išvarpytos metalo plokštės suskilinėja, o denis pamažu smunka link korpuso lyg susmegusi suflė. Žuviaakis liaunasi šaudęs.

- Pakaks, šefe, - burbteli Vikas.

- Aš tuoj sutirpsiu, - džiaugsmingai ūkauja Žuviaakis.

- Mes galėjome pasinaudoti traleriu, mulki, - urzgia Eliotas piktai užsitraukdamas kelnes.

- Visai nenorėjau jo sprogdinti. Matyt, kulkos lekia kiaurai viską.

- Kaip greitai susiprotėjai, - ironizuoja Hairas.

- Ach, meldžiu atleisti, kad savo veiksmais išgelbėjau jūsų subines. Užteks ginčytis, verčiau paieškokime kokios nors valties, kol jos dar ne visos sudegė.

Visi keturi irkluoja nuskalpuotos jachtos kryptimi. Kai ją pasiekia, iš Briuso Li tralerio belieka tuščias, ant šono pasviręs plieninis kevalas, iš kurio veržiasi liepsnos ir dūmai, pagardinti atsitiktiniais sprogimais.

Sąlygiškai nepaliestoje jachtos dalyje žioji gausybė mažyčių skylučių, ji nusėta žvilgančiais pluoštinio stiklo trupiniais: milijonu miniatiūrinių, milimetro ilgio, pluoštinio stiklo dulkių. Kapitonas ir įgulos nariai, tiksliau, mėsos troškinys, kuriuo jie virto, "Protui" ištaškius tiltelį, nušliaužė į vandenį kartu su kitomis šiukšlėmis, nepalikdami jokių savo egzistavimo pėdsakų, neskaitant kelių lygiagrečių denį ištepliojusių dryžių. Išgyventi pasisekė vieninteliam filipiniečiui berniukui, tūnojusiam triume įrengtoje virtuvėje, tačiau jis net nesuvokia, kas atsitiko.

Šūviai perpjovė pusiau keliolika elektros kabelių. Eliotas suranda įrankių dėžę ir artimiausias dvylika valandų praleidžia mėgindamas pataisyti gedimus. Bent jau tiek, kad veiktų variklis bei jachtos vairas. Hairas, paviršutiniškai išmanantis elektriko darbą, atlieka pagalbininko ir niekam tikusio patarėjo vaidmenį.

- Ar girdėjai, kaip kalbėjo piratai? Šiek tiek anksčiau, nei Žuviaakis juos iššaudė? - teiraujasi Hairas Elioto.

- Turi galvoje anglų-kinų žargoną?

- Ne. Pačioje pabaigoje. Kai jie įniko nesuprantamai burbuliuoti.

- Aišku. Ant Plausto visi taip šneka.

- Tikrai?

- Aha. Vienas pradeda, kiti prisijungia. Kažkokia mada.

- Bet ant Plausto ji paplitusi?

- Aha. Jie visi bendrauja skirtingomis kalbomis, nes ten pilna skirtingų etninių grupių. Sušiktas Babelio bokštas. Man rodos, marmaliuodami panosėje jie mėgdžioja nepažįstamas tarmes.

Filipinietis pašildo jiems maisto. Vikas ir Žuviaakis sėdi pagrindinėje triumo kajutėje, valgo ir varto kinų žurnalus, spoksodami į azijietes paukštytes, retsykiais užmesdami akį į jūrinius žemėlapius. Eliotui atgaivinus elektros sistemą, Hairas prijungia prie šios savo kompiuterį, idant pakrautų jo elementus.

Kai jachtą pavyksta aptvarkyti tiek, kad ji vėl galėtų plaukti, dangų aptraukia sutemos. Pietvakariuose žemai kybančių debesų fone raibuliuoja šviesos stulpai.

- Ten Plaustas? - Žuviaakis pamoja švytėjimo pusėn, visiems susibūrus improvizuotame tiltelyje.

- Taip, - patvirtina Eliotas. - Tenykščiai uždega prožektorius, kad žvejybiniai laivai rastų kelią atgal.

- Koks atstumas, tavo nuomone, mus skiria? - teiraujasi Žuviaakis.

Eliotas gūžteli.

- Dvidešimt mylių.

- Ar toli iki sausumos?

- Neįsivaizduoju. Briuso Li kapitonas veikiausiai žinojo, bet jis virto mėsos koše drauge su kitais įgulos nariais.

- Tu teisus, - linkteli Žuviaakis. - Man derėjo sureguliuoti patranką "kapojimo" režimu.

- Plaustas paprastai plaukia nutolęs nuo kranto mažiausiai per šimtą mylių, - įsiterpia Hairas. - Kad išvengtų netikėtų kliūčių.

- Kiek turime degalų?

- Patikrinau baką, ir, deja, tenka pripažinti, jog mūsų padėtis nekokia, - atsako Eliotas.

- Ką reiškia "nekokia"?

- Atviroje jūroje visada sunku išmatuoti kuro lygį, - paaiškina Eliotas. - Be to, aš nežinau, kiek degalų ryja jachtos varikliai. Visgi manau, jog kranto nepasieksime, jei iš tikrųjų esame nuo jo nutolę per aštuoniasdešimt ar šimtą mylių.

- Vadinasi, keliausime link Plausto, - nusprendžia Žuviaakis. - Ten nusigavę ką nors įtikinsime pasidalinti kuru ir plauksime į sausumą.

Visi abejoja, ar jie sugebės įgyvendinti tokias užmačias. Labiausiai pats Žuviaakis.

- Jei vis vien trauksime Plausto pusėn, - tęsia jis, - tai, gavus degalų ir pasiruošus kelionei namo, gali daug kas įvykti. Juk žinote - gyvenimas nenuspėjamas.

- Jei ką nors sumąstei, išklok tiesiai šviesiai, - siūlo Hairas.

- Gerai. Prisiminkime strateginę užduotį. Įkaitų taktika sužlugo. Privalėsime jėga ją išvaduoti.

- Ką tokią?

- N.J.

- Sutinku, - atsiliepia Hairas. - Bet norėčiau išvaduoti dar vieną žmogų, jeigu jau apsisprendėme šturmuoti Plaustą.

- Ką?

- Chuanitą. Tik neprieštarauk. Pats minėjai, kad ji - miela mergina.

- Gal ir ne tokia miela, jei blaškosi ant Plausto, - atšauna Žuviaakis.

- Vis tiek noriu ją rasti. Mes privalome paremti vienas kitą. Juk visi priklausome Lagoso komandai.

- Briusas Li turi bendrų, - primena Eliotas.

- Pataisa. Turėjo.

- Aš tik sakau, kad jie bus įsiutę.

- Taip manai? Aš asmeniškai galvoju, kad jie bus pridėję į kelnes iš baimės, - pareiškia Žuviaakis. - Stok prie vairo, Eliotai. Man iki gyvo kaulo įgriso sumautas vanduo.

50

Varnas nusiveda N.J. link plokščiadugnės valties, apgaubtos brezento kupolu. Tai kažkoks upių laivas, paverstas vietnamiečių/amerikiečių/tajų/kinų užeiga, kurioje telpa baras, restoranas, viešnamis ir lošimo namai. Keliose erdviose patalpose knibždėte knibžda žmonių, triume nestinga plieninėmis sienomis aptvertų gardelių, kur velniai žino kas vyksta.

Pagrindinėje salėje apstu ūžaujančių atmatų. Dūmų debesys suriša N.J. bronchus jūriniais mazgais. Čia įrengta kurtinanti, Trečiajam Pasauliui būdinga, audiosistema: nuo plieninių sienų aidi iškraipyti trijų šimtų decibelų garsai. Vienoje sienoje įmontuotas televizoriaus ekranas rodo užsienietiškus dvispalvius -

blausiai raudonus ir žalsvus - animacinius filmukus, kuriuose šlykštus vilkas, panašus į pasiutusį kojotą, žudomas tokiais iškrypusiais būdais, kokių neįstengė sugalvoti net "Warner Bros." kompanija. Tai "juodas" filmukas. Garso takelis neįjungtas arba jį tiesiog užgožia verianti iš kolonėlių plūstanti melodija. Kambario gale staiposi kelios erotinių šokių atlikėjos.

Užeigoje beprotiškai daug lankytojų, jie nė už ką neras kur prisėsti. Tačiau Varnui išdygus pagrindinėje salėje, nuo kampinio stalo pašoka tuzinas vyrukų, kurie išsibarsto į šalis, vos neužmiršę prigriebti savo cigarečių ir gėrimų. Varnas stumia N.J. į priekį, tarsi ji būtų figūra, išdrožinėta kajako pirmgalyje. Žmonės traukiasi iš kelio lyg negalėdami atsilaikyti kone apčiuopiamam aleuto jėgos laukui.

Pasilenkęs Varnas dirsteli po stalu, tada patyrinėja žvilgsniu apverstą kėdę - saugotis po kėdėmis pakišamų bombų reikia visada, - pastato ją ant grindų, nustumia iki pat kampo, kur susiduria dvi plieninės sienos, ir atsisėda. Gestu paragina N.J. prisijungti, ir ši paklūsta, atsukdama nugarą į salę. Varno veidą nutvieskia šviesos dūriai, sklindantys pro minią nuo stiklinių virš šokėjų kybančių rutulių, rausvai žalsva miglelė, kurią retsykiais perrėžia blyksniai - tuo metu, kai vilkas iš animacinio filmuko per klaidą praryja vandenilinę bombą arba jį užlieja iš liepsnosvaidžio paleistas ugnies srautas.

Prie staliuko akimirksniu pripuola padavėjas. Varnas kažką šaukia merginai. N.J. negirdi žodžių, bet aleutas, matyt, klausia, ko ji nori valgyti.

- Sūrainio! - žviegia N.J.

Varnas juokiasi purtydamas galvą.

- Ar tu matai kur nors karvę?

- Bet ko, tik ne žuvies! - rėkia ji.

Kurį laiką aleutas bendrauja su padavėju taksistų žargono tarme.

- Užsakiau tau kalmaro, - staugia jis. - Tai moliuskas.

Nuostabu. Varnas, paskutinis iš tikrų džentelmenų padermės.

Didžiąją valandos dalį jie šūksniais palaiko pokalbį. Daugiausia riaumoja Varnas. N.J. tik klausosi, šypsosi ir linkčioja. Belie-

ka viltis, kad jis nesako: "Man patinka audringas, smurto kupinas seksas".

Tiesa, mergina nemano, jog aleutas šneka apie seksą. Jis kažką postringauja apie politiką. N.J. išgirsta aleutų istorijos nuotrupas, bent jau tais momentais, kai Varnas nečiaumoja kalmaro ir jo nenustelbia pernelyg garsi muzika.

- Rusai mus išdulkino... nuo raupų išmirė devyniasdešimt procentų... dirbome kaip vergai, medžiodami ruonius... amerikiečiai nusipirko Aliaską... keturiasdešimt antraisiais sušikti japonai įkalino mano tėvą karo belaisvių stovykloje...

- Paskui atominėmis bombomis mus apmėtė prakeikti amerikiečiai. Ar gali tuo patikėti? - klausia Varnas. Muzika trumpam prityla, ir ji girdi visus sakinius. - Japonai tvirtina, neva jie vieninteliai nukentėjo nuo atominio ginklo. Tačiau kiekviena branduolinė valstybė pirmiausia išbando bombas savo teritorijoje, kur gyvena viena ar kita aborigenų grupė. Amerikiečiai paspragino aleutus. Amčitką. Mano tėvui, - išdidžiai paskelbia Varnas, - įkrėtė porą sykių: pirmą kartą Nagasakyje, kur jis apako, antrą - 1972-aisiais, kai amerikiečiai numetė branduolinę bombą ant mūsų gimtinės.

Žavinga, dingteli mintis N.J. į galvą, naujasis jos vaikinas - mutantas. Tai daug ką paaiškina.

- Aš gimiau po dviejų mėnesių, - tęsia Varnas, galutinai sudėliodamas visus taškus virš "i".

- Kaip tu susidėjai su ortais?

- Nusispjoviau į mūsų tradicijas ir persikraustęs į Soldotną pradėjau dirbti naftos gręžiniuose, - atsako aleutas, tarytum N.J. žinotų, kur yra toji Soldotna. - Tuomet daug gėriau ir gavau šią tatuiruotę. - Jis baksteli pirštu į savo kaktą. - Tada išmokau mylėtis su moterimis - tai vienintelis dalykas, kurį išmanau geriau negu medžioklę žeberklu.

Mergina nejučia pagalvoja, jog Varno sąmonėje dulkinimasis ir medžioklė artimai tarpusavyje susiję. Kad ir koks storžievis būtų aleutas, jo akivaizdoje N.J. nejučia užsiliepsnoja geismu.

- Norėdamas papildomai užsidirbti pinigų, plaukiodavau žvejų laivais. Pamenu, per sezono atidarymą dvi paras be pertraukos gaudydavome uotus - senais laikais, kai dar galiojo žvejybi-

nės taisyklės, - grįžę apsirengdavome gelbėjimosi kombinezonais, įsikišdavome į kišenes alaus skardines, sušokdavome į vandenį ir tiesiog dreifuodavome gerdami kiaurą naktį. Kartą taip prisilakiau, kad atsijungiau. Pabudau kitą rytą, o gal po poros dienų, pats nežinau. Apsidairęs pamačiau, jog plūduriuoju Kuko fiorde visiškai vienas. Vyrukai iš žvejų laivo mane paprasčiausiai užmiršo.

Nebloga dingstis, mąsto N.J.

- Dreifavau vandenyje kelias dienas. Velniškai ištroškau. Viskas baigėsi tuo, jog bangos išmetė mane į Kodiako salą. Mane krėtė baltoji karštinė, kankino kitos ligos. Mane išplovė į krantą netoli rusų ortodoksų bažnyčios. Buvau priimtas į jų ratą, išblaivytas ir pagydytas. Būtent tada supratau, jog vakarietiškas, amerikietiškas, gyvenimo stilius manęs vos nepražudė.

O, velnias, tuojau prasidės pamokslas.

- Man paaiškėjo, jog išlikti mums gali padėti tiktai tikėjimas. Paprastas gyvenimo būdas. Jokio alkoholio. Jokios televizijos. Jokių kvaišalų.

- Ką gi mes čia veikiame?

Jis patraukia pečiais.

- Tai prastų užeigų, kuriose trankydavausi, pavyzdys. Deja, ant Plausto padoraus maisto niekur kitur negausi.

Prie stalo priartėja padavėjas. Žengia neryžtingai, iš baimės išplėtęs akis. Aiškiai ketindamas pranešti blogas naujienas.

- Atleiskite, sere, bet jus kviečia per raciją.

- Kas?

Padavėjas baugščiai apsidairo tuo parodydamas, jog negali prie visų ištarti vardo.

- Tai labai svarbu, - teprataria.

Varnas giliai atsidūsta, sugraibęs nuo lėkštės paskutinį kalmaro gabalą kiša jį į burną. Atsistoja ir, N.J. nespėjus sureaguoti, pakšteli jai į skruostą.

- Mažule, man reikės atlikti tam tikrą darbą. Palauk manęs, gerai?

- *Čia?*

- Niekas nedrįs kišti prie tavęs nagų, - pažada Varnas. Jo žodžiai skirti tiek N.J., tiek padavėjui.

51

Žvelgiant iš poros mylių atstumo, susidaro nemalonus įspūdis, jog ant Plausto tvyro linksmybės. Tarsi per holivudinio filmo premjerą debesis čaižo tuzino prožektorių šviesos ir tiek pat lazerinių spindulių, sklindančių nuo gigantiško "Enterprais" bokšto. Žiūrint iš arčiau, jis neatrodo toks ryškus ir gyvybingas. Nuo aibės mažyčių valtelių kyla balzganai gelsvas, kontrastus ištrinantis rūkas.

Dega keli Plausto lopiniai. Vietoj jaukiai traškančių lauželių į naktinį dangų kyla aukštos liepsnos bei juodi dūmai. Rodos, kažkas pakūrė nemažą benzino kiekį.

- Ko gero, tarpusavyje kariauja gaujos, - balsu mąsto Eliotas.

- Energijos šaltinis, - spėja Hairas.

- Chebra pramogauja, - savo nuomonę pareiškia Žuviaakis. - Ant Plausto nėra sumautos kabelinės televizijos.

Prieš kelionę į pragarą Eliotas patikrina, kiek bake liko degalų. Tylėdamas nutaiso nieko gera nežadančią veido išraišką.

- Išjunkite šviesas, - paliepia jis, nors nuo Plausto jachtą, regis, skiria dar ne viena mylia. - Nepamirškite, mus jau pastebėjo keliolika šimtų ar tūkstančių ginkluotų ir alkanų žmonių.

Vikas vaikšto po denį, gesindamas lemputes elementariu metodu: daužo jas plaktuku. Žuviaakis stypso vietoje ir įdėmiai bei pagarbiai klausosi Elioto.

- Nepaisydami šalčio, privalome nusimesti ryškius oranžinius drabužius, - tęsia Eliotas. - Nuo šiol tupėsime prigludę prie denio ir niekur nekaišiosime nosies. Vienas su kitu kalbėsimės tik prispyrus būtinybei. Vikai, tu lieki viduryje laivo. Jei kas nors apšvies mus prožektoriumi, šaudyk į jį iš savo ilgavamzdžio. Įskaitant ir mažų laivelių žibintus. Hairai, tu patruliuosi prie turėklų. Vaikščiok jachtos pakraščiais. Jei pamatysi ant denio besiropščiantį plaukiką, nukapok jam rankas. Žiūrėk, kad turėklų neužkabintų jokie kabliai. Žuviaaki, nuskandink bet kokį objektą, kuris priplauks prie mūsų arčiau nei per šimtą pėdų. Tipelius su antenomis, styrančiomis iš galvų, žudykite pirmiausia, nes jie gali tarpusavyje bendrauti.

- Antenos kyšo tiesiai iš jų galvų? - nustemba Hairas.

- Aha, tai vietinė chimerų rūšis, - atsako Eliotas.

- Kas jie tokie?

- Iš kur, velniai rautų, man žinoti? Mačiau juos vos porą sykių, ir tik iš toli. Verčiau pakalbėkime apie reikalus. Priartėję prie Plausto plauksime aplink jį priešais laikrodžio rodyklę, kol rasime ką nors, kas sutiks parduoti mums degalų. Jei įvyks blogiausia ir atsidursime ant paties Plausto, reikės nusisamdyti vedlį, antraip tame labirinte pasiklysime. Tada neabejotinai pakliūsime į bėdą.

- Kokią bėdą? - pasitikslina Žuviaakis.

- Pavyzdžiui, užstrigsime ant supuvusio, gleivėto tinklo, ištiesto tarp dviejų laivų, o po kojomis nebus nieko, išskyrus ledinį vandenį, pilną maru užsikrėtusių žiurkių, toksiškų atliekų ir orkų. Dar klausimų turėsi?

- Aha. Ar jau galiu grįžti pas mamą?

Gerai. Žuviaakis išsigandęs, kaip ir Hairas.

- Prisiminkite, kokio likimo sulaukė piratas, vardu Briusas Li, - tęsia Eliotas. - Jis buvo puikiai ginkluotas ir velniškai galingas. Vieną dieną, ieškodamas grobio ir šviežių pasturgalių, priplaukė prie gelbėjimosi plausto, ant kurio tupėjo pabėgėliai. Užvertė kanopas nespėjęs nė suprasti, kas atsitiko. Čia irgi nestinga žmonių, mielai padėsiančių *mums* iškeliauti anapilin. Aišku?

- Argi ant Plausto nėra jokios policijos? - įsiterpia Vikas. - Kiek girdėjau, ten kažkas prižiūri tvarką.

Kitaip tariant, Vikas praleido daug laiko, vaikščiodamas į Taimso aikštės kino teatrus, kur rodydavo filmus apie Plaustą.

- Žmonės iš "Enterprais" naudojasi "dieviškojo pykčio" metodu, - paaiškina Eliotas. - Lėktuvnešio pakilimo denyje, tiksliau, jo pakraščiuose pilna didžiulių pabūklų, "Gatlingų", šaudančių kur kas stambesnio kalibro kulkomis negu "Protas". Tikroji jų paskirtis - numušti priešlaivines raketas. Užtaisai lekia meteorito greičiu. Jei ant Plausto kažkas kelia problemų, ramybės drumstėjai tiesiog nušluojami nuo denių. Žmogžudystė ar niekingas maištas nepatraukia jų dėmesio. Visai kas kita, jei raketomis apsišaudo priešiškos piratų grupuotės.

Jachtą ūmai perveria prožektoriaus spindulys, toks ryškus, kad jiems tenka nusigręžti.

Vėl aptemsta, ir vandens paviršių nusvilina kulka, paleista iš Viko šautuvo.

- Puikus šūvis, Vikai, - pagiria Žuviaakis.

- Rodos, mus pastebėjo narkotikų prekeivių laivas, - atsiliepia snaiperis, žvelgdamas pro savo stebuklingąjį taikiklį. - Matau penkis tipus. Traukia mūsų kryptimi. - Driokseli antras šūvis. - Pataisa. Keturi tipai. - *Pokšt.* - Pataisa. Laivas nebeplaukia link mūsų. - *Pokšt.* Už dviejų šimtų pėdų vandenyne nušvinta ugninis kamuolys. - Pataisa. Nėra jokio laivo.

Žuviaakis juokiasi ir net pliaukšteli delnu sau per šlaunį.

- Filmuoji, Hairai?

- Ne. Vaizdas per prastas.

- O... - Hairo atsakymas kažkodėl pribloškia Žuviaakį.

- Čia tik pirmoji banga, - tarsteli Eliotas. - Turtingus piratus, kurie ieško lengvo grobio, nesunku išgąsdinti, nes jie turi daug ką prarasti.

- Matau dar vieną didelį laivą, - praneša Vikas. - Bet jis tolsta.

Bosinį jų jachtos burzgimą užgožia veriantis variklių kvarksėjimas.

- Antroji banga, - sako Eliotas. - Piratai naujokai. Jie gerokai vikresni, todėl būkite atidūs.

- Mano žaisliukas turi milimetrinių bangų radarą, - nuskamba Žuviaakio balsas. Atsisukęs Hairas išvysta, kaip mafijozo veidą nušviečia "Prote" įmontuoto ekrano žvilgesys. - Matau tuos šunsnukius kuo puikiausiai, lyg dabar būtų diena.

Vikas porą sykių iššauna, staigiu judesiu ištraukia tuščią apkabą, įstato naują.

Pro šalį prašvilpia guminė valtis, šokčiodama ant bangelių, atakuodama jachtą blankiais žibintų tvyksniais. Žuviaakis paleidžia į darbą "Protą", į šaltą naktinį orą išspjaudamas karštų garų tumulus, tačiau taikinių nekliudo.

- Pataupyk šaudmenis, - perspėja Eliotas. - Iš savo "Uzių" jie gali į mus pataikyti tik sumažinę greitį. O radaras *nepadės* jų nupilti.

Antrasis guminis kateris pralekia palei kitą jachtos šoną, dar arčiau negu pirmasis. Vikas ir Žuviaakis nepradeda pleškinti. Abu girdi, kaip, apsukusi ratą, valtis grįžta.

- Du kateriai prisigretino vienas prie kito, - praneša Vikas. - Pasirodė dar pora. Iš viso keturi. Žmonės kalbasi.

- Čia buvo žvalgyba, - atsiliepia Eliotas. - Dabar jie aptaria taktiką. Rengiasi tikram puolimui.

Po sekundės jachtos paskuigalyje, kur tūno Eliotas, drioksteli du fantastiškai griausmingi šūviai, palydimi akinančių blykstelėjimų. Apsisukęs Hairas pastebi ant denio sudrimbantį kūną. Tai ne Eliotas. Šis tupi spausdamas rankoje uotams skirtą "Magnumą".

Nuskuodęs į užpakalinę laivo dalį, Hairas išvysta negyvą į prieblandą nugrimzdusį plaukiką. Jis visiškai nuogas, neskaitant kūną dengiančio mazuto ir diržo su durklu bei ginklo dėklu. Žmogus tebegniaužia virvę, kuria užsliuogė į jachtą. Lynas prijungtas prie geležinio kablio, įstrigusio turėklų nuolaužose.

- Trečioji banga pasirodė šiek tiek anksčiau, nei tikėjausi, - aukštu, virpančiu balsu prabyla Eliotas. Akivaizdžios jo pastangos kalbėti ramiai nė kiek nepaguodžia. - Hairai, mano revolveryje liko trys kulkos. Paskutine pašventinsiu tave, jei leisi dar vienam iš tų močkrušių užsikarti į laivą.

- Atleisk, - sumurma Hairas ir išsitraukia trumpąjį *vakizašį*. Jis jaustųsi saugiau, jei galėtų laikyti ir "devyniukę", tačiau laisvąja ranka turi remtis į turėklus, kad nenuvirstų į vandenį. Skubiai nužingsniavęs jachtos pakraščiais, akimis ieško kablių, ir veikiai pastebi vieną, įsirėžusį į turėklų atramas. Žemyn link vandens tįsta įtempta virvė.

Pataisa: įtemptas lynas, kurio kardas nepajėgia perkirsti. Kablio taip pat nepavyksta numušti.

Kol pritūpęs Hairas bando iškrapštyti kablį, iš vandens išnirusi tepaluota ranka stveria jo riešą. Kita ranka, užuot sugraibiusi antrą riešą, įsikimba į kardą. Hairas trūkteli į save ginklą jausdamas, kaip ašmenys perpjauna odą bei kaulą, ir duria smaigaliu į tamsą, tarp dviejų rankų - tą pačią akimirką, kai kažkas sukanda dantimis jo tarpkojį. Hairo paslėpsnius apsaugo į motocikliininko kombinezoną įsiūtas kaušelis, todėl žmogaus-ryklio nasrai tesug-

riebia neperšaunamą medžiagą. Netrukus užpuolikas suglemba ir krenta į jūrą. Atkabinęs kablį Hairas sviedžia jį iš paskos.

Vikui tris kartus iššovus, vieną jachtos šoną nutvieskia ugnies kamuolys. Akimirkai jie mato viską šimto jardų spinduliu. Įspūdis toks, tarsi vidurnaktį įžengtum į savo virtuvę ir uždegęs šviesas išvystum, kaip ant stalo vibžda žiurkės. Laivą supa mažiausiai tuzinas nedidukių valčių.

- Saugokitės "Molotovo" kokteilių, - įspėja Vikas.

Žmonės valtyse taip pat juos pastebi. Iš visų pusių atšvilpia trasuojančios kulkos. Hairas regi blyksnius bent trijose vietose. Žuviaakis porą kartų spūsteli "Proto" gaiduką paleisdamas dvi trumpas serijas. Vėl nušvinta ugnies kamuolys, šįsyk atokiau nuo jachtos.

Hairas stypso nejudėdamas jau penkias sekundes, todėl nutaria prasivaikščioti laivo pakraščiu ir patikrinti, ar iš turėklų nekyšo kabliai. Apsuka ratą, bet nieko neranda. Tuodu tepaluoti nuogaliai greičiausiai darbavosi išvien.

Nubrėžęs danguje arką "Molotovo" kokteilis tvojasi į dešinįjį jachtos šoną, kur ugnis neturėtų padaryti rimtos žalos. Būtų kur kas daugiau problemų, jei butelis sprogtų triume. Žuviaakis nukreipia "Proto" vamzdelius į tą teritoriją, iš kur atskriejo "Molotovas", bet dabar laivo šoną laižo ryškios liepsnos, ir priešininkai pradeda tratenti iš pistoletų. Gaisro šviesoje Hairas mato kraujo upelį, tekantį iš ten, kur slėpėsi Vikas.

Kairiojoje jachtos pusėje jis išvysta kažką ilgą, siaurą, prigludusį prie vandens. Iš keistos valties kyla žmogus su ilgais, ant pečių užkritusiais plaukais, gniaužiantis rankoje aštuonių pėdų ilgio mietą. Vos tik Hairas pastebi vyriškį, šis užsimoja.

Žeberklas žaibiškai įveikia dvidešimties pėdų atstumą. Milijonai nušlifuotų stiklinio antgalio sienelių taip blizga, kad ietis primena meteorą. Ji sminga į Žuviaakio nugarą, lengvai perrėžia neperšaunamą medžiagą ir išlenda pro pilvą. Po smūgio Žuviaakis pakyla į orą ir pervirtęs per turėklus šlepteli veidu į vandenį. Jau negyvas.

Prisiminti ateičiai: Varno ginklų radaras nefiksuoja.

Hairas atsigręžia į ilgaplaukį, bet šis jau išgaravęs. Už dešimties pėdų į priekį ant turėklų užsikabaroja dar du tepaluoti

nuogaliai. Bent tiek gerai, kad juos sekundei apakina liepsnos. Tučtuojau išsitraukęs "devyniukę" Hairas spaudžia gaiduką, kol tuodu sukrenta į vandenį. Dabar jis nė nežino, kiek šovinių liko apkaboje.

Pasigirsta šnypštimas, ir ugnis pamažu išblėsta. Eliotas užliejo gaisro židinį gesintuvo čiurkšle.

Staiga jachta mėšlungiškai sutrūkčioja, iš po Hairo kojų išslysta kietas pagrindas, ir jis tvojasi veidu bei petimi į denį. Atsistojęs susiprotėja, jog laivas ką tik atsitrenkė (arba buvo taranuotas) į kažką masyvaus. Visai netoliese aidi dunksėjimas, daugybės kojų bildesys. Hairas išgirsta artėjančius žingsnius, meta šalin *vakizašį*, griebia *kataną* ir atsisuka taip, kad kardo smaigalys sulenda į nevykėlio užpuoliko pilvą. Tuo metu jo nugarą drasko ilgas peilis. Ašmenys neįstengia įveikti kombinezono, bet dūriai vis vien sukelia skausmą. *Katana* išslysta iš nepažįstamojo gana lengvai - Hairui nusišypso atsitiktinė sėkmė, kadangi, pamiršus sustabdyti smūgį, ašmenys galėjo užstrigti tarp kaulų. Vėl atsigręžęs jis instinktyviai išmuša peilį iš tepaluoto nuogaliaus rankų, užsimoja *katana* ir perskelia priešininko viršugalvį. Šį kartą viską atlieka teisingai - užmuša savo auką nesuleisdamas ašmenų iki stuburo slankstelių. Iš abiejų pusių jį puola dar du nuogaliai. Pasirinkęs vieną Hairas nukerta jo galvą. Antrasis nuogalius svirduliuoja artyn mostaguodamas spygliuota kuoka, bet, skirtingai nuo samurajiškų kardu besišvaistančio priešininko, jis nepajėgia išlaikyti pusiausvyros. Pasitikdamas jį, laikydamas savo kūno masę tiesiai virš pėdų, Hairas nutursena pirmyn. Po akimirkos kuoka apsiginklavęs tipas pakimba ant *katanos* smaigalio.

Trečiasis nuogalius, užsirangęs į jachtos pirmgalį, spokso į egzekuciją išsproginęs akis. Hairas paleidžia šūvį, ir žiūrovas susmunka ant denio. Dar du tepaluoti nuogaliai savanoriškai šoka iš laivo.

Jachta įsipainiojo į voratinklį senų, apipuvusių lynų bei krovininių tinklų, nutiestų prie pat vandens paviršiaus, atstojančių raizgus tokiems mulkiams, kaip Hairo kompanija. Laivo variklis tebekriokia, tačiau mentės nesisuka. Rodos, sraigtą kažkas apsivijo.

Varno - nė padujų. Jam veikiausiai buvo patikėta vienintelė užduotis: nudėti Žuviaakį. Galbūt jis pats nenorėjo įstrigti tinklų žabangose. Gal nusprendė, jog, pašalinus iš žaidimo "Protą", likusiais pasirūpins tepaluoti nuogaliai.

Eliotas nebestovi prie vairo. Jo apskritai nėra jachtoje. Hairas šūksniu pakviečia bendražygį, tačiau nesulaukia jokio atsakymo. Niekas nespurda netgi vandenyje. Paskutinį kartą matė jį su gesintuvu, purškiantį putas ant "Molotovo" kokteilių duženų. Matyt, jachtai nelauktai sustojus, jis iš inercijos persirito per turėklus.

Hairas nė nesitikėjo atsidursiąs taip arti "Enterprais". Per kautynes laivas įveikė nemenką atstumą. Tiesą sakant, nūnai Plaustas supa jį iš visų pusių. Nuo degančių liekanų, kurios priklauso motorinėms "Molotovo" kokteiliais apginkluotoms valtelėms, taip pat įstrigusioms tinklų pinklėse, sklinda menkutis raibuliuojantis švytėjimas.

Išvairuoti jachtą atgal į atvirus vandenis būtų neprotinga. Ten vyrauja pernelyg stipri konkurencija. Hairas drožia į laivo priešakį. Viduryje denio guli atidarytas lagaminas, "Proto" energijos bei šaudmenų šaltinis; spalvotame monitoriaus ekrane spindi užrašas: *atleiskite, įvyko nepataisoma sistemos klaida. Prašome perkrauti kompiuterį ir vėl pabandyti.*

Hairui bežiūrint, ekraną užlieja statiniai lavinos trikdžiai.

Suvarpytas automato papliūpos, Vikas drybso negyvas. Aplinkui ant bangų siūbuoja į tinklų spąstus pakliuvę nedideli laiveliai, žavingai atrodančios jachtos. Tačiau, likusios be variklių ir kitų gyvybiškai svarbių prietaisų, jos virto tuščiais kevalais - masalu priešais ančių tykantį medžiotoją. Netoliese ant plūduro kažkas užrašė įvairiomis kalbomis: DEGALAI.

Atokiau, jūroje, juos besivaikę laivai traukiasi nuo voratinklio, nes šioji medžioklės zona priklauso tepaluotiems nuogaliams, juodiems vorams, dauguma kurių jau atsisveikinę su gyvybėmis.

Jeigu jis persikels ant paties Plausto, blogiau nebus, ar ne?

Jachtoje radęs mažytę pripučiamą guminę valtelę su išoriniu varikliuku, Hairas nuleidžia ją į vandenį.

- Aš eiti su tavimi, - už nugaros nuskamba balsas.

Hairas apsisuka išsitraukdamas ginklą ir staiga suvokia, jog taikosi į filipinietį berniuką. Vaikas sumirksi šiek tiek nustebęs, bet ne itin išsigandęs. Jis nemažai laiko praleido piratų draugijoje, todėl nesibaido lavonų, tysančių ant denių arba plūduriuojančių vandenyje.

- Aš būti tavo vedlys, - sako berniukas. - Ba la zin ka nu pa ra ta...

52

N.J. laukia taip ilgai, kad jai rodos, tarytum jau patekėjo saulė, tačiau blaivus protas kužda, jog tepraėjo kelios valandos. Beje, koks skirtumas? Per tą laiką niekas nesikeičia: iš kolonėlių nepaliaujamai plyšauja muzika, televizoriaus ekrane vėl kartojami tie patys animaciniai filmukai, išgerti užsukę vyrai stengiasi į ją nežiūrėti. Nebent dirsteli vogčiomis. Lygiai taip pat sėkmingai N.J. galėtų sėdėti prirakinta prie stalo. Ji negali pajudėti iš vietos, nes pati neįstengtų ištrūkti iš Plausto labirintų. Todėl laukia.

Staiga priešais išdygsta Varnas. Jis dėvi kitus drabužius, šlapius ir slidžius, turbūt pasiūtus iš tikros odos. Aleutas aiškiai kažkur plaukiojo - jo veidas įraudęs bei sudrėkęs.

- Atlikai savo užduotį?

- Beveik, - atsako Varnas.

- Ką reiškia "beveik"?

- Tą, kad man nepatinka nutraukti pasimatymą dėl kažkokio sumauto darbelio, - paaiškina Varnas. - Sutvarkiau pagrindinį reikalą ir leidau gnomams pasirūpinti smulkme.

- Čia tupėdama aš irgi kaip reikiant pasismaginau.

- Atleisk, mažule. Nešdinamės iš čia po velnių, - siūlo aleutas tokiu įsitempusiu balsu, tarsi jam kelnes drėkstų erekcija. - Keliaujame į Branduolį, - prabyla Varnas, kai jie užlipa ant denio.

- Ką gero ten rasime?

- Viską. Žmones, kurie valdo Plaustą. Čionykščiams... - jis pamoja ranka, - ...nevalia ten eiti. Užtat aš turiu tokią teisę. Nori pamatyti Branduolį?

- Gerai, kodėl gi ne? - atsiliepia N.J. nekęsdama savęs už

tai, jog šneka kaip mulkė. Antra vertus, ką dar ji galėjo pasakyti?

Varnas veda merginą ilgais, mėnulio nušviestais trapais link milžiniško laivo, iškilusio viduryje Plausto. Čia netgi įmanoma važinėtis riedlente, jei, žinoma, esi tikras profas.

- Kodėl tu taip skiriesi nuo vietinių? - žodžiai savaime išsprūsta pro lūpas, bet N.J. mano, jog tai neblogas klausimas.

Jis nusijuokia.

- Aš esu aleutas. Nieko keista, kad nuo jų skiriuosi...

- Ne, aš turėjau galvoje, jog tavo smegenėlės kitokios, - patikslina N.J. - Tu ne silpnaprotis. Supranti, ką noriu pasakyti? Per visą vakarą nė karto neužsiminei apie Žodį.

- Žinai, mes plaukiojame kajakais kaip banglentėmis.

- Tikrai? Aš irgi plaukioju... greitkeliuose, - tarsteli N.J.

- Pramogos čia niekuo dėtos, - aiškina Varnas. - Toks mūsų gyvenimo būdas. Iš vienos salos į kitą plaukiame gaudydami bangas.

- O mes lekiame nuo vienos franšizės prie kitos žvejodami mašinas, - sulinksi galva mergina.

- Hmm, pasaulyje netrūksta už mus galingesnių dalykų. Bet jei sugebi pabalnoti bangą, daug ką pasieksi.

- Tiesiai į dešimtuką.

- Štai kodėl susidėjau su ortais. Aš pritariu jų religijai, bet ne visais atžvilgiais. Kad ir kaip ten būtų, jų judėjimas nepaprastai galingas. Ortai turi daug žmonių, pinigų ir laivų.

- Ir tu plauki ant jų bangos.

- Aha.

- Šaunu. Puikiai tave suprantu. Ką bandai padaryti? Koks tikrasis tavo tikslas?

Jie kulniuoja ilga plačia platforma. Staiga Varnas apkabina ją iš užnugario, prisitraukia prie savęs. Merginos kojos beveik neliečia tvirto pagrindo. Vėsi aleuto nosis priglunda prie jos ausies, nuo karšto, ausį kutenančio kvapo visą kūną persmelkia virpulys.

- Trumpalaikis ar ilgalaikis? - šnibžda Varnas.

- Hmm... ilgalaikis?

- Kažkada buvau sumąstęs planą... ketinau Amerikoje susprogdinti atominę bombą.

- Oho, ar ne per daug užsimojai?

- Gal ir taip. Viskas priklausys nuo to, kokia bus mano nuotaika. Daugiau ilgalaikių planų neturiu. - Kiekvieną kartą, kai Varnas taria žodžius, N.J. ausį pakutena jo kvapas.

- O kaipgi tarpiniai?

- Po kelių valandų Plaustas subyrės. Mes traukiame į Kaliforniją. Ieškome padorios, gyvenimui tinkamos vietos. Atsiras tokių, kurie mėgins mus sustabdyti. Aš privalau užtikrinti į krantą plaukiančių žmonių saugumą. Paprasčiau kalbant, ruošiuosi į karą.

- Kaip gaila, - murma N.J.

- Pati matai, kodėl stengiuos galvoti tik apie šią minutę.

- Taip, matau.

- Šiai nakčiai išsinuomojau mielą kambarėlį, - sako Varnas. - Ten rasime švarių paklodžių.

Jos neilgai liks švarios, pagalvoja N.J.

Mergina tikėjosi, jog Varno lūpos bus šaltos ir drėgnos kaip žuvies, todėl apstulbsta pajutusi jų šilumą. Nuo viso aleuto kūno trenkia kaitra, tarytum tik ji galėtų padėti nesušalti Arkties regione.

Po trisdešimt sekundžių užsitęsusio bučinio jis pasilenkia, apsiveja N.J. liemenį savo dilbiais, storio sulig normalaus žmogaus šlaunimis, kilsteli merginą į viršų, atplėšdamas jos kojas nuo denio.

N.J. būgštavo, kad Varnas nusineš ją į kokią nors apšnerkštą skylę, tačiau, kaip paaiškėjo, jis išsinuomojo visą konteinerį, dunksantį aukštai virš denio, viename iš krovininių Branduolio laivų. Tai vietinis prabangaus viešbučio atitikmuo, skirtas svarbiems Plausto asmenims.

Ji bando nuspręsti, kur kišti kojas, kurios tabaluoja ore. Dar per anksti apsivyti Varno juosmenį, nes pasimatymas tik prasidėjo. Staiga N.J. pajunta, kaip jos plačiai išsiskečia - savo apimtimis aleuto klubikauliai, ko gero, lenkia jo liemenį. Tuo tarpu Varnas pakiša savo koją po jos tarpkoju, įsispiria padu į kėdę, todėl mergina, apžergusi jo šlaunį, bejėgiškai siūbuoja į priekį ir atgal. Viršutinė jo pilvo raumenų dalis pakrypsta tokiu kampu, jog

beveik liečiasi prie dubens kaulų. Jųdviejų kūnams besispaudžiant vienam prie kito, N.J. fiziškai jaučia savo kombinezono siūles ir smulkias monetas, sumestas į priekinę juodų Varno džinsų kišenėlę. Nuleidęs rankas žemyn jis suima merginos sėdmenis abiem delnais - šie tokie dideli, kad jis veikiausiai įsivaizduoja gniaužiąs abrikosus, pirštai tokie ilgi, kad įsiskverbia į sėdimosios plyšelį. N.J. instinktyviai krūpteli, mėgina nuo jų išsivaduoti, tačiau neturi kur bėgti ir tegali dar stipriau priglusti prie aleuto krūtinės. Veidas atšlyja nuo jo lūpų, nuslysta prakaituota, lygia stambaus sprando oda. Iš jos gerklės išsprūsta aiktelėjimas, kuris virsta dejone, ir ji supranta esanti nugalėta. Anksčiau mylėdamasi neišspausdavo nė garso, o dabar nebeįstengia susivaldyti.

Padariusi tokią išvadą N.J. nekantrauja perimti vadžias į savo rankas. Ji pajėgia krutinti galūnes, tačiau vidurinioji kūno dalis, įkalinta Varno gniaužtuose, visiškai paklūsta jo įgeidžiams. Aleutas, regis, nesirengia keisti padėties, nebent N.J. priverstų jį pajudėti. Štai kodėl mergina pasvyra link jo ausies. Ši gudrybė dar niekada nebuvo apvylusi.

Jis muistosi mėgindamas atšlyti. Tik pagalvokite, kažkam pavyko sutrikdyti Varną. Žavinga mintis. N.J. rankos raumeningos kaip vyro - ne veltui tiek laiko važinėta greitkeliais, įsikibus į "Magnapūno" rankeną. Ji apkabina aleuto galvą, kakta prisiploja prie jo smilkinio, liežuvio galiuką vedžioja ausies pakraščiu.

Porą minučių Varnas stūkso it suparalyžiuotas ir tankiai alsuoja. Kai N.J. pagaliau kyšteli liežuvį į ausies kanalą, jis išsitiesia ir sušvokščia, tarsi būtų peršautas žeberklu, kilsteli ją nuo savo kojos, taip stipriai spiria į kėdę, kad šioji lekia per visą kambarį ir sutrupa į šipulius atsitrenkusi metalinėn konteinerio sienon. Mergina jaučia griūnanti ant čiužinio, galvoje sukirba mintis, kad Varnas ją tuojau sutraiškys, tačiau jis perkelia savo svorį ant alkūnių - ir tik apatinė kūno dalis įsirėžia į N.J., nuo galvos iki kojų persmelkdama ją akinančiu palaimos pliūpsniu. Merginos blauzdos bei šlaunys įsitempia tarytum pervertos elektros iškrova ir niekaip nenori atsipalaiduoti. Aleutas remiasi į vieną alkūnę, trumpam atsitraukdamas nuo N.J. kūno, įsisiurbia į lūpas, idant palaikytų fizinį kontaktą, įgrūda liežuvį į jos burną, viena ranka sugraibo apykaklės užtrauktuką, atsega jį iki pat tarpkojo, apnuo-

gindamas trikampį odos lopinį. Tuomet abiem delnais įsitveria į kombinezoną ir tempia jį žemyn, priversdamas N.J. nuleisti rankas, pakišdamas medžiagos gumulą po merginos nugara taip, kad ji gulėtų išsirietusi. Galų gale įsirango tarp jos šlaunų, kurių reljefinius raumenis nugludino pasivažinėjimai riedlente, savo karštais delnais mygia apnuogintus sėdmenis. N.J. apima jausmas, lyg ji būtų prisėdusi ant įkaitintos, sviestu pateptos keptuvės - po truputį įšyla visas jos kūnas.

N.J. derėtų kažką prisiminti. Kažką labai svarbaus. Vieną iš tų nuobodžių smulkmenų, kurios atrodo logiškos, kai galvoji apie jas abstrakčiai, ir visiškai nereikšmingos tokiais, kaip šis, momentais.

Berods, tai susiję su gimstamumo kontrole ar panašiais dalykais. Nuo aistros N.J. tampa bejėgė, todėl ji turi kuo pasiteisinti. Mergina rangosi, krato kojas, kol nuo kulkšnių nuslysta kombinezonas ir apatinės kelnaitės.

Varnas išsineria iš drabužių per tris sekundes. Jis nusitraukia per galvą marškinius, kažkur juos nusviedžia, išsispiria iš kelnių. Aleuto oda lygi, kaip ir jos, tarytum priklausytų jūros žinduoliui, tačiau jis karštas, o ne šaltas it žuvis. Mergina nemato vyriško jo pasididžiavimo, ir nenori matyti. Kurių galų jai to reikia?

Niekada anksčiau gyvenime N.J. neteko to patirti - ją užlieja orgazmas tą pačią sekundę, kai jis įsiskverbia. Lyg žaibas, šovęs tarp šlaunų, persmelkęs stuburą iki pat spenelių. N.J. traukia į plaučius orą, kol odoje išsišoka šonkauliai, ir suklykia. Žviegia, kiek leidžia jėgos. Varnas greičiausiai apkurto. Koks skirtumas? Čia jo sumauta problema.

Ji suglemba. Aleutas paseka užkrečiamu pavyzdžiu, turbūt vienu metu su ja patyręs orgazmą. Na, ir gerai. Naktis dar tik prasidėjo, o vargšelis Varnas, pabuvojęs jūroje, tiesiog spirgėjo iš geismo. Belieka tikėtis, kad vėliau jis pademonstruos daugiau ištvermės.

Nūnai N.J. tyso po aleutu siurbdama jo kūno šilumą. Ji žvarbo visą amžinybę. Ore kadaruojančios pėdos tebėra šaltos, tačiau šis faktas tik padeda pajusti karštį, išsisklaidantį po likusią kūno dalį.

Varnas irgi atrodo patenkintas. Kad ir kaip būtų keista. Kal-

bant apie palaimą, dauguma vyrukų jau pradėtų maigyti nuotolinį televizoriaus pultelį. Bet ne Varnas. Susidaro įspūdis, kad jis galėtų prakiurksoti taip kiaurą naktį, švelniai alsuodamas jai į kaklą. Tiesą sakant, didysis, grėsmingasis aleutas *užmigo* gulėdamas ant N.J. Lyg kokia moteris.

Ji taip pat nusnūsta. Galvoje šmėkšteli įvairios mintys.

Kambarys gan neblogas. Kaip vidutiniame Slėnio viešbutyje. Ji nė nemanė, jog ant Plausto galėtų egzistuoti kažkas panašaus. Visgi čia yra ir turtingų, ir vargšų kaip bet kur kitur.

Mergina prisimena, jog, žengiant artyn prie pirmojo Branduolio laivo, jiems kelią pastojo ginkluotas sargybinis. Šis praleido Varną drauge su N.J., į kurią nukreipė žvilgsnį kelioms sekundėms ir vėl prikaustė akis į aleutą.

Vėliau jie nupėdino plačiu, žavingu taku. Žmonių gretos praretėjo, iš akiračio išnyko senos kinės, užsikrovusios ant nugarų gigantiškus ryšulius. Priblėso ir mėšlo tvaikas.

Pasiekę pirmąjį Branduolio laivą jie užlipo metaliniais laiptais iki denio. Paskui patraukė tilteliu, kuriuo nusigavo į kito laivo mašinų skyrių. Varnas žingsniavo į nieką nesidairydamas, tarsi būtų čia slampinėjęs milijonus kartų. Galų gale juodu kirto dar vieną trapą ir pateko į konteinerių vilkiką. Tikras, po velnių, viešbutis: baltas pirštines mūvintys, klientų bagažą nešiojantys pasiuntinukai, registracijos staleliai ir panašios smulkmenos. Suprantama, čia vis vien laivas - viskas surėsta iš plieno ir šimtus sykių perdažyta, - tačiau ji nesitikėjo pamatyti nieko tokio. Denyje netgi įrengta nedidelė pakilimo aikštelė, kad svečiai galėtų atskristi ir išvykti kada tik užsimanę. Ten stovėjo sraigtasparnis, ant kurio puikavosi jau matytas logotipas: Raifo naujausių technologijų tyrimo institutas. RNTTI. Vienas tipas iš šios kompanijos liepė N.J. nugabenti voką į VGSOVS štabą. Pagaliau mozaikos dalys tarpusavyje sulipo - federalai, L. Bobas Raifas, Šventojo Tėvo Veino Perlų Vartai ir Plaustas... jie visi susiję. Taip sakant, ranka ranką plauna.

- Kas tie žmonės? - paklausė N.J. savo palydovo, išvydusi logotipą, bet Varnas tiesiog priglaudė prie lūpų pirštą.

Vėliau, kai juodu klaidžiojo koridoriais ieškodami kambario, ji pateikė tą patį klausimą, ir Varnas atsakė, jog tie vyrukai dirba

L. Bobui Raifui. Programuotojai, inžinieriai, ryšių specialistai. Raifas - labai svarbus asmuo. Jam tenka valdyti monopoliją.

- Raifas irgi čia? - pasitikslina N.J. Vaizduoja kvailutę, be abejo, nes jau pati žino atsakymą.

- Šššš, - nutildo jis.

Nebloga informacija. Hairas tikrai apsidžiaugs, jei tik pavyks su juo susisiekti. Beje, dėl to neturėtų kilti keblumų. Ji nemanė, jog ant Plausto pamatys Metavisatos terminalus, tačiau šiame laive jų nestinga, idant svečiai galėtų palaikyti ryšį su civilizacija. Dabar tereikia išsmukti į terminalą nepažadinus Varno. Užduotis ganėtinai sudėtinga. Gaila, kad ji nesugirdė savo palydovui narkotikų kaip veikėjai iš filmų apie Plaustą.

Būtent tada N.J. persmelkia širdį stingdanti apvaizda. Nelyginant košmaras, išnyrantis iš pasąmonės. Kraupi mintis, nelauktai pakuždanti, jog prieš pusvalandį išeidama iš namų palikai arbatinį ant įjungtos viryklės. Šalti ir drėgni realybės pirštai, kuriais ji nepajėgia atsikratyti.

N.J. prisimena, kas graužė ją prieš pat pasidulkinimą.

Ne gimstamumo kontrolė. Ir ne higiena.

Dentata - paskutinė savigynos priemonė. Vienintelis dalykas, kartu su dėdės Enzo ženkliukais, kurių nepasisavino ortai. To nepadarė dėl elementarios priežasties: jie nemėgsta naršyti kūno ertmių.

Tai reiškia, kad, Varnui į ją įsiskverbus, miniatiūrinė adatėlė nepastebimai įsmigo į tvinksinčią penio veną ir į jo kraujotaką suleido galingų narkotikų bei raminančiųjų kokteilį.

Pats to nenutuokdamas aleutas pakibo ant "žeberklo". Dabar miegos mažiausiai keturias valandas.

O varge, kaip jis nirš pabudęs.

53

Hairo galvoje skamba Elioto perspėjimas: neklaidžiok po Plaustą be vietinio vedlio. Briusas Li greičiausiai užverbavo vaikį iš kokio nors filipiniečių sektoriaus.

Berniukas vardu Transubstanciacionas. Sutrumpintai Tranis. Jis šoka į guminę valtį nelaukdamas Hairo sutikimo.

- Sekundėlę, - šūkteli Hairas. - Iš pradžių privalome susikrauti bagažą.

Jis surizikuoja įjungti mažą žibintuvėlį, kuriuo pasišviesdamas naršo jachtą, renka vertingus daiktus - kelis butelius geriamo (tariamai) vandens, šiek tiek maisto, šaudmenų atsargas "devyniukei". Paima ir abordažo kablį, suvyniojęs į ritinį prie jo pritvirtintą virvę. Tokia smulkmena turėtų praversti ant Plausto.

Belieka susidoroti su dar vienu nemaloniu darbeliu, kurio užbaigti anaiptol nesinori.

Hairas gyveno daugybėje vietų, užtvindytų pelėmis ir net žiurkėmis. Graužikais mėgino atsikratyti pasinaudodamas pėlėkautais. Deja, sėkmė veikiai nuo jo nusigręžė. Viduryje nakties ausis pasiekdavo užsitrenkiančių spąstų pokštelėjimas, bet vietoj palaimingos tylos jis išgirsdavo spygavimą bei energingą šiugždesį - sugautas graužikas mėgindavo šliaužti link savo urvelio, tempdamas ir spąstus, užspaudusius kokią nors kūno dalį, dažniausiai galvą. Sunku sudėti bluostą po to, kai atsikeli trečią nakties ir virtuvėje pamatai pelę, paliekančią ant stalo savo smegenų pėdsakus. Dėl šios priežasties jis nutarė teikti pirmenybę nuodams.

Dabartinė padėtis kažkuo panaši į pelių gaudymą: mirtinai sužeistas žmogus, paskutinis pašautas tepaluotas nuogalius, spurda ant jachtos denio vapaliodamas beprasmiškus skiemenis.

Labiau už viską Hairui magėtų sėsti į guminę valtelę ir sprukti tolyn nuo šito nelaimėlio. Suteikdamas pagalbą arba nutraukdamas kančias jis privalės nušviesti sužeistąjį žibintuvėliu. Teks išvysti tai, kas įsirėš į atmintį visam gyvenimui.

Kitos išeities nėra. Pradėjęs žiaukčioti Hairas porą sykių nuryja seiles, nukreipia žibintuvėlio spindulį į laivo pirmgalį.

Atgrasus vaizdas pranoksta jo lūkesčius.

Kulka, matyt, pataikė į tarpuakį. Kildama aukštyn ji nušniojo visą viršugalvį. Priešais Hairo akis atsiveria skersinis apatinės smegenų dalies pjūvis.

Iš galvos kažkas kyšo. Galbūt atskeltas kaukolės gabaliukas. Bet ne, objektas perdaug lygus ir tiesus.

Sutramdytas pykinimo priepuolis nepasikartoja. Hairas apsipranta su nemaloniu vaizdu. Padeda suvokimas, kad vyrukas

nebesikankina. Nieko keista, juk ištaškyta pusė smegenų. Jis bando kalbėti, tačiau vietoj normalių garsų teišspaudžia švilpčiojimus nelyginant sugedęs vargonų vamzdis - balso stygas paprasčiausiai krutina vis dar funkcionuojantis smegenų kamienas.

Iš galvos styrantis objektas pasirodo besąs pėdos ilgio antena, izoliuota juoda guma kaip policininkų racijų kotelis, stirksanti už kairiosios ausies. Būtent šių radiogalvių liepė saugotis Eliotas.

Hairas čiumpa anteną ir bando trūktelėti į save. Racija nepamaišytų, ji greičiausiai kažkaip susijusi su Plausto valdymu.

Pastangos neduoda jokių rezultatų. Hairui patraukus, vyruko galvos liekanos persikreipia, bet antena lieka savo vietoje. Tuomet jis susiprotėja, jog čia ne paprasta racija. Antena visam laikui įgrūsta į kaukolės pagrindą.

Savo akiniuose įjungęs milimetrinių bangų radarą Hairas spokso į sukežusią žmogaus galvą.

Antena pritvirtinta trumpučiais varžteliais, bet šie neperveria kaulo kiaurai. Jos pagrindą sudaro kelios mikroschemos, kurių paskirtis Hairui nežinoma. Nūnai superkompiuteris telpa viename vieninteliame luste, tad kiekvieną sykį, kai prieš save matai *daugiau* nei vieną mikroschemą, supranti, jog žiūri į rimtą, velniškai galingą sistemą.

Nuo antenos pagrindo nutįsusi plauko storio vielytė prasiskverbia pro kaukolę, driekiasi iki smegenų kamieno, kur išsišakoja į tinklą beveik nematomų, smegenų audinyje įtvirtintų laidelių. Tarsi medį apsivijusi gyvatė.

Dabar aišku, kodėl vyrukas nesiliovė burbuliavęs nesuprantama Plausto tarme netgi tada, kai kulka išdraskė jo galvos turinį. Rodos, L. Bobas Raifas sumąstė, kaip užmegzti elektroninį ryšį su ta smegenų dalimi, kurioje tūno Ašera. Žodžius taria ne numirėlis - iš antenos sklinda sekmininkų radijo transliacija.

"Protas" teberiogso ant denio, monitoriaus ekranas, kaip ir anksčiau, į dangų spinduliuoja melsvus statinius trikdžius. Radęs energijos tiekimą nutraukiantį mygtuką, Hairas jį spūsteli. Tokie galingi kompiuteriai turėtų paklusti atitinkamam nurodymui ir patys išsijungti. Rankinis energijos tiekimo pašalinimas prilygsta mėginimams užmigdyti žmogų, sulaužant jo stuburą. Tačiau nuo

lavinos nukentėjusi sistema neįstengia savaime išsijungti. Todėl tenka naudotis primityviais metodais. Padėjęs "Gatlingą" atgal į lagaminą, Hairas užšauna skląsčius.

Arba lagaminas gerokai lengvesnis, negu jis manė, arba jėgų suteikė adrenalino perteklius, užplūdęs kraujotakos sistemą. Taip pagalvojęs Hairas ūmai susiprotėja, kur išgaravo svoris: dingo kartu su Žuviaakio iššvaistytais šaudmenimis. Tįsiant agregatą į jachtos priešakį, leidžiant jį į motorinę valtelę, reikia žiūrėti, jog šilumos reguliatorius visą laiką liktų vandenyje.

Pats nušokęs į valtį, prisijungęs prie Tranio, Hairas pasvyra link variklio.

- Variklis negalima, - sako berniukas. - Įsipainioti.

Gryna tiesa. Sraigto mentes apraizgytų lynų voratinklis. Tranis parodo, kaip įkabose pritvirtinti irklus.

Kurį laiką Hairas irkluoja, kol valtelė išnyra į švarų ruožą, vingiuojantį pro Plaustą kaip vandens kanalas, Arkties vandenyne apsuptas ledkalnių.

- Variklis galima, - praneša Tranis.

Jis nuleidžia sraigtą į vandenį ir trūkteli droselį. Variklis užsiveda iš pirmo karto. Štai dar vienas įrodymas, jog Briusas Li mėgo tvarką.

Vairuodamas pripučiamą valtį į atvirą erdvę Hairas būgštauja, jog papuolė į kažkokio rajono įlanką. Laimei, dėl tokio įspūdžio kaltas šviesų bei šešėlių žaismas. Užsukus už artimiausio kampo paaiškėja, kad kanalas įkūnija savotišką aplinkkelį, nuo kurio atsišakoję siauri keliai ir skersgatviai driekiasi pro įvairius getus. Pakėlęs žiūronus Hairas mato prie įėjimų išsirikiavusius sargybinius. Aplinkkeliu gali plaukti, kas nori, bet savo kvartalus žmonės linkę atidžiai saugoti.

Jei vienas iš sektorių atsikabina nuo kitų, jo gyventojų laukia tragiška lemtis. Būtent todėl Plaustas virto tinklų bei lynų raizginiu. Kiekvienas kvartalas baiminasi, jog kaimynai prieš juos susivienys, atkirs nuo savęs ir paliks Ramiojo vandenyno viduryje mirti badu. Tad vietiniai nuolat ieško būdų, kaip nutiesti lynus virš savo kaimynų, po jais arba aplinkui ir prisijungti prie atokesnių rajonų, pageidautina prie Branduolio laivo.

Neverta nė sakyti, jog sargybiniai gerai ginkluoti. Jie aki-

vaizdžiai teikia pirmenybę nedideliems kinų gamybos "AK-47", kurių metalinius korpusus radaras fiksuoja be jokių problemų. Kinų vyriausybė prištampavo aibę šitų automatų dar tais laikais, kai rimtai svarstė galimybę kariauti su sovietais.

Dauguma ginkluotų tipų atrodo kaip ištižę savanoriai, palaikantys tvarką Trečiojo Pasaulio šalyse. Bet prie įėjimo į vieną kvartalą Hairas pastebi sargybinį, iš kurio galvos kyšo antena.

Po kelių minučių guminė valtis pasiekia aplinkkelio ir plataus kanalo, vedančio link Plausto vidurio, kur susibūrę didieji laivai - Branduolys, - sankryžos. Arčiausiai jų dreifuoja konteinerių vilkikas iš Japonijos - prigludusi prie vandens barža su aukštu tilteliu, nukrauta plieniniais konteineriais, kurie apraizgyti virvinėmis kopėčiomis. Daugumoje žiba šviesa.

- Daugiabutis, - juokauja Tranis pastebėjęs, kur link krypsta Hairo žvilgsnis. Paskui kresteli galvą, užverčia aukštyn akis ir trina nykštį į pirštų galiukus tuo parodydamas, jog ten gali apsistoti tik piniguočiai.

Malonioji kelionės dalis baigiasi, kai jųdviejų akiratyje pasirodo keliolika greitaeigių skifų, išplaukiančių iš tamsaus, padūmavusio rajono.

- Vietnamiečių gauja, - sako Tranis. Padėjęs delną ant Hairo rankos, švelniai, bet ryžtingai nustumia ją nuo droselio. Neprašytus svečius Hairas patikrina radaru. Kai kurie turi mažuosius "AK-47", tačiau dauguma ginkluoti peiliais ir pistoletais. Iš visko sprendžiant, jie nekantrauja susidurti su priešininkais akis į akį. Tie tipai laiveliuose, be abejo, tėra pėstininkai. Jų vadukai stypso savo kvartalo pakraštyje ir rūkydami stebi įvykių eigą. Pora iš jų - radiogalviai.

Patraukęs droselį Tranis nuvairuoja valtį į padrikai surištų arabiškų burlaivių anklavą, manevruoja tamsoje, kartkartėmis ištiesia ranką ir palenkia Hairo galvą, idant šios nenupjautų tarp laivų įtempta virvė.

Jiems išnirus iš burlaivių flotilės, vietnamiečių gauja jau kažkur dingusi. Jeigu būtų reikėję sprukti dieną, gangsteriai būtų atsekę bėglius pagal "Proto" garus. Tranis pasuka valtelę į vidutinio pločio kanalą, link žvejybinių laivų. Kvartalo viduryje dreifuoja senas, į gabalus pjaustomas traleris: kelių jardų spinduliu

nuo korpuso juodą vandens paviršių nutvieskia suvirinimo agregatų liepsnelės. Visgi didžiąją darbo dalį vietiniai atlieka plaktukais ir triukšmingai aidinčiais kaltais.

- Namai. - Išsišiepęs Tranis duria pirštu į du plaukiojančius šonais prisišliejusius namelius. Nuo jų sklinda šviesa, ant denių įsitaisę keli vyriškiai rūko storus, savadarbius cigarus, pro langus matyti virtuvėje plušančios moterys.

Jiems priartėjus, vyrai išsitiesia, čiumpa revolverius, užkištus už diržų. Tranis įninka džiaugsmingai klykauti malajų kalba, ir padėtis akimoju pasikeičia.

Jis pasitinkamas kaip tikras sūnus palaidūnas: isteriškai virkauja apkūnios moterėlės, nykščius čiulpia ir strykčioja iš hamakų išvirtę vaikai, juodas skyles tarp dantų demonstruoja išsišiepę seniai, kurie linkčioja galvomis, retsykiais apkabina bernioką.

Minios pakraštyje, šešėliuose, slepiasi radiogalvis.

- Jūs irgi užeiti, - angliškai pakviečia viena moteris, maždaug keturiasdešimties metų storulė.

- Ačiū už kvietimą, bet aš nenorėčiau jums trukdyti, - atsako Hairas.

Išversti jo žodžiai nuvilnija per aštuonių šimtų devyniasdešimt šešių filipiniečių jūrą. Iš nuostabos jie praranda amą. Nenorite trukdyti? Kokios nesąmonės! Kaip jūs drįstate mus įžeidinėti?

Kažkoks švarpliadantis, mažutis seniokas, tikriausiai Antrojo Pasaulinio karo veteranas, šoka į siūbuojančią guminę valtelę, apkabina Hairo pečius ir kiša jam į burną marihuanos suktinę.

Filipinietis atrodo pakankamai tvirtas. Hairas į jį atsiremia.

- Bičiuli, kas tas vyrukas su antena? Jūsų draugas?

- Ne-e, - kuždа senis. - Jis būti šunsnukis. - Teatrališkai prispaudęs smilių prie lūpų sušnypščia: - Šššš.

54

Viskas priklauso nuo žvilgsnio. Vaikščioti tokioje vietoje, kur esi nepageidaujamas, kaip ir nusiimti riešus įkalinusius antrankius, įveikti betonines užtvaras arba apsiginti nuo iškrypėlių, privalo kiekvienas kurjeris. Gali slampinėti po biurus bei viešbučius, jei į nieką nežiūri. Tereikia spoksoti į priekį, nieko nepaisyti, per

daug neišplėsti akių ir neįsitempti. Be to, N.J. pasirodė su vyruku, kurio visi mirtinai bijo. Todėl registratūrą ji pasiekia be jokių kliūčių.

- Norėčiau pasinaudoti Gatvės terminalu, - kreipiasi mergina į vyruką, stovintį už registracijos stalo. - Galite įskaičiuoti mokestį į bendrą kambario sąskaitą?

- Taip, mem, - atsiliepia jis. Nė neklausia, kokiame kambaryje N.J. gyvena. Šypsena iki ausų, tikras paslaugumo įsikūnijimas. Kurjeriai nedažnai sulaukia tokios pagarbos.

Santykiai su Varnu ją, ko gero, džiugintų, jei ne toji aplinkybė, kad jis - žudymo manijos apsėstas mutantas.

55

Nuo šventinių, Tranio sugrįžimui skirtų, pietų stalo Hairas pakyla gana anksti. Iš guminės valtelės perkėlęs "Protą" ant plaukiančio namo verandos, prijungia prie jo savo kompiuterį.

"Protas" persikrauna be jokių problemų. To ir reikėjo tikėtis. Lygiai taip pat galima tikėtis, jog vėliau, kai ginklo labiausiai reikės, jo ekraną užlies statiniai trikdžiai. Panašiai "Protas" apvylė Žuviaakį. Žinoma, po tokios išdaigos galima vėl jį išjungti ir perkrauti, tačiau mūšio įkarštyje kils tam tikrų sunkumų, juolab kad ši išeitis nesužavėtų nė vieno hakerio. Paprasčiau kalbant, būtina išvaduoti programą nuo defektų.

Turėdamas laiko jis sugebėtų tai padaryti rankiniu būdu. Bet galima pasitelkti ir veiksmingesnes priemones. Visai įmanoma, jog "Ng apsaugos" korporacija jau pašalino nesklandumus ir sukūrė naują programinės įrangos versiją. Jei taip, jis pabandys gauti modernizuotą programą Gatvėje.

Hairas materializuojasi savo kabinete. Iš kito kambario galvą kyšteli Bibliotekininkas - tam atvejui, jeigu jam tektų atsakyti į kokius nors klausimus.

- Ką reiškia "ultima ratio regum"?

- "Paskutinis karalių argumentas", - atsiliepia Bibliotekininkas. - Liudvikas XIV štampavo šiuos žodžius ant visų patrankų, išlietų per jo valdymo laikotarpį.

Hairas nudrožia į savo sodelį. Motociklas tebestovi ant

žvyrkelio, vedančio link vartų. Pažvelgęs per tvorą jis mato tolumoje nutviskančias Centro šviesas. Vadinasi, kompiuteris sėkmingai rado praėjimą į pasaulinį L. Bobo Raifo tinklą, kuris suteikia galimybę pakliūti į Gatvę. Hairo lūkesčiai pasiteisino. Lėktuvnešyje "Enterprais", matyt, nestinga palydovinių sistemų, prijungtų prie Plaustą apraizgiusio mobiliojo ryšio tinklo. Antraip Raifas nieku gyvu neįstengtų patekti į Metavisatą iš savo vandens tvirtovės.

Hairas sėdasi ant motociklo, pamažu išvažiuoja iš savo kvartalo į Gatvę, padidina greitį iki kelių šimtų mylių per valandą, treniruodamasis zigzagais šaudo tarp atraminių vienabėgio stulpų. Nieko keista, kad porą sykių įsirėžia į kliūtis ir trumpam sustingsta.

"Ng apsaugos" korporacija, įsikūrusi netoli pirmojo porto, pačiame Centro viduryje, okupuoja visą neoninio dangoraižio aukštą. Kaip ir kitos kompanijos Metavisatoje, šios kontoros veikia kiaurą parą, nes darbo valandos įvairiuose pasaulio kampeliuose niekada nesibaigia. Hairas palieka motociklą Gatvėje, liftu pakyla į trys šimtai devyniasdešimt septintą aukštą, kur akis į akį susiduria su demonu-sekretore. Akimirką svarsto, kokiai rasei ji priklauso, paskui suvokia, jog moteriškosios lyties demonas yra pusiau juodaodis, pusiau azijietis kaip pats Hairas. Jei iš lifto išeitų baltaodis, jį pasitiktų blondinė. Su verslininku iš Japonijos pasisveikintų guvi sekretorė įkypomis akimis.

- Laba diena, sere, - prabyla ji. - Jūsų klausimas susijęs su pardavimu ar klientų aptarnavimu?

- Klientų aptarnavimu.

- Kam jūs dirbate?

- Vardinkite visus iš eilės.

- Atleiskite? - kaip ir dauguma sekretorių žmonių, demonas nesupranta ironijos.

- Jei neklystu, šiuo metu dirbu Centrinei Žvalgybos Korporacijai, Mafijai ir Didžiajam Pono Li Honkongui.

- Aišku, - atsiliepia mergina. Vėlgi, kaip ir sekretorei žmogui, jai sunku padaryti įspūdį. - Kokiu produktu domitės?

- "Protu".

- Sere, sveiki atvykę į "Ng apsaugos" korporaciją, - nuskamba kitas balsas.

Dar vienas demonas, patraukli, griežto stiliaus kostiumėlį dėvinti juodaodė azijietė, kuri materializavosi biuro gelmėje.

Moteris nuveda Hairą ilgais, medžiu apkaltais koridoriais. Kas porą žingsnių jis praeina pro eilinį priimamąjį, kur sutūpę ant kėdžių lūkuriuoja avatarai iš viso pasaulio. Laimei, Hairui nereikia laukti. Demonas palydi jį tiesiai į erdvų, taip pat medžio apdaila papuoštą kabinetą. Prie rašomojo stalo, užversto sraigtasparnių modeliukais, sėdi azijiečių kilmės vyriškis. Pats ponas Ng. Jis atsistoja ir nusilenkia. Hairas atsako tuo pačiu. Tuo tarpu demonas-asistentė išgaruoja iš kabineto.

- Jūs bendradarbiaujate su Žuviaakiu? - teiraujasi Ng prisidegdamas cigarą. Ratilais demonstratyviai parūksta dūmai. Jei norite tikroviškai juos atvaizduoti, reikia turėti tokį galingą kompiuterį, kaip ir modeliuojant visos planetos orų sistemą.

- Jis negyvas, - praneša Hairas. - Kritiniu momentu "Protas" sugedo, ir Žuviaakį persmeigė žeberklas.

Ng niekaip nereaguoja. Sėdi kelias sekundes nejudėdamas, sugerdamas į save naujienas, tarytum jo klientus nuolat badytų harpūnai. Korporacijos galva greičiausiai turi duomenų bazę, kurioje sukaupta informacija apie visus "Ng apsaugos" žaisliukų vartotojus ir jų likimus.

- Juk sakiau, jog tai tėra beta-versija, - galų gale prataria Ng. - Jam nederėjo naudotis "Protu" artimoje kovoje. Geriau pasitarnavęs būtų dviejų dolerių vertės peilis.

- Sutinku. Bet Žuviaakis labai žavėjosi tuo ginklu.

Ng mąsliai išpučia dūmus.

- Jau Vietname paaiškėjo - technologiškai pažangūs ginklai taip prislopina sveiką protą, kad juos įmanoma prilyginti psichostimuliatoriams. Kaip LSD, kuriuos vartojantys narkomanai gali įsivaizduoti, jog sugeba skraidyti, ir iššokti pro langą, ginklai taip pat įkvepia žmonėms perdėtą pasitikėjimą savo jėgomis. Užgožia racionalų mąstymą. Mano žodžius įrodo Žuviaakio lemtis.

- Pasistengsiu to neužmiršti, - prižada Hairas.

- Kokioje kovinėje aplinkoje ketinate naudotis "Protu"?

- Rytoj ryte privalau užvaldyti lėktuvnešį.

- "Enterprais"?

- Taip.

- Gal girdėjote... - Ng aiškiai nusiteikęs paplepėti, - ... apie vieną vyruką, kuris užgrobė atominį povandeninį laivą, ginkluotas tik stiklo šuke...

- O taip, girdėjau. Būtent jis užmušė Žuviaakį. Man gali tekti su juo susidurti.

Ng juokiasi.

- Koks jūsų pagrindinis tikslas? Kaip žinote, mes visi išvien. Nebijokite pasidalinti su manimi savo mintimis.

- Jeigu jūs neprieštaraujate, aš verčiau nutylėsiu...

- Per vėlu, Hairai, - pasigirsta kitas balsas. Hairas apsisuka. Pro duris įžengia dėdė Enzas, lydimas prieloškiančios išvaizdos italės; per porą žingsnių atsilieka nedidukas azijietis, kuriam kelią rodo azijiečių kilmės sekretorė.

- Kai jūs atvykote, leidau sau iškviesti šiuos du ponus, - paaiškina Ng, - kad galėtume draugiškai pasišnekučiuoti.

- Malonu jus matyti, - prataria dėdė Enzas, kryptelėdamas galva Hairo pusėn.

- Atleiskite dėl mašinos, sere.

- Seniai ją pamiršau, - numoja ranka dėdė Enzas.

Mažasis azijietis pasirodo kabinete, ir Hairas atpažįsta žmogų, kurio nuotrauka kabo ant sienos kiekvienoje Didžiojo Pono Li Honkongo franšizėje.

Visi prisistato, linkčioja galvomis. Staiga kambaryje materializuojasi krėslai. Ng apeina stalą, ir jie susėda ratu.

- Iš karto aptarkime reikalus, - siūlo dėdė Enzas, - nes, kiek suprantu, Hairai, jums gresia pavojus.

- Teisingai pastebėjote, sere.

- Mums būtų įdomu išgirsti, kas, po velnių, čia vyksta, - prataria ponas Li. Šneka angliškai be jokio akcento. Akivaizdu, jog žavingo, mielo vaikino manieros tėra įvaizdis.

- Ką jūs žinote?

- Tik nuotrupas, - atsiliepia dėdė Enzas. - Ką jums pasisekė atkasti?

- Beveik viską, - atsako Hairas. - Kai pavyks šnektelėti su Chuanita, sužinosiu ir likusias smulkmenas.

- Tuomet jūs turite labai vertingos informacijos, - tarsteli dėdė Enzas ir iš kišenės išsitraukęs hiperkortelę įteikia ją Hairui:

Ant kortelės užrašyta:

DVIDEŠIMT PENKI MILIJONAI HONKONGO DOLERIŲ

Ištiesęs ranką Hairas paima hiperkortelę.

Kažkur Realybėje du kompiuteriai apsimaino elektroninio triukšmo pliūpsniais, ir pinigai pervedami iš Mafijos į Hairo sąskaitą.

- Neužmirškite pasidalinti su N.J., - perspėja dėdė Enzas.

Hairas linkteli. Būtinai pasidalins.

56

- Ant Plausto aš ieškau vienos programos - tiksliau, antiviruso, - kurią prieš penkis tūkstančius metų parašė šumeras, vardu Enkis, neurolingvistinis hakeris.

- Ką tai reiškia? - klausia ponas Li.

- Šiuo terminu apibūdinamas asmuo, gebantis programuoti kitų žmonių sąmones verbaliniais duomenų srautais, žinomais kaip *nam-šub*.

Ng veidas neišduoda jokių emocijų. Jis papteli cigaru, išpučia geizerį dūmų, stebi, kaip ratilai išsisklaido palubėje.

- Koks mechanizmas?

- Mūsų galvose slypi dviejų rūšių kalbos. Toji, kuria naudojamės, yra įgyjama. Ji struktūrizuoja mūsų smegenis, galima sakyti, suformuoja jas. Kita remiasi giluminėmis smegenų struktūromis, sudarytomis iš bazinių neuroninių grandinių, kurios egzistuoja tam, kad leistų mums įsisavinti sudėtingesnes kalbas.

- Lingvistinė infrastruktūra, - apibendrina dėdė Enzas.

- Taip. Spėju, kad "giluminės struktūros" arba "infrastruktūra" reiškia tą patį. Kad ir kaip ten būtų, tam tikromis aplinkybėmis mes galime užmegzti ryšį su šiomis smegenų dalimis. Glo-

solalija - arba šnekėjimas nesuvokiama kalba - įkūnija proceso išeigą, kai giluminės lingvistinės struktūros iškyla į paviršių apeidamos sudėtingesnes, įsisavintas, kalbas.

- Norite pasakyti, jog egzistuoja ir atvirkštinis procesas? - klausia Ng.

- Būtent. Atvirkštinis. Vėlgi, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, jūsų ausys arba akys turi galimybę prisijungti prie giluminių struktūrų aplenkdamos sudėtingesnių kalbų funkcijas. Tai yra kažkas, žinantis teisingus žodžius, gali juos ištarti ar parodyti vaizdinius simbolius, kurie įveiks apsauginius sąmonės sluoksnius ir smigs tiesiai į smegenų kamieną. Lygiai taip pat kaip hakeris, kuriam įsilaužiant į kompiuterį tenka susidoroti su apsauga ir prisijungti prie branduolio, kad būtų užvaldytą sistema.

- Tuomet kompiuterių savininkai tampa bejėgiai, - pastebi Ng.

- Teisingai, nes jie valdo sistemą aukštesniu lygiu, kurį izoliuoja pirminis kodas. Lygiai taip pat neįmanoma išrūkyti neurolingvistinio hakerio, įsibrovusio į gilumines struktūras, kadangi mes nepajėgūs kontroliuoti bazinio savo smegenų lygmens.

- Ką tai turi bendra su moline lėktuvnešyje paslėpta lentele? - teiraujasi ponas Li.

- Nenukrypkime nuo temos. Šioji kalba - pavadinkime ją prokalbe - yra rudimentinis pėdsakas, išlikęs nuo ankstyvosios visuomenės vystymosi stadijos. Primityvias visuomenes valdė verbalinės taisyklės - arba *me*, - kitaip tariant, žmonėms skirtos programos. Jos buvo būtinos tam, kad urviniai žmonės evoliucionuotų į gerai organizuotą žemdirbių visuomenę. Pavyzdžiui, egzistavo žemės arimo ir sėjos programa. Taip pat duonos kepimo bei statybų. Kiti *me* apibrėždavo sudėtingesnes funkcijas, tokias kaip karo menas, diplomatija, religiniai ritualai. Molinėse lentelėse užrašomos arba žodžiu perduodamos taisyklės aprėpdavo visus įgūdžius, reikalingus kultūros vystymui. *Me* saugyklą atstodavo vietiniai maldos namai, kitaip pasakius, duomenų bazė, kurią kontroliavo žynys/karalius, pramintas *en*. Užsimanęs iškepti duoną žmogus kreipdavosi į *en* arba į jo patikėtinį ir iš šventyklos parsisiųsdavo kepimo *me*. Tuomet įvykdydavo in-

strukcijas - instaliuodavo programą - ir jas atlikęs gaudavo kepalą duonos.

Centrinė duomenų bazė buvo privaloma dar ir todėl, kad kai kuriuos *me* reikėjo vykdyti gerai pasirinktu laiku. Pradėję arimo-sėjos programą netinkamu metu, jie būtų nuėmę skurdų derlių ir visi badautų. Vienintelis būdas, leidęs teisingai pasirinkti vieno ar kito *me* laiką - tai astronominės observatorijos, iš kurių žiūrint į dangų, galima pastebėti metų laikų pokyčius. Todėl šumerai pastatė bokštus "su dangų siekiančiomis viršūnėmis", tiksliau, su žvaigždėlapiais, nutapytais ant aukštų lubų. *En* stebėdavo dangų ir atitinkamais momentais išdalindavo žemės ūkio *me*.

- Man rodos, mes susidūrėme su vištos ir kiaušinio problema, - tarsteli dėdė Enzas. - Visų pirma kaip tokia visuomenė susikūrė?

- Egzistuoja informacinis organizmas, vadinamas metavirusu, kuris priverčia informacines sistemas apsikrėsti individualiais virusais. Galbūt tai esminis gamtos principas kaip Darvino aprašoma natūrali atranka arba kažkoks informacijos vienetas, skriejantis per Visatą kometomis ir radijo bangomis - aš tiksliai nežinau. Šiaip ar taip, galima daryti išvadą: bet kuri pakankamai sudėtinga sistema apsikrės virusais, generuojamais jos pačios viduje.

Tolimoje praeityje metavirusas įsiskverbė į žmonių rasę ir nuo to laiko mūsų nepaliko. Pirmiausia jis pasirūpino atidaryti Pandoros skrynią, pilną DNR virusų - raupų, gripo ir taip toliau. Sveikata ir ilgaamžiškumas tapo praeities atgyvena. Miglotus šio įvykio prisiminimus atspindi išvarymo iš Rojaus legenda, kurioje žmonijai tenka atsisveikinti su palaimos kupinu gyvenimu ir nugrimzti į ligų bei skausmo pasaulį.

Nelaimių antplūdis galų gale stabilizavosi. Net ir dabar retsykiais užgimsta nauji DNR virusai, tačiau mūsų organizmai įgijo jiems imunitetą.

- Visai įmanoma, jog metavirusas jau sukūrė visus virusus, kurie gali funkcionuoti žmogaus DNR, - įsiterpia Ng.

- Galbūt. Taigi šumerų kultūra - visuomenė, besiremianti *me* - tebuvo dar viena metaviruso išraiška. Tik šiuo atveju lingvistinės formos, o ne DNR.

- Atsiprašau, - pakelia ranką ponia Li. - Jūs tvirtinate, jog civilizaciją pagimdė infekcija?

- Taip, bent jau primityviąją. Kiekvienas *me* įkūnijo virusą, funkcionuojantį metaviruso principu. Pavyzdžiui, duonos kepimo *me*. Pakliuvęs į visuomenę, jis įgauna savarankiškai funkcionuojančio informacijos vieneto pavidalą. Tai paprasčiausia natūrali atranka. Žmonės, mokantys kepti duoną, gyvens geriau ir bus labiau linkę daugintis negu tie, kurie nesugeba to daryti. Suprantama, jie paskleis *me*, pasidalins savaime besikopijuojančia informacija. Kuo jums ne virusas? Šumerų kultūra su savo šventyklomis, užpildytomis *me*, įkūnijo per tūkstantmečius surinktų naudingų virusų kolekciją. Tai buvo franšizinė kompanija, tik vietoj auksinių arkų jie turėjo zikuratus, o vietoj trižiedžių aplankų - molines lenteles.

Šumerų žodis, reiškiantis "protą" arba "išmintį", tapatus žodžiui "ausis". Štai kas buvo tie žmonės - ausys, prijungtos prie kūnų. Pasyvūs informacijos gavėjai. Tačiau Enkis, *en*, nuo jų skyrėsi. Jis ypač gerai išmanė savo darbą. Turėjo nepaprastą gebėjimą parašyti naują *me*. Jis buvo hakeris. Kitaip kalbant, pirmasis šiuolaikinis žmogus, sąmoninga būtybė, kaip mes.

Kažkuriuo momentu Enkis susiprotėjo, jog šumerus apėmė stagnacija. Jie nuolat vykdė senus *me*, neišrasdavo naujų, patys nemąstydavo. Įtariu, kad jis jautėsi vienišas, būdamas vienas iš kelių - gal net vienintelis - sąmoningų žmonių visame pasaulyje. Jis suvokė, jog žmonija progresuos tik tuo atveju, jei išsivaduos iš virusinės civilizacijos gniaužtų.

Todėl jis sukūrė Enkio *nam-šub*, kontravirusą, plintantį lygiai taip pat kaip *me* bei metavirusas, galintį įsibrauti iki giluminių smegenų struktūrų ir jas perprogramuoti. Nuo tada žmonės nebesuprato šumerų arba kitos, giluminėmis struktūromis paremtos, kalbos. Evoliucionavo naujos kalbos, niekaip tarpusavyje nesusijusios. *Me* nustojo funkcionuoti, niekas nebemokėjo parašyti naujų taisyklių. Metaviruso plėtrai buvo užkirstas kelias.

- Kodėl niekas nemirė badu? - domisi dėdė Enzas. - Juk pradingo ir duonos kepimo *me*.

- Kai kurie, be abejo, mirė. Visi kiti pasinaudojo savo smegenimis ir patys susigaudė, iš kur gauti maisto. Galima sakyti, jog

Enkio *nam-šub* padėjo užgimti racionaliam žmogaus protui - mes pagaliau pradėjome savarankiškai mąstyti. Tai davė pradžią ir racionaliai religijai; žmonės pirmą kartą ėmė galvoti apie tokius abstrakčius dalykus, kaip Dievas, gėris ir blogis. Štai iš kur kilęs žodis "Babelis", pažodžiui reiškiantis "Dievo vartai". Pro šiuos vartus Dievas pasiekė žmoniją. Babelis atstoja sąmonės duris, kurias atvėrė Enkio *nam-šub*, išvadavęs mus nuo metaviruso ir apdovanojęs gebėjimu mąstyti. Perkėlęs mus iš materialistinio pasaulio į dualistinį - dvinarį, - turintį tiek fizinių, tiek dvasinių elementų.

Tuometinėje civilizacijoje, ko gero, įsiviešpatavo chaosas. Enkis arba jo sūnus Mardukas bandė vėl įvesti tvarką visuomenėje, senąją *me* sistemą pakeisdamas įstatymų rinkiniu - Hamurabio kodeksu. Planą pavyko įgyvendinti tik iš dalies. Ašerą vis dar daug kur garbino. Jos kultas, savotiškas regresas į šumerų laikus, buvo neįtikėtinai gyvybingas, plintantis verbaliniu būdu ir per kūno skysčius - aplink maldos namus visada slankiodavo kulto prostitutės, o žyniai įvaikindavo našlaičius, kurie užsikrėsdavo virusu misdami krūties pienu.

- Minutėlę, - pertraukia Hairą Ng. - Jūs vėl kalbate apie biologinį virusą.

- Būtent čia slypi Ašeros esmė. Jos prigimtis dvejopa. Aptarkime *herpes simplex* pavyzdį. Papuolęs į žmogaus kūną, herpesas iš karto taikosi į nervų sistemą. Kai kurie štamai pasilieka periferijoje, bet kiti kulkos greičiu šauna į *centrinę* nervų sistemą ir visiems laikams įsikuria smegenų ląstelėse - susirango aplink smegenų kamieną kaip gyvatė, apsivijusi medį. Ašeros virusas, akivaizdžiai gimininga herpesui, prasiskverbia pro ląstelės sieneles ir nusėdęs branduolyje keičia ląstelės DNR panašiai kaip steroidai. Tiesa, Ašera gerokai sudėtingesnė už steroidus.

- Apie kokius DNR pokyčius jūs šnekate?

- Kol kas niekas neištyrė Ašeros, nebent L. Bobas Raifas. Manau, ji kilsteli prokalbę į sąmonės paviršių, pažadina žmonių jautrumą glosolalijai ir *me* įtakai. Taip pat spėju, kad ji skatina neracionalų elgesį, galbūt susilpnina aukos apsaugą nuo virusinių idėjų, priverčia neišrankiai rinktis seksualinius partnerius.

- Ar biologinius virusus turi kiekviena virusinė idėja? - klausia dėdė Enzas.

- Kiek žinau, tik Ašera. Štai kodėl iš visų *me*, dievybių bei religinių kultų, dominavusių Šumere, iki mūsų dienų išliko vienintelė Ašera. Virusinę idėją galima išrūkyti - kaip nacizmą, plačias kelnes arba marškinėlius su Barto Simpsono atvaizdu, - tačiau Ašera dėl savo biologinio elemento slypi žmogaus organizme. Nuo Babelio laikų virusas tebekiūtojo smegenyse, iš motinos perduodamas vaikui, iš mylimosios - mylimajam.

Mes pakankamai jautriai reaguojame į virusines idėjas. Tarkim, masinė isterija. Arba melodija, kuri taip įstringa į galvą, kad niūniuoji kiaurą dieną, kol užkreti ja kitus. Anekdotai. Miesto legendos. Idiotiškos religijos. Marksizmas. Kad ir kiek proto įgautume, dėl giluminės iracionaliosios sąmonės dalies į mus visada gali įsibrauti savaime besikopijuojanti informacija. Tačiau fiziškai apkrėstas virusiniu Ašeros štamu jūs tampate dar jautresnis. Vienintelė smulkmena, neleidžianti virusams užkariauti pasaulio, tai - Babelio faktorius, dalinantis žmoniją supratimo stokos sienomis ir tokiu būdu sustabdantis virusų plėtrą.

Po Babelio/Infokalipsės užgimė gausybė kalbų, kaip ir planavo Enkis. Monokultūros, pavyzdžiui, kukurūzų laukas, lengvai pasiduoda užkrato poveikiui, tuo tarpu genetine įvairove pasižyminti kultūra, tarkim, prerijos, itin atspari. Po kelių tūkstančių metų išsivystė nauja kalba, hebrajų, neįtikėtinai lanksti ir galinga. Šeštajame ar septintajame amžiuje prieš mūsų erą pirmieji ja pasinaudojo pakartoto įstatymo šalininkai - arba deuteronomistai, - radikalių monoteistų grupė. Jie gyveno kraštutinio nacionalizmo bei ksenofobijos laikais, todėl galėjo nesunkiai atmesti svetimas idėjas, tokias, kaip Ašeros garbinimas. Senąsias savo tautos legendas tie radikalai pedantiškai surašė į Torą, kurioje, be kita ko, užfiksavo įstatymą, turėjusį garantuoti, jog šios istorijos bus perduodamos iš kartos į kartą - įstatymą, liepiantį "tiksliai mane nukopijuoti ir skaityti kiekvieną dieną". Deuteronomistai propagavo informacinę higieną; paprasčiau kalbant, tikėjo, jog būtina kuo tiksliau kopijuoti informaciją, kuri, anot jų, gali kelti potencialią grėsmę. Jie pavertė duomenis kontroliuojama materija. Gal net sugebėjo pasiekti dar daugiau. Egzistuoja įrodymai apie

kruopščiai suplanuotą biologinį antpuolį prieš Sancheribo armiją, bandžiusią užkariauti Jeruzalę. Matyt, pakartoto įstatymo šalininkai turėjo savąjį *en*. Arba jie taip gerai buvo susipažinę su virusais, jog sugebėjo pasinaudoti natūraliais štamais. Tų žmonių tobulinami įgūdžiai būdavo paslapčia perduodami kitoms kartoms, kol jie išvydo dienos šviesą po dviejų tūkstančių metų Europoje, tarp kabalistų burtininkų, *ba'al šem*, kurie tvirtino atskleidę dieviškojo vardo paslaptį.

Štai taip gimė racionalioji religija. Visi vėlyvesni monoteistiniai tikėjimai - Knygos religijos, anot tikslaus musulmonų apibūdinimo, - vienaip ar kitaip perėmė deuteronomistų idėjas. Pavyzdžiui, Korane ne sykį teigiama, jog tai tiksli Dangaus knygos kopija. Be abejo, tuo tikintis nieku gyvu nedrįs pakeisti teksto. Šios idėjos taip veiksmingai sustabdė Ašeros plėtrą, kad galų gale kiekvieną kvadratinį colį teritorijos, kur kitados klestėjo virusinis kultas - nuo Indijos iki Ispanijos - užvaldė islamas, krikščionybė arba judaizmas.

Dėl savo gebėjimo vegetuoti apsivijus infekuotųjų smegenų kamieną, Ašera visada randa būdą, kaip išnirti į paviršių. Judaizmo atveju ji pasirodė įsikūnijusi į fariziejus, kurie primetė judėjams griežtą nelanksčią teokratiją. Jie pažodžiui laikėsi įstatymų, saugomų maldos namuose, kuriuos administravo civilinę valdžią turintys šventikai, ir šioji teokratija priminė senąją, dusinančią, šumerų sistemą.

Jėzus Kristus, bandęs išvaduoti judėjus iš tokios padėties, tarytum aidu atkartojo Enkio pastangas. Kristaus evangelija tapo naujuoju *nam-šub*, mėginimu išstumti religiją iš šventyklų bei dvasininkijos rankų, visiems padovanoti Dievo karalystę. Tai tiesiogiai skelbiama jo pamoksluose. Kristaus žinią simboliškai įkūnija ir tuščias kapas. Po nukryžiavimo apaštalai įžengė į jo kapavietę vildamiesi aptikti kūną, tačiau nieko nerado. Šio epizodo prasmė visiškai aiški: mums nevalia paversti Jėzaus garbinamu stabu, nes ypatingos yra jo idėjos; užuot centralizuota viename asmenyje, jo bažnyčia išsisklaido tarp žmonių.

Tie, kurie buvo įpratę prie griežtos fariziejų teokratijos, nesugebėjo priimti populiarios, nehierarchinės bažnyčios idėjos. Jiems reikėjo popiežių, vyskupų ir kunigų. Todėl evangelijas pa-

pildė mitas apie Prisikėlimą. Kristaus žodis įgavo stabmeldystės formą. Naujajame evangelijų variante Jėzus sugrįžo į žemę ir įkūrė bažnyčią, kuri vėliau tapo Rytų ir Vakarų Romos imperijos bažnyčia - dar viena žiauri, nelanksti, iracionali teokratija.

Maždaug tuo metu atsirado sekmininkai. Ankstyvieji krikščionys šnekėjo nesuprantama kalba. Biblijoje rašoma: "Visi be galo stebėjosi ir nieko nesuprasdami klausinėjo: "Ką tai reiškia?" Man rodos, aš žinau atsakymą į šitą klausimą. Tai buvo virusinės epidemijos protrūkis. Ašera visą laiką slypėjo tarp žmonių, nuo pat deuteronomistų triumfo. Ją sėkmingai užgniaužė judėjų praktikuojama informacinė higiena. Tačiau krikščionybės epochos pradžioje neišvengiamai vyravo chaosas, senųjų tradicijų atsisakydavo gausybė radikalų bei laisvamanių, kurie regresavo į tuos laikus, kai dar neegzistavo racionalioji religija - į šumerų erą. Natūralu, jog tarpusavyje jie šnekėjo Edeno kalba.

Ortodoksinė krikščionių bažnyčia nepripažino glosolalijos. Porą šimtmečių demonstravo neigiamą požiūrį, kol pagaliau 381-aisiais metais Konstantinopolio taryba oficialiai ją pasmerkė. Glosolalijos kultai išliko tik krikščionių pasaulio periferijoje. Kartkartėmis bažnyčia pateisindavo ksenglosiją, jeigu ši padėdavo atversti pagonis į tikrąjį tikėjimą kaip šventojo Lui Bertrano atveju - šio asmens, atvertusio į "tikrąjį tikėjimą" tūkstančius indėnų, pastangomis glosolalija paplito žemyne sparčiau nei raupai. Vos tik indėnai pasikrikštijo, jiems buvo liepta užsičiaupti ir kalbėti lotyniškai kaip visi kiti.

Duris dar plačiau pravėrė reformacija. Tačiau tikrąją sekminininkų judėjimo pradžią galima laikyti 1900-uosius, kai nedidelė grupė studentų iš Bibliją tyrinėjančio Kanzaso koledžo įniko burbuliuoti nesuvokiamais nerišliais skiemenimis, tarytum būtų apimti religinės ekstazės. Savo idėjas jie paskleidė po visą Teksasą, kur judėjimas tapo žinomas Atgimimo vardu. Išplitęs Jungtinėse Valstijose lyg miškų gaisras, 1906-aisiais jis pasiekė Kiniją bei Indiją. Infekcijos plėtrą paskatino dvidešimto amžiaus žiniasklaidos priemonės, aukštas raštingumo lygis ir greitaeigis transportas. Perpildytuose Atgimimo maldos namuose arba stovyklose, kur gyveno pabėgėliai iš Trečiojo Pasaulio, glosolalija plito nelyginant panika. Iki devinto dešimtmečio į sekmininkų gretas įstojo dešimtys milijonų naujų narių.

Tuomet scenoje pasirodė televizija ir šventasis tėvas Veinas, kurį rėmė galingos L. Bobo Raifo visuomenės informavimo priemonės. Elgesio modelis, Veino propaguojamas televizijos laidose, brošiūrose bei franšizėse, tiesiogiai asocijuojasi su ankstyvosios krikščionybės epochoje gyvavusių sekmininkų ir netgi pagonių glosolalijos kultais. Kaip sakiau, Ašera niekur neišnyko. Šventojo Tėvo Veino Perlų Vartai yra pats tikriausias Ašeros kultas.

57

- Lagosas viską išsiaiškino. Anksčiau jis plušėjo Kongreso bibliotekoje, vėliau prisijungė prie CŽK. Pragyvenimui užsidirbdavo rinkdamas Bibliotekoje įdomias smulkmenas - faktus, kurių niekas nesivargindavo ieškoti, - susistemindamas jas ir parduodamas. Perpratęs Enkio/Ašeros istoriją, jis pradėjo dairytis, kam pasiūlyti informaciją. Apsistojo ties L. Bobu Raifu, eterio bangų valdovu, optinio pluošto monopolijos savininku, kuriam tuo metu dirbo daugiau programuotojų nei bet kam kitam visame pasaulyje.

Deja, kaip daugumos su verslu nesusijusių žmonių, Lagoso siekiai buvo pernelyg kuklūs. Jis manė, jog, turint nedidelį pradinį kapitalą, iš neurolingvistinio hakerio veiklos įmanoma išvystyti naują technologiją, kuri L. Bobui Raifui leis išsaugoti informacijos, patenkančios į jo programuotojų smegenis, kontrolę. Jei nekreipsime dėmesio į moralę, šioji mintis gan nebloga.

Raifas linkęs į plačius užmojus. Jis akimirksniu susigaudė, kokias galimybes siūlo likimas. Pasisavino mūsų bičiulio idėjas ir liepė jam dingti iš akių. Tuomet užliejo sekmininkų bažnyčias gausiomis dotacijomis. Vieną iš šventyklų, stovėjusią Beivju miestelyje, Teksaso valstijoje, pavertė universitetu. Iš smulkaus pamokslininko Veino Bedfordo nulipdė figūrą, svarbesnę net už popiežių. Visame pasaulyje įkūrė virtinę religinių franšizių, o savo universitetą ir studentišką miestelį Metavisatoje panaudojo tam, kad iškeptų dešimtis tūkstančių misionierių, kurie išsisklaidytų po Trečiojo Pasaulio šalis ir sekdami šventojo Lui Bertrano pėdsakais atverstų į savąjį tikėjimą šimtus tūkstančių žmonių. L. Bobo Raifo glosolalijos kultas - pati sėkmingiausia religija nuo

islamo susikūrimo laikų. Kaip ir dauguma tariamų krikščioniškų bažnyčių, kunigai daug šneka apie Jėzų, tačiau visiškai nevykdo jo priesakų. Tai postracionali religija.

Be to, Raifas norėjo paskleisti biologinį virusą, taip paspartindamas kulto plėtrą, tačiau negalėjo naudotis prostitutėmis, nes šios neatitinka krikščioniškosios moralės supratimo. Tiesa, be savo tiesioginių funkcijų, po Trečiąjį Pasaulį klaidžiojantys misionieriai privalėjo aplankyti atokiausius užkampius ir skiepyti žmones - švirkštuose, žinoma, buvo ne tik vakcina.

Išsivysčiusių šalių gyventojai skiepijami dar vaikystėje. Vargu ar kas sutiktų, kad religiniai fanatikai badytų juos adatomis. Kita vertus, vakarietiška kultūra tiesiog persisunkusi narkotikais. Todėl Raifas atrado būdą, kaip išgauti virusą iš žmogaus kraujo serumo ir pardavinėti jį kaip narkotiką, vadinamą Lavina.

Tam, kad šimtai tūkstančių jo kulto narių persikraustytų iš nuskurdusių Azijos sričių į Jungtines Valstijas, Raifas sukūrė Plaustą. Sprendžiant iš žiniasklaidos formuojamo įvaizdžio, ten viešpatauja chaosas - žmonės šneka tūkstančiu skirtingų kalbų, nėra jokios centrinės valdžios. Nieko panašaus. Iš tiesų Plaustas yra griežtai kontroliuojama organizacija. Tenykščiams bendrauti tarpusavyje padeda glosolalija. L. Bobas Raifas ištobulino ksenoglosiją, pavertė ją mokslu.

Jis valdo saviškius, implantavęs į jų kaukoles radijo imtuvus, perduodamas instrukcijas tiesiai į smegenis. Jei bent vienas asmuo iš šimto turi imtuvą, jis gali atlikti vietinio *en* funkcijas, perduoti Raifo *me* kitiems, ir visi vykdys pateiktas instrukcijas, tarsi būtų užprogramuoti. Šiuo momentu link Kalifornijos pakrantės artėja milijonas jo žmonių.

Maža to, Raifas turi skaitmeninį dvejetainės formos metavirusą, kuris užkrečia kompiuterius arba - per optinius nervus - hakerius.

- Kaip jis išvertė metavirusą į dvejetainį kodą? - suklūsta Ng.

- Manau, kad iš viso nevertė. Tiesiog rado kosmose. Raifui priklauso didžiausias pasaulyje radijo astronominis tinklas. Užuot tyrinėjęs žvaigždes, jis klausėsi signalų iš kitų planetų. Anksčiau

ar vėliau, suprantama, viena iš palydovinių lėkščių užfiksavo metavirusą.

- Kodėl "suprantama"?

- Metavirusas yra visur, kur egzistuoja gyvybė. Iš pradžių jis greičiausiai plito kometomis. Štai kaip Žemėje atsirado gyvybė, o kartu su ja - ir metavirusas. Tačiau kometos pernelyg lėtos, skirtingai nuo radijo bangų. Dvejetainiu pavidalu virusas gali šokčioti po Visatą šviesos greičiu. Jis apkrečia civilizuotas planetas, įsiskverbia į kompiuterius, dauginasi ir neišvengiamai pasklinda per televiziją, radiją ar kitas masines informavimo priemones. Šių transliacijų nesustabdo atmosferos pakraštys, jos išspinduliuojamos į kosmosą. Jei kelyje pasitaiko dar viena civilizuota planeta, kur žmonės klausosi žvaigždžių, ji irgi infekuojama. Man regis, būtent to Raifas siekė, ir jis įgyvendino savo tikslą. Tačiau tas žmogus elgėsi apgalvotai - metavirusą stengėsi sugauti taip, kad vėliau galėtų jį kontroliuoti. Vaizdžiai kalbant, įkišo džiną į butelį. Virusas tapo lemiamu, pergalę informaciniame kare garantuojančiu faktoriumi, kuriuo Raifas galėjo naudotis savo nuožiūra. Juo apkrėstą kompiuterį užlieja Lavinos trikdžiai, kadangi metavirusas priverčia sistemą infekuotis naujais virusais. Dar didesnę griaunamąją jėgą jis demonstruoja patekęs į žmogaus sąmonę, tiksliau, į hakerio, kurio binarinio kodo suvokimas užsifiksavęs giluminėse smegenų struktūrose. Metavirusas, įgavęs dvejetainę formą, sunaikina hakerio protą.

- Vadinasi, Raifas gali valdyti dviejų rūšių žmones, - apibendrina Ng. - Sekmininkus kontroliuoja pasinaudodamas prokalbe parašytais *me*. O hakerius - pažeisdamas jų smegenis Lavinos virusu.

- Tiesiai į dešimtuką.

- Ko, jūsų manymu, nori Raifas? - klausia Ng.

- Būti Ozimandijumi, karalių karaliumi. Viskas labai paprasta. Jei priimsite Raifo tikėjimą, jis galės valdyti jus per *me*. Milijonai atsiverčia į jo religiją, kadangi ši plinta kaip sumautas virusas. Žmonės nepajėgia atsispirti, nes jie neįpratę mąstyti apie religiją - nepakankamai racionalūs, kad sugebėtų apie tai diskutuoti. Tiesą sakant, atversti į "tikrąjį" tikėjimą nesunkiai galima bet kurį, skaitantį "geltonąjį" "National Enquirer" arba per televizorių

žiūrintį kovas be taisyklių. Padedant Lavinai, užduotis dar palengvėja.

Raifas suprato esmę: tarp šiuolaikinės ir šumerų kultūros nėra jokio skirtumo. Pas mus nestinga darbo jėgos, kuri neraštinga arba paprasčiausiai numoja ranka į rašytinius šaltinius, nes juos atstoja televizija, verbalinių tradicijų puoselėtoja. Tuo tarpu nedidelė grupelė išsilavinusių žmonių, tų, kurie dažniausiai keliauja į Metavisatą, suvokia, jog informacija yra jėga, ir geba kontroliuoti visuomenę, nes turi pusiau mistinę galią bendrauti stebuklinga kompiuterių kalba. Dėl šios priežasties mes tampame sunkiai įveikiama kliūtimi Raifo kelyje. Toks tipas, kaip L. Bobas Raifas, nieko negali nuveikti be hakerių. Net jeigu atsiverstume, jam nebūtų iš mūsų jokios naudos, kadangi mūsų darbas yra kūrybinis ir jo neatliks *me* užprogramuoti žmonės. Štai kodėl Raifas nusprendė mums pagrasinti Lavina. Manau, jog Da5dui parengtos pinklės tebuvo eksperimentas, turėjęs parodyti, kaip Lavina veikia tikrą hakerį, ir pademonstruoti mūsų bendruomenei Raifo galią. Perspėjimas: pažiūrėkite, kas nutiks, jei Ašera užpuls technokratus...

- Tarsi užlietum lauko gėles napalmu, - palygina Ng.

- Kiek žinau, sustabdyti binarinio viruso neįmanoma. Tačiau Raifo pseudoreligijai galima rasti priešnuodį. Enkio *nam-šub* tebeegzistuoja. Jis atidavė kopiją sūnui Mardukui, kuris savo ruožtu perdavė ją Hamurabiui. Mums jokio skirtumo, ar Mardukas iš tikrųjų gyveno. Esmė ta, jog Enkis nėrėsi iš kalio mėgindamas visiems *įteigti*, neva jis kažkokiu būdu perleido savo *nam-šub* kitiems. Tam atvejui, jei Ašera vėl ištrūktų į laisvę, Enkis paliko žinią, kurią iššifruoti turėjo vėlesnės hakerių kartos.

Aš beveik tikras, jog mums reikalinga informacija slypi moliniame voke, prieš dešimtmetį iškastame senoviniame Eridu mieste, pietų Irake. Būdamas vietiniu Eridu *en*, savo šventykloje Enkis saugojo visus *me*, įskaitant ir mūsų ieškomą *nam-šub*.

- Kas atkasė molinį voką?

- Kasinėjimus finansavo religinis universitetas iš Beivju, Teksaso valstijos.

- L. Bobas Raifas?

- Taip. Jo įsteigtas archeologijos fakultetas teturėjo vieną vienintelį tikslą: išnaršyti Eridu miestą, aptikti *me* ir juos išsivežti.

L. Bobas Raifas troško atkurti Enkio įgūdžius. Analizuodamas radinius jis ketino suburti armiją neurolingvistinių hakerių, galinčių parašyti naujus *me*, kurie taptų pagrindinėmis taisyklėmis - naujos, Raifo išsvajotos, visuomenės pamatu.

- Tačiau tarp *me* slypėjo Enkio *nam-šub*, - įsiterpia Ng, - keliantis grėsmę Raifo planui.

- Teisingai. Jis norėjo pasisavinti ir šią molinę lentelę. Ne analizėms. Veikiau tam, kad paslėptų ją po devyniais užraktais.

- Jeigu jūs sugebėsite gauti *nam-šub* kopiją, ką tuo pasieksite? - klausia Ng.

- Jei Enkio *nam-šub* persiųsime Plausto *en*, tie perduos informaciją visiems pabėgėliams. Tokiu būdu pavyks užblokuoti prokalbės neuronus ir neleisti Raifui užprogramuoti jų naujais *me*, - atsako Hairas. - Tačiau šią užduotį būtina atlikti anksčiau, nei Plaustas subyrės į atskiras dalis - anksčiau, nei pabėgėliai nusigaus į krantą. Raifas bendrauja su savo *en* per centrinį "Enterprais" siųstuvą, kurio veikla, spėju, apsiriboja gan menku atstumu. Netrukus, pasinaudojęs šia sistema, jis paskleis savuosius *me*, priversiančius pabėgėlius drožti į krantą lygiomis gretomis kaip vieningą armiją, paklūstančią koordinuotam įsakymui pulti. Žodžiu, Plaustui suskilus, mes nebegalėsime užmegzti ryšio su tais žmonėmis. Bent jau ne su visais iš karto. Todėl privalome griebtis veiksmų nedelsdami.

- Ponas Raifas neapsidžiaugs, - prognozuoja Ng. - Jis pamėgins suduoti atsakomąjį smūgį ir apkrėsti technokratus Lavina.

- Žinau, - linkteli Hairas, - bet aš neįstengsiu vienu metu spręsti dviejų problemų. Beje, man praverstų pagalba.

- Lengviau pasakyti nei padaryti, - atsiliepia Ng. - Norint pasiekti Branduolį, reikia skristi virš Plausto arba plaukti maža motorine valtele. Priešininkus pasitiks milijonas iki dantų ginkluotų Raifo žmonių. Netgi technologiškai pažangiausi ginklai neįveiks milžiniško automatų arba raketinių užtaisų kiekio.

- Apsupkite Plaustą sraigtasparniais, - siūlo Hairas. - Kaip nors nukreipkite jų dėmesį. Jei sugebėsiu gauti Enkio *nam-šub* ir apkrėsti juo visus Plausto gyventojus, jūs galėsite priartėti prie Branduolio nieko nesibaimindami.

- Mes ką nors sugalvosime, - pažada dėdė Enzas.

- Nuostabu, - burbteli Hairas. - Gal dabar šnektelėkime apie "Protą"?

Ng kažką sumurma, ir jo rankoje atsiranda hiperkortelė.

- Čia nauja sistemos versija. Tikėkimės, ji turės mažiau defektų.

- Mažiau?

- Pasaulyje nėra tokios programinės įrangos, kuri būtų visiškai be defektų, - paaiškina Ng.

Dėdė Enzas palinguoja galva.

- Manau, mes visi savyje turime dalelę Ašeros.

58

Pasišalinęs iš kabineto Hairas nusileidžia liftu į pirmąjį neoninio dangoraižio aukštą ir išeina į Gatvę. Ant jo motociklo, krapštydama valdymo prietaisus, sėdi nespalvota mergina.

- Kur tu esi? - paklausia ji.

- Aš taip pat ant Plausto. Ei, mes ką tik uždirbome dvidešimt penkis milijonus dolerių.

Hairas neabejoja, jog bent šįsyk jo žodžiai padarys N.J. įspūdį. Anaiptol.

- Tiek turėtų užtekti laidotuvėms, kai mane pristatys namo cinkuotame karste, - suniurzga mergina.

- Kodėl manai, jog mirsi?

- Pakliuvau į bėdą, - pripažįsta ji, pirmą kartą per savo gyvenimą. - Regis, naujasis mano vaikinas rengiasi mane užmušti.

- Kas tavo vaikinas?

- Varnas.

Jei avataras galėtų išblykšti arba iš nuostabos prisėsti ant šaligatvio, Hairas neabejotinai šleptelėtų žemyn.

- Dabar aišku, kodėl ant jo kaktos ištatuiruota: SAVITVARDOS STOKA.

- Žavinga. Aš tikėjausi sulaukti nors kokio patarimo, - murma N.J.

- Tu klysti, jei manai, kad jis tave nudės, - nuramina ją Hairas. - Nes jei būtum teisi, jau seniai gulėtum negyva.

- Priklauso, iš kurios pusės pažiūrėsi. - Ji papasakoja itin smagią istoriją apie savo dentatą.

- Pabandysiu tau padėti, - pažada Hairas. - Bet šiuo metu, kol esame ant Plausto, mano draugija ne pati saugiausia.

- Ar jau susisiekei su savo mergina?

- Ne, tačiau labai viliuosi ją pamatyti. Jei tik pasiseks išlikti gyvam.

- Kodėl taip viliesi?

- Nes noriu atnaujinti mūsų santykius.

- Kodėl? - klausia N.J. - Kas pasikeitė nuo to laiko, kai juos nutraukėte?

Tai vienas iš paprastų ir aiškių klausimų, kuris velniškai erzina, nes Hairas nėra tikras dėl atsakymo.

- Hmm, aš, regis, susigaudžiau, ką ji daro. Kodėl čia atvyko.

- Na, ir kas?

Dar vienas paprastutis klausimėlis.

- Man rodos, dabar ją suprantu.

- *Išties?*

- Aha, tam tikra prasme.

- Ir tu manai, jog tai *gerai?*

- Žinoma.

- Hairai, tu tikras vėpla. Ji moteris, o tu... tu esi vyras. Todėl *neturėtum* jos suprasti. Ji siekia visa ko kito.

- Ko būtent? Gal mane apšviesi? Aišku, to fakto, jog nepažįsti Chuanitos ir pati susitikinėji su Varnu, nereikėtų paisyti.

- Chuanita nenori, kad tu *ją* suprastum, nes žino, jog tai *neįmanoma*. Jai svarbiausia, jog tu suprastum *save*. Dėl viso kito galima susitarti.

- Taip manai?

- Aha, be abejo.

- Kodėl esi tokia įsitikinusi, kad aš savęs nesuprantu?

- Tai akivaizdu. Būdamas puikiu hakeriu ir geriausiu kovotoju kardais visame pasaulyje, tu kažkodėl vežioji picas arba organizuoji koncertus, iš kurių nieko neuždirbi. Nejau galvoji, kad ji...

N.J. balsą nustelbia iš Realybės pro ausines prasiveržęs garsas: susidūrus sunkiems objektams, nugriaudėja kurtinantis triukšmas, palydimas veriančio cypimo. Po akimirkos ausis pa-

siekia persigandusių vaikų klyksmai, malajietiški vyrų šūksniai, pokšėjimas bei girgždesys, sklindantis nuo tralerio, kurio šonus traiško vandens slėgis.

- Kas čia buvo? - klausia N.J.
- Meteoritas, - atsako Hairas.
- Kas?
- Luktelėk. Aš ką tik įsivėliau į dvikovą "Gatlingo" ginklais.
- Atsijungsi nuo tinklo?
- Patylėk sekundėlę.

Filipiniečių kvartalas - pasagos formos, įsikūręs prie savotiškos Plausto įlankėlės, kur kėpso tuzinas senų, surūdijusių žvejybinių laivų. Vidinėje pasagos pusėje driekiasi prieplauka, surėsta iš įvairaus dydžio plūdurų.

Į tuščią tralerį, kurį ardydami vietiniai rinko metalo laužą, pataikė šūvis, paleistas iš galingo ant "Enterprais" denio stūksančio pabūklo. Atrodo, tarytum savo gniaužtuose laivą būtų įkalinusi didžiulė banga, nūnai mėginanti apsukti jį aplink nematomą koloną. Vienas tralerio šonas įdubo, tuo pačiu išsirietė priešakys ir paskuigalis. Lūžo jo stuburas. Tušti triumai godžiai ryja drumzlino vandens srautus, įsiurbdami šiukšles nelyginant skęstantis žmogus, kuris stengiasi įtraukti į plaučius oro. Laivas sparčiai grimzta į dugną.

Hairas nustumia "Protą" atgal į guminę valtį, pats šoka įkandin ir užveda variklį. Jis neturi laiko atrišti laivelį nuo pontono, todėl paprasčiausiai nukerta lyną savo *vakizašiu.*

Skęstančio laivo švartfalai velka paskui save plūdurus. Paniręs po vandeniu traleris baudžiasi nutempti į jūrą visą kvartalą.

Pora filipiniečių jau kapoja peiliais jų rajoną apraizgiusias virves, mėgina atkirsti tas dalis, kurių nebepavyks išgelbėti. Priplaukęs iki pontono, panirusio į vandenį sulig keliais, Hairas aptinka lynus, jungiančius jį prie kito, dar labiau nugrimzdusio, plūduro, ir su *katana* išbando virvių tvirtumą. Šioms trūkinėjant, pasigirsta pokšėjimas, primenantis pistoleto šūvius, o plūduras taip žaibiškai iškyla į paviršių, kad vos neapverčia guminės valtelės.

Neįmanoma išgelbėti visos pontoninės prieplaukos dalies, nutįsusios palei tralerio šoną. Vaduodami iš pinklių savo kvarta-

lą, vyrai švaistosi žvejybiniais kirtikliais, moterys darbuojasi virtuviniais peiliais; visi nugrimzdę į vandenį iki smakro. Kai nutrūksta virvė, vienas ar kitas pontonas pamėtėja ant jo tupintį filipinietį į orą. Berniukas su mačete nukerta paskutinį lyną, kurio galas pliaukšteli jam per veidą. Galų gale prieplauka atsikrato pančių ir vėl pradeda siūbuoti ant bangelių. Iš tralerio belieka putotas sūkurys, retsykiais išspjaunantis šiukšles.

Keli filipiniečiai kariasi į žvejybinį prie tralerio prišvartuotą laivą. Jis taip pat nukentėjo. Pasvirę virš turėklų vyrai apžiūrinėja lėkštės dydžio įdubimus: šūviai nudraskė tiek dažų sluoksnius, tiek rūdis. Kiekvieno žvilgančio apskritimo viduryje žioji golfo kamuoliuko skersmens skylė.

Hairas nusprendžia, jog metas nešdintis.

Bet prieš sprukdamas kiša ranką į kombinezono kišenę, ištraukia pinigų ritinėlį, atskaičiuoja porą tūkstančių kongdolerių, padeda juos ant denio ir prislegia raudonu plieniniu degalų baku. Tuomet leidžiasi į kelią.

Jis nesunkiai aptinka kanalą, vedantį į kitą kvartalą. Dėl sustiprėjusios paranojos dairosi į visas puses, varsto žvilgsniu skersgatvius. Vienoje iš nišų pastebi radiogalvį, kažką murmantį panosėje.

Kaimyninis rajonas priklauso pabėgėliams iš Malaizijos. Privilioti triukšmo keli jų tuzinai susispiečia netoli tiltelio. Įplaukdamas į kvartalą Hairas mato, kaip šautuvus ir peilius gniaužiantys vyrai laksto linguojančiu pontoniniu tiltu, kuris atstoja pagrindinę gatvę. Vietiniai tvarkdariai. Prie jų prisijungia žmonės, iššokę iš šalutinių keliukų, skifų ir sampanų.

Už nugaros nuaidi toks griausmas, tarytum į mūrinę sieną būtų įsirėžusi rąstus gabenanti barža. Kūną aptaško vanduo, veidą nutvilko sprogimo garai. Po sekundės vėl įsiviešpatauja tyla. Jis apsisuka, lėtai ir nenoriai. Artimiausia pontoninė prieplauka pranyko. Iš jos beliko kruvinas mėsgalių bei nuolaužų verpetas.

Hairas pakreipia galvą atgal. Prieš dvi sekundes pastebėtas radiogalvis dabar stovi atviroje erdvėje, plaustelio pakraštyje. Visi kiti jau dingo iš akiračio. To šunsnukio lūpos kruta. Apsukęs valtį Hairas grįžta, laisvąja ranka išsitraukia *vakizašį* ir vienu smūgiu pakloja radiogalvį.

Tačiau jo vietą užims kiti. Hairas supranta tapęs taikiniu. Jį medžiojantiems šauliams iš lėktuvnešio "Enterprais" nerūpi, kiek žus pabėgėlių, kol bus nupilta pasirinkta auka.

Iš Malaizijos kvartalo jis persikrausto į kinų rajoną. Šis kur kas didesnis, "apstatytas" plieniniais laivais ir baržomis. Kiek Hairas įžiūri iš savo niekam tikusio taško, sektorius nutįsęs nuo Branduolio tolyn į jūrą.

Jį stebi žmogus, užsikoręs ant aukštos kinų laivo struktūros. Dar vienas radiogalvis. Vyrukui siunčiant naujausius duomenis į Plausto valdymo centrą, Hairas mato, kaip juda seklio žandikauliai.

Didysis "Gatlingo" pabūklas, dunksantis lėktuvnešyje, vėl pradeda tratėti pasiųsdamas išsodrinto urano krušą į tuščią baržą, vos už dvidešimties pėdų nuo Hairo. Visas laivo šonas įdumba, tarsi plienas būtų tapęs skysčiu, kuris kliokia nutekamuoju vamzdžiu, o metalas akinančiai nušvinta, nes smogiamosios bangos paverčia aerozoliu storą rūdžių sluoksnį, atplėšia jį nuo plieno su tokiu griausmu, kad Hairui ima mausti krūtinę bei svaigti galva.

Ginklas kontroliuojamas radaru. Jis labai tikslus, kai vamzdis nutaikytas į metalinį objektą. Ir ne toks taiklus, jei tenka pleškinti į kūną ir kraują.

- Hairai, kas, po velnių, ten vyksta? - ausinėse pasigirsta N.J. riksmas.

- Negaliu šnekėti. Važiuok į mano namus. Patupdyk mane ant motociklo ir pati vairuok.

- Aš nemoku jo vairuoti.

- Valdymo funkcija tėra viena. Paspausk droselį, ir motociklas pajudės iš vietos.

Pasukęs guminę valtelę atviros jūros pusėn Hairas timpteli variklio trosą. Realybę šiek tiek prislopina miglotas Metavisatos vaizdas, nespalvota N.J. figūra, sėdinti priešais jį ant motociklo; paklusdama nurodymui mergina griebia už droselio, ir juodu rėžiasi tiesiai į neoninio dangoraižio sieną.

Jis trumpam pašalina iš akių Metavisatą, ir akiniai tampa permatomi. Tuomet įjungia chimeros režimą: sustiprintą įprastą šviesą, infraraudonuosius spindulius bei milimetrinių bangų radarą.

Nūnai pasaulis primena ryškią, grūdėtą, nespalvotą nuotrauką. Šen bei ten blyksteli rožinės ir raudonos dėmelės. Jas parodo infraraudonieji spinduliai, o tai reiškia, jog tie objektai yra šilti arba karšti. Žmonės nusidažę rausvai, varikliai bei ugnis - purpuriniu atspalviu.

Šį vaizdelį užkloja milimetrinių bangų radaro duomenys, įgavę žalią neoninį pavidalą. Dabar matyti visi metaliniai daiktai. Hairas plaukia pilkšvu vandens kanalu, apsuptu šviesiai pilkais pontoniniais tiltais, kurie pritvirtinti prie akinančiai žalių baržų ir laivų, retsykiais sutviskančių rausvai. Vaizdas ne pats maloniausias. Tiesą sakant, jis toks šlykštus, jog dabar aišku, kodėl chimeros pasirenka atsiskyrėlių gyvenimo būdą. Visgi geriau įžvelgti atspalvius negu panirti į juodą tamsą.

Juolab kad tai išgelbėja jam gyvybę. Valtelei burzgiant vingiuotu, siauru kanalu, priešais, virš vandens, nelauktai iškyla žalsva parabolė, kuri nutįsta kaklo lygyje. Pianino styga. Hairas tūpteli, pamojuoja pinkles paspendusiems jauniems kinams ir pratęsia kelionę.

Radaras užfiksuoja tris rausvus individus, stypsančius ant pontoninio tilto su "AK-47" automatais. Hairas slepiasi nuo jų šalutiniame kanale. Šis dar siauresnis, ir nežinia, kur veda.

- N.J., kur mes, po velnių?

- Traukiame link tavo namo. Prašokome jį jau šešis kartus.

Priešakyje - aklavietė. Hairas apsisuka šimto aštuoniasdešimties laipsnių kampu. Kadangi iš paskos velkasi šilumą reguliuojantis agregatas, valtis nėra tokia manevringa ar vikri, kaip jam norėtųsi. Grįždamas Hairas vėl palenkia galvą, idant šios nenušniotų virš vandens įtempta styga, ir įninka tyrinėti kitą, anksčiau praplauktą, siaurą kanalą.

- Mes jau namuose, - praneša N.J. - Pasodinau tave prie stalo.

- Gerai, - tarsteli Hairas. - Dabar manęs laukia gan sunki užduotis.

Jis sustoja viduryje kanalo, nuskenuoja aplinką ieškodamas vietinių tvarkdarių ir radiogalvių, bet nieko neranda. Netoliese dreifuojančioje valtelėje tupi penkių pėdų ūgio kinė, kažką ka-

pojanti kvadratiniu kirvuku. Nutaręs surizikuoti Hairas pasišalina iš Realybės į Metavisatą.

Jis išties sėdi prie stalo. N.J. stovi šalia sunėrusi ant krūtinės rankas, visa savo išore spinduliuodama pasipiktinimą.

- Bibliotekininke?

- Taip, sere? - atsiliepia Bibliotekininkas įžengdamas į kambarį.

- Man reikia "Enterprais" plano. Būtų šaunu, jei surastum trimačius brėžinius.

- Taip, sere.

Ištiesęs ranką Hairas pritraukia prie savęs "Žemę".

- JŪS ESATE ČIA, - pasako.

"Žemė" pasisuka taip, kad jo akiratyje atsidurtų Plaustas, kuris nelauktai ūžteli artyn milžinišku greičiu. Trys sekundės, ir jis vietoje.

Jei Hairas tūnotų kokioje nors normalioje, stabilioje pasaulio dalyje, pavyzdžiui, Manhetene, vaizdas, žinoma, būtų trimatis. Bet šiomis aplinkybėmis tenka pasitenkinti dvimačiu, palydovo atsiųstu įrašu. Jis žiūri į tašką, raudonuojantį nespalvotoje Plausto nuotraukoje, viduryje siauro juodo kanalo: JŪS ESATE ČIA.

Labirintas vis vien atrodo velniškai painus. Tačiau galimybė jį matyti suteikia nemenką pranašumą. Hairas išsibrauna į atvirą Ramųjį vandenyną per šešiasdešimt sekundžių. Brėkšta miglota, pilka aušra. Rūką sutirština valtelę lydintys garų tumulai.

- Velniai rautų, kur tu esi? - klausia N.J.

- Sprukau iš Plausto.

- Ką gi, ačiū, kad padėjai.

- Grįšiu po minutės. Man prisireiks poros sekundžių, kad pasiruoščiau.

- Aplinkui matau daug kraupių tipų, - praneša N.J., - ir jie visi spokso į mane.

- Nesijaudink, - ramina Hairas. - Esu tikras, kad jie paklausys "Proto" balso.

59

Jis atidaro didįjį lagaminą. Tebeveikiančiame ekrane žvilga darbalaukis. Nustūmęs žymeklį link viršutinės lango juostos Hairas išskleidžia meniu:

PAGALBA
Pasiruošimas
Šaudymo režimas
Taktiniai patarimai
Techninė priežiūra
Perkrovimas
Defektų pašalinimas
Kita

"Pasiruošimas" pateikia daugiau informacijos, negu reikia, įskaitant ir pusvalandžio trukmės filmuką, kuriame rodomas kresnas azijietis randuotu veidu - šiame, regis, amžiams sustingo paniekinanti išraiška. Jis apsirengia. Atlieka galūnes pratampančius pratimus. Praveria "Proto" lagaminą. Patikrina, ar vamzdžiai švarūs. Visa tai Hairas peržiūri pagreitintu režimu.

Galų gale pečiuitas azijietis paima į rankas ginklą.

Paaiškėja, jog Žuviaakis neteisingai naudojosi "Protu". Kulkosvaidis aprūpintas nuosavu stovu, kuris tvirtinamas diržais prie kūno taip, kad atatranką sugertų dubuo, tai yra impulsas nutaikomas tiesiai į šaudančiojo masės centrą. Stovas turi amortizatorius ir miniatiūrines hidraulines plokšteles, kurios kompensuoja atatrankos poveikį bei svorį. Jei teisingai laikysite ginklą, šis bus kur kas lengvesnis. Prijungus akinius prie kompiuterio, ant stiklų nušvis taikiklio kryželiai.

- Jūsų informacija, sere, - prabyla Bibliotekininkas.

- Ar sugebėsi susieti duomenis su "JŪS ESATE ČIA" programa? - klausia Hairas.

- Pasistengsiu, sere. Formatai, rodos, suderinami. Sere?

- Taip?

- Planas jau pasenęs. Jis buvo nubraižytas anksčiau, nei "Enterprais" atiteko fiziniam asmeniui...

- Kuris galėjo šį tą pakeisti. Aišku.

Hairas grįžta į Realybę.

Aptinka savotišką link Branduolio vedantį vandens "bulvarą". Jo pakraštyje driekiasi pėstiesiems skirtas takas - iš trapų, pontonų, rąstų, apleistų skifų, aliumininių kanojų, tuščių naftos cisternų sukonstruotas tiltas. Bet kuriame kitame planetos kam-

pelyje jis panėšėtų į kliūčių ruožą. Čia, "penktajame pasaulyje" - tai tikras greitkelis.

Hairas neskubėdamas plaukia "bulvaro" viduriu. Valtis gali apvirsti, jei į ką nors atsitrenks. "Protas" nuskęs tempdamas į dugną diržais prie ginklo prisirišusį Hairą.

Persijungęs į chimeros režimą jis aiškiai įžiūri gan retą liniją pusapvalių kupolų, išdėstytų palei "Enterprais" pakilimo denio pakraštį. Radaras nesunkiai identifikuoja priešraketinės "Falangos" antenas. Po kiekviena iš jų kyšo daugiavamzdžiai pabūklai.

Beveik sustabdęs valtelę Hairas pamosuoja "Protu" į šalis, kol akiratyje šmėkšteli taikiklio kryžiukas, rodantis, kur reikėtų pleškinti. Kai kryželis sustingsta ties viena "Falanga", jis pusę sekundės spaudžia gaiduką.

Didysis kupolas virsta nuolaužų bei skeveldrų fontanu. Pabūklų vamzdžiai vis dar matyti nusėti raudonomis dėmelėmis. Hairas šiek tiek nuleidžia taikiklį, pykšteli papildomus penkiasdešimt šūvių, po kurių "Protas" nulekia nuo stovo. Staiga šaudmenų diržas pradeda sporadiškai tratėti, ir šauliui tenka nusigręžti į šoną.

Nukreipęs žvilgsnį į kitą "Falangą", Hairas suvokia dėbsąs tiesiai į ginklo vamzdžius. Vaizdelis toks kraupus, kad jis nejučia spūsteli gaiduką, paleidžia ilgą, tačiau neveiksmingą papliūpą. Prieš akis nelauktai kažkas išnyra. Atatranka nustūmė jį už aptriušusios prie kanalo krašto prišvartuotos jachtos.

Žinodamas, ko tikėtis - dėl išdavikiškų garų valtelės koordinates nustatyti lengviau, negu lengva, - jis paraito kulnus. Po sekundės jachta sukiūžta ir grimzta į vandenį, pašventinta vienu šūviu iš stambaus kalibro patrankos. Porai minučių Hairas sutelkia dėmesį į pabėgimo procesą. Aptikęs pontoną, kuris nuslopins atatrankos poveikį, vėl mygia "Proto" gaiduką. Pagaliau patraukus nuo jo pirštą, "Enterprais" pakraštys, ten, kur anksčiau dunksojo "Falanga", atrodo taip, tarsi būtų iškąstas.

Jis nuplaukia pagrindiniu kanalu, kol kelią pastoja vienas iš Branduolio laivų, vilkikas, paverstas daugiabučių kompleksu. Norint iš vieno aukšto nusigauti į kitą, tenka ropštis krovinių tinklu. Šis turbūt atstoja ne tik trapą, bet ir pakeliamą tiltelį, ypač tais atvejais, kai iš getų vogčiomis atsliūkina nepageidaujami in-

dividai. Hairas - labiausiai nepageidaujamas tipas iš visų Plausto gyventojų, tačiau tinklas kažkodėl kybo savo vietoje.

Labai gerai. Tiesa, kuriam laikui jis dar pasiliks valtelėje. Nusigavęs palei krovinių vilkiko šoną iki pirmgalio Hairas apsisuka.

Guminė valtis slenka link didžiulio, beveik tuščio, aukštai virš vandens iškilusio tanklaivio. Nužvelgęs plieninį du laivus skiriantį tarpeklį, Hairas nepastebi jokių juodu jungiančių tinklų. Čionykščiai aiškiai stengiasi apsisaugoti nuo naftos besigviešiančių vagių arba teroristų.

Kitas kelionės punktas - "Enterprais".

Du gigantiškus laivus, tanklaivį ir lėktuvnešį, kuriuos skiria nuo dešimties iki penkiasdešimties pėdų, jungia daugybė storų lynų. Tarp jųdviejų įsiterpę milžiniški ormaišiai, tarsi sutraiškyti dirižabliai, neleidžia laivams trintis šonais. Sunkūs kabeliai ne šiaip pririšti prie turėklų. Vietiniai įrengė gervių mechanizmą, idant per audrą, vėjui blaškant laivus į priešingas puses, būtų įmanoma atleisti virves.

Guminė valtelė praplaukia tarp laivų. Palyginti su likusia Plausto dalimi, pilko plieno tunelyje pakankamai ramu ir tuščia. Aplinkui nė gyvos dvasios, neskaitant, žinoma, paties Hairo. Jam magėtų čia užsibūti, minutėlei atsipalaiduoti.

Be abejo, apie atsipalaidavimą negali būti nė kalbos.

- JŪS ESATE ČIA, - ištaria balsu.

Pilkšvas švelniai išlinkęs "Enterprais" korpusas tampa trimačiu piešiniu, kuriame pavaizduotas laivo interjeras.

Palei visą vaterliniją korpusą dengia prieštorpedinių šarvų sluoksnis. Tai nežada nieko gera. Truputį aukščiau šarvai suplonėja. Laimei, už jų - ne degalų cisternos ar šaudmenų sandėliai, o paprastos kajutės.

Hairas pasirenka skyrių, pažymėtą "KARININKŲ KAJUTKOMPANIJA", ir paleidžia šūvių seriją.

"Enterprais" korpusas stebėtinai storas. "Protas" jo neprakiurdo iš pirmo karto. Išsodrintas uranas prasiskverbia pro plieną tik po kelių minučių, tačiau po savęs tepalieka šešių colių skersmens skylę. Atatranka prispaudžia Hairą prie surūdijusio tanklaivio.

Ginklo pasiimti vis tiek nebus įmanoma, todėl jis neatleidžia piršto nuo gaiduko, kol nesibaigia amunicijos atsargos. Tuomet atsisega diržus ir nusviedžia "Protą" per bortą. Vėliau, pagal garus susekęs jo koordinates, Didysis Pono Li Honkongas atsiųs čia ekologinį greitojo reagavimo būrį. Jei labai norės, galės nutempti Hairą į tribunolą, teisiantį asmenis, kurie piktybiškai kenkia gamtai. Šiuo metu jis nesuka dėl to galvos.

Kablį tenka mesti aukštyn maždaug pustuzinį kartų, kol pagaliau pavyksta prikabinti jį prie dantytos skylės, iškilusios virš vaterlinijos per dvidešimt pėdų.

Rangantis pro pramuštą ertmę, kombinezonas pokši ir šnypščia, nes sintetinę medžiagą svilina įkaitęs metalas. Viskas baigiasi tuo, kad prie korpuso prilimpa atplyšę lopiniai. Apnuoginta oda raudonuoja nuo pirmo ir antro laipsnio nudegimų, tačiau Hairas toks įsiaudrinęs, jog šiuo momentu nieko nejaučia. Po kurio laiko žaizdos, suprantama, pradės tvinkčioti nuo skausmo. Pėdinant per švytinčius šrapnelio gabaliukus, lydosi bei čirška batų padai. Visas skyrius padūmavęs, bet lengvai užsidegančių daiktų beveik nematyti - lėktuvnešio projektuotojai nepamiršo rimtai įvertinti gaisro pavojaus. Skrosdamas dūmus Hairas kulniuoja link durų, kurias "Protas" išskaptavo į servetėlę. Išspyręs jas iš rėmų, įžengia į praėjimą, brėžiniuose pažymėtą, kaip "KORIDORIUS". Paskui išsitraukia *kataną* nusprendęs, jog dabar kardą vertėtų laikyti rankose, ne makštyse.

60

Partneriui kažką veikiant Realybėje, jo avataras suglemba. Kūnas kiūto už stalo it pripučiama lėlė, užtat veidą kraipo įvairios grimasos. N.J. nežino, kuo Hairas užsiėmęs; iš visko sprendžiant, kokia nors velniškai įdomia veikla, kadangi jo fizionomija dažniausiai spinduliuoja nuostabą arba mirtiną siaubą.

Netrukus po to, kai jis nustoja plepėti su Bibliotekininku apie lėktuvnešį, iš Realybės atsklinda bosinis dudenimas. Garsas primena kulkosvaidžio tratėjimą, sumišusį su elektrinio pjūklo ūžesiu. Vos tik nugriaudėja šis triukšmas, Hairo veide nušvinta pasibaisėjimo kupina išraiška: nejau aš tuoj mirsiu?

Kažkas tapšnoja per petį. Veikiausiai koks nors kostiumuotasis, kuris, susitaręs dėl dalykinio susitikimo Metavisatoje, mano, neva kurjerė negali veikti nieko svarbaus. Vieną minutę mergina nepaiso raginimo.

Hairo kabinetas ūmai išblėsta, šokteli aukštyn tarsi pakeliamų žaliuzių piešinys, ir priešais N.J. akis pasirodo veidas. Priklausantis azijiečiui. Išsigimėliui. Radiogalviui. Vienam tų kraupių tipelių su antenomis, styrančiomis iš galvų.

- Ko reikia? - klausia ji.

Vyrukas čiumpa merginą už alkūnės ir ištempia iš kabinos. Prie jo prisijungia bendras, kuris stveria N.J. už kitos rankos. Abu veda ją iš salės.

- Paleiskite rankas, šunsnukiai, - urzgia N.J. - Aš pati eisiu su jumis. Viskas gerai.

Ją ne pirmą kartą išmeta iš pastato, pilno kostiumuotųjų. Šįsyk aplinkybės kiek kitokios, nes vietoj įprastų apsauginių prie jos pristojo natūralaus dydžio plastikiniai kareivėliai.

Bėda ne ta, jog šiuodu veikiausiai nešneka angliškai. Jie tiesiog elgiasi nenormaliai. N.J. pavyksta išvaduoti vieną ranką, o tas tipas nerėžia antausio, praktiškai nieko nedaro, paprasčiausiai atsisuka visu kūnu ir vėl mechaniškai sugriebia ranką. Nevirpteli nė vienas raumuo jo fizionomijoje. Akys spokso į priekį lyg sudaužyti mašinos žibintai. Burna praverta tiek, kad jis galėtų kvėpuoti, bet lūpos nejuda.

Trijulė drožia per laivo kajučių ir atvirų, viešbučio vestibiulį atstojančių, konteinerių kompleksą. Radiogalviai nutempia ją per kreivai nubraižytą pakilimo aikštelės kryžių. Pačiu laiku - po sekundės ant denio nusileidžia sraigtasparnis. Vietinės saugumo priemonės nė velnio nevertos; besisukančios mentės galėjo lengvai nušnioti jiems galvas. Beje, šį aptakių formų korporacinį sraigtasparnį su RNTTI logotipu jau teko regėti anksčiau.

Radiogalviai mėgina nutempti ją per trapą, pakibusį virš vandens, į kitą laivą. N.J. sugeba apsisukti šimto aštuoniasdešimties laipsnių kampu, įsikibti į turėklus, kojomis apsivyti stulpus. Vienas tipelis griebia ją už liemens, bando atplėšti, tuo tarpu jo bendras, atsistojęs priešais, paeiliui atlaužia pirštus.

Iš RNTTI malūnsparnio išvirsta keli vyrukai. Visi dėvi kom-

binezonus, susigrūdę į kišenes kažkokius instrumentus, tarp kurių N.J. pastebi ir stetoskopą. Iškrovę laukan didžiules pluoštinio stiklo dėžes su kryžiais, raudonuojančiais ant šonų, velka jas krovininio laivo deniu. Mergina nujaučia, jog medikai atskrido ne dėl kokio nors pilvūzo verslininko, kuris paspringo troškinta slyva. Tie žmonės ketina reanimuoti jos vaikiną. Varnas pripumpuotas narkotikų: tik to ir betrūko pasauliui.

Radiogalviai vis dėlto nutempia ją į kitą laivą, iš kur persikrausto į dar didesnę geldą. Greičiausiai tanklaivį. Nužvelgusi erdvų denį, pro raizginį baltais dažais nutepliotų, rūdžių išėstų vamzdžių N.J. įžiūri "Enterprais". Štai kur jie keliauja.

Šių laivų nejungia jokie trapai ar tilteliai. Lėktuvnešyje sugirgždėjęs kranas perkelia į tanklaivį metalinį narvą, kuris pakimba vos už poros pėdų nuo denio, šokčioja aukštyn žemyn, siūbuoja į šonus nelyginant švytuoklė. Radiogalviai stumia merginą galva į priekį pro atviras duris. Spaudžia N.J. rankas prie šonų, idant ji nepajėgtų atsistumti nuo grotų, dar porą sekundžių paaukoja vyniodami kojas įkandin kūno. Akivaizdu, jog malant liežuviu nepavyks nuveikti nieko doro, todėl ji grumiasi tylėdama. Netgi sugeba smagiai užvožti vienam iš jų į tarpuakį. Išgirsta ir pajunta, kaip lūžta nosies kaulas, tačiau žmogus beveik nesureaguoja - tiesiog po smūgio atlošia galvą. N.J. įdėmiai stebi radiogalvį laukdama, kol šis paragaus savo kraujo, plūstančio iš nosies, ir susigaudys, kas dėl to kaltas. Mergina net trumpam nustoja muistytis. Supranta padariusi klaidą tuomet, kai priešais nosį užsitrenkia durys.

Velkę galėtų atšauti ir meškėnas. Narvas nepritaikytas žmonėms. Tačiau tuo metu, kai apsigręžusi N.J. ištiesia ranką link skląsčio, nuo denio ją jau skiria dvidešimt pėdų. Apačioje, tarp "Enterprais" bei tanklaivio, tyvuliuoja juodo vandens ruožas. Ji pastebi guminę valtelę, kuri bejėgiškai blaškosi tarp plieninių korpusų.

Lėktuvnešyje, rodos, ne viskas gerai. Kažkur kažkas dega. Žmonės šaudo iš ginklų. N.J. abejoja, ar jai maga čia pasilikti. Deja, kabėdama ore ji įsitikina, jog iš laivo neįmanoma paspukti: už turėklų nėra jokių trapų ar patogių virvinių kopėčių.

Kranas perkelia merginą į "Enterprais". Prieš sustingdamas

svyruojantis narvas čiuožia deniu porą pėdų. Ji nustumia velkę ir nešdinasi laukan. Ką *dabar* daryti?

Netoliese tviska pakilimo aikštelę žymintis taikinys, kurio pakraščiuose riogso keli malūnsparniai. Dar vienas, mamutas su dviejomis reaktyvinėmis turbinomis, skraidanti, ginklų girliandomis papuošta vonia, stovi pačiame taikinio viduryje. Akinančiai tvieskia visi žibintai, parpia varikliai, tingiai ūžia besisukančios sraigtų mentės. Šalia jo spiečiasi nedidelis vyrų būrelis.

N.J. kėblina pakilimo aikštelės pusėn. Prakeikimas. Būtent to jie tikisi. Tuo tarpu ji neturi kitos išeities. Kaip gaila, kad po ranka nėra riedlentės. Lėktuvnešio denis - kone geriausia pasivažinėjimui tinkama teritorija, kokią teko regėti gyvenime. Ji matė filmuose, kaip milžiniškuose laivuose sumontuotos garų katapultos iššauna lėktuvus į dangų. Būtų šaunu, jei garų pliūpsnis tvokstelėtų į lentą.

Žygiuojant link sraigtasparnio, jos kryptimi pajuda nuo grupelės atsiskyręs vyriškis. Stambus, penkiasdešimt penkių galonų talpos statinės sudėjimo, su užriestais ūsais. Žmogus patenkintas kvatoja, tačiau jo juokas nervina N.J.

- Ach, atrodai, kaip vargšė pasiklydusi mergaičiukė, - prasižioja vyriškis. - Velnias, brangute, tu panaši į priburbuliavusią žiurkę, kuri ką tik išdžiūvo.

- Dėkui, - atsiliepia ji. - O tu panašus į drebutieną.

- Labai juokinga.

- Tuomet kodėl nesijuoki? Nes tai tiesa?

- Ei, manęs visiškai nedomina paaugliški pokštai, - pareiškia jis. - Ne tam užaugau ir pasenau, kad dabar jų klausyčiaus.

- Nedomina, nes tu nemoki atsikirsti.

- Ar žinai, kas aš toks?

- Aha. O tu žinai, kas *aš* tokia?

- N.J. Penkiolikmetė kurjerė.

- Ir artima dėdės Enzo draugė, - priduria mergina. Nuplėšusi nuo kaklo metalinius ženkliukus švysteli juos vyriškiui. Tas suglumęs ištiesia ranką, ir grandinėlė apsivynioja aplink pirštus.

- Nagi, nagi, - šypteli jis perskaitęs užrašus, sviedęs ženkliukus atgal. - Neblogas suvenyras. Bet nieko naujo man nepasakei. Jei nežinočiau, jog bičiuliaujies su dėde Enzu, seniai būčiau

tave paskandinęs. Tiesą sakant, man nusispjaut į tavo draugužį, nes, baigiantis dienai, jis neteks darbo arba aš, kaip tu minėjai, virsiu drebutiena. Visgi galėčiau lažintis, kad didysis bosas gerai pagalvos, ar apšaudyti "Stingeriu" sraigtasparnį, kuriame tūnos jo mažoji paukštytė.

- Tu nieko nesupratai, - atrėžia N.J. - Mes nesidulkiname.

Paaiškėjus, kad asmeniniai Mafijos šefo ženkliukai visiškai nebaugina blogiečių, mergina neslepia nusivylimo.

Apsisukęs Raifas kulniuoja link malūnsparnio. Po kelių žingsnių stabteli, pakreipia galvą į N.J., kuri vos sulaiko ašaras.

- Tu eini? - paklausia.

Ji pakelia akis į sraigtasparnį. Pati puikiausia proga išsineštdinti iš Plausto.

- Ar galėčiau palikti raštelį Varnui?

- Kalbant apie Varną, tu jau pakankamai prikrėtei išdaigų, cha cha cha. Eikš, mergyt, neeikvokime tuščiai degalų - juk jie teršia sumautą aplinką.

N.J. nuseka paskui Raifą, įsiropščia į sraigtasparnį. Viduje šilta ir šviesu. Ji įsitaiso minkštame krėsle. Jausmas toks, tarytum susmegtum į fotelį po šaltos vasario dienos, kurią praleidai kratydamasi žvyru nusėtuose greitkeliuose.

- Liepiau perdaryti interjerą, - paaiškina Raifas. - Tai senas sovietų karinis sraigtasparnis, kurio projektuotojai nenumatė jokių patogumų. Tokią kainą esi priverstas mokėti už šarvuotą korpusą.

Ji išvysta dar du vyrus. Liesą penkiasdešimtmetį rauplėtu veidu, pabalnojusį nosį bifokaliniais stiklais, ant kelių pasidėjusį nešiojamą kompiuterį, ir pečiuitą ginkluotą afroamerikietį.

- N.J. - sako L. Bobas Raifas, mandagumo įsikūnijimas. - Susipažink su Frenku Frostu, techninės priežiūros direktoriumi, ir Toniu Maikelsu, mano apsaugos vadovu.

- Mem... - nutęsia Tonis.

- Labutis, - burbteli Frenkas.

- Išgraužkite, - atšauna N.J.

- Atsargiau, neužlipk, - perspėja Frenkas.

Susirangiusi tuščiame krėsle, arčiausiai durų, N.J. vos neužmina paketo, gulinčio ant grindų. Maždaug telefonų knygos ap-

imties, tačiau asimetriško, labai sunkaus, įmuturiuoto į burbulinį apvalkalą bei perregimą plastiką. Paketo viduje ji aiškiai mato rusvą objektą. Šis išvagotas kažkokiais kringeliais. Kietas kaip akmuo.

- Kas tai? - teiraujasi N.J. - Mamos kepta duona?

- Senovinis artefaktas, - niršdamas atsako Frenkas. Raifas kikena, patenkintas, jog mergina pradėjo tyčiotis iš kitų.

Per pakilimo aikštelę driuokia dar vienas žmogus, susirietęs, akivaizdžiai bijodamas sraigto menčių. Atvykėlis daugmaž šešiasdešimties metų, su žilų plaukų kupeta, kurios vėjo srautas nė trupučio nesutaršė.

- Labas visiems, - linksmai pasisveikina jis. - Manau, daugumą jūsų manęs nepažįsta. Atskridau čia ryte, dabar grįžtu atgal į žemyną.

- Kas jūs toks? - klausia Tonis.

- Gregas Ričis, - apniukęs atsako vyriškis. Kai niekas nesureaguoja, primena: - Jungtinių Valstijų prezidentas.

- O, atleiskite. Malonu jus matyti, pone prezidente. - Tonis ištiesia ranką. - Tonis Maikelsas.

- Frenkas Frostas, - abejingai prisistato Frenkas, taip pat spūstelėdamas prezidento delną.

- Į mane neverta kreipti dėmesio, - sako N.J., kai Ričis į ją pasižiūri. - Aš esu įkaitė.

- Pakelk šitą mažulį, - liepia Raifas pilotui. - Keliaujame į Los Andželą. Atlikime savo misiją.

Pakankamai ilgai išbuvusi ant Plausto, N.J. žino, jog kampuotas piloto veidas išduoda rusišką kilmę. Jis pasvyra virš valdymo prietaisų. Garsiau užkriokia varikliai, orą vis smarkiau čaižo sraigto mentės. N.J. ne išgirsta, o pajunta kelis nedidelius sprogimus. Kiti irgi juos jaučia, bet sureaguoja tik Tonis; pritūpęs ant grindų jis išsitraukia iš užančio ginklą, praveria dureles iš savo pusės. Variklių riaumojimas prislopsta, sraigtas vėl sukasi tuščia eiga.

N.J. pastebi už lango Hairą. Išsikruvinęs, aprūkęs dūmais partneris gniaužia rankoje pistoletą. Jis ką tik paleido į orą porą šūvių, kad atkreiptų į save dėmesį. Dabar traukiasi atgal ir slepiasi už malūnsparnio, stovinčio pakilimo aikštelės pakraštyje.

- Tu lavonas, - staugia Raifas. - Visam laikui užstrigai ant Plausto, avigalvi. Man paklūsta milijonas čionykščių mirmidonų. Nejau ruošiesi visus juos išskersti?

- Kardams nereikia šaudmenų, - rikteli Hairas.

- Ko gi tu nori?

- Molinės lentelės. Jeigu ją atiduosi, galėsi pakilti ir įsakyti savo milijonui radiogalvių mane užmušti. Jei neatiduosi, ištuštinsiu apkabą į priekinį tavo sraigtasparnio stiklą.

- Jis neperšaunamas! Cha! - atkerta Raifas.

- Maištininkai iš Afganistano su tavimi nesutiktų.

- Jis teisus, - pritaria pilotas.

- Sukruštas sovietiškas mėšlas! Visa apačia šarvuota, o langas pagamintas iš *paprasto* stiklo?

- Duokš lentelę, - šaukia Hairas, - arba aš pats ją pasiimsiu.

- Nė nesvajok, - atsiliepia Raifas. - Pažiūrėk, kokia fėja man palaiko draugiją.

Degdama iš gėdos N.J. bando susigūžti, nunerti galvą, kad Hairas jos nepastebėtų. Tačiau jųdviejų žvilgsniai akimirkai susiduria, ir partnerio veide ji įskaito pralaimėjimą.

Mergina neria link durų. Iškiša galvą į sraigto menčių keliamą uraganą. Tonis čiumpa už kombinezono apykaklės ir įtempia ją atgal. Parverčia ant pilvo, keliu prispaudžia juosmenį. Variklių gausmas vėl sustiprėja, ir pro atviras duris N.J. mato tolstantį lėktuvnešio denį.

Tiek išgyventa, o ji viską sumovė. Dabar liks skolinga Hairui.

Kita vertus, gal ir ne.

Delno pagrindą įrėmusi į molinės lentelės kraštą, N.J. iš visų jėgų ją stumia. Paketas nuslysta per grindis, pasvyruoja tarpduryje ir išlekia iš sraigtasparnio.

Dar vienas pristatytas siuntinys, dar vienas patenkintas klientas.

61

Minutę kitą sraigtasparnis kybo ore, už dvidešimties pėdų nuo denio. Vyrai dėbso į lentelę, kuri išvirto iš savo apvalkalo

pačiame taikinio viduryje. Paketo kampuose plastikas sudrisko, ir didžiuliai lentelės fragmentai pažiro į šalis.

Iš saugios savo priedangos Hairas irgi spokso į duženas. Taip spiginasi į jas, kad visiškai nepastebi, kas vyksta aplinkui. Staiga į jo nugarą įsirėžia porelė radiogalvių, ir Hairas tvojasi veidu į sraigtasparnio šoną. Po akimirkos nuslysta pilvu ant denio. Ranka su ginklu tebėra laisva, tačiau neilgam, nes ant jos nusileidžia dar du radiogalviai. Kiti du prislegia kojas. Jis negali nė pakrutėti. Nieko nemato, išskyrus molinę lentelę, sudužusią už dvidešimties pėdų. Raifo malūnsparnio keliamas triukšmas prityksta iki labai pamažu blėstančio parpimo.

Paausį kažkas pakutena, ir jis neabejoja tuojau pajusiąs skalpelio bei grąžto prisilietimą.

Šitie radiogalviai aiškiai yra valdomi nuotoliniu būdu. Rodos, Ng manė, jog ant Plausto egzistuoja organizuota apsaugos sistema. Galbūt kontroliniame "Enterprais" bokštelyje tūno viską valdantis hakeris, *en*, kuris judina tuos tipus lyg žaislinius kareivėlius.

Kad ir kaip ten būtų, spontaniškumu jie nepasižymi. Tiesiog sėdi ant Hairo kelias minutes negalėdami apsispręsti, ką daryti toliau. Pagaliau daugybė rankų čiumpa už riešų, kulkšnių, alkūnių ir kelių. Tempia jį per pakilimo aikštelę tarytum karstą per laidotuves - veidu į viršų. Hairas įsmeigia akis į kontrolinį bokštelį ir išvysta kelias fizionomijas, nukreiptas jo pusėn. Vienos iš jų savininkas - *en* - kalba į mikrofoną.

Galų gale visa procesija užlipa ant didžiulės lifto platformos, kuriai leidžiantis į laivo gilumą, valdymo bokštelis pradingsta iš akiračio. Liftas sustingsta kažkuriame iš apatinių denių, greičiausiai angaruose, kur kitados stovėjo lėktuvai.

Hairas išgirsta moterišką balsą, švelniai, bet aiškiai tariantį žodžius:

- Me lu lu mu al nu um me en ki me en me lu lu mu me al nu um me al nu ume me me mu lu e al nu um me dug ga mu me mu lu e al nu um me...

Platformą nuo denio skiria trys pėdos. Jis įveikia atstumą krisdamas. Trenkiasi nugara ir pakaušiu į tvirtą pagrindą. Galū-

nės bejėgiškai atšoka nuo metalo. Aplinkui tarsi nuo kabyklos šlepsintys rankšluosčiai suvirsta radiogalviai.

Jis negali pajudėti. Beveik nekontroliuoja savo akių. Kai priešais pasirodo veidas, Hairas nepajėgia prisiminti, kam jis priklauso. Užtat atpažįsta povyzą ir galvos krestelėjimą, kuriuo moteris atmeta ant kaktos užkritusius plaukus. Tai Chuanita. Su antena, styrančia iš paausio.

Priklupusi šalia Hairo moteris apglėbia delnais jo ausį ir sušnibžda. Karštas kvapas pakutena ausį, tačiau visos pastangos atsitraukti nueina perniek. Ji kužda dar vieną ilgą skiemenų virtinę. Po minutės išsitiesia ir stumteli jį į šoną. Hairas žaibiškai atšlyja.

- Kelkis, slunkiau, - paragina Chuanita.

Jis atsistoja. Jaučiasi puikiai. Tuo tarpu radiogalviai tyso ant denio it suparalyžiuoti.

- Sukūriau paprastutį *nam-šub*, - paaiškina ji. - Tie žmonės greitai atsigaus.

- Labas, - prataria Hairas.

- Labas. Džiaugiuosi tave matydama. Tuojau tave apkabinsiu - saugokis antenos.

Ji puola į Hairo glėbį. Jis taip pat apsiveja Chuanitos pečius. Antenos galas baksteli į šnervę. Nieko baisaus.

- Kai tik išplėšime iš galvos tą daikčiuką, plaukai veikiai ataugs. - Tai sukuždėjusi moteris nuo jo atsitraukia. - Man taip norėjosi tave apkabinti. Ko gero labiau negu tau mane. Būdama čia jaučiausi tokia vieniša. Vieniša ir išsigandusi.

Tipiškai paradoksalus Chuanitos elgesys - išskysti tokiu momentu.

- Nepyk, - sako Hairas, - bet man susidarė įspūdis, jog tu prisišliejai prie blogiečių.

- Kalbi apie anteną?

- Aha. Argi tu dirbi ne jiems?

- Jei taip, tuomet jų neturėtų tenkinti mano darbo kokybė. - Nusijuokusi Chuanita pamoja į ratą sudribusių radiogalvių. - Ne. Manęs neveikia per atstumą perduodami įsakymai. Kurį laiką lyg ir buvau priversta paklusti, bet vėliau... žinai, yra būdų, kaip tam pasipriešinti.

- Kuo tu išsiskiri iš kitų?

- Pastaruosius keletą metų daug laiko praleidau su jėzuitais, - paaiškina ji. - Klausyk, mūsų smegenyse lygiai taip pat, kaip ir visame kūne, egzistuoja imuninė sistema. Kuo dažniau ją naudojiesi, kuo didesniam kiekiui virusų esi atviresnis, tuo stipresnis tampa tavo imunitetas. O maniškis - velniškai galingas. Nepamiršk, kurį laiką aš buvau ateistė. Man teko praeiti erškėčiuotą kelią, kad sugrįžčiau atgal į religijos glėbį.

- Kodėl jie tavęs nesudorojo, kaip Da5do?

- Nes atvykau čia savo noru.

- Lyg Inana.

- Taip.

- Kurių galų reikėjo savanoriškai čia veržtis?

- Hairai, nejau nesupranti? Juk tai naujausios ir tuo pačiu seniausios religijos smegenų centras. Atsidūrusi ant Plausto aš tarsi seku Jėzaus arba Mahometo pėdsakais: stebiu, kaip užgimsta naujas tikėjimas.

- Siaubas. Raifas - tikras Antikristas.

- Pritariu. Bet man vis vien įdomu. Juolab kad Raifas turi šį tą vertingo: Eridu.

- Enkio miestą?

- Būtent. Jo rankose - kiekviena Enkio išrašinėta molinė lentelė. Kur dar galėtų veržtis žmogus, besidomintis religija ir hakerio veikla? Jei lentelės būtų Arabijoje, aš įsigaubčiau į čadrą ir sudeginčiau savo vairuotojo teises vien tam, kad ten nukakčiau. Kadangi lentelės saugomos ant Plausto, tiesiog leidau į savo kaukolę įkalti anteną.

- Vadinasi, tavo pagrindinis tikslas - užvaldyti Enkio raštus?

- Taip, gauti *me*, kaip Inana.

- Tu juos ištyrei?

- Be abejo.

- Ir...

Ji mosteli į sugriuvusius radiogalvius.

- Matai, ką sugebu? Aš tapau *ba'al šem*. Galiu "įsilaužti" į jų smegenų kamieną.

- Aišku. Labai džiaugiuosi dėl tavęs, Chuanita. Bet šiuo metu reikėtų išspręsti nedidelę problemėlę. Mūsų mirties trokšta milijonai vietinių. Ar pajėgsi juos visus suparalyžiuoti?

- Taip, - linkteli moteris, - bet tada jie žus.

- Tu žinai, ką mes privalome padaryti, ar ne, Chuanita?

- Paleisti į darbą Enkio *nam-šub*. Pakartoti Babelio infokalipsę.

- Ko gi mes laukiame?

- Neužmirškime svarbiausio, - primena Chuanita. - Dispečerių bokšto.

- Gerai, pasirenk griebti lenteles, o aš susidorosiu su bokšteliu.

- Kaip ruošiesi tai padaryti? Išpjausi žmones kardais?

- Aha. Kam kitam jie galėtų būti reikalingi?

- Susikeiskime vietomis, - siūlo Chuanita ir atsistojusi nudrožia per angaro denį.

Enkio *nam-šub* įkūnija lentelė, paslėpta moliniame voke, kuris nusėtas dantiraščiu, tapačiu lipdukui su perspėjančiais užrašais. Artefaktas sutrupėjo į tuziną gabalų. Vieni tebeglūdi plastike, kiti nusirideno ant pakilimo aikštelės. Hairas visus juos surenka.

Nukrapštęs plastiką nuo kiekvienos šukės jis pastebi Chuanitą, mojuojančią pro valdymo bokšto langą.

Molines dalis, iš išvaizdos priklausančias vokui, Hiras sustumia į atskirą krūvą. Lentelės liekanas išrikiuoja priešais save. Nenutuokdamas, kaip jas sujungti į rišlią visumą, jis anaiptol nedega noru kvaršinti dėl to galvos, todėl užsidėjęs akinius pasišalina į Metavisatą, kur materializuojasi savo kabinete, kompiuteriu nufotografuoja fragmentus ir išsikviečia Bibliotekininką.

- Taip, sere?

- Šioje hiperkortelėje įrašytas sudužusios molinės lentelės vaizdas. Ar žinai kokią programą, galinčią ją suklijuoti?

- Vieną sekundę, sere. - Bibliotekininko delne atsiranda kortelė, kurią jis įteikia Hairui. Atskiri lentelės fragmentai jau prilipę vieni prie kitų kaip dėlionės dalys. - Štai kaip ji atrodo, sere.

- Moki skaityti šumeriškai?

- Taip, sere.

- Galėsi perskaityti balsu lentelės užrašus?

- Taip, sere.

- Tuomet pasiruošk. Luktelk minutėlę.

Hairas nupėdina link valdymo bokštelio pagrindo. Pro atidarytas duris žengia ant laiptų, kuriais užkopia į dispečerinę, keistą geležies amžiaus ir pažangių technologijų samplaiką. Ten lūkuriuoja Chuanita, apsupta ramiai snaudžiančių radiogalvių. Ji pabarbena pirštu per mikrofoną, kyšantį iš prietaisų skydo, siūbuojantį ant lankstaus strypelio - į tą patį mikrofoną kalbėjo *en*.

- Transliacija Plaustui, tiesioginis eteris, - paskelbia Chuanita. - Pirmyn.

Savo kompiuteryje įjungęs garsiakalbių režimą, Hairas atsistoja šalia mikrofono.

- Bibliotekininke, skaityk, - paliepia jis, ir iš kolonėlės plūsteli skiemenų srautas.

Vienu metu Hairas dirsteli į Chuanitą. Toji stypso kampe, susikišusi piršus į ausis.

Laiptų apačioje prasižioja radiogalvis. Lėktuvnešio gilumoje taip pat pasigirsta murmesys. Beprasmis vapaliojimas.

Palei išorinę bokšto sieną driekiasi tiltelis. Išėjęs laukan Hairas klausosi Plausto. Iš visur atsklinda duslus gausmas, kurį sukelia ne bangos ar vėjas, o milijonai žmonių balsų. Kalbų kratinys.

Prie jo prisijungia Chuanita. Atsisukęs Hairas pastebi raudonus lašus, varvančius iš jos paausio.

- Tu kraujuoji.

- Žinau. Nedidelė primityvi operacija, - atsiliepia ji įsitempusiu balsu. - Nešiojausi skalpelį kaip tik tokiam atvejui.

- Ką tu padarei?

- Įbėdžiau ašmenis po antenos pagrindu ir nupjoviau laidą, kuris jungiasi su mano smegenimis.

- Kada spėjai?

- Kol tu buvai pakilimo aikštelėje.

- Kodėl?

- O kaip tu manai!? - atšauna Chuanita. - Nenorėjau, kad mane paveiktų Enkio *nam-šub*. Hairai, dabar aš esu neurolingvistinė hakerė. Įveikiau pragarą siekdama įgyti šias žinias. Jos tapo mano dalimi. Nė už ką nesutikčiau, kad man atliktų lobotomiją.

- Kai paspruksime iš Plausto, ar vėl būsime kartu?
- Suprantama, - linkteli ji. - Siūlau nešdintis iš čia.

62

- Aš tik atlikau savo darbą, žmogau, - pareiškia ji. - Tas bičas Enkis bandė perduoti žinią Hairui, todėl man teko jam padėti.
- Užsičiaupk, - burbteli Raifas. Nepiktai. Regis, jis tenori, kad N.J. patylėtų. Koks skirtumas, ką ji iškrėtė - juk dabar ant Hairo užvirto visa gauja radiogalvių.

N.J. žiūri pro langą. Sraigtasparnis burzgia virš Ramiojo vandenyno. Skrenda taip žemai, kad beveik čiuožia per vilnis. Nežinia, kokiu greičiu jie lekia, bet rodos, kad velniškai sparčiai. Ji visada galvojo, jog vandenynas turėtų būti žydras, tačiau paaiškėja, kad akimis neaprėpiami plotai nusidažę pačiu atgrasiausiu pilkšvu atspalviu.

Po kelių minučių juos pasiveja RNTTI sraigtasparnis, pilnas medikų.

Pro salono langą mergina išvysta Varną. Iš pradžių pamano, jog aleutas be sąmonės, nes jis kiurkso krėsle susikūprinęs, visiškai nejuda.

Varnui nelauktai pakėlus galvą, N.J. mato, kad jis prisijungęs prie Metavisatos. Kilstelėjęs akinius ant kaktos ilgaplaukis pažvairuoja pro langą, pastebi į jį spoksančią merginą. Kai jųdviejų žvilgsniai susiduria, N.J. širdis įninka spurdėti krūtinėje lyg triušelis hermetiškame pakete. Varnas išsišiepia ir pamojuoja ranka.

Atsilošusi į sėdynės atkaltę ji nuleidžia virš lango užuolaidėlę.

63

Hairo sodas nutolęs nuo juodojo L. Bobo Raifo kubo, dunksančio prie 127-ojo porto, lygiai per pusę Metavisatos, 32 768 kilometrų. Sunkiausia išsigauti iš Centro. Vairuodamas motociklą jis gali nerti kiaurai avatarus, kaip visada, tačiau Gatvėje kelią pastoja transporto priemonės, animuotos reklamos, komerciniai

ekranai, viešosios aikštės ir kitokios, iš pažiūros materialios simuliacijos.

Jau neminint papildomų, dėmesį blaškančių smulkmenų. Į dešinę nuo "Juodosios saulės", maždaug už kilometro, hiperdangoraižių apsuptyje žioji skylė. Kitaip tariant, atvira, mylios skersmens aikštė, kur vyksta avatarų koncertai, konventai, festivaliai. Didžiumą jos dalies užima daugmaž milijoną avatarų talpinantis amfiteatras, kurio apačioje įrengta milžiniška apvali scena.

Paprastai, ant jos groja garsios roko grupės. Bet šį vakarą sceną okupuos įspūdingiausios kompiuterinės haliucinacijos, kokias tik sugeba išgalvoti žmogaus protas. Ant trimačio virš jos kybančio kupolo puikuojasi afiša, skelbianti, esą labdaringas grafikos koncertas bus skirtas Da5dui Mejeriui, kuris iki šiol guli ligoninėje, pakirstas nežinomos ligos. Hakeriai jau užpildė pusę amfiteatro.

Išsibrovęs iš Centro Hairas pasuka iki galo droselį, išspaudžia maksimalų galingumą ir likusius trisdešimt du tūkstančius su viršum kilometrų įveikia apytiksliai per dešimt minučių. Virš galvos ūžia ekspresai, tepasiekiantys metaforinį dešimties tūkstančių mylių per valandą greitį. Hairas aplenkia traukinius, tarytum šie stovėtų vietoje. Tai įmanoma tik tada, jei važiuoji tiesia linija. Viena iš jo sukurtų paprogramių priverčia motociklą lėkti lygiagrečiai vienabėgiui, todėl Hairui nebūtina net vairuoti.

Tuo tarpu Chuanita stovi šalia jo Realybėje. Užsidėjusi akinius, prisijungusi prie kompiuterio, mato tą patį, ką ir Hairas.

- Raifo sraigtasparnyje, kaip ir komerciniuose laineriuose, veikia mobilus ryšys. Jis gali nusigauti į Metavisatą netgi skrisdamas. Esant ore, kitokio būdo ten pakliūti paprasčiausiai nėra. Galbūt mums pavyktų kaip nors įsilaužti į jo programą, užblokuoti ryšį...

- Žemo lygio ryšių programos pripumpuotos apsaugos priemonių. Mums prireiktų dešimtmečio, norint jas išgliaudyti, - paprieštarauja Hairas sustabdydamas motociklą. - Kad mane kur skradžiai. Jis lygiai toks pats, kaip pasakojo N.J.

Prie 127-ojo porto iškilęs juodasis Raifo kubas išties atrodo taip, kaip nupasakojo N.J.

Hairas nudrožia kubo kryptimi. Juodas fonas neatspindi šviesos, todėl sunku pasakyti, koks atstumas skiria jį nuo Gatvės - dešimt pėdų ar dešimt mylių. Tačiau pakankamai priartėjus prie objekto, pradeda materializuotis apsaugos demonai. Pustuzinis kresnų, stambių avatarų mėlynais kombinezonais, primenančių kariškius, tik be jokių laipsnių. Pastarųjų nė nereikia, nes visus demonus valdo ta pati programa. Jie išdygsta priešais, maždaug už tuzino pėdų, užstodami praėjimą link kubo.

Panosėje murmtelėjęs komandą Hairas išnyksta, tiksliau, persikūnija į nematomą avatarą. Būtų įdomu pažiūrėti, kaip tie apsauginiai reaguos, bet jam vis dėlto nederėtų lūkuriuoti ir leisti demonams prisitaikyti prie naujų aplinkybių.

Jie ir neprisitaiko, bent jau ne itin gerai. Hairas prasmunka tarp dviejų apsauginių ir nubėga sienos pusėn. Atsitrenkęs į ją sustingsta. Demonai apsisuka ir lekia pavymui. Jie sugeba nustatyti pažeidėjo koordinates - šias praneša kompiuteris, - bet nieko negali jam padaryti. Panašiai, kaip "Juodosios saulės" demonai, kuriuos Hairas padėjo sukurti, kubo sargybiniai stumdo žmones pasinaudodami pagrindiniais avatarų fizikos dėsniais. Hairas nematomas, todėl jo neįmanoma net paliesti. Visgi, jei demonus parašė sumanus programuotojas, jie atras subtilesnių būdų, kaip apkartinti jam gyvenimą, tad neverta gaišti laiko. Pervėręs *katana* kubo sieną Hairas spraudžiasi vidun įkandin ašmenų.

Tai tikras įsilaužimas, be to, paremtas senu triuku - savotiška anga, kurią jis aptiko, prieš daugelį metų mėgindamas suderinti kautynių kardais taisykles su egzistuojančia Metavisatos programa. Ašmenys, tiesą sakant, negali prakiurdinti sienos, nes tuomet visiems laikams būtų pakeista kažkieno pastato forma, tačiau jos pajėgia prasiskverbti pro objektus. Skirtingai nuo avatarų. Metavisatoje sienos renčiamos tam, kad pro jas neįstengtų prasibrauti avatarai. Kaip ir visa kita Metavisatoje, šioji taisyklė tėra protokolas - susitarimas, kurio sutinka laikytis kompiuterinės sistemos. Teoriškai, jo nevalia pažeisti. Bet praktiškai, viskas priklauso nuo įvairių kompiuterių galimybių tiksliai, dideliu greičiu ir tinkamais momentais keistis informacija. Jeigu esate prisijungęs prie sistemos per palydovinį ryšį, kaip Hairas ant Plausto, signa-

kas, nupieštas mėlynai, sudėliotas iš didelių žydrų kubų - maždaug dešimties, - kuriuos jungia masyvūs melsvi vamzdžiai. Pastarieji permatomi, ir Hairas juose įžvelgia įvairiaspalvius pluoštinius kabelius. Tiesa, išvysta juos ne iš karto, nes žydruosius kubus užstoja raudonieji rutuliukai bei kiti mazgai, lyg kudzu vijoklius užgožę medžiai. Atrodo, priešais - senovinis, jau anksčiau egzistavęs tinklas su nuosavais vidiniais kanalais, primityviais tarsi elementarus telefonas. Savo pažangių technologijų sistemomis Raifas mirtinai prie jo prisiklijavo.

Hairas patraukia pirmyn, kol priartėja prie vieno žydrojo kubo, aplipdyto linijų raizginiu. Ant kiekvienos iš šešių jo sienelių boluoja po didžiulę žvaigždę.

- Jungtinių Valstijų vyriausybė, - prataria Chuanita.

- Kur hakeriai vyksta numirti, - priduria Hairas. Stambiausia visame pasaulyje, tačiau menkiausiais rezultatais galinti pasigirti programinės įrangos gamintoja.

Hairas kartu su N.J. lankėsi įvairiose Los Andželo pakampėse, kur prastose užkandinėse teko kimšti į skrandžius, kas papuldavo po ranka - spurgas, buritus, picą, sušį, - ir klausytis, kaip N.J. pliurpia apie savo motiną bei siaubingą jos darbą federalų organizacijoje. Subordinaciją. Patikrinimus melo detektoriumi. Tą faktą, kad, nepaisant uolumo ir darbštumo, motina neturi jokio supratimo, ko siekia vyriausybė.

Pastarosios tikslų nepajėgė suvokti ir Hairas. Antra vertus, taip funkcionuoja visos vyriausybės. Jos išrastos tam, kad užsiimtų veikla, kuri nedomina privačių įmonių. Kalbant apie federalus, niekuomet negali būti tikras, kokius darbus jie atlieka. Hakerius apima siaubas, vien pagalvojus apie vyriausybei priklausančias kodavimo kontoras, todėl jie stengiasi užmiršti, jog tokia velniava išvis egzistuoja.

Tačiau Jungtinių Valstijų vyriausybė turi tūkstančius programuotojų, kuriuos iškrypėliškas lojalumo jausmas verčia dirbti dvylika valandų per dieną. Programinę įrangą tobulinančios technologijos, nors neišvaizdžios ir negrabios, pakankamai sudėtingos bei rafinuotos. Matyt, federalai kažką rezga.

- Chuanita?

- Taip?

- Neklausk, kodėl taip galvoju, bet man atrodo, jog vyriausybė kuria programinę įrangą L. Bobui Raifui.

- Logiška, - atsiliepia Chuanita. - Savo programuotojams Raifas jaučia keistą meilę/neapykantą - negali be jų gyventi ir tuo pačiu jais nepasikliauna. Manau, vienintelei vyriausybei jis galėjo leisti parašyti ką nors svarbaus. Tik įdomu ką.

- Luktelėk, - įsiterpia Hairas. - Luktelėk.

Dabar iki didžiojo ant grindų riogsančio mėlynojo kubo jau visai čia pat. Link jo tįsta vamzdžiai iš kitų žydrųjų kubų. Netoli kvadratinės sienos stovi spalvotas motociklas. Tiksliau, juodai baltas, prasklaidomas tik švelniais pustoniais: gruoblėtais pikseliais bei ribota spalvų gama. Prie motociklo prijungtas lopšys, šalia kurio stypso Varnas.

Jis kažką laiko rankose. Dar vieną paprastą geometrinę konstrukciją - glotnią, melsvą, dviejų pėdų ilgio elipsę. Sprendžiant iš judesių, Varnas ką tik ištraukė ją iš mėlynojo kubo. Nūnai neša objektą prie motociklo ir pritvirtina jį lopšyje.

- Dičkis susiruošė pasismaginti, - murma Hairas.

- Būtent to mes bijojome, - tarsteli Chuanita. - Varno keršto.

- Jis trauks į amfiteatrą, kur susirinko hakeriai. Raifas ketina apkrėsti juos visus iš karto. Išdegins jų smegenis.

64

Varnas jau įsitaisęs ant motociklo. Jei Hairas pasileis tekinas, gal sugebės pasivyti ilgaplaukį anksčiau nei tas pasieks Gatvę.

O gal ir ne. Tuomet Varnas keliaus į Centrą dešimties tūkstančių mylių per valandą greičiu, kol Hairas bėgs link savo transporto priemonės. Nekyla nė menkiausių abejonių, jog, pametęs persekiojamą auką iš akių, daugiau niekada jos neišvys.

Užvedęs motociklą Varnas atsargiai sukinėjasi vamzdžių labirinte ir pamažu rieda išėjimo pusėn. Hairas paraito savo nematomus kulnus, kiek leidžia jėgos skuosdamas link sienos. Prasiskverbęs pro ją, po poros sekundžių išlekia į Gatvę. Mažutis nematomas avataras neįstengtų suvaldyti virtualios transporto

priemonės, tad Hairas susigrąžina įprastą pavidalą, šoka ant motociklo ir apsisuka. Dirstelėjęs per petį mato, jog Varnas artėja prie Gatvės. Į lopšį įsprausta loginė bomba spindi blyškiai mėlynu atspalviu it sunkusis vanduo branduoliniame reaktoriuje. Kol kas ilgaplaukis jo nepastebėjo.

Dabar pati tinkamiausia proga užbaigti žaidimą. Išsitraukęs *kataną* Hairas važiuoja Varno kryptimi maždaug šešiasdešimties mylių per valandą greičiu. Skubėti neverta. Norint užmušti avatarą, reikia nukirsti galvą. Pervažiavęs jį motociklu, nieko doro nepeši.

Mojuodamas rankomis link Varno bėga apsaugos demonas. Pakėlęs akis priešininko avataras išvysta Hairą ir šauna iš vietos. Kardo ašmenys perskrodžia orą.

Viskas baigta. Varnas jau greičiausiai išgaravo. Tačiau apgręžęs motociklą Hairas pamato jį Gatvės viduryje, įsirėžusį į atraminį vienabėgio stulpą - lenktynininkams iki gyvo kaulo įgrisusią kliūtį.

- Šūdas! - vienu metu išsprūsta abiem iš lūpų.

Pasukęs droselį Varnas rūksta link Centro. Hairas taip pat švilpia Gatve. Per kelias sekundes motociklai išvysto penkiasdešimties tūkstančių mylių per valandą greitį. Pusmyle atsilikdamas nuo Varno, Hairas aiškiai jį įžiūri. Žibintų šviesos susilieja į lygiagrečius dryžius, kurių viduryje spindi priešininkas: pigių spalvų ir stambių pikselių audra.

- Jei nepavyks nurėžti jam galvos, - prabyla Hairas, - jiems galas.

- Aišku, - atsiliepia Chunaita. - Jei užmuši Varną, jis bus išspirtas iš sistemos. Atgal sugrįžti galės tik tuomet, kai jo avataru atsikratys kapinių demonai.

- Kuriuos *aš* valdau. Man tereikia nudėti šunsnukį vieną vienintelį kartą.

- Kai sraigtasparniai nusileis, Raifas galės prisijungti prie tinklo kitomis ryšio priemonėmis ir pasirūpinti, kad Metavisatoje Varną kas nors pakeistų, - perspėja Chuanita.

- Klysti. Sausumoje Raifo lauks dėdė Enzas ir ponas Li. Jiems teks atlikti savo užduotį per artimiausią valandą. Dabar arba niekada.

65

N.J. netikėtai prabunda. Pati nepastebėjo, kaip užmigo. Matyt, besiklausant, kaip monotoniškai plekšena sraigto mentės, akys savaime užsimerkė. Tiesa ta, kad ji velniškai pavargusi.

- Kas, *velniai rautų*, atsitiko su mano ryšių tinklu? - spiegia L. Bobas Raifas.

- Niekas neatsiliepia, - prataria rusas pilotas. - Nei Plaustas, nei Los Andželas, nei Hjūstonas.

- Tuomet sujunk mane telefonu su Los Andželo oro uostu, - liepia Raifas. - Man reikalingas reaktyvinis lėktuvas į Hjūstoną. Nusigausime į savo valdas ir ten išsiaiškinsime, kas vyksta.

Pilotas krapštosi prie valdymo skydo.

- Problemos, - galų gale paskelbia.

- *Ką?*

Rusas bejėgiškai papurto galvą.

- Kažkas blokuoja palydovinį ryšį.

- Gal man pavyktų kuo nors padėti? - teiraujasi prezidentas. Raifas nudelbia jį paniekinančiu žvilgsniu: *kur gi ne, avigalvi.*

- Ar kas turite suknistą ketvertuką? - užstaugia Raifas. Minutei kitai Frenkas su Toniu sustingsta iš nuostabos. - Mums reikės nusileisti ir paskambinti iš pirmos pasitaikiusius telefono kabinos. - Jis prajunka. - Galite tuo patikėti? Aš priverstas naudotis *telefonu-automatu!*

Po sekundės N.J. žvilgteli pro langą ir tiesiog apstulbsta išvydusi tikrą žemę bei dviejų juostų kelią, vingiuojantį palei smėlėtą krantą. Tai Kalifornija.

Sumažinęs greitį sraigtasparnis leidžiasi šiek tiek žemiau, skrenda virš greitkelio. Didžiumos šio dalies nebjauroja plastikas ir neoninės šviesos, tačiau netrukus, vienoje atkarpoje, mažumėlę nutolusioje nuo paplūdimio, pasirodo franšizių getas, nusidriekęs abipus plento.

Sraigtasparnis nutupia "Pirk ir skrisk" mašinų stovėjimo aikštelėje. Laimei, ji beveik tuščia, todėl mentės niekam nenukapoja galvų. Žaidimų salone prie kompiuterių kiurksanti porelė jauniklių beveik nekreipia dėmesio į prisiartinantį malūnsparnio

vaizdą. Ir gerai. N.J. mirtų iš gėdos, jei bendraamžiai pamatytų ją senų bezdalių draugijoje. Straigtasparnio varikliui veikiant tuščia eiga, L. Bobas Raifas iššoka laukan ir bėga prie telefono kabinos, kyšančios iš pastato fasado

N.J. pagrobę tipeliai tokie kvaili, kad pasodino ją šalia gesintuvo. Koks protingas žmogus neišnaudotų palankiai susiklosčiusių aplinkybių? Mergina išplėšia gesintuvą iš apkabos, vienu metu nutraukia saugiklį bei spaudžia rankenėlę, nukreipusi čiurkšlę į Tonio fizionomiją.

Nieko neįvyksta.

- Velnias! - surinka ji ir meta, tiksliau, stumia balioną į vyriškį. Palinkęs į priekį tas bando sugriebti N.J. riešą, bet galingas gesintuvo smūgis truputį apmalšina įkarštį. Laiko pakanka, kad ji spėtų iškelti kojas laukan.

Kai nesiseka, tai nesiseka. N.J. virstant iš sraigtasparnio, viena atsegta kišenė užkliūna už gesintuvo apkabos. Kai pagaliau pasiseka išsivaduoti, Tonis jau klūpi keturpėsčias tiesdamas link jos ranką.

N.J. išvengia vyruko nagų ir sprunka į aikštelę. Už nugaros kėpso "Pirk ir skrisk" pastatas, iš šonų stūkso aukštos tvoros, skiriančios franšizę nuo Naujojo Vandenio Šventyklos ir Didžiojo Pono Li Honkongo. Vienintelis kelias į laisvę - išvažiavimas į trasą, kurį, deja, blokuoja sraigtasparnis. Pilotas, Frenkas ir Tonis taip pat rabždinasi laukan, pasirengę ją sugauti.

Iš Naujojo Vandenio Šventyklos pagalbos tikėtis neverta. Jeigu N.J. pradės šliaužioti ant kelių ir maldauti, tenykščiai galbūt įtrauks ją į artimiausios savaitės mantras. Visai kas kita - Didysis Pono Li Honkongas. Mergina nudriuokia prie tvoros, strykteli ant jos. Teks įveikti aštuonias pėdas grandinių ir spygliuotą vielą. Telieka viltis, jog kombinezonas apsaugos kūną nuo nubrozdinimų.

Pusiaukelėje iki viršūnės N.J. liemenį sugriebia riebios, bet stiprios rankos. Laimė nuo jos nusigręžė. L. Bobas Raifas nukelia nuo grandinių merginą, bejėgiškai mostaguojančią galūnėmis, atsitraukia nuo tvoros per porą žingsnių ir neša ją sraigtasparnio pusėn.

N.J. nenuleidžia akių nuo Honkongo franšizės. Laisvė buvo taip arti!

Kažkas sušmėžuoja mašinų aikštelėje. Nuo plento atvažiuoja kurjeris, neskubėdamas, aiškiai ketindamas atsipūsti.

- Ei! - sužvinga ji ir spūsteli kombinezono atlape įmontuotą jungiklį. Medžiaga nusidažo ryškiai mėlyna bei oranžine spalva. - Ei! Aš esu kurjerė! Mano vardas N.J. Tie maniakai išsigimėliai mane pagrobė!

- Oho, - atsiliepia kurjeris. - Įklimpai į tikrą mėšlą. - Jis dar kažką paklausia, tačiau balsą nustelbia sraigtasparnio menčių ūžesys.

- Jie gabena mane į Los Andželo oro uostą, - iš visų plaučių užstaugia N.J. Raifas nusviedžia ją į saloną, galva į priekį. Sraigtasparnis atsiplėšia nuo žemės, jo pusėn sukasi spiečius antenų, styrančių ant Didžiojo Pono Li Honkongo stogo.

Aikštelėje sustingęs kurjeris palydi sraigtasparnį žvilgsniu. Kokia šauni skraidyklė, kiek daug pabūklų vamzdžių kyšo iš korpuso.

Bet tie bičai elgėsi su paukštyte *žiauriai.*

Kurjeris iškrapšto iš dėklo savo mobilųjį, užmezga ryšį su "RadiKS" dispečerine ir spūsteli raudoną mygtuką. Jis išsiunčia Kodą.

Ant gelžbetoninių Los Andželo upės krantų būriuojasi du su puse tūkstančio kurjerių. Vagos dugne Vitalijus Černobilis ir "Tirpikliai" ką tik užgroja geriausią dalį iš savo naujo, į populiariausių dainų sąrašą patekusio singlo "Papurtyk streikuojantį revolverį". Kai kurie kurjeriai, apkvaitę nuo garso takelio, praktikuojasi čiuožinėti upės pakrantėmis. Vienintelis Vitalijus, grojantis gyvai, sugeba pripumpuoti į kraują tiek adrenalino, kad jie sugeba važinėti stačiais nuolydžiais aštuoniasdešimties mylių per valandą greičiu ir neįsirėžti į betoną.

Staiga užsižiebia du su puse tūkstančio žvaigždžių, ir tamsi "Tirpiklių" gerbėjų masė tampa oranžine sūkuriuojančia galaktika. Iš koto verčiantis vaizdas. Pradžioje visi galvoja, jog tai naujas vaizdo efektas, kurį suprojektavo Vitalijus ir jo technikas. Įspūdis toks, tarytum vieningai būtų sutviskusios žiebtuvėlių liepsnelės. Pažvelgę į savo diržus kurjeriai išvysta raudonas

lemputes, tvyksčiojančias jų mobiliuose telefonuose. Regis, kažkoks nelaimėlis riedlentininkas išsiuntė Kodą.

Fynikso apylinkėse, Didžiojo Pono Li Honkongo franšizėje pabunda žiurkšunis Nr. B-782.

Fidas nemiega, nes šį vakarą loja šunys.

Amsėjimas girdisi nuolat, bet dažniausiai jis sklinda iš toli. Fidas žino, jog artimi lojimai kur kas svarbesni už tolimus, todėl į pastaruosius galima nekreipti dėmesio ir ramiai miegoti.

Visgi retsykiais pro tolimą lojimą prasismelkia ypatingi garsai, kurie taip įaudrina Fidą, kad jis tiesiog negali nepakirsti.

Šiuo metu aidi vienas iš keistųjų skalijimų. Aidi iš toli, tačiau primygtinai. Kažkoks labai nusiminęs mielas šunelis dalinasi savo nepasitenkinimu su visa ruja.

Fidas klausosi. Taip pat sunerimsta išgirdęs, jog blogi nepažįstami žmonės ką tik buvo priartėję prie mielojo šunelio kiemo. Jie keliavo skraidyklėje. Turėjo daug ginklų.

Ginklai Fidui siaubingai nepatinka. Kartą nepažįstamasis jį peršovė. Sukėlė skausmą. Tuomet pasirodė gera mergaitė, kuri jam padėjo.

Šitie žmonės nepaprastai blogi. Visi sveiko proto mieli šuneliai norėtų juos užpulti ir nuvyti šalin. Besiklausydamas lojimo Fidas pamato, kaip nepažįstamieji atrodo, ir išgirsta, kaip jie kalba. Jei kuris nors iš blogiečių atklys į Fido kiemą, jis nė kiek neapsidžiaugs.

Staigą Fidas pastebi, jog negeri žmonės kažką vaikosi. Sprendžiant iš aukos balso ir judesių, jai skauda.

Blogiečiai skriaudžia mielą, jį mylėjusią mergaitę!

Fidas supyksta labiau nei tada, kai į jį šovė blogas nepažįstamasis

Pagrindinė ir vienintelė jo užduotis - neleisti negeriems žmonėms priartėti prie kiemo.

Bet dabar svarbiausia apginti mieląją mergaitę, kuri jį myli. Niekas jo nesustabdys. Netgi tvora. Šioji labai aukšta. Tačiau Fidas pamena senus laikus, kai jis sugebėdavo iššokti viršum savo galvos.

Išniręs iš savo būdos Fidas pariečia ilgas kojas ir strykteli

per tvorą, supančią kiemą, anksčiau nei prisimena, kad jis negali taip aukštai šokinėti. Prieštara jam nė motais - savistaba nėra pati stipriausia šuns savybė.

Lojimas pasklinda į kitą tolimą vietą ir įspėja ten gyvenančius mielus šunelius, kad jie dairytųsi geros mergaitės bei labai blogų nepažįstamųjų, kurie keliauja jų pusėn. Tą teritoriją Fidas regi savo sąmonėje. Ji atvira ir erdvi, kaip žavingas laukas, kuriame šuneliai gaudo ore lakiojančias lėkštes. Tame lauke pilna didžiulių skraidančių daiktų. Pakraščiuose įsikūrusiuose kiemuose gyvena mieli šuneliai.

Fidas girdi, kaip atsakydami jie skalija. Nuo tos vietos jį skiria milžiniškas atstumas. Tačiau ten galima nusigauti gatvėmis. Fidas susipažinęs su daugybe įvairiausių kelių. Bėga puikiai žinodamas, kur jis yra ir kur link traukia.

Pradžioje, franšizių geto centre, įkandin savęs B-782 tepalieka kibirkščių uodegą. Bet nusigavus iki tiesios plento atkarpos, jo pėdsakus atstoja sudaužyto melsvo, neperšaunamo stiklo putos, trykštančios lygiagrečiais srautais per visas keturias juostas, iš savo rėmų sprogstant priekiniams ir šoniniams mašinų langams. Šukės plūsta į orą ir išsisklaido nelyginant bangos, vilnijančios pavymui greitaeigio katerio.

Viena iš taisyklių, kurios atsiradimą nulėmė geranoriška pono Li politika, skelbia, esą žiurkšuniai užprogramuoti taip, kad apgyvendintose teritorijose neviršytų garso greičio. Bet skubantis Fidas nė nemano nerimauti dėl geranoriškos politikos. Uodegon tą garso barjerą. Tebūnie triukšmas.

66

- Varne, - sako Hairas, - prieš nužudydamas tave noriu papasakoti vieną istoriją.

- Aš klausausi. Prieš akis - ilgas kelias.

Metavisatoje visos transporto priemonės turi įmontuotus mobilius telefonus. Hairas paprasčiausiai paskambino namo ir liepė Bibliotekininkui išsiaiškinti Varno numerį. Jie važiuoja vienas paskui kitą per juodą įsivaizduojamos planetos paviršių, tačiau Hairas artėja prie ilgaplaukio, metras po metro.

- Per Antrąjį Pasaulinį karą mano tėvas tarnavo armijoje. Norėdamas ten pakliūti pasendino save pora metelių. Išsiųstas į Ramiojo vandenyno bazę, jis privalėjo dirbti pačius menkiausius darbus. Netrukus pakliuvo į japonų rankas.

- Ir?..

- Ir iškeliavo į Japoniją. Atsidūrė belaisvių stovykloje. Kartu su kitais amerikiečiais, britais, netgi kinais. Ir porele neaiškios kilmės vyrukų, kurie atrodė kaip indėnai, šiek tiek kalbėjo angliškai, tačiau rusiškai susišnekėjo geriau.

- Aleutai, - atsiliepia Varnas. - Amerikos piliečiai. Niekas nėra apie juos girdėjęs. Dauguma žmonių nežino, kad per karą japonai užgrobė Amerikos teritoriją - keliolika salų pačiame Aleutų archipelago pakraštyje. Apgyvendintų. Mano tautiečiais. Aleutų vadovai pateko į Japonijos karo belaisvių stovyklas. Vienas jų buvo Atu meras, civilinės valdžios atstovas. Kitas, mums dar svarbesnis žmogus - pagrindinis aleutų tautos žeberklininkas.

- Meras pasiligojo ir numirė, - tęsia Hairas. - Jis neturėjo imuniteto. Tačiau žeberklininkas pasirodė besąs stiprus kalės vaikas. Sirgo porą sykių, tačiau išgyveno. Plušėjo laukuose kartu su kitais belaisviais, augino grūdines kultūras. Darbavosi virtuvėje, ruošė pamazgas kaliniams ir sargybiniams. Mažai su kuo bendravo, laikėsi nuošalyje. Visi vengė aleuto, nes nuo jo trenkė šlykščiu dvoku, kuriuo persisunkė netgi barakai.

- Iš grybų, kitų augalų, kuriuos rasdavo laukuose ir paslapčia atsinešdavo į stovyklą, jis virė banginių nuodus, - įsiterpia Varnas.

- Be to, kaliniai niršo ant aleuto, nes barake jis sudaužė langą, ir visą žiemą pro kiaurymę tvoskė šaltas oras. Kad ir kaip ten būtų, vieną dieną po pietų sargybiniai netikėtai susirgo.

- Banginių nuodai žuvienėje, - paaiškina Varnas.

- Kaliniai triūsė laukuose, tačiau pasiligoję sargybiniai nuvarė visus į barakus, nes dėl pilvus raižančio skausmo patys negalėjo jų prižiūrėti. Karas ėjo į pabaigą, tad pastiprinimo irgi nebuvo lengva išsikviesti. Kalinių virtinėje mano tėvas žingsniavo paskutinis. Priešais save matė aleuto nugarą.

- Kaliniams kertant drėkinimo kanalą, - tarsteli Varnas, - aleutas nėrė į vandenį ir išgaravo.

- Mano tėvas nežinojo, ką daryti, - tęsia Hairas, - kol išgirdo aiktelėjimą iš sargybinio, kuris kulniavo iš paskos. Atsisukęs pamatė, jog vyruką kiaurai pervėrė bambuko ietis. Toji tarsi atskriejo iš niekur. Aleuto vis dar nebuvo matyti. Staiga ant žemės sudribo antras sargybinis su perpjauta gerkle. Trečiąjį japoną partrenkė dar viena ietis.

- Jis skaptavo žeberklus ir slėpė juos po vandeniu drėkinimo kanale, - aiškina Varnas.

- Mano tėvas pagaliau susigaudė, kad jis pasmerktas, - toliau pasakoja Hairas. - Nesvarbu, ką būtų sakęs sargybiniams, tie vis vien būtų manę, kad jis prisidėjo prie pabėgimo plano, ir neabejotinai būtų nukirtę galvą. Tėvas apsisprendė nukepti bent kelis japonus, prieš atsisveikindamas su gyvybe. Išplėšė ginklą iš pirmojo, ietimi perverto sargybinio rankų, nušoko į kanalą ir nupylė dar porą prižiūrėtojų, kurie išdrįso bėgti įkandin.

- Aleutas nulėkė iki trapios, iš bambukų surėstos tvoros, - vėl savo žodį taria Varnas. - Už jų turėjo plytėti minų laukas, bet jį perbėgti pavyko be jokių problemų. Arba aleutui pasisekė, arba minas, jeigu jų išvis buvo, skyrė dideli tarpai.

- Niekam nerūpėjo atidžiai saugoti perimetro, - atsiliepia Hairas, - nes Japonija yra sala. Įdomu, kur bėgliui sprukti?

- Aleutas būtų galėjęs nukakti iki artimiausios pakrantės ir susirėsti kajaką. Nusigavęs į atvirus vandenis, plauktų sau bangomis nuo vienos salos iki kitos, kol grįžtų į gimtinę.

- Teisingai, - sutinka Hairas. - Būtent šios istorijos dalies niekada nesupratau, kol pamačiau, kaip irkluodamas kajaką aplenki katerį. Tuomet viskas stojo į savo vietas. Tavo tėvas nebuvo pamišęs. Jis turėjo puikų planą.

- Taip. Tačiau tavo tėvas jo nesuvokė.

- Maniškis nusekė tavojo pėdsakais per minų lauką. Jie atgavo laisvę... Japonijoje. Tavo tėvas patraukė nuokalnėn, vandenyno kryptimi. Maniškis siūlė judėti į šalies gilumą, į aukštikalnes, nutaręs, kad jiedu galėtų apsistoti nuošalioje vietoje ir palaukti, kol baigsis karas.

- Idiotiška mintis, - atšauna Varnas. - Japonija - tankiai apgyvendinta šalis. Kas nors vis tiek būtų juos pastebėjęs.

- Mano tėvas nė nenutuokė, kas yra kajakas.

- Nežinojimas - prastas pasiteisinimas, - prieštarauja Varnas.

- Mūsų tėvai ginčijosi lygiai taip pat, kaip ir mes. Kivirčas juos pražudė. Japonai pasivijo bėglius netoli Nagasakio. Neturėdami antrankių supančiojo jų rankas batų raišteliais ir privertė atsiklaupti kelio dulkėse, veidais vienas į kitą. Leitenantas, kilęs iš didžios samurajų šeimos, išsitraukė iš makštų kardą, senovinę *kataną*. Jis tarnavo vietiniame užnugario dalinyje tik todėl, kad šiek tiek anksčiau, per karą, neteko kojos. Japonas pakėlė kardą virš mano tėvo galvos.

- Pasigirdo švilptelėjimas, nuo kurio pradėjo spengti mano tėvo ausys, - įsiterpia Varnas.

- Tačiau kardas nenusileido žemyn.

- Klūpančio tavo tėvo kontūrai - paskutinis dalykas, kurį matė maniškis.

- Mano tėvas buvo nusisukęs nuo Nagasakio, - atsako Hairas. - Laikinai apakintas blyksnio, jis griuvo ir prispaudė akis prie žemės, kad iš jų ištrintų smegenis varstantį švytėjimą. Atsigavo pakankamai greitai.

- Užtat maniškis apako visam laikui, - prataria Varnas. - Jis tik girdėjo, kaip tavo tėvas grumiasi su leitenantu.

- Pusaklis, vienakojis samurajus su *katana* prieš stambų, sveiką vyrą, kurio rankos surištos už nugaros. Gan įdomi kova. Ir, sakyčiau, sąžininga. Mano tėvas laimėjo. Netrukus baigėsi karas. Po kelių savaičių Japoniją užėmė okupaciniai daliniai. Tėvas grįžo namo, kurį laiką kraustėsi iš bazės į bazę, kol aštuntame dešimtmetyje jam gimė sūnus. Kaip ir taviškiui.

- Amčitka, - atsiliepia Varnas, - 1972-ieji. Jūs, šunsnukiai, du kartus apmėtėte branduolinėmis bombomis mano tėvą.

- Aš suprantu, kaip tu jautiesi. Bet gal jau užtektinai atkeršijai?

- Tokio žodžio, kaip "užtektinai" nėra, - atkerta Varnas.

Hairas priartėja prie aleuto motociklo, užsimoja *katana*. Tačiau Varnas, stebėjęs persekiotoją per veidrodėlį, atmeta atgal ranką ir ilgu peiliu blokuoja smūgį. Paskui, sumažinęs greitį kone iki nulio, neria tarp atraminių vienabėgio stulpų. Hairas prašauna pro jį, pristabdo motociklą ir akies krašteliu išvysta, kaip kitoje vienabėgio pusėje Varnas rūksta į priekį. Įsibėgėjęs Hai-

ras smunka pro atramas, bet aleutas tą pačią akimirką mauna atgal.

Tikras slalomas. Jiedu švilpia Gatve, zigzagais nardydami po vienabėgiu. Žaidimas ganėtinai paprastas. Varnas tenori, kad Hairas atsitrenktų į stulpą ir trumpam sustingtų. Tuomet ilgaplaukis pradings iš akiračio nepalikdamas jokių pėdsakų.

Varnui žaisti lengviau negu Hairui. Užtat pastarasis geriau sugeba valdyti motociklą. Todėl priešininkai verti vienas kito. Vinguriuojant tarp atraminių stulpų, jų greitis svyruoja nuo šešiasdešimties iki šešiasdešimties tūkstančių mylių per valandą. Aplinkui, į tamsą driekiasi gigantiški komerciniai centrai, pažangių technologijų laboratorijos, atrakcionų parkai. Priešais atsiveria Centras, iškilęs į aukštybes bei ryškus lyg šiaurės pašvaistė, spindinti virš juodo Beringo sąsiaurio vandens.

67

Pirmasis harpūnas pokšteli į sraigtasparnio dugną tada, kai jie, neaukštai pakilę, skrenda virš Slėnio. N.J. veikiau pajunta smūgį, užuot jį išgirdusi. Mergina taip gerai pažįsta šį mielą plekštelėjimą, kad sugeba jį fiksuoti nelyginant superjautrus seismografas - žemės drebėjimą kitoje planetos pusėje. Paeiliui dunksi dar pustuzinis harpūnų, ir ji vos susilaiko nepasvirusi, kad žvilgtelėtų pro langą. Na, žinoma. Sraigtasparnio dugnas nulietas iš tvirto sovietinio plieno. Elektromagnetai mirtinai prie jo prisiklijuoja. Kaip būtų gerai, jei sraigtasparnis liktų tokiame pačiame aukštyje, kur jį būtų galima sužvejoti. Tiesą sakant, Raifas neturi kitos išeities - viršun kilti nevalia, nes sraigtasparnį užfiksuos Mafijos radarai.

Priešais sutraška racija.

- Pakilk, Saša. Prie tavęs limpa parazitai.

N.J. dirsteli laukan. Šalia parpia kitas sraigtasparnis, nedidelė aliumininė korporacinė skraidyklė. Tenykščiai keleiviai ir pilotas spokso pro langus į kelią. Išskyrus Varną, kuris tebėra prisijungęs prie Metavisatos.

Ot šūdas. Pilotas patraukia vairalazdę į save, ir sraigtasparnis atitolsta nuo žemės.

- Tvarka, Saša. Tu jų atsikratei, - vėl sukrenkščia racija. - Bet nuo tavo dugno tebekaro pora harpūnų. Žiūrėk, niekur jų neužkabink, nes trosai tvirtesni už plieną.

Tai viskas, ko N.J. reikia. Atšovusi dureles ji strykteli iš sraigtasparnio.

Bent taip atrodo keleiviams. Iš tiesų krisdama mergina įsitveria į rankeną ir pakimba ant siūbuojančių durų, įsispigindama į sraigtasparnio dugną. Prie jo prisiklijavę keli magnetai. Trisdešimčia pėdų žemiau, oro sraute plaikstosi harpūnų rankenos. N.J. nukreipia akis pro atviras duris: ji negirdi Raifo, tačiau mato kaip tas gestu įsako pilotui leistis apačion.

Būtent to mergina tikėjosi. Įkaitas - tai lazda su dviem galais. Mirusi ji nebus vertinga Raifui. Šiam reikia jos gyvos.

Atstumas tarp žemės ir sraigtasparnio po truputį mažėja, jiems skrendant link dvigubo, gatvę žyminčio, loglo dryžio. N.J. įsisiūbuoja ant durelių tiek, kad pajėgia viena koja užsikabinti už troso.

Dabar turėtų velniškai skaudėti. Tačiau stangri kombinezono medžiaga greičiausiai neleis jai nusibrozdinti per daug odos. Laukan iškišęs galvą Tonis, kuris mėgina sučiupti jos rankovę, tik sustiprina natūralų N.J. gebėjimą imtis veiksmų ilgai nemąstant. Mergina atitraukia vieną ranką nuo durų, įsikimba į harpūno kabelį, porą sykių apvynioja juo pirštinę, paskui atleidžia kitą ranką.

Ji buvo teisi. Skausmas nežmoniškas. Čiuožiant tolyn nuo sraigtasparnio dugno bei Tonio gniaužtų, kažkas triokšteli dilbyje - matyt, koks nors trapus kaulelis. Visgi N.J. slysta žemyn, kaip ir Varnas, kuris virve leidosi nuo laivo, pasikišęs ją po pažastimi. Nepaisant deginančio peršulio, padėtis kontroliuojama.

Štai ir harpūno rankena. N.J. pritvirtina ją prie diržo ir kurį laiką blaškosi ore, vaduodamasi iš troso kilpų, bejėgiškai sukdama ratus erdvėje, tarp sraigtasparnio ir greitkelio. Galų gale įsitveria į harpūno ritę, atsega ją nuo diržo ir vėl pakimba ant rankų, ko, beje, ir siekė savo gimnastikos pratimais. Sūkuriuodama verpetais pastebi į šoną nuo savęs, virš galvos lekiantį kitą sraigtasparnį ir pro langus dėbsančius veidus. Pilotas, be abejo, per raciją pasakoja Raifui visą įvykių eigą.

Gryna tiesa. Sovietinė seniena perpus sumažina greitį ir pamažėle leidžiasi.

Rankenoje spūstelėjus mygtuką, trosas išsivynioja iki pat galo. Tepraeina viena širdį stingdanti sekundė ir ji nutolsta nuo sraigtasparnio dugno dar per dvidešimt pėdų. Nūnai lekia vos už dešimties, penkiolikos pėdų nuo greitkelio, maždaug keturiasdešimt penkių mylių per valandą greičiu. Pro šalį tarsi meteorai švilpia reklaminiai skydai bei žvilgantys logotipai. Kelias beveik tuščias, neskaitant gaujos kurjerių.

Pavojingai arti atūžia RNTTI sraigtasparnis. Akimirkai pakėlusi akis N.J. mato, kad pro langą į ją žiūri Varnas, trumpam atsmaukęs akinius ant kaktos. Jo veidas spinduliuoja keistą išraišką, ir mergina ūmai susigaudo, jog didysis aleutas nė trupučio nepyksta. Jis ją myli.

Paleidusi rankeną N.J. krenta žemyn.

Tuo pačiu metu trūkteli iš apykaklės kyšantį raištelį ir persijungia į "žmogaus-padangos" režimą - aplink kūną, keliolikoje strateginių vietų, išsprogsta miniatiūrinės dujų kapsulės. Driokstelėjus pačiai didžiausiai - garsas primena šūvį iš "M-80", - apykaklė virsta cilindriniu, galvą įkalinusiu balionu. Liemenį ir dubens kaulus - svarbiausia, stuburą - taip pat apgaubia oro maišai. Keliai, alkūnės ir pečiai jau apsaugoti ypatingąja želatinine mase.

Tai nereiškia, kas skausmas nepersmelkia kūno, šiam susidūrus su žeme. Ji nieko nemato, nes akiratį užstoja balionas. Užtat jaučia, kad atšoko nuo tvirto pagrindo mažiausiai dešimt kartų. N.J. čiuožia pusmylę, pakeliui greičiausiai taranuoja mašinas, nes pasigirsta padangų cypimas. Galų gale tėškiasi pasturgaliu į kažkieno priekinį stiklą, išsikėtoja keleivio sėdynėje, tuo tarpu automobilis rėžiasi į betoninę pertvarą. Oro maišai subliūkšta, kai viskas aprimsta, ir ji nubraukia nuo veido baliono plėvę.

Merginai spengia ausyse. Jis visiškai nieko negirdi. Galbūt prakiuro ausų būgneliai, iš balionų išėjus orui.

O gal viskuo kaltas kurtinančiai kriokiantis didysis sraigtasparnis? Ji išsiropščia ant kapoto jausdama, kaip po kojomis traiškomos stiklo šukės braižo mašinos dažus.

Raifui priklausanti sovietinė gelda kybo virš kelio, dvidešim-

ties pėdų aukštyje. N.J. pastebi tuziną prie dugno prilipusių harpūnų. Pasekusi akimis trosus, ji mato ant ričių visu svoriu užgriuvusius kurjerius. Šįsyk jie nė už ką nepaleis priešininko.

Raifas įtaria kažką negero, todėl sraigtasparnis parpia į viršų pakeldamas kurjerius nuo lentų. Tačiau nuo puspriekabės, dardančios pro šalį, pažyra nedidelė armija ekstremalų - vargšelė tempė mažiausiai šimtinę, - ir po kelių sekundžių į orą šauna "Magnapūnų" papliūpa. Bent pusė jų iš pirmo karto prisiklijuoja prie šarvuoto sovietinės skraidyklės dugno. Sraigtasparnis svyra žemyn, kol visi kurjeriai pasiekia žemę. Jį sužvejoja dar dvi dešimtys riedlentininkų. Tie, kurie nespėja paleisti šūvio, įsikimba į kolegų rites, pridėdami papildomo svorio. Sraigtasparnio pastangos pakilti nueina perniek. Jis tarytum pririštas prie asfalto.

Neturėdamas kur dingti skraidantis mamutas nutupia ant kelio. Kurjeriai išsisklaido į šonus apsupdami jį iš visų pusių.

Pro atviras duris išlenda Tonis, apsaugos tarnybos vadovas. Žengia lėtai, aukštai kilnodamas kojas virš trosų, bet kažkokiu būdu sugebėdamas neprarasti pusiausvyros bei orumo. Atitolęs nuo sraigto menčių, išsitraukia iš užančio "Uzį" ir sudrebina orą trumpomis šūvių serijomis.

- Nešdinkitės nuo sraigtasparnio, mulkiai! - užstaugia.

Kurjeriai mielai paklūsta. Sveiko proto jie nestokoja. N.J. saugiai sugrįžo į trasą, misija įvykdyta, daugiau neverta erzinti tų tipų. Jie atlipdo harpūnų magnetus nuo sraigtasparnio dugno ir suvynioja kabelius į rites.

Apsidairęs Tonis pastebi pabėgėlę. Šlubčiodama mergina kulniuoja tiesiai link jo.

- Gimei po laiminga žvaigžde, kale - rikteli vyriškis. - O dabar grįžk į sraigtasparnį.

N.J. pakelia nuo žemės kažkieno paliktą harpūną, paspaudžia elektromagnetą išjungiantį mygtuką, ir galvutė, atšokusi nuo šarvuoto malūnsparnio metalo, slenka įkandin vyniojamo troso, kol tarp jos bei rankenos lieka keturių pėdų nuotolis.

- Kartą skaičiau apie vieną bičą, vardu Ahabas, - sušunka mergina sukdama kabelį virš galvos. - Jis padarė didelę klaidą leidęs žeberklo trosui apsivynioti aplink taikinį.

Ji paleidžia harpūną, kuris pralekia pro malūnsparnio men-

tes, prie pat centro. N.J. mato, kaip nenutrūkstantis kabelis pradeda suktis aplink trapias sraigto ašies dalis nelyginant kilpa, smaugianti balerinos kaklą. Už priekinio sraigtasparnio lango audringai reaguoja Saša, spūsčiodamas mygtukus valdymo skydelyje, stumdydamas svirtis. Krutantys piloto žandikauliai byloja, kad pro jo lūpas veržiasi serija rusiškų keiksmažodžių. Harpūno ritė išsprūsta iš rankų ir nušvilpia į sraigtą tarsi traukiama juodosios skylės.

- Jis turbūt nežinojo, kada sustoti, - prataria ji, - kaip kai kurie mano pažįstami. - Apsisukusi mergina drožia šalin nuo sraigtasparnio. Už nugaros skrieja metalo nuoplaišos, dideliu greičiu susiduriančios vienos su kitomis.

Seniai susigaudęs, kokį pokštą iškrėtė N.J., Raifas driuokia greitkelio viduriu, mostaguoja automatu, akimis ieško mašinos, kurią galėtų rekvizuoti. Viršuje įvykių eiga domisi RNTTI sraigtasparnis. Raifas pakelia galvą ir moja pirmyn šaukdamas:

- Į oro uostą! Į oro uostą!

Sraigtasparnis paskutinį kartą apsuka ratą virš sudarkytos sovietinės geldos stebėdamas, kaip Saša išjungia suniokotos kovinės skraidyklės variklius, kaip įsiutę kurjeriai užgriūna ir nuginkluoja Tonį, Frenką bei prezidentą, kaip Raifas sustingsta viduryje kairiosios juostos, priverčia stabtelėti "Kozanostros picos" mašiną, išveja iš salono vairuotoją. Varnas nekreipia į tai dėmesio. Pro langą jis žiūri į N.J. Sraigtasparniui pagaliau nėrus į vakarines sutemas, aleutas šypteli merginai ir iškelia aukštyn nykščius. N.J. prikanda lūpą, parodo jam vidurinį pirštą, tuo nutraukdama įtvieją santykius. Telieka tikėtis, kad visam laikui.

Mergina pasiskolina lentą iš riedlentininko, spinduliuojančio jai baimingą pagarbą, nurieda į artimiausią "Pirk ir skrisk" franšizę, iš kur bando paskambinti motinai norėdama paprašyti, kad toji parvežtų ją namo.

68

Hairas pameta Varną iš akių, likus porai mylių iki Centro, bet dabar tai neturi jokios reikšmės; jis nurūksta į viešąją aikštę, milžinišku greičiu laksto aplink amfiteatrą, tarsi būtų apsauginė

gyvatvorė. Aleutas pasirodo po kelių sekundžių. Ištrūkęs iš savo orbitos Hairas nušvilpia tiesiai link priešininko, ir jiedu susiduria lyg ietimis kovojantys viduramžių riteriai. Hairas netenka rankos, Varnas praranda koją. Galūnės nusiridena ant žemės. Hairas sviedžia šalin *kataną*, ir išsitraukia viena ranka laikomą *vakizašį*, kuris, beje, vis vien pranoksta ilgąjį aleuto peilį. Jis užkerta ilgaplaukiui kelią tuo momentu, kai šis ruošiasi įsiveržti į amfiteatrą, nustumia priešininką į šoną. Inercijos jėga nuneša Varną dar pusmylę. Persekioti savo auką Hairui padeda eilė logiškų prielaidų; jis pažįsta teritoriją ne blogiau negu Varnas - povandenines sroves, tekančias tarp Aleutų salų. Jiedu rūksta siauromis gatvelėmis, finansiniame Metavisatos rajone mostaguodami peiliais, kapodami į gabalus šimtus netyčia po ranka pasitaikiusių avatarų.

Tačiau nei vienas, nei kitas neįstengia suduoti mirtino smūgio. Greičiai per dideli, o taikiniai per maži. Kol kas Hairui sekasi - jis įtraukė priešininką į varžybas, privertė geisti kovos, ko aleutui visiškai nereikia. Varnas galėtų lengvai grįžti į amfiteatrą, jei nusispjautų į bandymus užmušti Hairą.

Galų gale jam pačiam tai paaiškėja. Įgrūdęs peilį į makštis ilgaplaukis šauna į skersgatvį, nutįsusį tarp dangoraižių. Hairas nuseka iš paskos, bet, jam užsukus už kampo, Varnas jau išgaravęs.

Dviejų šimtų mylių per valandą greičiu Hairas šoka per amfiteatro kraštą ir kurį laiką sklendžia virš ketvirčio milijono džiūgaujančių hakerių galvų.

Visi jį pažįsta. Tai - vyrukas su kardais. Da5do draugas. Matyt, ketindamas prisidėti prie labdaringo koncerto, pademonstruos kautynes su grėsmingu, milžinišku demonu, raitu ant motociklo. Tik neatsijunkite nuo tinklo, spektaklis bus velniškai įspūdingas.

Nusileidęs ant scenos Hairas strykteli nuo motociklo. Šis tebeveikia, bet dabar iš jo jau jokios naudos. Už dešimties metrų stovi išsišiepęs Varnas.

- Pasišvaistome bombomis, - siūlo aleutas ir iš lopšio ištraukęs melsvai spindinčią elipsę meta ją į amfiteatro centrą. Pro

sutrupėjusį it kiaušinio lukštas objektą pliūpteli šviesos stulpas, kuris auga ir įgauna apibrėžtus kontūrus.

Minia šėlsta.

Hairas pasileidžia tekinas link kiaušinio. Varnas užstoja kelią. Jis nepajėgia judėti pėsčiomis, kadangi neteko kojos, bet vis dar gali valdyti savo motociklą. Apnuogintą peilį sukryžiuoja su Hairo kardu virš elipsės, kuri tampa akinančios šviesos bei kurtinančio garso viesulu. Iš centro blyksteli milžiniško sukimosi greičio iškreiptos spalvotos figūros, pakildamos virš galvų, sukurdamos trimatį paveikslą.

Hakeriai tiesiog pakvaišta. Sąmonės akimi Hairas regi, kaip ištuštėja hakerių kvadrantas "Juodojoje saulėje". Visi veržiasi iš baro ir skuodžia Gatve link amfiteatro trokšdami išvysti fantastišką šviesos, garso, kautynių kardais ir magijos spektaklį.

Varnas mėgina nustumti Hairą tolyn nuo bombos. Realybėje jo pastangas vainikuotų sėkmė, nes aleutas gerokai stipresnis už priešininką. Tačiau avatarų jėgos vienodos, nebent sugebėtumėte palaužti savo auką kokiu nors ypatingu būdu. Varnas puola Hairą užsimodamas peiliu, idant nupjautų galvą atšokusiam priešininkui. Tačiau tas nepajuda iš vietos. Išlaukęs atitinkamo momento nušnioja darbinę aleuto ranką. Dėl viso pikto, nukerta ir kitą. Minia staugia iš pasitenkinimo.

- Kaip man jį sustabdyti? - klausia Hairas.

- Neįsivaizduoju. Aš tik pasiuntinys, - atšauna Varnas.

- Ar bent nutuoki, ką pridirbai?

- Žinoma. Įgyvendinau savo užsibrėžtą tikslą. - Aleuto fizionomijoje nušvinta plati, pasitenkinimo kupina šypsena. - Ką tik paspraginau Ameriką atomine bomba.

Hairas nukerta jo galvą. Nenusėdėdami savo vietose žvygauja pasmerkti hakeriai.

Po akimirkos visi užsičiaupia, nes Hairas nelauktai išnyksta. Jis persijungė į savo mažąjį nematomą avatarą. Nūnai kybo erdvėje virš sudužusio kiaušinio liekanų, traukos jėgos tempiamas į centrą. Krentant žemyn, jo lūpos ištaria: "Lavinaskenas". Tai programa, kurią jis parašė dykinėdamas ant gelbėjimo plausto. Kuri ieško Lavinos.

***

Hairui Protagonistui pradingus nuo scenos, hakeriai nukreipia akis į gigantišką, iš kiaušinio kylančią konstrukciją. Absurdiškos grumtynės kardais ko gero tebuvo įžanga - kaip visada netradiciškas Hairo metodas prikaustyti į save jų dėmesį. Pagrindinę spektaklio dalį aiškiai sudaro šviesos ir garso šėlsmas. Amfiteatre sparčiai mažėja tuščių vietų, nes iš visur plūsta tūkstančiai hakerių: bėga Gatve iš "Juodosios saulės", veržiasi iš biurų dangoraižių, kur bazuojasi stambių, programinę įrangą kuriančių korporacijų štabai, jungiasi prie Metavisatos iš įvairiausių Realybės taškų, gandui apie fantastišką reginį pasakišku greičiu sklindant optinio pluošto vijokliais.

Šviesos spektaklis surengtas taip, tarsi jo projektuotojai būtų nusprendę pagailėti vėluojančiųjų. Žiūrovams pasiūloma serija netikrų kulminacijų, kažkas panašaus į saliutų salves, vieną už kitą geresnes. Vaizdas toks milžiniškas ir painus, jog hakeriai temato dešimt jo procentų. Galima paaukoti metus, peržiūrint viską šimtus kartus ir kiekvieną sykį atrandant šį tą naujo.

Mylios aukščio struktūroje, erdvėje ir laike susipina judantys dvimačiai bei trimačiai vaizdai. Šiuose įmanoma išvysti, ką tik širdis geidžia. Lenės Rifenštal filmus. Mikelandželo skulptūras bei materializuotus Leonardo da Vinčio išradimus. Naikintuvus iš Antrojo Pasaulinio karo, atšvilpiančius iš centro ir lekiančius atgal, praūžiančius virš žiūrovų, besispjaudančius šūvių papliūpomis, degančius bei sprogstančius. Scenas iš tūkstančio klasikinių filmų, susiliejančias į bendrą, sudėtingą istoriją.

Laikui bėgant, vaizdas paprastėja, kol virsta siaura, ryškia šviesos kolona. Dabar spektaklio pasakotojo vaidmenį perima muzika: trankus bosinės gitaros ritmas, grėsmingos, pasikartojančios melodijos fragmentai tarsi kuždą, jog geriausia dar priešakyje. Visi paklūsta vilionėms ir nenuleidžia akių. Lyg apimti religinės ekstazės.

Šviesos stulpas pamažėle išsisklaido virsdamas žmogaus figūra. Tiesą sakant, žiūrovai pamato keturis žmonių pavidalus, nuogas moteris, stovinčias petys į petį, žvelgiančias į visas keturias puses it kariatidės. Kiekviena iš jų laiko rankose po du ilgus ir plonus vamzdelius.

Trečdalis milijono hakerių spokso į moteris, stūksančias ant scenos, pakeliančias virš galvų rankas ir išvyniojančias ritinius, kurie virsta plokščiais ekranais, dydžio sulig futbolo stadionu. Sėdintiems ant amfiteatro laiptų dingojasi, jog ekranai uždengia visą dangų. Be jų, daugiau nieko nesimato.

Keturiose juodose plokštumose vienu metu užsižiebia tas pats vaizdas - langas, kuriame švyti tekstas:

JEI ČIA BŪTŲ VIRUSAS,
DABAR VISI GULĖTUMĖTE NEGYVI.
LAIMEI, TAI NE VIRUSAS.
METAVISATA - PAVOJINGA VIETA.
AR JŪS PASIRŪPINOTE SAVO SAUGUMU?
SKAMBINKITE Į
"HAIRO PROTAGONISTO APSAUGĄ",
IR JUMS BUS SUTEIKTA PIRMOJI NEMOKAMA KONSULTACIJA.

69

- Kai Vietname bandydavote naudotis tokiu technologiniu šlamštu, jis niekada nesuveikdavo, - pareiškia dėdė Enzas.

- Mes suprantame, kur jūs sukate, tačiau nuo tų laikų technologijos įveikė ilgą kelią, - atsako Ki, techninės priežiūros specialistas iš "Ng apsaugos" korporacijos. Ki šneka su dėde Enzu per raciją. Jo furgonas, prikimštas įmantria elektronika, tūno šešėliuose, už ketvirčio mylios, šalia vieno iš tarptautinio Los Andželo oro uosto sandėlių. - Aš stebiu visą oro uostą, kiekvieną įėjimą matau trimačiame Metavisatos ekrane. Be to, žinau, kad jūs nebeturite ženkliukų su asmeniniais įrašais, kuriuos paprastai nešiodavote ant kaklo. Kairiojoje jūsų kišenėje yra vienas kongdoleris ir aštuoniasdešimt penki kongpensai smulkiomis monetomis. Dešiniojoje - gerai išgaląstas skustuvas. Žavingas daikčiukas.

- Švariai apsiskusti būtina kiekvienam, - atšauna dėdė Enzas.

- Vieno nesuprantu: kam jums reikalinga riedlentė?

- Ji pakeis lentą, kurią N.J. prarado VGSOVS teritorijoje, - paaiškina dėdė Enzas. - Ilga istorija.

- Sere, gavome žinią iš vienos mūsų franšizės, - praneša jaunas, Mafijos apsiaustą dėvintis leitenantas, kuris atbėga per aikštelę priešais angarą su racija rankoje. Atvirai kalbant, Mafijai nebūdinga dalinti karinių laipsnių, tačiau dėdė Enzas kažkodėl įsivaizduoja vaikiną esant leitenantu. - Antrasis sraigtasparnis nusileido prekybos centro aikštelėje, už dešimties mylių nuo uosto, susitiko su picamobiliu, kurį užgrobė Raifas, ir vėl pakilo. Traukia mūsų kryptimi.

- Tegul kas nors pasirūpina paliktu picamobiliu. Ir suteikite vairuotojui laisvadienį.

Leitenantas šiek tiek nustemba, jog dėdė Enzas kvaršina sau galvą tokiomis smulkmenomis. Atrodo, tarsi donas pats važinėtų plentais ir rankiotų šiukšles. Visgi jis pagarbiai linkteli, tik ką išmokęs naują pamoką: svarbi yra kiekviena smulkmena. Nusisukęs leitenantas burbuliuoja į racijos mikrofoną.

Dėdė Enzas rimtai abejoja šio vyruko gebėjimais. Jis priklauso tiems tipams, kurie nešioja sportines striukes, puikiai susitvarko su menkaverčiais biurokratiniais reikalais Naujosios Sicilijos franšizėje, bet stokoja lankstumo, kurį turi N.J. Klasikinis pavyzdys bėdų, nūnai kankinančių Mafiją. Leitenantas atsidūrė čia tik todėl, kad įvykių eiga keičiasi pernelyg sparčiai, ir, žinoma, dėl to, jog "Kaulūne" žuvo šauniausi vyrai.

Per raciją vėl pasigirsta Ki balsas:

- N.J. susisiekė su motina, paprašė parvežti ją namo. Norėsite išgirsti pokalbį?

- Tik tuo atveju, jeigu jis taktiškai reikšmingas, - guviai atsiliepia dėdė Enzas. Štai dar vienas punktas, išbraukiamas iš neatidėliotinų darbų sąrašo. Jis nerimavo dėl N.J. santykių su motina ir ketino apie tai pasikalbėti su mergina.

Laukdamas, kol uoste pasirodys taksi, reaktyvinis Raifo lėktuvas tupi ant pakilimo tako. Lakūno kabinoje sėdi pilotas ir jo padėjėjas. Dar prieš pusvalandį jiedu buvo ištikimi L. Bobo Raifo darbuotojai. Pro priekinį stiklą porelei teko garbė stebėti, kaip tuzinas Raifo apsauginių krenta, šūviams prakiurdžius jų galvas,

peiliams perrėžus gerkles, arba paprasčiausiai išmeta ant žemės ginklus, atsiklaupia ir pasiduoda. Dabar pilotai visam gyvenimui prisiekė ištikimybę dėdės Enzo organizacijai. Žinoma, donas būtų galėjęs ištempti juos iš kabinos ir pakeisti savais žmonėmis, tačiau taip geriau. Jei Raifui kažkokiu būdu pavyks nusigauti iki lėktuvo, jis atpažins pilotus, pagalvos, kad viskas gerai. O kad kabinoje tuodu sėdi vieni, tik pabrėš pasitikėjimą, dėdės Enzo puoselėjamą jų atžvilgiu, bei priesaikos svarbą. Sustiprins pareigos jausmą. Arba, pažiūrėjus iš kitos pusės, padidins dėdės Enzo nepasitenkinimą, jeigu toji priesaika bus sulaužyta. Visgi Mafijos bosas nemano, jog pilotai ryžtųsi jį išduoti.

Jo anaiptol nedžiugina skubotai organizuotas pasiruošimas. Kaip paprastai, stebina neprognozuojama N.J. Kas galėjo pagalvoti, kad mergina šoks iš ore pakibusio sraigtasparnio mėgindama pasprukti nuo L. Bobo Raifo? Kitaip tariant, jis manė turėsiąs derėtis dėl įkaitų, kai Raifas nuskraidins N.J. į Hjūstone įkurtą savo štabą.

Nūnai problemos dėl įkaitų atkrenta, ir dėdė Enzas jaučia privaląs sustabdyti Raifą anksčiau nei tas spės sugrįžti į gimtąjį Hjūstoną. Jam įsakius perdislokuoti Mafijos pajėgas, tuzinai sraigtasparnių bei taktinių dalinių skubiai keičia judėjimo kryptį ir visu greičiu keliauja į tarptautinį Los Andželo oro uostą. Kol kas dėdę Enzą saugo keliolika asmens sargybinių ir techninės priežiūros specialistas iš Ng organizacijos.

Jie uždarė oro uostą. Užduotis ne pati sunkiausia: pirmiausia tereikėjo sustatyti "Linkolnus" ant pakilimo tako. Paskui, užlipę į dispečerių bokštą, Mafijos atstovai paskelbė ketinantys kariauti. Dabar uoste tyliau nei per visą jo egzistavimo laikotarpį. Dėdė Enzas netgi girdi, kaip paplūdimyje, už pusmylės, tyliai vilnija bangelės. Aplinka savotiškai maloni. Tokiu oru derėtų lauko krosnelėje kepti dešreles.

Mafija bendradarbiauja su ponu Li, o tai reiškia, jog tenka dirbti su Ng, kuris, nors itin kompetentingas savo srityje, remiasi technologijomis. Dėdės Enzo manymu, visiškai nepatikimomis. Šimtinę Ng žaisliukų ir nešiojamų radarų jis mielai iškeistų į vieną gerą kareivį švariai nuvalytais batais, ginkluotą "devyniuke".

Dėdė Enzas tikėjosi, kad susidūrimas įvyks atviroje erdvėje.

Bet paaiškėjo, jog placdarmas užgrūstas įvairiais objektais. Aikštelėje dunkso keli tuzinai reaktyvinių korporacinių lėktuvų ir sraigtasparnių. Ją supa daugybė asmeninių angarų, šalia kurių aptvertose teritorijose stovi automobiliai bei kitos lengvosios transporto priemonės, paprastai matomos oro uostuose. Maža to, netoliese riogso krūvos gigantiškų cisternų, kur saugomos degalų atsargos. Tarp jų netrūksta iš asfalto kyšančių vamzdžių, kolonėlių, hidraulinių įrengimų. Teoriškai šioji vieta labiau primena džiungles negu tyrus. Aikštelė priešais angarą bei pakilimo takas šiek tiek panėšėja į dykvietę, tačiau ir ten driekiasi drenažo kanalai, kuriuose priešų galėtų tykoti visas būrys vyrų. Todėl tinkamiausia analogija būtų paplūdimys Vietname, virtęs karo zona: atvira erdvė, nelauktai užleidžianti vietą džiunglėms. Tokia aplinka dėdei Enzui ne prie širdies.

- Sraigtasparnis artėja prie uosto perimetro, - praneša Ki.

Dėdė Enzas atsigręžia į leitenantą.

- Visi savo vietose?

- Taip, sere.

- Iš kur žinai?

- Prieš porą minučių patikrinau.

- Tai visiškai nieko nereiškia. O kaip picamobilis?

- Hmm... aš pamaniau, jog užsiimsiu tuo vėliau, sere...

- Vienu metu privalai sugebėti atlikti porą darbų.

Sumišęs, sklidinas baimingos pagarbos leitenantas nusisuka.

- Ki, - prabyla dėdė Enzas. - Kas įdomesnio prie perimetro?

- Nieko.

- Kas *neįdomaus?*

- Pora darbuotojų iš aptarnaujančio personalo, kaip visada.

- Iš kur žinai, jog tai aptarnaujantis personalas, o ne užsimaskavę Raifo kareiviai? Patikrinai jų asmens pažymėjimus?

- Kareiviai nešiojasi šaunamuosius ginklus ar bent peilius. Radaras nefiksuoja nei vienų, nei kitų. Q.E.D. - ką ir reikėjo įrodyti.

- Man nesiseka užmegzti ryšio su mūsiškiais, - tarsteli leitenantas. - Turbūt viskuo kalti radijo trikdžiai.

Dėdė Enzas apkabina vyruko pečius.

- Papasakosiu tau vieną istoriją, sūneli. Tavo veidas man at-

rodė pažįstamas nuo pat pirmos sekundės, kai mudu susitikome. Galų gale susigaudžiau, jog primeni vieną žmogų - leitenantą, Vietname kurį laiką vadovavusį mano būriui.

- Tikrai? - apsidžiaugia vaikinas.

- Taip. Jis buvo jaunas, protingas, garbėtroška, apsišvietęs. Linkėjo visiems tiktai gero. Tačiau nestokojo ir trūkumų. Pavyzdžiui, niekaip nepajėgė suvokti mūsų padėties. Tarytum to žmogaus sąmonę būtų slėgęs kažkoks mentalinis blokas, kuris mus, jo pavaldinius, varė į neviltį. Deja, susiklosčius tokioms aplinkybėms, gyvybei gresia rimtas pavojus.

- Kaip viskas išsisprendė, dėde Enzai?

- Normaliai. Vieną dieną paleidau kulką jam į pakaušį.

Leitenantas išsprogina akis, jo veidas sustingsta lyg būtų paralyžiuotas. Dėdė Enzas nė kiek neužjaučia vyruko: jeigu jis susimaus, mirs žmonės.

Sutraškėjusioje leitenanto racijoje pasigirsta burbuliavimas.

- Hmm, dėde Enzai? - prataria jis, tyliai ir nenoriai.

- Taip?

- Klausėte apie picamobilį?

- Taip?

- Jo ten nėra.

- Nėra?

- Kai nusileido Raifą turėjęs paimti sraigtasparnis, iš jo, matyt, išlipo žmogus, kuris sėdo į mašiną.

- Kur jis nuvažiavo?

- Nežinome, sere. Tą rajoną stebėjo tik vienas mūsų žmogus, privalėjęs sekti Raifą.

- Nusiimk ausines, - paliepia dėdė Enzas. - Išjunk raciją. Tau prireiks ausų.

- Ausų?

Susirietęs dėdė Enzas bėga per aikštelę, kol atsiduria tarp dviejų nedidelių reaktyvinių lėktuvų. Tyliai padeda ant asfalto riedlentę. Paskui, atsirišęs raištelius, nusiauna batus. Sukiša į juos kojines, kurias taip pat paskubomis nusitraukia. Iš kišenės išsitraukia skustuvą, atlenkia ašmenis, pradrėskia kelnių kiškas iki pat paslėpsnių, nupjauna į klostes suimtą medžiagą, idant ši, jam žingsniuojant, nečežėtų trindamasi į plaukuotas kojas.

- Viešptie! - už kelių lėktuvų nuskamba leitenanto balsas. - Elas sužeistas! Viešpatie, jis negyvas!

70

Dėdė Enzas kol kas nenusiima švarko, nes šis tamsus, o satino pamušalas garsiai nešiugžda. Tenka užsiropšti ant vieno lėktuvo sparno, idant jo kojų nepastebėtų pritūpęs priešas. Jis susigūžia ant sparno galo, prasižioja, kad geriau girdėtų, ir įsiklauso.

Pradžioje ausis tepasiekia padrikas lašėjimas, primenantis neužsuktą, kapsintį čiaupą. Berods, garsas sklinda nuo artimiausio lėktuvo. Dėdė Enzas būgštauja, jog iš reaktyvinės skraidyklės sunkiasi degalai. Galbūt tai dalis plano: susprogdinti šį oro uosto sektorių, vienu smūgiu pribaigiant visus priešininkus. Tyliai nusileidęs ant žemės jis atsargiai tipena aplink kaimyninius lėktuvus, kas porą pėdų stabteli ir apsižvalgo. Galų gale pastebi vieną iš Mafijos kareivių, kurį ilgas medinis mietas prikalė prie aliuminio "Lyro" fiuzeliažo. Iš žaizdos srūvantis kraujas teka kelnėmis, varva nuo batų ir tyška ant asfalto.

Užnugaryje pasigirsta riksmas, nelauktai virtęs veriančiu švilpimu, kokį išgauna laukan besiveržiančios dujos. Dėdė Enzas jau yra girdėjęs tai anksčiau. Kažkas aštriais ašmenimis perpjovė kito žmogaus gerklę. Neabejotinai leitenanto.

Dabar jis teturi kelias laisvas sekundes. Dėdė Enzas nežino, su kuo susidūrė, todėl ketina tai išsiaiškinti. Bėgdamas klyksmo linkme slepiasi už reaktyvinių lėktuvų, šoka nuo vienos priedangos prie kitos, tursena dvilinkas.

Kitoje "Lyro" fiuzeliažo pusėje matyti kojos. Dėdė Enzas sustingsta prie sparno galiuko. Įsikimba į jį abiejomis rankomis, užgriūna visu kūnu ir paleidžia.

Sumanymas išdega: reaktyvinė skraidyklė susiūbuoja ant pakabos. Žudikas mano, jog donas užsikabarojo ant sparno galo, todėl pats irgi lipa ant sparno, tik iš priešingos pusės, nugara atsiremia į fiuzeliažą, pasaloje tykodamas dėdės Enzo. Šis tebestovi ant žemės. Basas pripuola prie lėktuvo korpuso, praneria pro apačią, vienoje rankoje gniauždamas atlenktą skustuvą, išvysta žudiką, Varną, ten, kur ir tikėjosi jį pamatyti.

Pradėjęs įtarti kažką negero Varnas išsitiesia ir žvilgteli per fiuzeliažo viršų. Gerklės pasiekti nebeįmanoma, tad dėdė Enzas sutelkia dėmesį į jo kojas.

Verčiau būti konservatyviu ir pasitenkinti tuo, ką turi, nei pralošti, pastačius viską ant kortos. Tą pačią akimirką, kai Varnas nuleidžia akis, Mafijos bosas pasvyra į priekį ir perrėžia jo Achilo sausgyslę.

Bebandant pasisukti ir apsiginti, kažkas sminga jam į krūtinę. Priblokštas dėdė Enzas išvysta perregimą objektą, kyšantį iš jo šonkaulių. Kilstelėjęs akis, prie pat savęs pamato Varno veidą.

Dėdė Enzas žengia atatupstas nuo sparno. Ilgaplaukis tikėjosi užgriūti savo auką visu svoriu, tačiau jam tepavyksta nusiridenti ant žemės. Donas vėl puola atstatęs skustuvą, bet Varnas, pritūpęs ant asfalto, spėja išsitraukti antrą peilį, kuriuo brūkšteli per vidinę priešininko šlaunų puse. Dėdei Enzui atšokstant atgal, jo ašmenys teužkabina aleuto petį, kur palieka trumpą, bet gilų pjūvį. Varnas numuša į šoną puolančiojo ranką, kol toji nepasiekė gerklės.

Sužeisti abu, tiek dėdė Enzas, tiek Varnas. Bet pastarasis nebegali pabėgti. Metas šiek tiek paįvairinti žaidimą. Donas nubidzena šalin, nors judant dešiniąją jo kūno dalį varsto aštrus skausmas. Kažkas dunksteli į nugarą, ir ją, virš inkstų, persmelkia dar vienas skausmo dūris, laimei, tetrukęs akimirką. Dėdė Enzas pakreipia galvą, mato kruviną stiklo šukę, sudužusią ant asfalto. Matyt, būtent ją metė Varnas. Kadangi jėgos pamažu apleidžia ilgaplaukį, pradinio pagreičio neužteko, kad sviesta šukė prasiskverbtų pro neperšaunamą medžiagą.

Stikliniai peiliai. Nenuostabu, kad jų nefiksavo milimetrinės Ki radaro bangos.

Užlindus už kaimyninio lėktuvo, klausos pojūčius sudarko artėjantis sraigtasparnis.

Raifui priklausantis sraigtasparnis nusileidžia už poros tuzinų metrų nuo priedangos. Sraigto keliamas triukšmas ir siautulingo vėjo gūsiai tiesiog suraižo dėdės Enzo smegenis. Jis užsimerkia, apsaugodamas akis nuo šuorų, praranda pusiausvyrą, nenutuokia, kur esąs, kol pagaliau visu ūgiu išsitiesia ant asfalto, slidaus ir šilto nuo kraujo, pliaupiančio iš jo žaizdų.

Pažvelgęs į aikštelę donas mato, kaip Varnas šlubčiodamas krypuoja link sraigtasparnio. Viena koja praktiškai velkasi iš paskos, tad aleutas priverstas įveikti atstumą, šokčiodamas ant sveikosios.

Pro atsivėrusį sraigtasparnio tarpdurį išsirango Raifas, kuris šnekasi su Varnu. Ilgaplaukiui pamojus ranka Enzo pusėn, Raifas pritariamai linkteli. Aleutas apsigręžia pademonstruodamas ryškius baltus dantis. Jis nesivaipo, veikiau nekantraudamas šypsosi. Nudrožęs dėdės Enzo kryptimi, iš užančio iškrapšto dar vieną nusmailintą stiklo šukę. Šunsnukis greičiausiai turi jų visą milijoną.

Varnas baudžiasi nuskalpuoti Mafijos bosą, o tas neįstengia pakilti ant kojų neprarasdamas sąmonės.

Dėdė Enzas apsidairo, tačiau akiratyje, už dvidešimties pėdų teišvysta riedlentę, brangius batus ir kojines. Jis nepajėgia atsistoti, užtat gali šliaužti kaip eilinis kareivis. Nelaukdamas ant vienos kojos atstraksinčio Varno, pasiremia alkūnėmis į asfaltą ir stumiasi į priekį.

Jiedu susitinka atvirame praėjime tarp dviejų reaktyvinių lėktuvų. Enzas pusiau gulomis užgriuvęs ant riedlentės. Aleutas stypso, viena ranka pasiremdamas į lėktuvo sparną, kita spausdamas žėruojantį stiklinį peilį. Pasaulis prieš dono akis įgauna miglotas juodai baltas spalvas, tarytum jis būtų patekęs į Metavisatą iš pigaus viešojo terminalo. Štai taip Vietname savo būsena apibūdindavo bičiuliai, prieš mirtinai nukraujuodami.

- Tikiuosi, tu gavęs nuodėmių atleidimą, - prabyla Varnas, - nes mes neturime laiko kviestis kunigo.

- Man jis nereikalingas, - atšauna dėdė Enzas ir riedlentėje spūsteli mygtuką su užrašu "RadiKS" siauro pluošto smogiamosios bangos projektorius".

Sprogimas vos nenurauna nuo pečių galvos. Dėdė Enzas, jei išgyvens, niekada gerai negirdės. Tačiau sukrėtimas jį šiek tiek atgaivina. Pakėlęs galvą nuo lentos donas pamato pritrenktą Varną, stovintį tuščiomis rankomis - nuo jo striukės teka srautai tūkstančių, miniatiūrinių stiklo šukelių.

Dėdė Enzas apsiverčia ant nugaros ir pamojuoja skustuvu.

- Aš teikiu primenybę plienui, - tarsteli. - Gal pageidautum apsiskusti?

71

Įvykius stebinčiam Raifui viskas aišku. Jis mielai pažiūrėtų, kuo baigsis dvikova, tačiau būdamas užsiėmusiu žmogumi nutaria nešdintis iš oro uosto, kol Mafija, Ng, ponas Li ir kiti avigalviai nepaleido į jį raketinių, į šilumą reaguojančių užtaisų. Be to, nėra laiko laukti, kol atšlitiniuos sužeistas Varnas. Kilstelėjęs aukštyn nykštį, Raifas duoda ženklą pilotui ir lipa į savo nuosavą reaktyvinį lėktuvą.

Jau kaip reikiant įsidienojo. Nuo gigantiškos, už mylios stūksančios degalų saugyklos kyla oranžinės liepsnos siena, tarytum vaizdo ekrane pagreitintu režimu besiskleidžianti chrizantema. Švytėjimas taip traukia akį, kad Raifas sustingsta viduryje trapo.

Liepsnos gilumoje švilpia kažkas raibuliuojantis, paliekantis po savęs linijos formos pėdsaką, lyg kosminį spindulį, iššautą Vilsono kameroje. Abipus objekto skleidžiasi smogiamoji banga, aiškiai regima ugnyje - ryškus kūgis, šimtą kartų didesnis už tašką, juoduojantį jo viršuje. Tai aptakius kulkos kontūrus įgavęs keturkojis padaras, lekiantis pernelyg greitai, kad būtų matomas. Būtybė tokia maža ir eikli, jog Raifas nė už ką jos neįžvelgtų, jei tik juodasis pavidalas neskuostų tiesiai į reaktyvinį lėktuvą.

Jis veržiasi pro vamzdžių, kolonėlių, kuro žarnų labirintą, per vienas kliūtis peršoka, kitas braižo metaliniais nagais, sprogstamąja kojų galia pradrėksdamas cisternas, savo kibirkštimis, kurios pažyra kiekvieną kartą, kai letenos paliečia asfaltą, padegdamas jų turinį. Padaras pariečia po savimi kojas, atsispiria, stryktelėjęs įveikia šimtą pėdų ir nusileidžia ant įkastos į žemę cisternos viršaus. Nuo šios, kaip nuo tramplino, neria per tvorą, skiriančią kuro saugyklą nuo paties oro uosto, o paskui didindamas greitį dumia per geometriškai lygų pakilimo taką, palydimas liepsnų liežuvio, kuris tingiai išlenda iš gaisro židinio ir sukasi ratilais oro srautuose, įkandin žiurkšunio.

Nuojauta pakužda L. Bobui Raifui trauktis tolyn nuo reaktyvinio, ką tik degalais užpildyto lėktuvo. Jis apsisuka ir kone krisdamas nušoka nuo trapo. Juda nerangiai, nes žiūri į žiurkšunį, ne į žemę.

Artėjantis padaras atrodo kaip tamsus taškelis, liepsnų apšviestas šešėlis. Tose vietose, kur nagai įsikerta į asfaltą, žiurkšuniui koreguojant kryptį, blyksteli baltos žiežirbos.

Užuot nusitaikęs į lėktuvą, jis traukia tiesia į Raifą. Persigalvojęs magnatas lekia trapu aukštyn, vienu žingsniu iš karto peršoka tris laiptelius. Nuo jo svorio trapas sulinksta primindamas, jog reaktyvinis lėktuvas - ganėtinai trapi transporto priemonė.

Pilotas taip pat pastebi žiurkšunį ir neįtraukęs vidun trapo atleidžia stabdžius, nusuka pirmgalį nuo tamsaus pavidalo, išvairuoja lėktuvą į pakilimo taką. Jis taip skuba spragsėdamas droselio jungikliais, kad pakrypusi aštriu kampu skraidyklė vos neapvirsta. Pilotui prieš save išvydus centrinę pakilimo tako liniją, varikliai užkaukia visu pajėgumu. Dabar jis tepajėgia regėti priekį ir šonus. Užnugaris lieka už akiračio ribų.

Vienintelė N.J. mato, kas vyksta. Kurjerės leidimas padeda be vargo prasmukti pro oro uosto apsaugą. Mergina važinėjasi aikštelėje, netoli krovinių terminalo, iš kur atsiveria puikus vaizdas į pusės mylios pakilimo tako atkarpą. Štai kodėl ji gali aiškiai stebėti įvykių eigą: reaktyvinis lėktuvas šauna pirmyn, pakeliui uždarydamas duris, mėginamas išvystyti pakilimui reikalingą greitį - iš variklių tūtų tvoksteli blyškiai melsvos liepsnos. Fidas jį persekioja kaip šuo, besivaikantis storulį paštininką, atlieka paskutinį, milžinišką šuolį bemaž virtęs raketa "Saidvinder" ir snukiu taranuoja kairiojo variklio turbiną.

Reaktyvinis lėktuvas sprogsta dešimties pėdų aukštyje, ir Fidą, L. Bobą Raifą bei jo virusą praryja skaisčios, viską sterilizuojančios liepsnos.

Kaip žavinga!

Ji trumpam lieka savo vietoje, kad išvystų pasekmes: atskrenda Mafijos sraigtasparniai, iš jų išvirsta gydytojai su baltas lagaminėliais, kraujo plazmos maišeliais ir neštuvais. Tarp privačių reaktyvinių lėktuvų zuja kažko ieškantys Mafijos kareiviai. Iš vienos mašinų stovėjimo aikštelės cypdamas padangomis išrūksta picamobilis, kurį puola persekioti sedanas, priklausantis Naujajai Sicilijai.

Po kurio laiko N.J. viskas nusibosta, todėl ji nurieda į pagrindinį terminalą. Važiuodama pasikliauna savo jėgomis, tiesa, ke-

liom minutėm buvo pavykę sužvejoti degalų cisterną traukiantį vilkiką.

Mama laukia savo idiotiškoje konservų dėžutėje, vadinamoje mini furgonu, prie bagažo skyriaus, kaip jos ir susitarė telefonu. N.J. atšauna dureles, numeta riedlentę ant galinės sėdynės, pati įsiropščia vidun.

- Keliaujame namo? - klausia mama.

- Aha. Mielai.

Išrink geriausią 2003 metų PFAF knygą!!!

Mieli fantastikos gerbėjai, jau ne kartą rinkote geriausias/įdomiausias metų PFAF serijos knygas. Todėl, jei netingite, išvardinkite 10 Jūsų nuomone geriausių/įdomiausių 2003 metais pasirodžiusių PFAF knygų.

Jūsų laiškų lauksime iki 2004 m. kovo 1 d. adresu:

ERIDANAS
Partizanų 4
Kaunas, LT 3009
"Geriausia PFAF knyga"

Per pastaruosius dešimt "Eridano" veiklos metų dažnokai gaudavome pasiūlymų ir pačiai redakcijai paskelbti savo nuomonę apie labiausiai eridaniečiams patikusias PFAF knygas.

Šį sykį taip ir darome.

Mūsų nuomone, 10 įdomiausių 2003 metų PFAF knygų yra:

1. Aleksandr Gromov
"Lemingo metai"
2. Harry Harrison
"Į vakarus nuo Edeno"
3. John Brosnan
"Padangių Lordų" trilogija
4. Glen Cook
"Plieniniai sapnai"
5. Marek Oramus
"Miegantys nugalėtojai"
6. Eric Brown
"Prietema"
7. John Barnes
"Erdvėlaikio spąstai"
8. David Gemmell
"Pašalietis"
9. Christopher Rowley
"Žvaigždžių kūjis"
10. Mike Resnick
"Našliadirbys"

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

Neal Stephenson

LAVINA

Mokslinis fantastinis romanas

ANTRA KNYGA

GINTARAS ALEKSONIS
redaktorius
GINTAUTAS K. IVANICKAS
meninis redaktorius

www.eridanas.lt

Formatas 84x108 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra "Times"
SL Nr. 950. Ofsetinė spauda 7 sąl.sp.l.
Užsakymo Nr. 36 Kaina sutartinė.
"Eridanas", 3009 Kaunas, Partizanų 4. Tel. 73-39-67.
Spausdino Adomo Jakšto spaustuvė, Girelės 22, Kaišiadorys.

4,40 Rt.

DAUGIAMILIJONINIS BEST[redacted]!!!

Būtent Hairą Protagonistą užgriūna
atsakomybė atskleisti pačią
šiurpiausią ir Realybės, ir Virtualybės
paslaptį - Infokalipsę.
Nes nežinia iš kur atsiradęs narkotikas,
pramintas Lavina,
ima žudyti žmones ir Realybėje,
ir Virtualybėje...

"Romanas "Lavina" - tikrų tikriausias
Stephensono Apreiškimas su nuostabiai
į kibernetinę erdvę įaustais
šumerų mitais"
THE NEW YORK TIMES BOOK REVIEW

9789986970934